

SKUPNO POROČILO O DELU DRŽAVNIH TOŽILSTEV
2010

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE
Trg OF 13, 1000 Ljubljana
Letno poročilo je objavljeno na spletnih straneh [http:// www.dt-rs.si](http://www.dt-rs.si)

Kazalo

1	PREDGOVOR	4
2	ORGANIGRAM DRŽAVNIH TOŽILSTEV IN KRAJEVNA PRISTOJNOST OKROŽNIH DRŽAVNIH TOŽILSTEV	6
3	PRIPRAVA LETNIH POROČIL DRŽAVNIH TOŽILSTEV	8
3.1	PRIPRAVA POROČILA	8
3.2	OBLIKOVANJE POROČILA	8
3.3	STATISTIČNI PODATKI	8
4	PODLAGE ZA DELO DRŽAVNIH TOŽILSTEV	10
4.1	USTAVNE IN ZAKONSKE PODLAGE	10
4.2	KADROVSKE PODLAGE	11
4.3	FINANČNE IN MATERIALNO-TEHNIČNE PODLAGE	14
5	KAZENSKKE OVADBE	16
5.1	UVODNA POJASNILA	16
5.2	OVADENI STORILCI KAZNIVIH DEJANJ	16
5.3	REŠEVANJE OVADB	17
5.4	STANJE NEREŠENIH OVADB	18
5.5	DOPOLNJEVANJE OVADB	19
5.6	NAČIN REŠEVANJA OVADB	20
5.7	ZAVRŽENJE OVADB (RAZLOGI ZA ZAVRAČANJE PREGONA)	21
6	KAZENSKI PREGON	23
6.1	UVODNA POJASNILA	23
6.2	ODSTOP OD PREGONA (DELEŽ OPUSTITVE PREGONA)	23
6.3	OBTOŽNI AKTI (DELEŽ OBTOŽEVANJA)	24
6.4	SODBE (USPEH OBTOŽEVANJA)	25
6.5	IZREČENE SANKCIJE (DELEŽ KAZNOVANJA)	26
6.6	PREGLED POSAMEZNIH PROCESNIH AKTIVNOSTI	27
7	ALTERNATIVNE OBLIKE KAZENSKEGA PREGONA	29
7.1	OBSEG IN USPEŠNOST ALTERNATIVNEGA REAGIRANJA NA KAZNIVA DEJANJA	29
7.2	ODLOŽENI KAZENSKI PREGON	30
7.2.1	<i>Uspešnost postopka odloženega pregona</i>	30
7.2.2	<i>Naloge v postopku pogojno odloženega pregona</i>	32
7.3	PORAVNAVANJE	34
7.4	KAZNOVALNI NALOG	38
8	PREGLED POSTOPKOV PO POSAMEZNIH SKLOPIH KAZNIVIH DEJANJ	39
8.1	UVODNO POJASNILO	39
8.2	UMORI IN POSKUSI UMOROV	39
8.3	ROPI IN POSKUSI ROPOV	40
8.4	IZSILJEVANJA IN POSKUSI IZSILJEVANJ	40
8.5	KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO OTROK	41
8.6	OTROŠKA INTERNETNA PORNOGRAFIJA	43
8.7	KAZNIVA DEJANJA, POVEZANA Z MAMILI	44
8.8	PRANJE DENARJA	47
8.9	KORUPCIJSKA KAZNIVA DEJANJA	49
8.10	ZATAJITVE DAVČNIH IN DRUGIH FINANČNIH OBVEZNOSTI	52
8.11	ZLORABE V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU	53
8.12	ZLORABE URADNEGA POLOŽAJA ALI URADNIH PRAVIC	54
8.13	ZLORABA POLOŽAJA ALI PRAVIC	56
8.14	PONEVERBA	61
8.15	KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO UPNIKOV IN POTROŠNIKOV	63
8.16	POSLOVNA GOLJUFIJA	64
8.17	OŠKODOVANJE UPNIKOV	67
8.18	DRUGA KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO UPNIKOV IN POTROŠNIKOV	68
8.19	KAZNIVA DEJANJA ZOPER ČLOVEČNOST IN MEDNARODNO PRAVO	69

8.20	KAZNIVA DEJANJA ZOPER OKOLJE, PROSTOR IN NARAVNE DOBRINE.....	70
8.21	TRGOVINA Z LJUDMI.....	71
8.22	PREPOVEDANO PREHAJANJE MEJE ALI OZEMLJA DRŽAVE.....	73
8.23	NEDOVOLJENA PROIZVODNJA IN PROMET OROŽJA IN EKSPLOZIVOV	74
8.24	MLADOLETNIŠKO PRESTOPNIŠTVO	74
9	VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO RS.....	77
9.1	UVODNA POJASNILA	77
9.2	SKUPINA DRŽAVNIH TOŽILCEV ZA PREGON ORGANIZIRANEGA KRIMINALA	77
9.3	SPECIALIZIRANI ODDELEK	81
9.4	PRITOŽBENI POSTOPKI	83
9.5	IZREDNA PRAVNA SREDSTVA NA KAZENSKEM PODROČJU	86
9.5.1	<i>Uvodna pojasnila.....</i>	86
9.5.2	<i>Izredna pravna sredstva.....</i>	87
9.6	CIVILNE IN UPRAVNE DRŽAVNOTOŽILSKE PRISTOJNOSTI	89
9.6.1	<i>Uvodna pojasnila.....</i>	89
9.6.2	<i>Pripad in reševanje zadev.....</i>	91
9.7	DRŽAVNOTOŽILSKI NADZOR IN USMERJANJE.....	92
9.7.1	<i>Uvodna pojasnila.....</i>	92
9.7.2	<i>Splošni nadzorstveni pregledi.....</i>	93
9.7.3	<i>Delni nadzorstveni pregledi.....</i>	93
9.7.4	<i>Posamezni nadzorstveni pregledi.....</i>	94
9.8	MEDNARODNE DEJAVNOSTI.....	94
9.8.1	<i>Eurojust.....</i>	94
9.8.2	<i>Mednarodno strokovno sodelovanje in izobraževanje.....</i>	96
9.9	STROKOVNA POMOČ IN IZOBRAŽEVANJE DRŽAVNIH TOŽILCEV.....	98
9.9.1	<i>Izobraževalne naloge.....</i>	98
9.10	INFORMATIZACIJA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA.....	99
9.10.1	<i>Podpora pri delu državnih tožilstev v letu 2009.....</i>	101
9.10.2	<i>Sodelovanje z drugimi pravosodnimi in državnimi organi.....</i>	101
9.10.3	<i>Sodelovanje v mednarodnih projektih.....</i>	101
9.10.4	<i>Načrti za prihodnost.....</i>	102
9.10.5	<i>Spletne strani državnega tožilstva.....</i>	102
9.11	SODELOVANJE Z DRŽAVNIMI ORGANI	102
9.11.1	<i>Sodelovanje z Ministrstvom za pravosodje RS.....</i>	102
9.11.2	<i>Sodelovanje z drugimi organi glede zahtevnih primerov gospodarskega kriminala.....</i>	103
9.11.3	<i>Sodelovanje z Inšpektoratom za delo RS, Davčno upravo RS in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS glede kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varstvo.....</i>	104
9.11.4	<i>Sodelovanje s policijo.....</i>	105
9.11.5	<i>Sodelovanje s Carinsko upravo RS.....</i>	106
10	OCENA DELOVANJA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA	107
11	PRILOGE.....	108

1 Predgovor

Na podlagi 62. člena Zakona o državnem tožilstvu je Vrhovno državno tožilstvo RS pripravilo skupno poročilo o delu slovenskih državnih tožilstev v letu 2010. Poročilo temelji na podatkih in poročilih, ki so jih za svoje področje dela pripravila okrožna državna tožilstva, Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala pri Vrhovnem državnem tožilstvu RS in njen Specializirani oddelek, vsi oddelki Vrhovnega državnega tožilstva RS ter slovensko predstavništvo v Eurojustu.

V preteklem letu se je priliv novih kazenskih zadev zoper znane storilce kaznivih dejanj na okrožna državna tožilstva povečal za šest odstotkov. Samo po sebi to ne predstavlja velikega povečanja, vendar je potrebno poudariti, da se je priliv novih zadev v letu 2009 povečal za kar deset odstotkov v primerjavi z letom 2008. Okrožna državna tožilstva so prejela ovadbe zoper 39343 znanih oseb (polnoletnih, mladoletnih in pravnih oseb). Nekoliko se je zmanjšalo število ovadb zoper neznane storilce. Okrožna državna tožilstva so rešila 73 odstotkov ovadb, ki so jih v tem letu prejela zoper polnoletne storilce, kar je za odstotek manj kot leto pred tem. Vendar je pri tem potrebno poudariti, da so v absolutni številki državni tožilci kljub manjšemu odstotku rešili kar za 2824 zadev več, kot v letu 2009. Pri mladoletnih storilcih pa so rešili 79 odstotkov vseh prejetih ovadb ter tako rešili en odstotek manj v primerjavi z letom pred tem, kar pa predstavlja 82 več rešitev kot leto poprej. Povečal se je odstotek rešenih zadev zoper pravne osebe (z 51 odstotkov v letu 2009 na 54 odstotkov v letu 2010, kar predstavlja 349 več rešitev v letu 2010). Pri polnoletnih storilcih je bilo 42 odstotkov ovadb (glede na vse rešene ovadbe v letu 2010) zavrženih in od tega 14 odstotkov po postopku poravnavanja in odloženega preгона, v 13 odstotkih so državni tožilci vložili zahteve za preiskavo pri preiskovalnih sodnikih okrožnih sodišč, 32 odstotkov vseh rešitev pa je predstavljalo neposredne obtožne akte, na podlagi katerih kazensko sodišče izvede glavno obravnavo in izreče sodbo. Po opravljeni preiskavi zoper polnoletne storilce so bile v 65 odstotkih primerov vložene obtožnice. Pri mladoletnikih so bili glede 40 odstotkov prejetih ovadb vložene zahteve za uvedbo pripravljalnega postopka, v 64 odstotkih zadev, vrnjenih iz pripravljalnega sodnega postopka, pa vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje. Odstotek vseh v letu 2010 izrečenih obsodilnih sodb zoper polnoletne storilce je znašal 79. Še vedno je zelo visok odstotek pogojnih obsodb, saj znaša 77 odstotkov vseh izrečenih kazenskih sankcij, kar je odstotek več kot leto poprej. Le 5 odstotkov je bilo denarnih in 15 odstotkov zapornih kazni. Na področju alternativnih oblik preгона (odložen pregon in postopek poravnavanja) je bilo tovrstno reševanje uspešno v 59 odstotkih zadev zoper polnoletne storilce, ki so jih državni tožilci dali v postopek alternativnega reševanja. To je odstotek manj, kot leto poprej, vendar so bile alternativne oblike preгона v absolutnem številu uspešne v 193 več primerih kot v letu 2009. V teh postopkih pa so storilci v humanitarne namene po nalogu državnih tožilcev plačali skupno nekaj več kot tristo tisoč evrov.

Tako na okrožnih državnih tožilstvih kot tudi na najvišjem tožilstvu v državi ni bilo večjih zaostankov, saj so bile zadeve večinoma rešene v dogovorjenih rokih, na koncu leta pa so ostale nerešene praviloma le zadeve, ki so na tožilstva prispele konec leta.

Še vedno prevelik obseg dela v zvezi s prekrški odpade na Vrhovno državno tožilstvo RS, ki se tako v veliko preveliki meri ukvarja z odločanjem o izrednih pravnih sredstvih na področju prekrškov, v razmerju do dela na področju kaznivih dejanj, ki bi morale predstavljati bistvo dela. Vsi oddelki Vrhovnega državnega tožilstva RS (kazenski, civilno-upravni, pritožbeni, oddelek za državnotožilski strokovni nadzor, strokovni center in pravno-informacijski center) so delo tekoče opravili. Poleg rednega dela smo na Vrhovnem državnem tožilstvu RS obravnavali pravno problematiko različnih področij, od problemov neplačevanja socialnih prispevkov do problemov, povezanih z »missing trade« družbami.

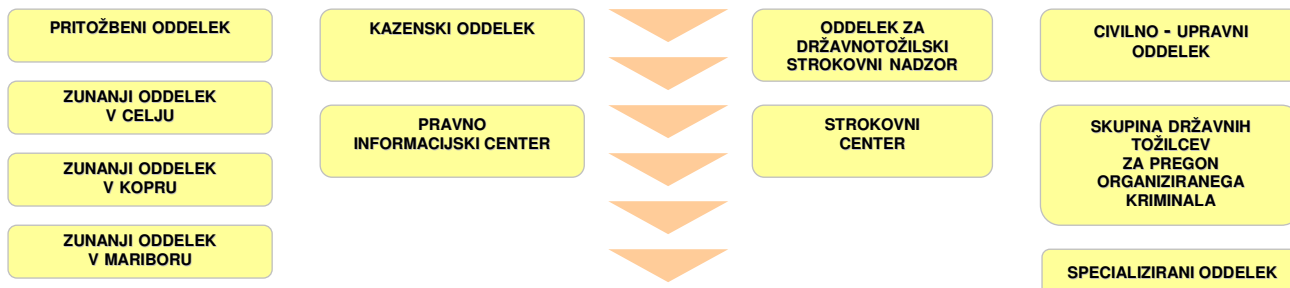
Veliko časa smo državni tožilci v preteklem letu porabili za pripravo pripomb na osnutek in predlog novega Zakona o državnem tožilstvu, ki ga je pripravilo Ministrstvo za pravosodje RS ter za argumentiranje neustreznosti Obveznih navodil za uporabo Državnotožilskega reda, ki jih je minister za pravosodje izdal 22. 2. 2010, potem ko so predstavniki ministrstva na podlagi poslanskega vprašanja o konkretni odprti kazenski zadevi opravili izredni pravosodni nadzor nad Okrožnim državnim tožilstvom v Ljubljani. Na podlagi naše pobude za oceno ustavnosti ministrovih obveznih navodil je bila na Ustavno sodišče RS vložena zahteva za oceno ustavnosti teh navodil. Ustavno sodišče pa je 8. 7. 2010 sklenilo, da začne postopek za oceno ustavnosti četrtega odstavka 7. člena Zakona o državnem tožilstvu, ki omogoča ministru izdajo navodil, zadržalo izvrševanje te določbe Zakona o državnem tožilstvu ter do končne odločitve prepovedalo uporabo ministrovih obveznih navodil. Do konca leta Ustavno sodišče dokončne odločitev še ni sprejelo.

Kljub za 16 odstotkov večjemu prilivu novih zadev v zadnjih dveh letih in kljub zmanjšanju števila državnotožilskih funkcionarjev, ministrstvo za pravosodje ni sledilo našim predlogom za razpise mest državnotožilskih funkcionarjev in je tako sredi leta funkcijo opravljalo kar 12 državnotožilskih funkcionarjev manj kot sredi leta pred tem. Ob koncu leta 2010 je v državnotožilski organizaciji svoje delo opravljalo 165 državnih tožilcev vseh stopenj, 26 pomočnikov državnih tožilcev in 39 strokovnih sodelavcev (ki po vsebini opravljajo tožilsko delo) ob pomoči 187 članov tožilskega osebja, brez katerih ni uspešnega tožilskega dela. Pri delu je sodelovalo tudi 31 pripravnikov, katerih določen odstotek bo prav gotovo nadaljeval kariero v tožilskih vrstah. Brez dobrega in tesnega sodelovanja med kolegi in sodelavci v celotni državnotožilski organizaciji, ki temelji na zaupanju in spoštovanju, ob povečani zahtevnosti in večjemu številu zadev ne bi bilo rezultatov, ki so opisani v pričujočem poročilu. Tudi tokratno letno poročilo o našem delu ponazarja trud in predanost vseh zaposlenih na slovenskih tožilstvih.

Barbara Brezigar
generalna državna tožilka RS

2 Organigram državni tožilste in krajevna pristojnost okrožnih državni tožilste

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

OKROŽNA DRŽAVNA TOŽILSTVA

3 Priprava letnih poročil državnih tožilstev

3.1 Priprava poročila

Skupno poročilo o delu državnih tožilstev v Republiki Sloveniji v letu 2010 je pripravljeno na podlagi poročil posameznih okrožnih državnih tožilstev, Skupine državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala (v nadaljevanju: Skupina), Specializiranega oddelka za odkrivanje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki jih storijo policisti in druge uradne osebe s pooblastili policije v predkazenskem postopku (v nadaljevanju: Specializirani oddelek) ter poročil oddelkov in notranjih organizacijskih enot Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljevanju: VDT RS).

Poročila posameznih okrožnih državnih tožilstev vključujejo poročila in podatke za zunanje oddelke teh tožilstev, poročilo VDT RS pa vključuje poročila njegovih zunanjih oddelkov v Celju, Kopru in Mariboru.

3.2 Oblikovanje poročila

Poročila državnih tožilstev so bila predhodno usklajena tako, da so podatki enotno obdelani za vsa državna tožilstva v Republiki Sloveniji in skupno predstavljeni po posameznih fazah postopka in vsebinskih sklopih.

Natančnejši podatki o delu posameznih tožilstev so na razpolago v uradu VDT RS oziroma v uradih posameznih državnih tožilstev in jih ta lahko posredujejo na posebno zahtevo v skladu z zakonom.

3.3 Statistični podatki

Pomembnejši statistični podatki so predstavljeni v vsebinskem delu poročila. Zaradi primerjav, boljše preglednosti in lažjega razumevanja so na ustreznih mestih v poročilu prikazani tudi v preglednih grafičnih oblikah.

Celovito so statistični podatki prikazani v priloženih preglednicah (tabelah) v zadnjem delu poročila. Preglednice so sestavni del letnega poročila.

V prejšnjih letnih poročilih smo zapisali, da popolna primerljivost statističnih podatkov (predvsem o številu prenesenih ovadb) s podatki v poročilu za preteklo leto ni možna. Tudi zato je posebnega pomena nadgradnja programov za zbiranje in obdelovanje statističnih podatkov. Ti za leto 2010 omogočajo natančnejšo in pravilnejšo statistiko o delu državnih tožilcev, saj odpravljajo glavna odstopanja, do katerih je prihajalo v prejšnjih letih. Terjajo pravilnejše vnašanje podatkov kar hkrati dela računalniške programe uporabnikom prijaznejše. Vendar pa cilj, da bo statistika državnega tožilstva natančen, celovit in povsem verodostojen prikaz dela in rezultatov v določenem obdobju, vendarle še ni dosežen. Podane so ovire tehnične narave, saj obstoječe zastarele programske opreme ni mogoče nadgraditi, da bi v celoti služila potrebam današnjega časa. Zato tožilstvo veliko pričakuje od državnega projekta E-pravosodje, ki naj bi prinesel dolgoročno rešitev sedanjih težav na področju informatizacije državnega tožilstva.

Vsi statistični podatki za okrožna državna tožilstva, Skupino in Specializirani oddelek se vodijo po ovadenih, obtoženih oziroma obsojenih osebah. Tako so tudi povzeti in prikazani v tem poročilu. Obdelani so praviloma ločeno za polnoletne storilce (z označbo številke tabele in črko **p**), mladoletnike (z označbo številke tabele in črko **m**) ter za pravne osebe (z označbo številke tabele in črkama **po**).

Ob primerjanju državnotožilskih statističnih podatkov s policijskimi je treba upoštevati, da slednji običajno upoštevajo število naznanjenih ali odkritih kaznivih dejanj in ne oseb. Po drugi strani sodna statistika praviloma poroča o številu zadev, ki združujejo tudi več obdolžencev in dejanj, zato se njeni številčni podatki lahko pomembno razlikujejo od državnotožilskih.

4 Podlage za delo državnih tožilcev

4.1 Ustavne in zakonske podlage

Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: URS, Uradni list RS, št. 33/91 s spremembami in dopolnitvami) v 135. členu določa, da državni tožilec vlaga in zastopa kazenske obtožbe in ima druge z zakonom določene pristojnosti. Ureditev in pristojnosti državnih tožilcev določa zakon.

Organizacijo državnega tožilstva in njegovo vodenje ureja Zakon o državnem tožilstvu (v nadaljevanju: ZDT, Uradni list RS št. 63/94 s spremembami in dopolnitvami). Državna tožilstva opredeljuje kot samostojne državne organe, ki so del pravosodja. Organizacijska shema VDT RS in okrožnih državnih tožilcev z območji pristojnosti je razvidna iz priloženega organigrama državnega tožilstva.

Na državnih tožilstvih opravljajo svojo funkcijo državne tožilke in državni tožilci (v nadaljevanju: državni tožilci) z izvajanjem pregona storilcev kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, za katere je tako določeno z zakonom ter z opravljanjem drugih nalog v skladu z zakonom.

ZDT natančneje ureja splošne pristojnosti in pooblastila državnih tožilcev, pogoje in postopek za njihovo imenovanje, napredovanje, premestitve, dodelitve na delo v drug državni organ ter za prenehanje funkcije in razrešitev državnega tožilca. Določa dolžnosti in pravice državnega tožilca ter nezdržljivost funkcije. Ureja tudi obveščanje, poročanje, navodila in državnotožilski upravni ter strokovni nadzor.

Na podlagi ZDT je bil sprejet Državnotožilski red (v nadaljevanju: DTR, Uradni list RS, št. 109/04 s spremembami in dopolnitvami), ki na podzakonski ravni ureja poslovanje državnih tožilcev. Posamezna vprašanja dela natančneje urejajo pravilniki in navodila, odredbe in odloki, ki jih Ministrstvo za pravosodje RS in VDT RS tekoče usklajujeta z zakonsko ureditvijo in potrebami učinkovitega dela državnih tožilcev.

Pri opravljanju svoje funkcije in reševanju zadev, ki so jim dodeljene v delo delujejo državni tožilci v kazenskih zadevah na podlagi določb (od 1. 11. 2008 veljavnega) Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ-1, Uradni list RS št. 55/2008 in 39/2009), Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ, Uradni list RS št. 63/94 s spremembami in dopolnitvami), Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (v nadaljevanju: ZOPOKD, Uradni list RS št. 59/99 s spremembami in dopolnitvami), Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP, Uradni list RS, št. 63/94 s spremembami in dopolnitvami) in Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (v nadaljevanju: ZSKZDČEU, Uradni list RS št. 102/2007).

V letu 2010 je VDT RS v zvezi z aktivnostmi različnih državnih organov na področju oblikovanja nove zakonodaje, sprememb zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov podajalo predloge, mnenja, ocene in pripombe ter tako sodelovalo pri njihovem nastanku in poskušalo vplivati na njihov sprejem in vsebino. Te aktivnosti so se nanašale na različne zakone in podzakonske akte, zlasti pa na osnutek in predlog novega Zakona o državnem tožilstvu ter na spreminjanje in dopolnjevanje ZKP in KZ-1.

Generalna državna tožilka je v letu 2010 predlagala spremembe in dopolnitve treh členov DTR, minister za pravosodje pa se je na njen predlog odzval z izdajo sprememb DTR glede dveh členov (Spremembi Državnotožilskega reda, Uradni list RS št. 4/2010).

Minister za pravosodje je ob sklicevanju na četrti odstavek 7. člena ZDT 22. 2. 2010 pod številko 701-1/2010 sprejel Obvezna navodila za uporabo DTR (objavljena 2. 3. 2010 v Tožilskih obvestilih) in to kljub obrazloženemu negativnemu predhodnemu mnenju generalne državne tožilke. Obvezna navodila so bila v veljavi slabih pet mesecev, saj je Ustavno sodišče RS v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti, s sklepom z dne 8. 7. 2010, številka U-I-82/10-3 prepovedalo njihovo uporabo in hkrati do končne odločitve zadržalo izvajanje četrtega odstavka 7. člena ZDT.

Vlada RS je oktobra 2010 na podlagi petega odstavka 160.a člena ZKP izdala Uredbo o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in institucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin (Uradni list RS, št. 83/2010). Z dnem začetka njene veljavnosti, je prenehala veljati Uredba o sodelovanju državnega tožilstva in policije pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 52/04).

Z novelo Zakona o policiji (ZPol-H, Uradni list RS, št. 22/2010) je bil pri Generalni policijski upravi ustanovljen Nacionalni preiskovalni urad za posebne primere odkrivanja in preiskovanja zahtevnih kaznivih dejanj, zlasti s področij gospodarstva, korupcije in organiziranega kriminala. Ta, nova specializirana kriminalistična preiskovalna enota Uprave kriminalistične policije je na državnem tožilstvu sogovornik predvsem Skupini, ki se lahko pohvali z že dolgoletnim delom, izkušnjami in uspehi.

4.2 Kadrovske podlage

Število mest državnotožilskih funkcionarjev (državnih tožilcev in pomočnikov državnega tožilca) je določeno z Odredbo o številu mest državnih tožilcev in pomočnikov državnega tožilca (v nadaljevanju: Odredba, Uradni list RS, št. 46/2006 s spremembami in dopolnitvami) in sicer skupno 265 mest državnotožilskih funkcionarjev (217 državnih tožilcev in 48 pomočnikov državnih tožilcev) na državnih tožilstvih v Sloveniji. Na dan 31. 12. 2010 je funkcijo državnega tožilca v Sloveniji opravljalo 191 državnotožilskih funkcionarjev, kar je nekaj več kot 70% z Odredbo predvidenih mest državnotožilskih funkcionarjev. S kadrovskim načrtom, ki je bil v letu 2010 zmanjšan in prilagojen premajhni masi sredstev za plače na državnem tožilstvu, pa je bilo načrtovano, da bi funkcijo opravljalo 206 državnih tožilcev in pomočnikov državnih tožilcev. Na državnih tožilstvih so bili konec leta 2010 v službenem razmerju sicer trije državnotožilski funkcionarji več kot konec leta 2009, a še vedno trije manj kot ob koncu leta 2008.

Število državnotožilskih funkcionarjev se v času od leta 2005 giblje okrog povprečnega števila 193 oseb na funkciji, vendar pa se je obremenitev posameznih funkcionarjev v tem obdobju stalno povečevala, v letu 2010 pa je ponekod že dosegla skrajne meje možnega obvladovanja dela. Obremenjenost se povečuje iz več razlogov: zaradi rasti pripada zadev, večjega števila razpravljajočih kazenskih sodnikov, več obravnjav in tudi večanja števila zahtevnejših primerov.

Na obremenjenost aktivnih državnih tožilcev vpliva tudi to, da nekateri državnotožilski funkcionarji funkcije dejansko ne opravljajo ali zaradi daljših bolniških odsotnosti ali zaradi dopustov za nego in varstvo otrok, nekateri pa funkcijo iz različnih vzrokov opravljajo s skrajšanim delovnim časom. Na prvi

stopnji, brez tožilcev v Skupini ter višjih in vrhovnih državnih tožilcev, je bilo v letu 2010 na funkciji povprečno 154,5 državnotožilskih funkcionarjev, medtem ko jih je funkcijo dejansko opravljalo v povprečju le 115,8. Iz grafa 1 je razviden trend rasti obravnavanih zadev v letih 2008, 2009 in 2010, medtem ko je tako število tožilcev na funkciji kot dejansko aktivnih tožilcev skoraj nespremenjeno. Število dejansko aktivnih tožilcev v navedenih letih smo za zadnja tri leta izračunali na podlagi podatka računovodstva o dejanski prisotnosti državnih tožilcev.

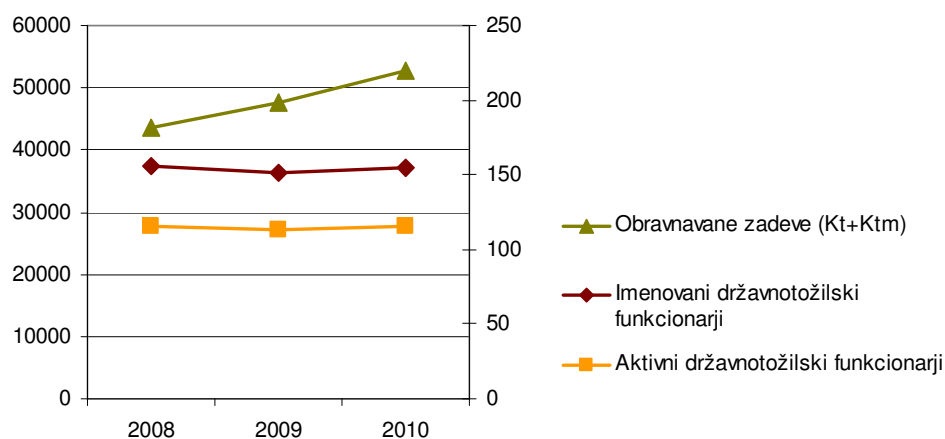
Tabela 1: Trend naraščanja obremenitve imenovanih in aktivnih državnotožilskih funkcionarjev

	Imenovani državnotožilski funkcionarji –letno povprečje	Aktivni državnotožilski funkcionarji – letno povprečje	Obravnavane zadeve (Kt+Ktm)
2008	155,49	114,99	43558
2009	151,84	112,99	47603
2010	154,55	115,8	52642

Tabela 2: Trend naraščanja obremenitve imenovanih in aktivnih državnotožilskih funkcionarjev

	Obremenitev na imenovanega državnotožilskega funkcionarja	Obremenitev na aktivnega državnotožilskega funkcionarja
2008	280,14	378,8
2009	313,5	421,3
2010	340,6	454,6

Graf 1: Trend naraščanja obremenitve imenovanih in aktivnih državnotožilskih funkcionarjev

Povečanje števila kazenskih sodnikov je v letu 2010 dokončno porušilo razmerje med številom državnih tožilcev in kazenskih sodnikov. Število državnih tožilcev v letu 2010 dosega le še približno 80 % števila kazenskih sodnikov, čeprav bi morale biti razmerje zaradi obsega in narave dela v korist števila državnih tožilcev. V letu 2010 se je nadaljeval trend večanja števila obravnavanih dni v tednu. Kljub priporočilom in veljavnim standardom, da naj bi državni tožilec imel največ dva obravnavna dneva tedensko, so bili po nekaterih okrožnih državnih tožilstvih (v Celju, Ljubljani in Krškem) tožilci celo na štirih obravnavnih dnevih tedensko. Takšna obremenjenost z obravnavami ogroža kvalitetno pripravo in delo na zadevah ter povsem onemogoča izvajanje smernice, da naj državni tožilec na sodišču zastopa zadevo, ki mu je dodeljena v reševanje.

V letu 2010 je bilo na ministrstvo za pravosodje poslanih več predlogov za razpis prostih državnotožilskih mest, vendar pa je ministrstvo te predloge zelo restriktivno obravnavalo in mesta objavilo z večjimi zamudami, čeprav je v večini primerov šlo le za nadomestitev izpraznjenih mest državnotožilskih funkcionarjev. Glede na to, da so bili ponekod kriteriji pričakovane obremenitve posameznega državnega tožilca presežene celo za več kot 50 % (Okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti) oziroma 100% (Okrožno državno tožilstvo v Celju) ocenjujemo, da ministrstvo za pravosodje pogojev za izvajanje funkcije pregona v letu 2010 zlasti na področju karov ni zadovoljivo zagotavljalo.

Število javnih uslužbencev je v letu 2010 nekoliko zaostajalo za načrtovanimi zaposlitvami, vendar pa se tudi na državnem tožilstvu prilagajamo zaostrenim javnofinančnim razmeram in delo opravljamo z razpoložljivim številom zaposlenih. V letu poročanja se je na državnih tožilstvih nadaljevalo z odpravljanjem razlik med enakovrstnimi oziroma primerljivimi delovnimi mesti na državnih tožilstvih in na sodiščih, tako da se je spet nekoliko spremenilo razmerje med uradniki in strokovno tehničnimi javnimi uslužbenci.

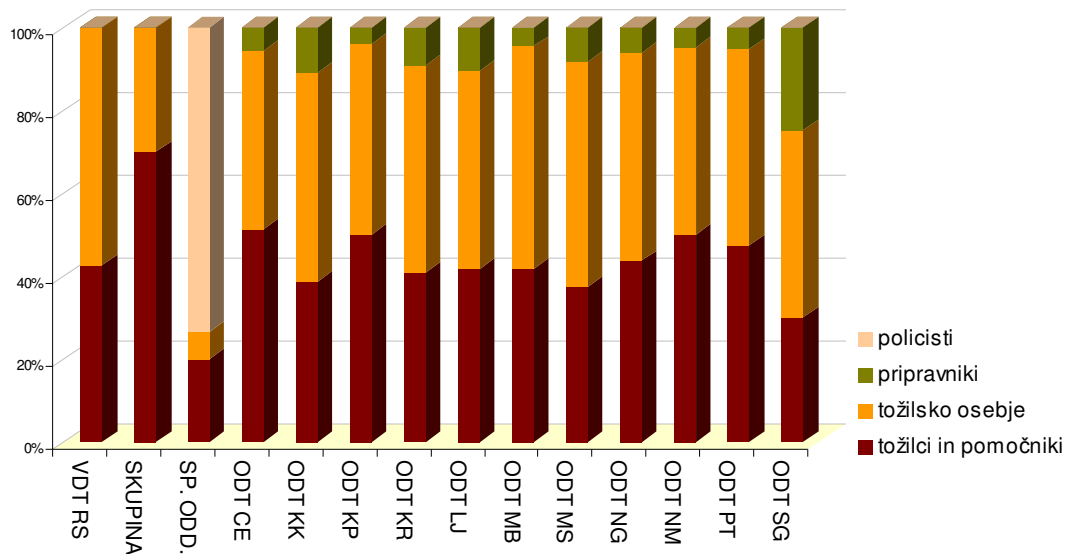
Tabela 3: Seznam načrtovanih in zasedenih mest po tožilstvih in delovnem področju na dan 31. 12. 2010

Državna tožilstva	Državni tožilci		Pomočniki		Uradniki		Drugo osebje		Pripravniki	
	načrt	zasedba	načrt	zasedba	načrt	zasedba	načrt	zasedba	načrt	zasedba
VDT RS**	29	29	0	0	21	20	19	19	0	0
SKUPINA	8	7	0	0	1	1	2	2	0	0
SP. ODD.	2	2	1	1	12	12	1	1	0	0
ODT CE	16	15	3	3	2	2	13	13*	2	2
ODT KK	7	6	2	1	2	1	8	8	4	2
ODT KP	10	10	2	2	4	3	8	8	1	1
ODT KR	10	8	1	1	3	3	9	8*	2	2
ODT LJ	38	38	9	9	28	28	26	26*	13	12
ODT MB	19	15	5	3	8	7	16	16	3	2
ODT MS	9	8	1	1	7	7	6	6	2	2
ODT NG	7	6	2	1	3	3	5	5	1	1
ODT NM	9	9	1	1	3	3	7	6	1	1
ODT PT	6	6	3	3	6	6	3	3	3	1
ODT SG	6	6	0	0	4	4	5	5	5	5
Skupaj	176	165	30	26	104	100	128	126	37	31

* Med zaposlenimi v rubriki »drugo osebje« na dan 31. 12. 2010 niso upoštevane nadomestne zaposlitve za določen čas na ODT Celje - 1 javna uslužbenka, ODT Kranj - 1 javna uslužbenka ter na ODT Ljubljana 1 javna uslužbenka

** Podatki pri VDT RS zajemajo zgolj načrtovana in zasedena mesta na VDT RS brez Skupine in Specializiranega oddelka; zanju so ti podatki v tabeli 3 prikazani ločeno.

Graf 2: Razmerje med državnimi tožilci (s pomočniki državnih tožilcev) in javnimi uslužbenci

Tudi v letu 2010 se je kot zelo dobra pokazala praksa izbiranja državnotožilskih pripravnikov na javnem natečaju in poznejše zaposlovanje zainteresiranih pripravnikov kot strokovnih sodelavcev na državnih tožilstvih. S takšnim pristopom v preteklih letih se je zagotovilo, da se za večino razpisanih mest državnotožilskih funkcionarjev dejansko dobi primerne kandidate, poleg tega pa se skoraj ne dogaja več, da na razpis ne bi bilo prijav. Novi pomočniki državnega tožilca iz vrst nekdanjih strokovnih sodelavcev so sposobni takoj samostojno opravljati delo državnega tožilca in tako rekoč ne potrebujejo uvajalnega obdobja ter hitro razbremenijo državne tožilce z vključitvijo v dežurno službo in udeležbo na obravnavah.

4.3 Finančne in materialno-tehnične podlage

V letu 2010 je sprejeti proračun državnih tožilstev 18.377.669 evrov, končni proračun z dodatnimi sredstvi za plače, ki smo jih prejeli oktobra 2010, pa je znašal 19.263.376 evrov. Pretežni del proračuna državnega tožilstva – 88,16 odstotkov vse porabe – so enako kot v preteklih letih obsegala sredstva za plače v višini 16.773.759,93 evrov, medtem ko so sredstva za male investicije in materialne stroške skupaj znašala 11,84 odstotkov vse porabe oziroma 2.250.378,95 evrov.

Državna tožilstva so večji del leta 2010 poslovala v negotovih razmerah glede obsega sredstev za plače. Od prvega izplačila plač v letu 2010 je bilo jasno, da sredstev za plače v letu 2010 ni dovolj, a smo kljub stalnemu opozarjanju dodatna sredstva za izplačilo plač iz proračunske rezerve prejeli šele 19. 10. 2010. Primanjkljaj je nastal zaradi povečanja plač državnotožilskih funkcionarjev na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. l. RS, št. 91/2009; ZSPJS-L), ki je bil sprejet novembra 2009, in izplačila proračuna plač državnim tožilcem od julija 2009 na podlagi tega zakona. Zaradi pomanjkanja sredstev za plače v letu 2010 od zaključka javnega natečaja v aprilu 2010 do decembra 2010 nismo mogli zaposliti nekaterih od v javnem natečaju izbranih državnotožilskih pripravnikov, prav tako smo prilagodili in znižali sprejeti kadrovski načrt. Sredstva za tekoče poslovanje (varovanje poslovnih prostorov, čiščenje, stroški elektrike, vode, upravljanje poslovnih prostorov, gorivo za službena vozila in podobno) pa so v letu 2010 omogočala normalno poslovanje ob določeni racionalizaciji stroškov.

Večina državnih tožilstev deluje v ustreznih prostorih, težave s pomanjkanjem prostora in neustreznimi prostorskimi pogoji ima predvsem še Okrožno državno tožilstvo v Novem mestu in v letu 2010 je ministrstvo za pravosodje poiskalo nekaj rešitev tudi za to državno tožilstvo, selitev pa še ni realizirana. Več tožilstev se srečuje s pomanjkanjem prostorov za arhiviranje in opreme za te prostore. Zaradi rednega vzdrževanja v preteklih letih so prostori in oprema državnih tožilstev kljub v letu 2010 ponovno okrnjenemu obsegu sredstev za vzdrževanje še vedno v ustreznem stanju, a v prihodnje bo potrebno izvesti tudi nekaj osnovnih investicij.

5 Kazenske ovadbe

5.1 Uvodna pojasnila

Gibanja pripada in reševanja zadev za pretekla leta so pregledno prikazana v začetnih statističnih tabelah, primerjalno in za daljše časovno obdobje. Za leto 2010 so podatki predstavljeni celovito in opremljeni s kratkimi pojasnili, predvsem v razmerju do podatkov za prejšnje leto in v medsebojni povezavi posameznih statističnih prereзов.

Ko primerjamo statistične podatke za leto 2010 in statistične podatke o delu državnih tožilstev za pretekla leta (v tožilskih poročilih za prejšnja leta), je treba upoštevati, da je bila leta 2005 v celoti prenovljena statistična obdelava podatkov. Uvedeni način omogoča pridobitev večjega števila podatkov o reševanju ovadb in načinih ter izidu odločanja v nadaljnjih fazah postopka. S tem je zagotovljeno celovito statistično primerjanje dela posameznih državnih tožilstev in pridobljene so enotne podlage za oceno dela tožilstva kot celote.

5.2 Ovadeni storilci kaznivih dejanj

Leta 2010 je bilo državnim tožilstvom skupaj ovadenih 39343 znanih storilcev kaznivih dejanj. V tem številu je zajetih 35478 (90,2 %) ovadenih polnoletnih oseb, 2619 (6,6 %) ovadenih mladoletnikov in 1246 (3,2%) ovadenih pravnih oseb.

Tabela 4: Ovadeni znani storilci kaznivih dejanj v letih 2006-2010

Leto	Polnoletne osebe	Mladoletniki	Pravne osebe	Skupaj ovadenih znanih storilcev	Indeks na prejšnje leto	Indeks na izhodiščno leto 2006
2010	35478	2619	1246	39343	106	114
2009	33646	2671	892	37209	110	108
2008	30686	2573	595	33854	100	98
2007	30846	2630	443	33885	98	98
2006	31184	2787	488	34459	*	*
Skupaj	161840	13280	3664	178750		

V primerjavi z letom 2009 se je skupno število ovadenih znanih oseb povečalo za 2134 oseb oziroma za 5,7 %. S tem se nadaljuje trend povečevanja števila ovadenih znanih storilcev kaznivih dejanj v zadnjih dveh letih.

Povečanje skupnega števila ovadenih oseb je rezultat večjega števila ovadenih polnoletnih (za 5,4 % več) in pravnih oseb (za 39,7 % več), medtem ko se je število ovadenih mladoletnikov zmanjšalo za 1,9 %.

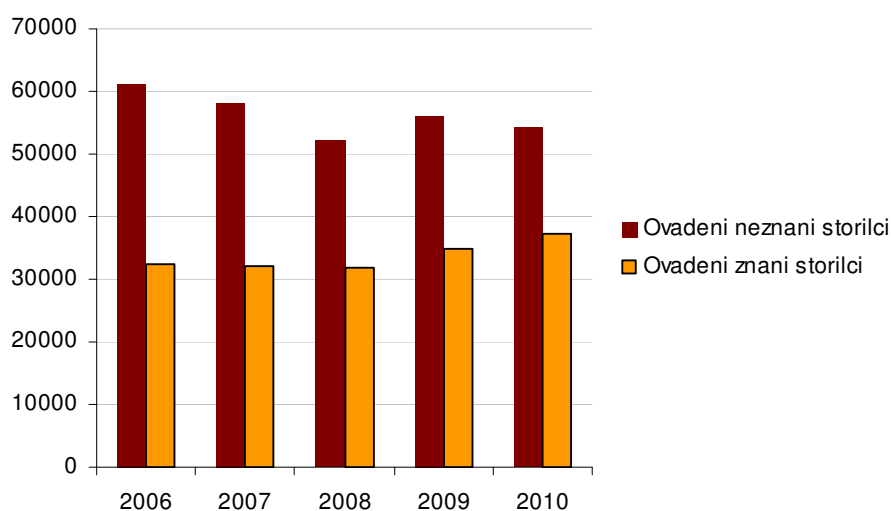
V primerjavi s predhodnim letom se je leta 2010 zmanjšalo število prejetih ovadb zoper neznane storilce, in sicer za 1860 oziroma za 3,3 %. Povečalo pa se je število ovadenih znanih storilcev brez naknadno odkritih storilcev, in sicer za 2272 oziroma za 6,5 %. Naknadno je bilo odkritih 2146 storilcev, kar pomeni zmanjšanje za 138 oziroma za 6 %.

Tabela 5: Ovadeni znani in neznani storilci kaznivih dejanj v letih 2006-2010

Leto	Ovadeni neznani storilci	Ovadeni znani storilci	Naknadno odkriti storilci	Skupaj odkriti storilci	Odstotek ovadenih znanih storilcev	Odstotek ovadenih znanih in naknadno odkritih storilcev
2010	54292	37197	2146	39343	40	42
2009	56152	34925	2284	37209	37	40
2008	52230	31796	2058	33854	37	39
2007	58137	31998	1887	33885	35	37
2006	61130	32332	2127	34459	34	36
Skupaj	281941	168248	10502	178750	37	39

Zbirni podatki kažejo, da se tako delež ovadenih znanih storilcev brez naknadno odkritih storilcev, kot tudi delež vseh odkritih storilcev, skupaj z naknadno odkritimi storilci, glede na skupno število ovadenih storilcev v zadnjih šestih letih povečujeta.

Graf 3: Razmerje med ovadenimi znanimi in neznanimi storilci kaznivih dejanj v letih 2006-2010

5.3 Reševanje ovadb

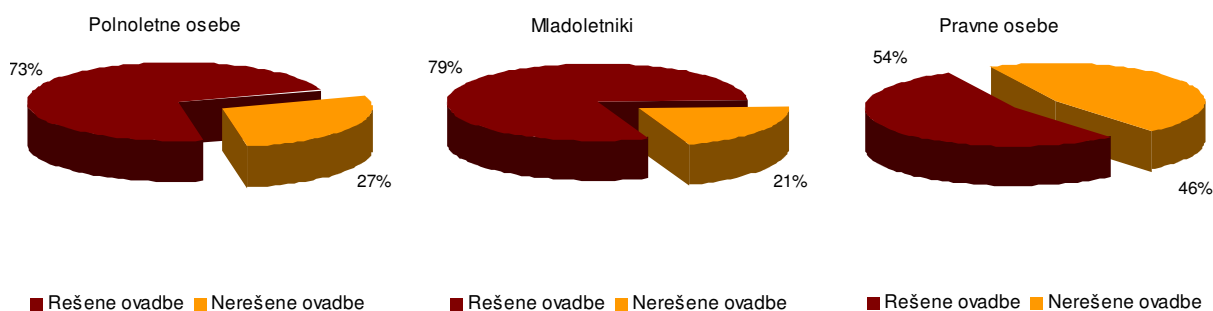
Skupna delovna obremenitev državnih tožilcev z novimi zadevami je bila leta 2010 večja kot v prejšnjih letih. Večji je priliv kazenskih ovadb zoper znane storilce. Glede na naraščanje števila narokov za glavne obravnave v letih 2008 in 2009, saj se je v letu 2008 v primerjavi z letom pred tem povečalo za 12,6 % in za 2,2 % v letu 2009, se je naraščanje števila glavnih obravnav v letu 2010 umirilo, vendar je še vedno previsoko glede na število državnih tožilcev. Število zasedenih mest državnih tožilcev se je ob koncu leta v primerjavi s prejšnjim ponovno zmanjšalo (s 170 na 165 ali za 2,9 %). Povečalo pa se je število pomočnikov državnega tožilca z 18 na 26, torej za 8. Glede na povečano število ovadb zoper znane storilce kaznivih dejanj, ob upoštevanju zmanjšanja števila državnih tožilcev, se je tako glede na prejšnja leta povečala celotna obremenitev tožilskih funkcionarjev.

Državna tožilstva so v opisani zasedbi državnih tožilcev, pomočnikov državnih tožilcev, državnotožilskih uradnikov, drugega osebja in pripravnikov ob vseh drugih delovnih obveznostih težko obvladovala priliv novih zadev. Kljub temu je državnim tožilem uspelo zaustaviti naraščanje števila nerešenih

ovadb, saj je bilo ob koncu leta 2010 nerešenih 13130 ovadb, kar je 0,2 % manj kot ob koncu leta 2009.

Skupaj s prenesenimi nerešenimi zadevami so državni tožilci leta 2010 obravnavali 48024 znanih polnoletnih storilcev (leta 2009 so obravnavali 43926 polnoletnih storilcev), 3283 znanih mladoletnikov (leta 2009 so obravnavali 3176 mladoletnikov) in 1941 pravnih oseb (leta 2009 so obravnavali 1364 pravnih oseb, v letu 2008 pa 947 pravnih oseb).

Graf 4: Razmerje med rešenimi in nerešenimi ovadbami zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe

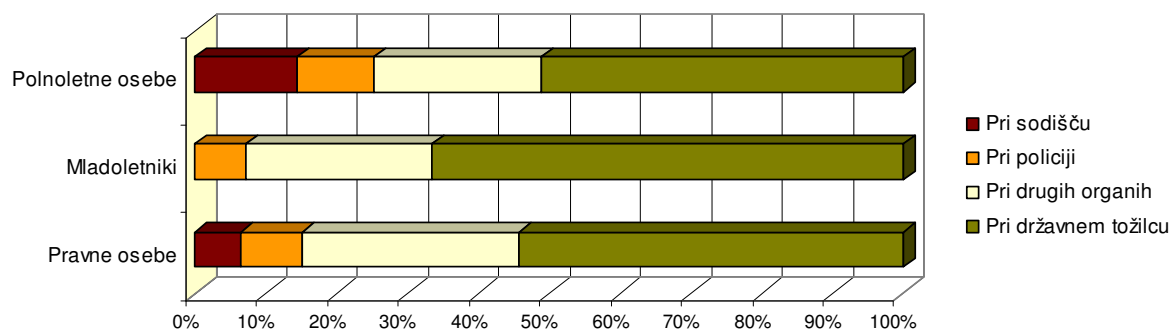
Leta 2010 je, v primerjavi z letom 2009, delež rešenih ovadb zoper polnoletne storilce ostal enak (73 %), delež rešenih ovadb zoper mladoletnike je le rahlo padel (z 80 % na 79 %), delež rešenih ovadb zoper pravne osebe pa je se je povečal za 3 odstotne točke (z 51 % na 54 %). Statistični podatki o prejetih rešenih in nerešenih ovadbah zoper polnoletne storilce, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe so natančneje razvidni iz tabel 19p, 19m in 19po.

Za oceno uspešnosti in storilnosti tožilstva je poleg podatkov o rešenih ovadbah potrebno upoštevati tudi podatke o tožilskem delu za nadaljevanje pregona po prvi tožilski odločitvi. Gre za vložitev obtožbe po opravljeni preiskavi (tabele 24) za vlaganje drugih obtožnih aktov (tabele 25), za vložene pritožbe zoper sodne odločbe (tabele 15–18), poleg tega pa tudi za vse (spremljajoče) procesne aktivnosti (tabela 7) in vse oblike alternativnega pregona (tabele 8–14 ter 28–31).

5.4 Stanje nerešenih ovadb

Državna tožilstva spremljajo razloge, zaradi katerih ovadbe v posameznih zadevah niso rešene. Iz statističnih podatkov izhaja, da je bilo pri državnih tožilcih na dan 31. 12. 2010 51 % vseh nerešenih ovadb zoper polnoletne storilce (v preteklem obdobju 47 %) in 66 % (v letu 2009 63%) vseh nerešenih ovadb proti mladoletnikom in 54 % (lani 56 %) vseh nerešenih ovadb zoper pravne osebe. Praviloma gre pri tem za ovadbe prejete ob koncu leta (v decembru je redno tudi povečan priliv novih zadev) in za tiste, ki zahtevajo daljšo preučitev. Delno pa so vzroki za to v že omenjenih okoliščinah (večji priliv zadev, ki ga je moralo reševati manjše število državnih tožilcev). Kljub temu je večina ovadb rešena v predpisanem roku 90 dni od prejema zadeve.

Graf 5: Stanje nerešenih ovadb zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe na 31. 12. 20010

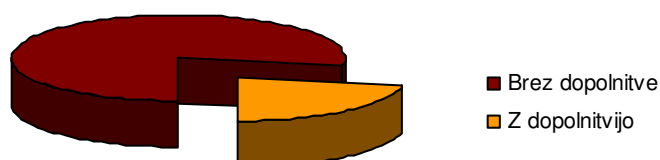
Število nerešenih ovadb pri sodišču, policiji, drugih organih in državnih tožilcih na posameznih ODT, Skupini in Specializiranemu oddelku je natančneje razvidno iz tabel 20p, 20m in 20po.

5.5 Dopolnjevanje ovadb

Za uspešno delo državnih tožilcev je zelo pomembna kakovost vloženih kazenskih ovadb, ki mora omogočati hitro in pravilno odločitev o vsebini in načinu pregona domnevnih storilcev kaznivih dejanj. Zato je pomemben tudi podatek o številu primerov, v katerih je bilo potrebno vložene ovadbe dopolniti.

Iz zbranih statističnih podatkov je razvidno, da je bilo potrebno lani 14 % vloženih ovadb zoper polnoletne storilce dopolniti z dodatnim delom policije oziroma drugih organov, ker tožilec na podlagi zbranega gradiva ni mogel sprejeti končne odločitve. Ta odstotek je manjši kot v letu 2009, ko je bilo potrebno dopolniti 18 % vloženih ovadb zoper polnoletne storilce. Manjše je tudi število primerov (za 8 %), pri katerih so bila predlagana posamezna preiskovalna dejanja pri pristojnem sodišču, predvsem zaradi izvedbe ali zavarovanja dokaza v ustrezni procesni obliki. Skupni delež takih zadev, je leta 2010 za polnoletne storilce znašal 22 %, leto pred tem pa 25 %.

Graf 6: Delež ovadb, za katere so državni tožilci zahtevali dopolnitev ali preiskovalna dejanja

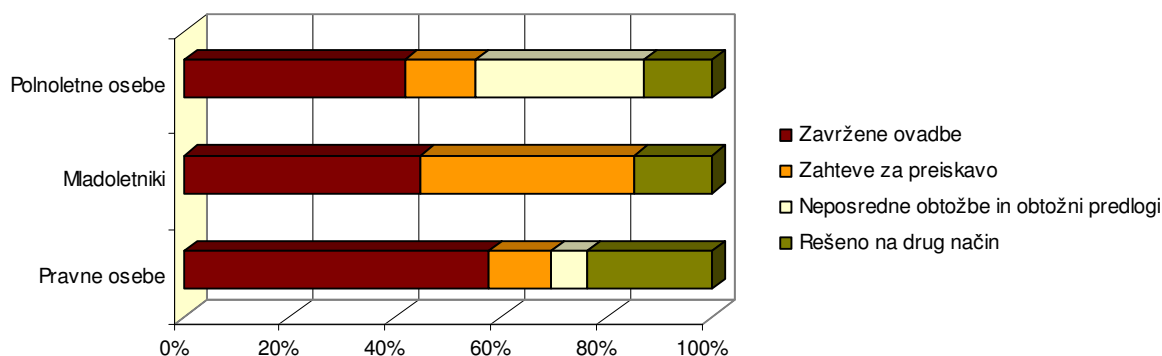
Pri mladoletnikih se je delež potrebnih dopolnitev v lanskem letu v primerjavi z letom 2009 zmanjšal iz 12 % na 10 %. Pri pravnih osebah se je delež dopolnitev ovadb znižal s 25 % leta 2009 na 19 % leta 2010. Natančnejši podatki so razvidni iz tabel 21p, 21m in 21po.

5.6 Način reševanja ovadb

Odločitev tožilca o vloženi kazenski ovadbi je lahko pokazatelj kvalitete zbranih dokazov v kazenski ovadbi, delno pa odraža tudi politiko pregona, ki jo uveljavlja državno tožilstvo. Politika pregona se v tem delu odraža zlasti z zavrženjem ovadb z uporabo instituta nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja in posledicami ter z uporabo odloženega pregona in poravnavanja kot oblik alternativnega reševanja kazenskih zadev.

V letu 2010 je v primerjavi s prejšnjim obdobjem narasel delež zavrženih ovadb. Zoper polnoletne osebe je bilo zavrženih 42 % ovadb (v letu pred tem 37 %), zoper mladoletnike je delež zavrženih ovadb ostal enak, in sicer 45 %, zoper pravne osebe pa je ta delež narasel s 55 % v letu 2009 na 58 % v letu 2010. Višji delež zavrženj pri pravnih osebah je tudi posledica dejstva, da med postopkom velikokrat pravna oseba že preneha obstajati oziroma gre v stečaj. Pri oceni teh podatkov je potrebno upoštevati tudi razloge za zavrženje kazenskih ovadb (poglavje 5.7). Primere, v katerih je prišlo do uporabe odloženega pregona ali poravnavanja, namreč ne moremo prištevati k tistim zadevam, za katere pregon iz vsebinskih ali formalnih razlogov ni bil mogoč ali je bil opuščen. V vseh zadevah, pri katerih je bila uporaba odloženega pregona ali poravnavanja uspešna (poglavje 7), je namreč vendarle prišlo do uporabe oziroma izvršitve ustrezne sankcije ali naložene naloge.

Graf 7: Odločitev tožilca o kazenski ovadbi zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe

Iz statističnih podatkov je razvidno, da je bila pri ostalih rešenih kazenskih ovadbah zoper 13 % polnoletnih storilcev zahtevana preiskava, zoper 32 % vložen neposredni obtožni akt, preostalih 13 % pa je bilo rešenih na drug način (odstop zadeve, združitev zadeve, dopolnitev preiskave). Pri mladoletnikih je delež zahtevanih pripravljanih postopkov, ker so obvezni, ustrezno višji (40 %). V 15% rešenih kazenskih ovadb zoper mladoletnike, ovadba ni bila zavržena, niti niso bili zahtevani pripravljani postopki, ampak se je kazensko ovadbo rešilo na drug način. Pri pravnih osebah je delež zahtev za preiskavo 12 %, delež neposrednih obtožnih aktov 7 % in delež rešenih na drug način 24 %.

Podatki v primerjavi s prejšnjimi leti tako kažejo, da se politika pregona državnih tožilcev v obdobju poročanja ni bistveno spremenila. Tožilstvo je pomemben selektivni mehanizem za razbremenitev

kazenskih sodišč, saj z uporabo ustreznih procesnih in materialnopravnih institutov izloči več kot dve petini kazenskih zadev manjšega pomena, pri pravnih osebah pa skoraj tri petine. V znatnem delu teh zadev se uveljavijo alternativne oblike kazenskega pregona, kar pomeni, da storilci ne ostajajo brez obravnavanja ali nekažnovani.

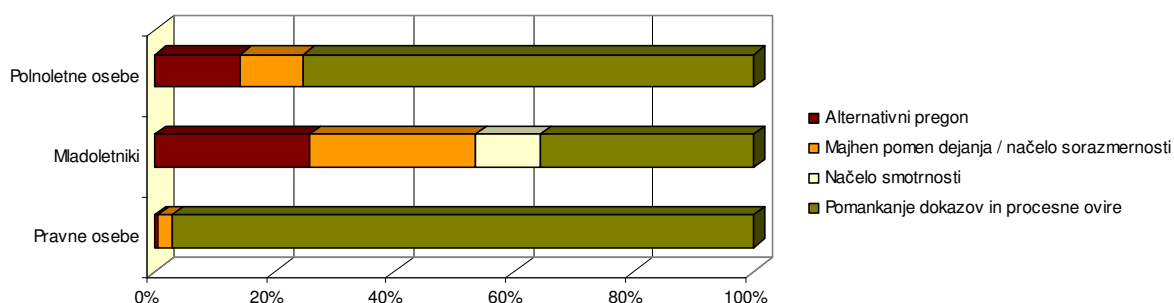
Natančnejši podatki o odločitvah tožilcev na posameznih okrožnih državnih tožilstvih, v Skupini in Specializiranemu oddelku so razvidni iz tabel 22p, 22m in 22po.

5.7 Zavrženje ovadb (razlogi za zavračanje pregona)

Državna tožilstva so tudi leta 2010 posebej analizirala razloge, zaradi katerih je, glede na možne zakonske podlage, prišlo do zavrženja kazenske ovadbe. Državni tožilec zavrže ovadbo, če iz same ovadbe izhaja, da naznanjeno dejanje ni kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, če je pregon zastaran ali je dejanje obseženo z amnestijo ali pomilostitvijo ali če so podane druge okoliščine, ki izključujejo pregon, ali če ni podan utemeljen sum, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje ali če je podana nesorazmernost med majhnim pomenom kaznivega dejanja ter posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon.

Iz deleža posameznih razlogov je razvidna tudi politika pregona državnega tožilstva, predvsem iz razlogov glede podane nesorazmernosti med majhnim pomenom kaznivega dejanja ter posledicami, ki bi jih povzročil kazenski pregon. Opozoriti je potrebno, da med ovadbe, zavržene iz drugih razlogov (ki v tabelah 23p, 23m in 23po niso posebej razčlenjeni) štejejo predvsem ovadbe, ki so zavržene, ker ni bilo zadostne dokazne podlage za utemeljen sum, da je storilec storil naznanjeno kaznivo dejanje, ali če naznanjeno dejanje ni bilo kaznivo dejanje, ali so obstajale druge okoliščine, ki so izključevale kazenski pregon. Zaradi majhnega deleža zastaranja pregona pri državnem tožilcu, ki je enak kot v letu 2009 (2 %), ta razlog v grafičnem prikazu ni posebej zajet. Pri mladoletnikih je posebej prikazan delež zadev, pri katerih postopek ni bil uveden ob upoštevanju narave in okoliščin dejanja ter mladoletnikovega prejšnjega življenja in osebnih lastnosti (načelo smotrnosti).

Graf 8: Razlogi za zavrženje kazenske ovadbe (brez zastaranja) zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe

Statistični podatki kažejo, da je bilo 14 % (leto prej 16 %) ovadb zoper polnoletne storilce in 26 % (leto prej 25 %) proti mladoletnikom zavrženih po poravnavanju in odloženem pregonu, kar predstavlja prispevek državnih tožilcev k razbremenitvi sodišč. Zaradi nesorazmernosti je bilo zavrženih 11 % (leto prej 9 %) ovadb zoper polnoletne storilce in 28 % (leto prej 29 %) ovadb proti mladoletnikom. Te deleže je mogoče oceniti kot primerne glede na strukturo in stopnjo nevarnosti

obravnavane kriminalitete, pri kateri predvsem na premoženjskem področju prevladuje bagatelna kriminaliteta.

Skupno 2465 ovadb za kazniva dejanja, ki se preganjajo na predlog, je bilo zavrženih zaradi umika predloga oškodovanca (leta 2009 je bilo umikov predloga oškodovanca 1923). Delež umikov pri polnoletnih osebah (15 %) je enak kot leta 2009, nekoliko je narasel pri mladoletnikih (17 % leta 2010 in 13 % leta 2009) in pri pravnih osebah (9 % leta 2010 in 6 % leta 2009). Zaradi spremenjene odločitve oškodovanca v znatnem obsegu postane nepotrebno celotno predhodno opravljeno delo policije, tožilstva in drugih organov, tudi sodišča.

Delež zavrženja iz drugih razlogov (58 % zoper polnoletne osebe, 19 % proti mladoletnikom in 86 % zoper pravne osebe) zajema primere, pri katerih zaradi vsebinskih razlogov ni bilo mogoče uspešno nadaljevati postopka (dejanje ni kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, ni podan utemeljen sum, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje, procesne ovire). Predvsem ko gre za odsotnost utemeljenega suma, da je osumljenec storil kaznivo dejanje oziroma, ko gre za pomanjkanje dokazov, tožilstva ugotavljajo, da jo to problem kvalitete odkrivanja in preiskovanja v predkazenskem postopku. Pri zavrženju ovadb zaradi zastaranja pa je potrebno upoštevati, da razlogi za zastaranje, tudi če so podlaga za odločitev tožilca, praviloma ne nastanejo v tožilskem postopku.

Predstavljeni statistični podatki, ki so podrobneje prikazani v tabelah 23p, 23m in 23po, se ustrezno dopolnjujejo s podatki o zavrženju ovadb na podlagi opravljenega postopka alternativnega pregona, ki so navedeni v 7. poglavju tega poročila.

6 Kazenski pregon

6.1 Uvodna pojasnila

Kazenski postopek, ki se začne po uradni dolžnosti, se začne na zahtevo državnega tožilca. Državni tožilec je dolžan, razen, kadar zakon določa drugače, začeti kazenski pregon, če je podan utemeljen sum, da je storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Ko državni tožilec oceni, da ima dovolj dokazov za utemeljen sum, lahko zahteva sodno preiskavo (v skrajšanem postopku posamezna preiskovalna dejanja) ali pa pregon začne z neposredno vložitvijo obtožnega akta: pred okrožnim sodiščem obtožnice in pred okrajnim sodiščem obtožnega predloga.

Skladno s takimi pooblastili državnega tožilca so v nadaljevanju povzeti in pojasnjeni podatki o kazenskih postopkih, ki so po prvi odločitvi državnega tožilca prešli v fazo kazenskega pregona pred pristojnim sodiščem.

6.2 Odstop od pregona (delež opustitve pregona)

V preiskavi se zberejo dokazi in podatki, ki so potrebni za odločitev, ali naj se vložijo obtožnica ali ustavi postopek, dokazi, za katere je nevarnost, da jih na glavni obravnavi ne bo mogoče ponoviti ali bi bila njihova izvedba zvezana s težavami, in drugi dokazi, ki utegnejo biti koristni za postopek in je glede na okoliščine primera smotrno, da se izvedejo. Državni tožilec se za preiskavo odloča praviloma v zahtevnejših kazenskih zadevah, pri čemer sme državni tožilec za kazniva dejanja, za katera je v zakonu predpisana kazen zapora več kot osem let, vložiti neposredno obtožnico samo s soglasjem preiskovalnega sodnika po predhodnem zaslišanju osumljenca in ob zadostnem dokaznem gradivu. V primerih opravljene preiskave pa državni tožilec odločitev o nadaljevanju pregona sprejme po njenem zaključku.

Zbrani podatki za polnoletne osebe kažejo, da se državni tožilci leta 2010 v zadevah po končani preiskavi zoper 22 % obdolžencev (leto prej 21 %) niso odločili za kazenski pregon, zoper 65 % so vložili obtožbo (leto prej tudi 65 %), zoper 13 % (13 % tudi leto prej) pa je bila zadeva rešena na drug način (odstop ali združitev zadev, dopolnitev preiskave, izjava, da odstopa od pregona, prekinitvev preiskave).

V postopku proti mladoletnikom je prišlo do ustavitve postopka po opravljenem pripravljalnem postopku zoper 34 % ovadenih oseb (38 % leta 2009), predlog za izrek ukrepa ali kaznovanja je bil vložen zoper 64 % ovadenih (59 % leta 2009), medtem ko je bilo 3 % zadev (3 % leto prej) rešenih na drug način.

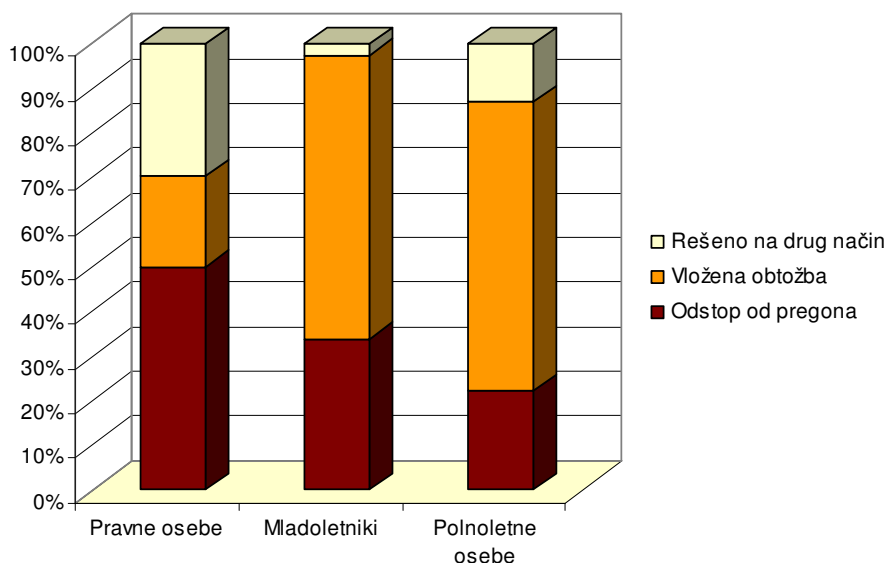
Pri pravnih osebah je po končani preiskavi prišlo do odstopa od pregona v deležu 50 % (39 % leta 2009), do vložitve obtožbe v deležu 20 % (31 % leta 2009) in do rešitve na drugačen način v deležu 30 % (38 % leta 2009) ovadenih pravnih oseb.

Natančnejši statistični podatki so razvidni iz tabel 24p, 24m in 24po. Na njihovi podlagi je v nadaljevanju prikazana struktura odločitev tudi grafično. Podatki o odstopu od pregona pri mladoletnikih se smiselno nanašajo na ustavitvev postopka, podatki o vloženi obtožbah pa na vložene

predloge za izrek ukrepa in kaznovanje. V postopkih zoper pravne osebe je vrsta odločitve tožilca zajeta z enakim pravnim aktom kot pri polnoletnih storilcih.

Nekoliko večji delež odstopov od pregona proti mladoletnikom je pričakovana praktična posledica širših možnosti, ki jih zakon omogoča državnemu tožilcu v postopku proti mladoletnikom za opustitev pregona predvsem po načelu smotrnosti glede na osebne in družinske razmere.

Graf 9: Odločitev tožilca po končani preiskavi zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe

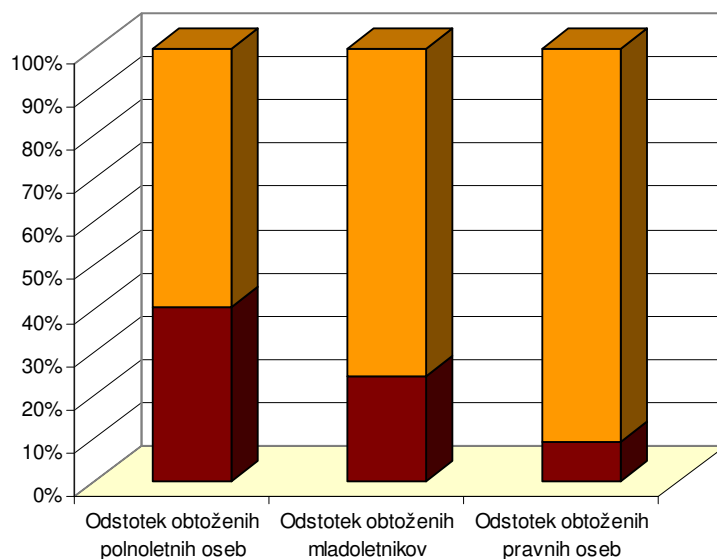

6.3 Obtožni akti (delež obtoževanja)

Ko je končana preiskava, kot tudi kadar se lahko vloži obtožnica brez preiskave in državni tožilec ob obstoju utemeljenega suma oceni, da ima dovolj dokazov, vloži obtožnico na okrožno sodišče, v skrajšanem postopku pa obtožni predlog na okrajno sodišče. Delež vloženi obtožni aktov v razmerju do vseh (na drug način) rešenih zadev, pri katerih je bila sprejeta končna odločitev (delež obtoževanja), je pomemben podatek, tako za oceno kvalitete odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in posledično kvalitete kazenskih ovadb, kot tudi za oceno politike kazenskega pregona državnih tožilcev.

Število neposredno vloženi obtožni aktov in obtožni aktov vloženi po preiskavi predstavljajo podatke o deležu ovadeni storilcev, ki so po tožilski preučitvi ovadbe in po potrebi tudi po opravi preiskave dejansko obtoženi pred sodiščem. Leta 2010 je delež obtoženi polnoletni storilcev kaznivih dejanj v primerjavi z vsemi polnoletni storilci, ki so jih državni tožilci obravnavali in glede njih sprejeli končno odločitev, znašal 40 % (44 % leta 2009), 24 % (25 % v letu 2009) pa je znašal delež obtoženi mladoletniki v primerjavi s številom vseh obravnavani mladoletniki, kjer je bila sprejeta končna odločitev. Delež obtoženi pravnih oseb glede na vse obravnavane pravne osebe je znašal 9 % (11 % v letu 2009).

Graf 10: Delež obtoževanja zoper polnoletne osebe, proti mladoletnikom in zoper pravne osebe v končnih odločitvah tožilca

Delež obtoževanja za posamezna okrožna državna tožilstva, za Skupino in Specializirani oddelek je natančneje razviden iz tabel 25p, 25m in 25po.

Iz statističnih podatkov je razvidna tudi struktura obtožnih aktov. Zoper polnoletne storilce je bilo vloženi 74 % obtožnih predlogov (tudi leto prej 74 %), 5 % neposrednih obtožnic (leto prej 6 %) in 21 % obtožnic po preiskavi (pred tem 20 %). Zoper pravne osebe je bilo vloženi 52 % obtožnih predlogov (leto prej 50 %), 22 % neposrednih obtožnic (leto prej 11 %) in 26 % obtožnic po preiskavi (39 % v letu pred tem). Pri pravnih osebah se je izrazito povečal delež neposrednih obtožnic na račun obtožnic po preiskavi.

6.4 Sodbe (uspeh obtoževanja)

Uspešnost obtoževanja preverja državno tožilstvo z upoštevanjem izida postopkov na prvi stopnji, ki so bili v letu poročanja končani z obsodilno sodbo. Uspeh obtoževanja smo prikazali v deležu obsodilnih sodb, glede na vse sodbe, ki so bile izdane v letu poročanja.

Statistični podatki za leto 2010 kažejo, da so bili državni tožilci v postopku pred sodiščem prve stopnje enako uspešni kot v letih 2007, 2008 in 2009, saj so dosegli 79 % obsodilnih sodb zoper obtožene polnoletne osebe. V postopkih proti mladoletnikom je znašal uspeh obtoževanja 49 % (leto prej 47 %), v postopkih zoper pravne osebe pa se je delež obsodilnih sodb v primerjavi s prejšnjim letom izrazito povečal, in sicer na 40 % (12 % leta 2009).

Tabela 6: Delež obsojenih polnoletnih oseb, mladoletnikov in pravnih oseb po državnih tožilstvih

ODT	Polnoletni storilci			Mladoletniki			Pravne osebe		
	Skupaj prejete sodbe	Obsodilne sodbe	Odstotek obsojenih	Skupaj prejete odločbe	Izrečen ukrep ali sankcija	Odstotek obsojenih	Skupaj prejete sodbe	Obsodilne sodbe	Odstotek obsojenih
ODT CE	1173	878	75	88	34	39	7	3	43
ODT KK	646	525	81	41	21	51	3	2	67
ODT KP	958	844	88	52	26	50	4	3	75
ODT KR	731	606	83	35	23	66	2	1	50
ODT LJ	2656	1998	75	244	98	40	16	6	38
ODT MB	1473	1164	79	126	53	42	4	1	25
ODT MS	815	681	84	24	24	100	2	0	0
ODT NG	431	369	86	39	17	44	0	0	0
ODT NM	702	510	73	50	41	82	7	1	14
ODT PT	683	553	81	12	10	83	3	1	33
ODT SG	387	307	79	39	19	49	4	3	75
SKUPINA*	33	31	94	0	0	0	0	0	0
SP.ODD.	54	43	80	0	0	0	0	0	0
Skupaj	10742	8509	79	750	366	49	52	21	40

* V tabelah in grafih je pri Skupini zajeto zgolj delo same skupine brez Specializiranega oddelka.

Delež obsojenih polnoletnih oseb je visok in kaže na ustrezno tožilsko presojo podlage in pogojev za pregon.

Pričakovani nižji odstotek izrečenih ukrepov oziroma kazenskih sankcij proti mladoletnikom (vendar bistveno nespremenjen glede na prejšnja leta) je potrebno pripisati širokim pooblastilom, ki jih ima senat za mladoletnike, saj lahko s sklepom ustavi postopek v vseh primerih, ko spozna, da ne bi bilo smotno izreči mladoletniku niti kazni niti vzgojnega ukrepa. Večkrat pride do tega tudi zaradi dolgotrajnih postopkov pred sodiščem, ko mladoletnik do izdaje odločbe že postane polnoleten.

Delež obsodilnih sodb zoper pravne osebe (40 %) je izrazito višji kot leta 2009, ko je znašal 12 %, v letu 2008 pa je znašal 22%.

Natančnejši podatki, ki obsegajo tudi število zavrnilnih in oprostilnih sodb ter ustavitve postopka proti mladoletnikom, so razvidni iz tabel 26p, 26m in 26po.

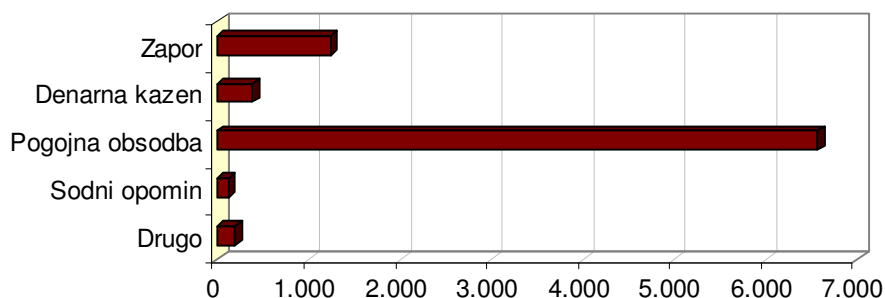
6.5 Izrečene sankcije (delež kaznovanja)

Državno tožilstvo je pregledalo tudi izrečene glavne sankcije v zadevah, pri katerih je sodišče po obtožnem aktu državnega tožilca leta 2010 odločilo z obsodilno sodbo. Čeprav ima državni tožilec le omejen vpliv na kaznovalno politiko sodišča (predvsem s predlogom o vrsti in višini kazni v zaključni besedi in z možnostjo pritožbe zoper izrečeno kazen), je njihova struktura pomembna za oceno končnega izida postopka po obtožbi državnega tožilca. Zbrani podatki ne odstopajo bistveno od preteklih let.

V skladu z uveljavljeno kaznovalno politiko slovenskih sodišč je bil zoper polnoletne osebe izrečen podoben delež pogojnih obsodb (77 %) kot v prejšnjem letu (76 %), sledijo v veliko manjšem številu zaporne kazni, ki jih je še manjši delež kot leto pred tem (15 %, leta 2009 je bil delež 17 %), denarne

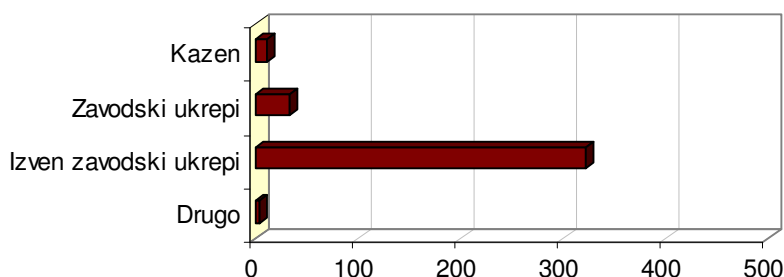
kazni (5 %, enak delež leto prej) ter sodni opomin in druge sankcije. Nizek odstotek denarnih kazni, ki je leta 2010 ostal enak, državni tožilci napadajo v pritožbah, takšno je bilo tudi izrecno napotilo s strani pritožbenega oddelka VDT RS.

Graf 11: Prikaz vrste izrečenih sankcij polnoletnim storilcem

Pri mladoletnikih je 3 % delež kazni manjši kot leta 2009 (5 %), vendar večji kot leta 2008 (1 %). Delež zavodskih ukrepov (9 %) ostaja enak kot v letu 2009 (7 % leta 2008). Sodišče največkrat izreče zunaj zavodske oziroma druge vzgojne ukrepe (ukor, navodila in prepovedi, nadzorstvo organa socialnega varstva), kar kaže na manjšo represivno naravnost sodišč v postopku proti mladoletnikom.

Graf 12: Prikaz vrste izrečenih sankcij mladoletnikom

Pravnim osebam je bila v 19 % zadev izrečena denarna kazen, v 71 % pogojna obsodba, v 10 % pa prenehanje pravne osebe. V letu 2009 je bila pravnim osebam v vseh primerih izrečena denarna kazen.

Statistični podatki o izrečenih kazenskih sankcijah polnoletnim storilcem, pravnim osebam in mladoletnikom, slednjim vključno z izrečenimi vzgojnimi ukrepi, so razvidni iz tabel 28p, 28m in 28po.

6.6 Pregled posameznih procesnih aktivnosti

Predmet posebnega statističnega spremljanja so poleg vlaganja obtožnih aktov tudi druge procesne aktivnosti državnih tožilcev: predlogi osebnih omejevalnih ukrepov, predlogi za stvarne omejevalne ukrepe, predlogi za odvzem predmetov in premoženjske koristi, uporaba prikritih preiskovalnih ukrepov, udeležba na narokih in obravnava, usmerjanje policije po 160.a členu ZKP in opravljanje dežurne službe ter nujnih preiskovalnih dejanj.

Najpomembnejši so osebni omejevalni ukrepi za zagotovitev navzočnosti obdolženca (pripor, hišni pripor, varščina, javljanje na policijski postaji, prepoved približevanja določenemu kraju ali osebi, obljuba, da ne bo zapustil prebivališča, privedba). Take ukrepe, v največjem delu pripore in hišne pripore, so sodišča na podlagi predlogov državnih tožilcev leta 2010 odredila zoper 858 obdolžencev (941 leta 2009).

Skoraj podvojili so se odrejeni stvarni omejevalni ukrepi kot npr. začasna prepoved razpolaganja s premoženjem ali začasno zavarovanje odvzema premoženjske koristi, in sicer zoper 58 obdolžencev (30 v letu 2009).

V 164 zadevah (158 leta 2009) so sodišča na predlog državnih tožilcev odredila uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov, v 302 zadevah (318 leta 2009) pa so državni tožilci v predkazenskem postopku pisno usmerjali delo policije in drugih pristojnih organov in institucij.

Državni tožilci so se leta 2010 udeležili 31183 narokov v kazenskih zadevah (32389 leta 2009).

Tabela 7: Pregled posameznih procesnih aktivnosti po državnih tožilstvih

ODT	Usmerjanje policije ter drugih pristojnih organov in institucij	Odrejeni stvarni omejevalni ukrepi	Odrejeni prikriti preiskovalni ukrepi	Udeležba na narokih	Odrejeni osebni omejevalni ukrepi
ODT CE	14	9	5	3965	65
ODT KK	8	2	2	1630	94
ODT KP	27	1	14	2255	53
ODT KR	38	5	34	1426	40
ODT LJ	37	7	33	9466	331
ODT MB	25	7	16	4117	75
ODT MS	6	1	3	1944	38
ODT NG	23	0	16	843	55
ODT NM	13	0	5	1748	54
ODT PT	36	0	2	2248	16
ODT SG	21	0	2	1143	13
SKUPINA	54	26	30	184	21
SP. ODD.	0	0	2	214	3
Skupaj	302	58	164	31183	858

7 Alternativne oblike kazenskega pregona

7.1 Obseg in uspešnost alternativnega reagiranja na kazniva dejanja

ZKP daje državnemu tožilcu možnost, da se namesto za kazenski pregon odloči za oblike alternativnega reagiranja na kazniva dejanja. To sta v prvi vrsti poravnavanje po 161.a členu in odloženi kazenski pregon po 162. členu ZKP. Državni tožilec sme pod pogoji, ki so določeni v zakonu, zadevo (in tudi že vloženi obtožni predlog) odstopiti v postopek poravnavanja za vsa kazniva dejanja iz pristojnosti okrajnega sodišča in za nekatera posamična kazniva dejanja s strožjo zagroženo kaznijo, ki jih zakon posebej našteva. Podobno sme državni tožilec pogojno odložiti kazenski pregon osumljencu, ki se je pripravljen ravnati po njegovih navodilih in izpolniti naloge, ki mu jih določi. Tudi uporaba tega instituta je predvidena za kazniva dejanja iz stvarne pristojnosti okrajnega sodišča in za nekatera v zakonu posebej določena kazniva dejanja.

Na ta način se je mogoče izogniti kazenskemu pregonu v tistih primerih, ko ta ni neizogibno potreben in obstojijo utemeljeni razlogi za drugačno reagiranje na storjeno kaznivo dejanje. V tistih primerih, ko poravnavanje ali pogojno odloženi pregon uspeša, državni tožilec ovadbo zavrže, kar pomeni, da zadeva ne gre na sodišče; s tem se zmanjša pritisk na kazenska sodišča.

Tabela 8: Obseg in uspešnost alternativnega pregona

ODT	Število narokov po 163a/2 čl. ZKP	Skupno število vseh alternativno obravnavanih	Število zavrženih ovadb	Odstotek zavrženih od vseh alternativno obravnavanih
ODT CE	245	534	356	67
ODT KK	50	298	193	65
ODT KP	250	231	148	64
ODT KR	433	333	239	72
ODT LJ	87	1289	794	62
ODT MB	76	618	386	62
ODT MS	0	299	135	45
ODT NG	8	243	160	66
ODT NM	0	198	94	47
ODT PT	50	401	85	21
ODT SG	5	218	144	66
SKUPINA	0	0	0	0
SP. ODD.	0	4	2	50
Skupaj	1204	4666	2736	59

V letu 2010 so državna tožilstva prejela ovadbe zoper skupno 35478 polnoletnih oseb. Za alternativno obravnavanje na zgoraj nakazani način so se odločila pri 4666 osebah (13,2 % novega pripada), kar je za 415 oseb (9,8 %) več kot v letu pred tem. S tem je bil zaustavljen padajoči trend pri uporabi alternativnih oblik reagiranja, ki smo ga poprej ugotavljali nekaj let. Celo več, trend se je obrnil v pozitivno smer, kajti porast uporabe alternative je bistveno večji, kot je porast števila ovadenih oseb v

preteklem letu v primerjavi z letom poprej. Takšno gibanje ocenjujemo pozitivno in si je treba prizadevati, da bi ga zadržali tudi v prihodnje.

Po uspešnem poravnavanju in pogojno odloženem pregonu so bile zavržene ovadbe zoper 2736 oseb (za 193 več kot leto poprej), medtem ko ostaja uspešnost na dovolj visoki ravni, saj je bilo zavrženih 59 % ovadb za vse na ta način obravnavane osumljence. Ta odstotek je že vrsto let zelo stabilen in kaže na to, da je tožilska presoja pri uporabi teh institutov domišljena. K temu je pripomoglo dejstvo, da državni tožilci razmeroma pogosto uporabljajo možnost, ki jim jo daje 2. odst. 163.a člena ZKP, po katerem se lahko odločijo za uporabo alternativnih oblik reagiranja (in tudi za vložitev kaznovalnega naloga) potem, ko si predhodno pridobijo dodatne podatke neposredno od osumljenca ali od oškodovanca. Takšnih narokov je bilo v letu 2010 precej več kot poprej (1204 v primerjavi z 941 v letu 2009), kar kaže na to, da gre za primerno in koristno procesno rešitev, ki se je uspešno usidrala v tožilski praksi.

Ocenjujemo, da so takšni rezultati na področju alternativnega reagiranja zelo pozitivni in posledica povečane pozornosti, ki jo je VDT RS posvetilo temu področju dela. To se je zgodilo kljub temu, da so bile nekatere spremembe zakonodaje v preteklem obdobju nenaklonjene alternativnemu reševanju zadev. Splošna ocena večine državnih tožilcev je, da bi bilo treba alternativne možnosti za reagiranje na kazniva dejanja v zakonu posodobiti in dopolniti ter jih razširiti na še nekatera druga kazniva dejanja. Alternativa je namreč ena izmed kvalitetnih možnosti za to, da se zmanjša pritisk na uvajanje kazenskih postopkov predvsem za lažja kazniva dejanja, kar je pomembno tako za državna tožilstva kot za sodišča. V okviru te aktivnosti sta bili prenovljeni splošni navodili, ki natančneje določata kriterije in postopek za uporabo poravnavanja in odloženega pregona in bili sprejeti v marcu leta 2011.

7.2 Odloženi kazenski pregon

7.2.1 Uspešnost postopka odloženega pregona

V letu 2010 so državni tožilci sprožili postopek pogojno odloženega pregona zoper 2800 oseb (za 319 oz. 12,9 % več kot v letu prej). Dobri dve petini udeležencev nista dali soglasja za uporabo tega instituta (to je pogoj za njegovo izvedbo), kar je podatek, ki je nekoliko višji kot v preteklih letih. Po opravljenem postopku je nalogo uspešno izvršilo 1283 oseb, nakar so bile zavržene ovadbe zoper 1562 oseb (96 oz 6,5 % več kot v letu prej), to je 56 % oseb, za katere je bil ta postopek sprožen (59 % v letu prej). To z drugimi besedami pomeni, da zoper navedeno število storilcev kaznivih dejanj ni bil sprožen kazenski postopek in njihova zadeva ni obremenila kazenskih sodišč, temveč je prišlo do drugačne reakcije na storjeno kaznivo dejanje, namreč z navodili in nalogami, ki jih predvideva prvi odstavek 162. člena ZKP.

Statistični podatki za leto 2010 tako kažejo, da je pogojno odloženi pregon ponovno v porastu. Rahlo slabši rezultati, ki so bili pri tem doseženi, so zanemarljivi, saj so razlike tako majhne, da jih ni mogoče označiti za nenavadne.

Tabela 9: Odloženi kazenski pregon zoper polnoletne storilce

				Zavržena ovadba v postopku odloženega pregona			
ODT	Zadeve, v katerih se DT odloči za odloženi pregon (čl. 162/1)	Ni soglasja strank za odložitev	Pregon odložen (število sklepov)	Naloga izvršena	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku odloženega pregona	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODT CE	254	109	145	108	58	166	65
ODT KK	242	98	144	144	9	153	63
ODT KP	116	11	105	82	0	82	71
ODT KR	274	0	274	200	0	200	73
ODT LJ	445	75	370	296	0	296	67
ODT MB	528	333	195	143	177	320	61
ODT MS	240	127	113	61	35	96	40
ODT NG	122	11	111	77	0	77	63
ODT NM	129	72	57	54	0	54	42
ODT PT	333	261	72	55	0	55	17
ODT SG	113	50	63	61	0	61	54
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	4	2	2	2	0	2	50
Skupaj	2800	1149	1651	1283	279	1562	56

Kar zadeva pogojno odloženi pregon pri mladoletnih storilcih kaznivih dejanj so statistični podatki za leto 2010 podobni tistim iz leta prej. Število oseb v postopku odloženega pregona se je neznatno povečalo, medtem ko je uspešnost v skupnem nekoliko padla. Kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju, gre za razmeroma majhne absolutne številke, zato bi bilo prehitro sklepanje v katerokoli smer tvegano. Dejstvo je, da je pogojno odloženi pregon uporaben tudi v postopku proti mladoletnikom, vendar ima nekaj posebnosti. Državni tožilci, ki delajo na tem področju, se tega zavedajo, vendar nekateri še premalo uporabljajo njegove prednosti.

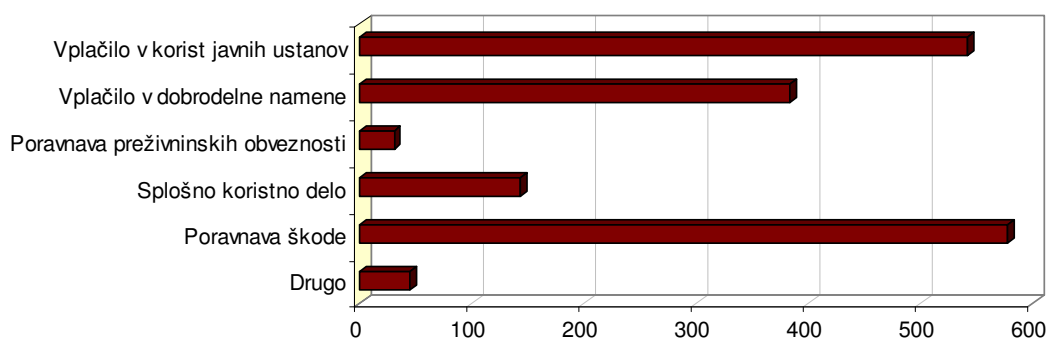
Tabela 10: Odloženi kazenski pregon proti mladoletnikom

				Zavržena ovadba v postopku odloženega pregona			
ODT	Zadeve, v katerih se DT odloči za odloženi pregon (čl. 162/1)	Ni soglasja strank za odložitev	Pregon odložen (število sklepov)	Naloga izvršena	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku odloženega pregona	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODT CE	60	22	38	34	10	44	73
ODT KK	17	5	12	12	4	16	94
ODT KP	11	1	10	3	3	6	55
ODT KR	20	0	20	14	0	14	70
ODT LJ	35	1	34	34	1	35	100
ODT MB	79	18	61	51	8	59	75
ODT MS	8	4	4	2	2	4	50
ODT NG	11	1	10	10	0	10	91
ODT NM	19	10	9	9	0	9	47
ODT PT	16	12	4	4	0	4	25
ODT SG	10	0	10	9	0	9	90
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	286	74	212	182	28	210	73

7.2.2 Naloge v postopku pogojno odloženega pregona

Naloge, ki jih je mogoče naložiti osumljencu v postopku pogojno odloženega pregona, so določene v prvem odstavku 162. člena ZKP in druge naloge, mimo v zakonu določenih, ne pridejo v poštev, pač pa je mogoče omenjene štiri naloge ustrezno kombinirati in kumulirati. Samo po sebi je razumljivo, da so nekatere izmed nalog zastavljene širše in zato uporabljane pogosteje, medtem ko pridejo druge v poštev redkeje in le pri nekaterih kaznivih dejanjih. V skupnem ni mogoče reči, da bi nabor nalog, ki je tradicionalen, državne tožilce pomembno oviral pri uporabi instituta pogojno odloženega pregona; je pa dejstvo, da pričakujemo razširitev in posodobitev nalog, kar obeta novela ZKP, ki je v pripravi.

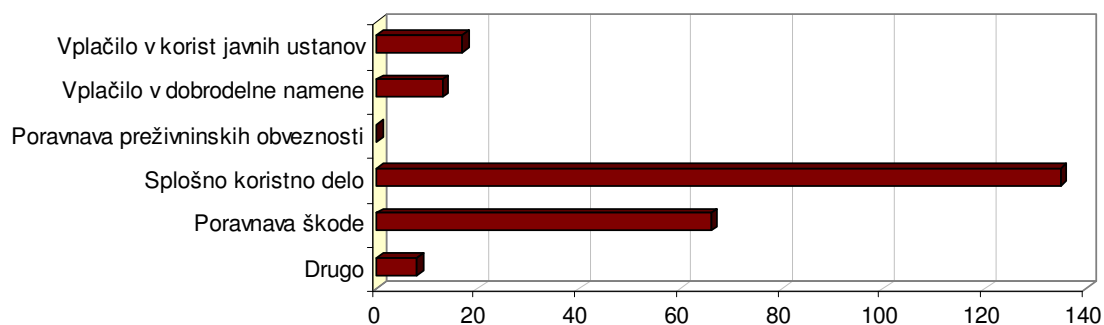
Graf 13: Pregled nalog pri odloženem pregonu zoper polnoletne storilce

Najpogosteje uporabljena naloga je bila lani poravnava škode (pri 577 osebah), takoj za njo pa pride vplačilo v korist javne ustanove (pri 542 osebah) in v nekoliko manjšem obsegu še vplačilo v dobrodelne namene (383 oseb). Druge naloge (splošno koristno delo, poravnava preživitinske obveznosti) so zastopane redkeje. Takšna razmerja se v grobem pojavljajo iz leta v leto, le sem ter tja pride do večjega premika v strukturi nalog in obveznosti.

Nekoliko drugačna je razporeditev nalog pri mladoletnikih, pri katerih se okrožna državna tožilstva najpogosteje odločajo za splošno koristno delo in za poravnavo škode, medtem ko so druge naloge zastopane manj pogosto.

Graf 14: Pregled nalog pri odloženem pregonu proti mladoletnikom

V korist vseh prejemnikov vplačil je bilo v letu 2010 iz naslova odloženega pregonu nakazanih nekaj manj kot 304 tisoč evrov sredstev, kar je znesek, ki je nekoliko manjši kot je bil v letu 2009 (zmanjšanje za 3,5 %). Znesek je kljub temu vse prej kot zanemarljiv in pomeni za nekatere ustanove, ki prejemajo ta sredstva, pomemben vir prihodkov, zato je interes potencialnih prejemnikov, da bi se uvrstili na seznam prejemnikov, velik.

Skupni zneski po državnih tožilstvih, vplačani v postopku pogojno odloženega pregonu so razvidni iz tabele, ki sledi:

Tabela 11: Vplačila pri odloženem pregonu

ODT	Skupna višina v plačil vsem prejemnikom v letu 2010 v evrih
ODT CE	20.320,00
ODT KK	43.845,62
ODT KP	19.071,00
ODT KR	32.394,00
ODT LJ	82.025,00
ODT MB	62.360,28
ODT MS	9.235,00
ODT NG	17.200,00
ODT NM	6.050,00
ODT PT	5.250,00
ODT SG	5.247,00
SKUPINA	0,00
SP. ODD.	850,00
Skupaj	303.847,90

7.3 Poravnavanje

Postopek poravnavanja je v letu 2010 stekel zoper 1425 oseb, kar je za 39 (2,8 %) več kot v letu 2009. Poravnavanje je bilo uspešno pri 781 osebah (65 več kot v letu prej), kar pomeni, da je uspešnost poravnavanja statistično še nekoliko narasla (razmerje med številom oseb, ki so bile odstopljene v poravnavanje in številom oseb, pri katerih je poravnavanje uspelo). Pri več kot vsaki drugi osebi, za katero je bila zadeva odstopljena v poravnavanje, je bila ovadba na koncu zavržena, praktično vselej zato, ker je osumljenec izpolnil sporazum, ki je bil sklenjen v okviru poravnave pred poravnalcem. Razmeroma dobri rezultati, ki so bili doseženi v okviru poravnavanja, so plod skupnih prizadevanj državnih tožilcev in dobrega dela številnih zavzetih poravnalcev ter bi morali veljati kot prepričljiv argument v prid poravnavanja tudi pri tistih državnih tožilstvih, ki ta institut še vedno uporabljajo preveč rezervirano.

Na ta način je bilo doseženo, da ni bilo treba voditi kazenskega postopka pred sodiščem zoper nadaljnjih 840 osumljencev, s čimer se je prav tako zmanjšal pritisk na sodno odločanje, v skupnem pa tudi obseg dela državnih tožilcev, kar vse je eden izmed ciljev alternativnega reagiranja na kazniva dejanja.

Tabela 12: Uspešnost poravnavanja v postopkih zoper polnoletne storilce

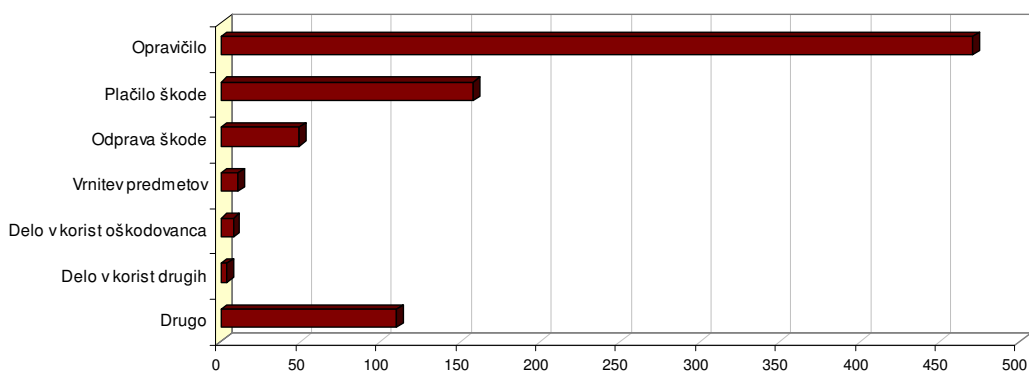
ODT	Število vseh odstopljenih v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Uspešno poravnavanje	Odstotek uspešno poravnanih od vseh odstopljenih	Zavržene ovadbe v postopku poravnavanja			
				Sporazum izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODT CE	207	111	54	111	23	134	65
ODT KK	38	23	61	23	1	24	63
ODT KP	80	43	54	43	0	43	54
ODT KR	37	24	65	24	0	24	65
ODT LJ	709	358	50	358	25	383	54
ODT MB	11	1	9	1	6	7	64
ODT MS	43	27	63	27	0	27	63
ODT NG	109	68	62	68	4	72	66
ODT NM	50	31	62	31	0	31	62
ODT PT	51	26	51	26	0	26	51
ODT SG	90	69	77	69	0	69	77
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1425	781	55	781	59	840	59

Namen poravnavanja je v primerjavi z odloženim pregonom bolj ambiciozen, saj želi udeležencema v konfliktnem razmerju pomagati, da bi odstranila ali omilila vzroke za njun spor. Zato včasih potrebujeta aktivno vlogo nevtralne tretje osebe, to je poravnalca. Kljub temu poravnavanje včasih ne uspe. Med vzroki za to sta po poročilih poravnalcev najpogosteje dva: pogosto se udeleženec ne odzove na vabilo, včasih pa se ne strinja s postopkom poravnavanja. Osumljenec se bodisi ne čuti krivega ali pa ne pristaja na poravnavo pod pogoji, ki jih postavlja oškodovanec. Včasih se zatakne v naslednji fazi, kar pomeni, da med osumljencem in oškodovancem ni mogoče doseči sporazuma in končno, zgodi se tudi, da sicer doseženi sporazum ni izpolnjen. V teh primerih sledi kazenski pregon domnevnega storilca.

Tudi za poravnavanje velja, da vse možnosti za njegovo uporabo še niso bile izčrpane. To se vidi iz razlik med posameznimi okrožnimi tožilstvi, saj nekatera uporabljajo poravnavanje pogosteje, druga pa redkeje, pa tudi pri uspešnosti je nekaj razlik. Prizadevati si bo treba, da se bodo razlike zmanjšale, uporaba poravnavanja pa povečala. Po drugi strani pa nekatera okrožna tožilstva poročajo, da so uspela doseči kvalitetne poravnave v zapletenih zadevah, kar je nedvomno še dodatno pozitiven podatek.

Med ukrepi, ki se lahko določijo v sporazumu o poravnavi, prevladujejo opravičilo in povrnitev ter odprava škode, druge naloge so redkejše. Z manjšimi razlikami je podobno tudi v postopkih proti mladoletnikom.

Graf 15: Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih zoper polnoletne storilce

Graf 16: Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih proti mladoletnikom

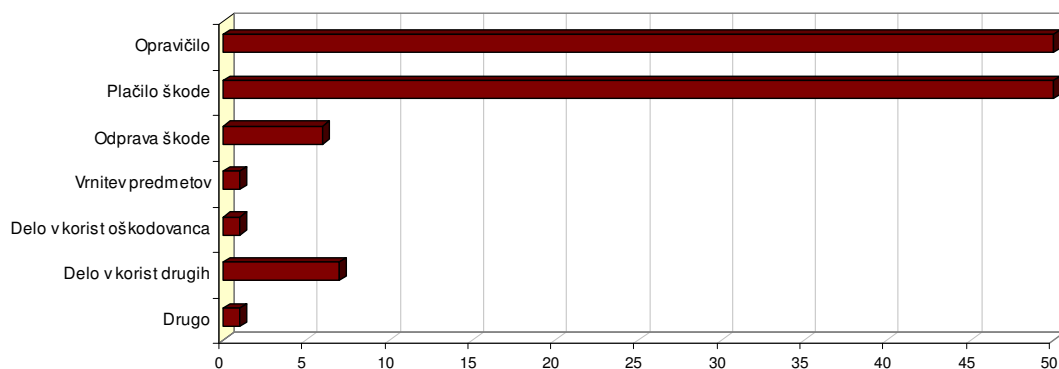

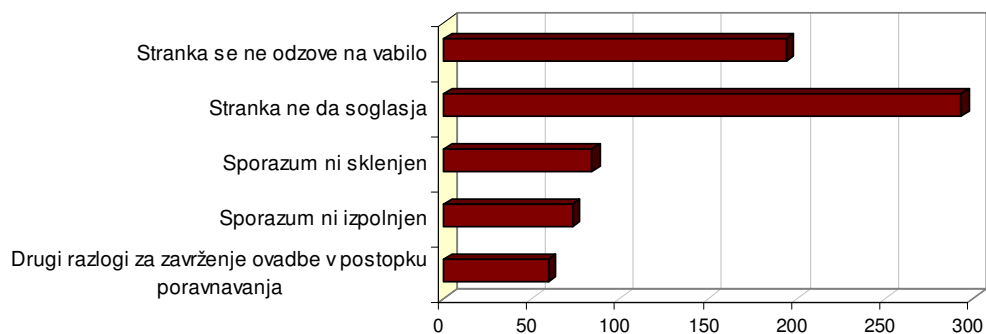
Tabela 13: Uspešnost poravnavanja v postopkih proti mladoletnikom

ODT	Število vseh odstopljenih v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Uspešno poravnavanje	Odstotek uspešno poravnanih od vseh odstopljenih	Zavržene ovadbe v postopku poravnavanja			
				Sporazum izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe	Skupaj zavrženo	Odstotek zavrženih od vseh odstopljenih
ODTCE	13	12	92	12	0	12	92
ODTKK	1	0	0	0	0	0	0
ODTKP	24	17	71	17	0	17	71
ODTKR	2	1	50	1	0	1	50
ODTLJ	100	74	74	74	6	80	80
ODTMB	0	0	0	0	0	0	0
ODTMS	8	8	100	8	0	8	100
ODTNG	1	1	100	1	0	1	100
ODTNM	0	0	0	0	0	0	0
ODTPT	1	0	0	0	0	0	0
ODTSG	5	5	100	5	0	5	100
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	155	118	76	118	6	124	80

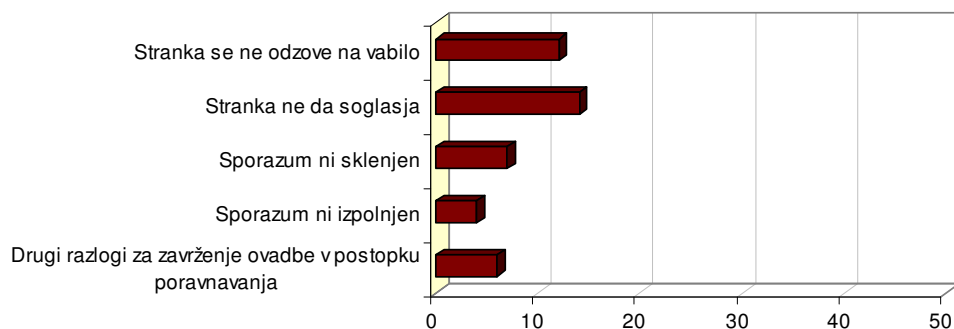
Institut poravnavanja se uporablja tudi v postopku proti mladoletnikom, kjer so številke, razumljivo, manjše, saj je obravnavanih mladoletnikov v skupnem znatno manj kot polnoletnih storilcev. Razveseljivo je, da je na tem področju uporaba poravnavanja v državi občutno narasla in le želeli si je treba, da bi tako ostalo v prihodnje.

Razlogi za neuspešen izid postopka poravnavanja pri polnoletnih in pri mladoletnih storilcih so zelo podobni in so razvidni iz dveh grafov v nadaljevanju.

Graf 17: Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih zoper polnoletne storilce

Graf 18: Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih proti mladoletnikom

Državno tožilstvo ima v zvezi s postopkom poravnavanja še druge naloge, saj mora zagotavljati nekatere pogoje za delo poravnalcev, izvajati nadzor nad delom poravnalcev s pregledovanjem poravnalnih spisov in spremljati stroške, ki nastajajo v tem postopku. V povprečju stane zadeva, rešena v postopku poravnavanja, vsega 88 evrov (neznaten porast v primerjavi z letom prej), kar je neprimerljivo manj, kakor bi znašali stroški kazenskega postopka, če bi bil ta uveden. V spremenjenem splošnem navodilu o poravnavanju, ki je že bilo omenjeno, so bili nekoliko popravljeni zneski nagrad za poravnalce, zato je pričakovati, da se bo v prihodnjem letu ta številka nekoliko zvišala.

7.4 Kaznovalni nalog

Kaznovalni nalog je v našem kazenskem postopku razmeroma nov institut, ki omogoča poenostavitev in skrajšanje kazenskega postopka. Za polnoletne storilce kaznivih dejanj iz pristojnosti okrajnega sodišča sme državni tožilec ob vložitvi obtožnega predloga predlagati sodišču naj izda kaznovalni nalog, s katerim izreče obdolžencu konkretno predlagano kazensko sankcijo ali ukrep, ne da bi opravilo glavno obravnavo. Vendar je državni tožilec pri tem omejen, saj ne more predlagati vseh sankcij, temveč le nekatere (n. pr. denarno kazen, pogojno obsodbo z določeno denarno kaznijo ali določeno kaznijo zapora do šestih mesecev, sodni opomin...).

Tabela 14: Kaznovalni nalogi

ODT	Število predlaganih kaznovalnih nalogov	Število izdanih kaznovalnih nalogov	Odstotek izdanih od predlaganih	Število pravnomočnih kaznovalnih nalogov	Odstotek pravnomočnih kaznovalnih nalogov od izdanih	Izrečene kazenske sankcije in ukrepi		
						Denarna kazen	Pogojna obsodba	Drugo
ODT CE	200	182	91	176	97	0	175	1
ODT KK	268	249	93	196	79	7	189	0
ODT KP	275	220	80	205	93	6	199	0
ODT KR	282	246	87	223	91	96	127	0
ODT LJ	700	540	77	491	91	33	448	10
ODT MB	413	287	69	201	70	0	197	4
ODT MS	168	158	94	97	61	2	90	5
ODT NG	168	141	84	124	88	12	96	16
ODT NM	156	130	83	116	89	8	106	2
ODT PT	172	76	44	38	50	1	37	0
ODT SG	81	73	90	66	90	3	61	2
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	23	16	70	2	13	0	2	0
Skupaj	2906	2318	80	1935	83	168	1727	40

V letu 2009 so tako državna tožilstva predlagala izdajo kaznovalnega naloga zoper 2906 oseb (90 ali 3,1 % manj kot v letu 2009). Sodišča so izdala kaznovalne naloge zoper 2318 oseb (za 188 ali 6,3 % manj kot v letu poprej), kar pomeni, da so se v 80% primerov strinjala s predlogom državnega tožilca za izdajo naloga in s predloženimi dokazi. Kaznovalni nalogi zoper 1935 oseb (83 % od tistih, ki so jih sodišča izdala) so postali pravnomočni, kar pomeni, da zoper njih obdolženci niso vložili ugovora. Oba ta dva podatka sta ugodna in kažeta, da je kvaliteta dela državnih tožilcev pri uporabi tega instituta stabilna in je že tako visoka, da jo bo težko preseči. Sodišča so obdolžencem v veliki večini izrekla pogojno obsodbo, redkeje pa denarno kazen.

Vse to z drugimi besedami pomeni, da je bil kazenski postopek zoper skoraj dva tisoč oseb pravnomočno končan, ne da bi bilo treba opraviti glavno obravnavo, kar je zelo pomemben prispevek v zmanjševanju obremenitev kazenskih sodišč. Med instituti, ki jih obravnavamo v tem okviru, izkazuje tudi kaznovalni nalog dobre rezultate. Pomislek bi bilo mogoče izreči le glede neizenačene uporabe kaznovalnega naloga pri različnih okrožnih državnih tožilstvih in glede visokega deleža pogojnih obsodb.

8 Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj

8.1 Uvodno pojasnilo

Državno tožilstvo posebej spremlja gibanje in značilnosti določenih kaznivih dejanj glede na njihovo večjo nevarnost, odmevnost in zahtevnost obravnavanja. Pri tem spremlja splošne značilnosti kaznivih dejanj: število poskusov, motive in vzroke, značilne in nove pojavne oblike, kazniva dejanja, storjena v hudodelski združbi, storilce in oškodovance (zlasti strukturo po starosti, izobrazbi, spolu), povratništvo, problematiko pri odkrivanju, dokazovanju in preprečevanju ter posebej tudi najpomembnejše obravnavane zadeve z opisom dejanskega stanja in ukrepov v okviru pregona in izrečene sankcije.

Natančnejši statistični podatki za posamezna obravnavana kazniva dejanja so razvidni iz tabel 32p, 32m in 32po.

8.2 Umori in poskusi umorov

V letu 2010 so okrožna državna tožilstva prejela ovadbe zoper 18 oseb zaradi kaznivega dejanja umora in zoper 29 oseb zaradi poskusa kaznivega dejanja umora, kar v primerjavi z letom 2009 pomeni povečanje za štiri osebe, ovadene zaradi kaznivega dejanja umora in za štiri osebe, ovadene zaradi poskusa kaznivega dejanja umora.

Od skupno 55 obravnavanih zadev, upošteva še osem prenesenih nerešenih ovadb iz prejšnjega obdobja, so državni tožilci 10 ovadb zavrgli, zoper 38 oseb so vložili zahteve za preiskavo, po opravljeni preiskavi pa so zoper 32 oseb vložili obtožne akte, zoper eno osebo pa je bil po preiskavi kazenski pregon ustavljen.

Število oseb, zoper katere je bil odrejen pripor, se je iz leta 2009 iz 24 oseb povečalo na 30 oseb.

Sodišča na prvi stopnji so izrekla sodbe zoper 21 oseb, od tega je bilo 17 oseb obsojenih, tri oproščene, zoper eno osebo pa je bila izrečena zavrnilna sodba.

Državni tožilci so zoper izrečene sodbe vložili 11 pritožb, od katerih je bilo eni ugodeno, sedem pa je bilo zavrjenih kot neutemeljenih. Prvostopna sodba še ni izrečena 38 obtoženim osebam.

Med ovadenimi storilci tudi v letu 2010 prevladujejo moški, za storitev kaznivega dejanja pa so bili uporabljeni strelno orožje, nož, sekira, steklenica, motika. Motivi za storitev dejanj so predvsem koristoljubnost, družinski spori, maščevanje. Nekaj storilcev je dejanje izvršilo v stanju neprištevnosti.

Pravnomočna je sodba, s katero je bila na Okrožnem sodišču v Kopru obsojena na enotno kazen 20 let zapora ženska, ki je umorila svoja otroka, stara tri in pet let.

Po ugodeni pritožbi zoper obsodilno sodbo je bil na ponovnem sojenju na okrožnem sodišču v Ljubljani storilec kaznivega dejanja poskusa umora profesorja AGRFT spoznan za neprištevnega, tako da mu je bil izrečen varnostni ukrep obveznega zdravljenja in varstva v zavodu.

V fazi glavne obravnave pa je zadeva, v kateri je Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani vložilo obtožbo zoper moškega, ki je z motiko večkrat udaril po glavi speča bivša delodajalca, ki sta ga odpustila. Dejanje je bilo storjeno na zahrbtnen način, iz brezobzirnega maščevanja in koristoljubnosti, saj jima je po storjenem dejanju še vzel denar in dokumente.

V teku je glavna obravnava zoper obdolženca, ki mu tožilstvo v Murski Soboti očita, da je na zahrbtnen način s kuhinjsko sekuro poskušal vzeti življenje svojima ženi in hčerki.

8.3 Ropi in poskusi ropov

Zaradi kaznivih dejanj ropov in poskusov ropov so državna tožilstva prejela ovadbe zoper 156 oseb, tako da so, upoštevaje nerešene zadeve iz prejšnjega obdobja, obravnavala 211 oseb, kar je 14 manj, kot v letu 2009.

Zoper 11 oseb so bile kazenske ovadbe zavržene, neposredno pa so bile obtožene štiri osebe. Okrožna državna tožilstva so vložila zahteve za preiskavo zoper 128 oseb. Po končani preiskavi je bil kazenski postopek ustavljen zoper 10 oseb, obtožni akti pa so bili vloženi zoper 88 oseb.

V letu 2010 so sodišča izrekla sodbe 110 osebam, od tega je bilo 91 oseb obsojenih, štiri oproščene, zavrnilne obsodbe pa so bile izrečene zoper 15 oseb. Na odločitev sodišča prve stopnje čaka še 173 obtoženih oseb.

Število priprtih oseb se je v primerjavi z letom 2009 s 43 zmanjšalo na 39.

Med storilci teh kaznivih dejanj prevladujejo moški, nekaj med njimi je povratnikov.

Okrožno državno tožilstvo v Kopru je vložilo obtožbo zoper tri osebe, ki jim očita, da so skupaj še s petimi osebami storile kaznivo dejanje roba na škodo igralnega salona in si pridobile za skupno 70.060,00 evrov protipravne premoženjske koristi. Storilci so zamaskirani in oboroženi s pištolami vdrli v prostor, kjer se šteje denar, tam prisotno osebo pa zvezali in ji zalepili usta z lepilnim trakom. Vsi so povratniki.

8.4 Izsiljevanja in poskusi izsiljevanj

V letu 2010 beležimo porast števila ovadenih oseb za kazniva dejanja izsiljevanja, in sicer iz 169 v letu 2009 na 210 ovadenih oseb v letu 2010. Enak trend velja tudi za ovadene osebe zaradi kaznivega dejanja poskusa izsiljevanja, ki jih je bilo v letu 2009 53, v letu 2010 pa 70. Okrožna državna tožilstva so skupaj z nerešenimi zadevami iz prejšnjega obdobja obravnavala 294 oseb zaradi kaznivega dejanja izsiljevanja in 96 oseb zaradi kaznivega dejanja poskusa izsiljevanja.

Okrožna državna tožilstva so kazenske ovadbe zoper 107 oseb zavrgla, zoper 11 oseb vložila neposredni obtožni predlog, zoper osem neposredno obtožbo, zoper 132 oseb pa zahtevala preiskavo. Po opravljeni preiskavi je bil kazenski postopek ustavljen zoper 23 oseb, zoper 79 oseb pa vložen obtožni akt.

Sodišča so izrekla sodbe zoper 102 osebi, od tega je bilo 65 oseb obsojenih, 23 oproščenih, zoper 14 pa so bile izrečene zavrnilne sodbe.

Okrožni državni tožilci so se pritožili zoper sodbe, izrečene 23 osebam. Višja sodišča so v 11 primerih ugodila tožilskim pritožbam, pritožbe zoper sodbe zoper 23 oseb pa so zavrnila. Prvostopna sodba še ni bila izrečena 281 osebam.

Pripor zaradi kaznivih dejanj izsiljevanja in poskusov izsiljevanja je bil odrejen zoper 12 oseb, zoper štiri osebe manj kot v letu 2009.

Med storilci teh kaznivih dejanj so prevladovali moški, stari med 30 in 40 let, s končano srednjo ali poklicno izobrazbo, nekateri med njimi tudi specialni povratniki. Na prvi stopnji je bila na Okrožnem sodišču v Mariboru izrečena sodba trem storilcem, ki so prisilili oškodovanca, da jim je na potovalni agenciji vplačal potovanje v tujino.

Okrožno državno tožilstvo v Kopru je tako vložilo obtožbo, sodišče pa izreklo obsodilno sodbo moškemu, poslancu Državnega zbora, ki je na posebej surov in poniževalen način zahteval izplačilo denarja za nepremičninske posle, ki jih je oškodovanec sklenil z drugo pravno osebo po tem, ko ga je obsojeni seznanil s predsednikom uprave te pravne osebe.

Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani je vložilo zahtevo za preiskavo zoper obdolženca, ki naj bi še z neugotovljenimi osebami grozil moškemu, da ga bo ubil, kot tudi njegovo družino, v kolikor mu ne izroči 50.000,00 evrov, grožnje pa tudi stopnjeval, saj so ga trije zamaskirani moški tudi fizično maltretirali in mu grozili z ubojem, zaradi česar je zahtevani znesek izročil, vendar pa ga je kmalu za tem obdolženi začel z grožnjami izsiljevati še za 150.000,00 do 350.000,00 evrov. Za odkritje storilca so bili uporabljeni prikriti preiskovalni ukrepi in je v priporu.

Okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti je obravnavalo slovenskega državljana, ki je na banki v Avstriji izsiljeval bančnega uslužbenca, da mu je izplačeval določene zneske denarja in si v daljšem časovnem obdobju pridobil, po podatkih kazenske ovadbe, za 793.142,00 evrov protipravne premoženjske koristi.

S pomočjo prikritih preiskovalnih ukrepov – tajnim opazovanjem in elektronskimi komunikacijami s prisluškovanjem in snemanjem sta bila izsledena, obtožena in obsojena na kazen zapora moška, ki sta z grožnjami zahtevala od oškodovanca plačilo 430.000,00 evrov.

8.5 Kazniva dejanja na škodo otrok

Poročilo zajema kazenske ovadbe zoper storilce kaznivih dejanj z elementi nasilja nad otroki, kot primarnimi in sekundarnimi oškodovanci.

Ta kazniva dejanja so:

- nasilništvo po 299. členu KZ in 296. členu KZ-1,
- zanemarjanje otroka in surovo ravnanje po 201. členu KZ in 192. členu KZ-1,
- spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let, po 183. členu KZ in 173. členu KZ-1,
- kršitev spolne nedotakljivosti z zlorabo položaja po drugem odstavku 174. člena KZ-1,

- prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva po tretjem odstavku 187. člena KZ in 176. členu KZ-1,
- sprememba rodbinskega stanja po 189. členu KZ-1,
- odvzem mladoletne osebe po 190. členu KZ-1 in
- neplačevanje preživnine po 194. členu KZ-1.

Število ovadenih oseb zaradi kaznivih dejanj z elementi nasilja nad otroki je tudi v letu 2010 ostalo na enakem nivoju, kot je bilo v letu 2009, ko se je to močno povečalo zaradi nove inkriminacije nasilja v družini, kot je ta opredeljena v 191. členu KZ-1.

Prav za vsa kazniva dejanja v tej skupini, razen za kaznivo dejanje spremembe rodbinskega stanja, so okrožna državna tožilstva prejela kazenske ovadbe, in sicer zoper 1647 oseb. Skupaj z ovadbami zoper 477 oseb, ki so ostale nerešene iz leta 2009, so tako tožilci obravnavali 2122 oseb. O ovadbah so sprejeli odločitve v zvezi s 1356 osebami. Zavrgli so kazenske ovadbe zoper 722 oseb, vložili neposredne obtožne predloge zoper 315 oseb, neposredne obtožbe zoper 13 oseb in zahtevali preiskave zoper 293 oseb. Po končanih preiskavah pa so vložili obtožbe zoper 149 oseb, od nadaljnega pregona pa odstopili zoper 72 oseb.

Na predlog državnega tožilca je bil 14 obdolžencem zaradi storitve kaznivega dejanja iz skupine kaznivih dejanj na škodo otrok odrejen pripor, ki je bil podaljševan med trajanjem kazenskega postopka.

Sodišča prve stopnje so v letu 2010 odločila o obtožnih aktih zoper 287 obdolžencev. Obsodila so 227 obdolžencev (145 leta 2009), 20 obdolžencev je bilo oproščenih, zoper 40 oseb pa so bile izrečene zavrnilne sodbe. Kljub močno povečanemu številu odločitev sodišča o obtožnih aktih, pa ob koncu leta še niso sprejela odločitve v zadevah zoper 470 oseb.

Otrok, kot najbolj nemočen in najbolj občutljiv člen v družbi in družini, je pogosto žrtev vseh oblik nasilja, psihičnega, fizičnega in spolnega, tako v krogu družine kakor izven nje. Na to, da so otroci najpogosteje žrtev kaznivega dejanja zanemarjanja otroka in surovega ravnanja, kaže podatek, da je bilo zaradi tega kaznivega dejanja ovadenih največ oseb. Kot posebnost velja omeniti, da je zastopanost storilcev ženskega in moškega spola povsem izenačena, pri čemer je bil najmlajši storilec star 18 let, kar nekaj storilcev pa je starejših od 60 let. Žrtve tega kaznivega dejanja so tako dečki kot deklice, v vseh obdobjih otroštva. Nasilje nikakor ni omejeno le na določena socialna okolja ali izobrazbeno strukturo storilcev, iz kazenskih ovadb pa izhaja, da je skupna značilnost kaznivega dejanja zanemarjanja otroka in surovo ravnanje prav nižji družinski socialni standard in pri storilcih pogosto prisotna osebnostna in čustvena nezrelost ter odvisnost od alkohola.

Ta značilnost družine kot tudi storilcev se je pokazala pri večini obravnavanih kaznivih dejanj, kjer gre praviloma za kontinuirano ravnanje storilca, ki z različnimi izvršitvenimi oblikami izpolni dejanske stanove včasih tudi več kaznivih dejanj. Dinamika odnosov v družini vpliva na otrokovo življenje in otrok se škodljivega ravnanja odraslih na svojo škodo pogosto niti ne zaveda in ga tudi ne more učinkovito odvrniti ali preprečiti. Vse to je prišlo do polnega izraza v posameznih kazenskih zadevah obravnavanih v letu 2010, predvsem pri kaznivih dejanjih spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let. Koristi in interesi družinskih članov, ki so tako močno prepleteni, se kot problematika odraža v dokaznem postopku, ki zato postaja zapleten, zahteven, traja predolgo in ima za posledico sekundarno viktimizacijo otroka. Tako smo obravnavali primer, ko je storilec, ki je bil pravnomočno

obsojen zaradi kaznivega dejanja spolnega napada na osebo, mlajšo od 15 let, na škodo ene izmed svojih hčera, z družino ohranjal stike vse dokler ni prišlo do podaje nove kazenske ovadbe zaradi istovrstnih kaznivih dejanj, ki jih je obdolženec izvrševal proti drugim svojim otrokom. Kazenska ovadba za nova kazniva dejanja po tem, ko je že stekel kazenski postopek zoper obdolženega zaradi enega izmed kaznivih dejanj, je izjema, praviloma pa odmik časa pri družinskih članih, pri otroku in tudi pri neogrožujočemu staršu privede do odločitve, da kot privilegirane priče zoper storilca nočejo več pričati.

Tako kot v prejšnjih letih, so se tudi v letu 2010 državni tožilci srečevali s kazenskimi ovadbami zaradi kaznivega dejanja odvzema mladoletne osebe. Del teh je bil posledica povsem skrhanih odnosov med staršema otrok in njihove nepripravljenosti za dogovor o izvedbi stikov v korist otrok.

8.6 Otroška internetna pornografija

V letu 2010 so okrožna državna tožilstva prejela kazenske ovadbe zoper 18 storilcev kaznivega dejanja prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1, medtem ko je bilo ovadenih oseb v letu 2009 22. Izmed ovadenih je bila ena storilka ovadena še za kaznivo dejanje spolnega napada na osebo mlajšo od 15 let po 173. členu KZ-1.

Zoper štiri obdolžence so tožilci kazenske ovadbe zavrgli, zoper pet obdolžencev pa so zahtevali preiskavo. Na predlog državnega tožilca je preiskovalni sodnik zoper enega obdolženca odredil pripor zaradi ponovitvene nevarnosti (3. točka prvega odstavka 201. člena ZKP). Po vložitvi obtožbe je sodišče pripor odpravilo z obrazložitvijo, da ni podano sorazmerje med težo kaznivega dejanja in predpisano kaznijo ter posegom v obdolženčevo pravico do svobode.

Zoper sedem obdolžencev so bile vložene obtožbe. Med njimi velja izpostaviti kazensko zadevo, v kateri je bilo v letu 2010 ob 744 kolažih in 15 slikah s pornografsko vsebino, ki vključuje mladoletne osebe in njihove realistične podobe, še 977 zgoščenk (CD in DVD) ter 26 videoposnetkov z enako vsebino.

Ob obravnavi zadev se je izkazalo, da bo zakonski znak tega kaznivega dejanja, to je »ki vključuje mladoletne osebe ali njihove realistične podobe«, v kazenskem postopku težko dokazati. Nadaljnjo težavo pri dokazovanju predstavlja tudi okoliščina, ko ugotovljen IP naslov uporabnika internetnih storitev pripada gospodarski družbi.

Tudi v letu 2010 se je uspešno nadaljevalo mednarodno sodelovanje pri pregonu in odkrivanju tega kaznivega dejanja. Tako je v enem primeru stekel predkazenski postopek potem, ko je bil Interpol Ljubljana obveščen preko luksemburških varnostnih organov, v okviru večletne mednarodne operacije Santiago pa je bila zoper enega od obdolžencev tudi vložena obtožba.

V letu 2010 je bila le enemu storilcu izrečena kazenska sankcija, in sicer pogojna obsodba, zoper katero je državni tožilec, ki se ni strinjal s pogojno obsodbo, vložil pritožbo in predlagal izrek zaporne kazni, vendar je pritožbeno sodišče njegovo pritožbo zavrnilo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

8.7 Kazniva dejanja, povezana z mamili

V sklop kaznivih dejanj, povezanih z mamili, štejemo kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa z mamili po 196. členu KZ in kaznivo dejanje omogočanja uživanja mamil po 197. členu KZ, kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, nedovoljenimi snovmi v športu in predhodnimi sestavinami za izdelavo prepovedanih drog po 186. členu KZ-1 ter kaznivo dejanje omogočanja uživanja prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu po 187. členu KZ-1. V statističnih tabelah smo podatke o kaznivih dejanjih, povezanih z mamili, prikazali ločeno za inkriminaciji po 196. in 197. členu KZ ter posebej za inkriminaciji po 186. in 187. členu KZ-1, v tekstovnem delu pa zaradi lažje primerjave s preteklim obdobjem o njih poročamo skupaj.

Okrožna državna tožilstva in Skupina so v letu 2010 prejela ovadbe zoper 1187 polnoletnih oseb ter so tako, skupaj z nerešenimi ovadbami zoper 321 oseb iz prejšnjega obdobja, obravnavala ovadbe zoper 1508 polnoletnih oseb. V to število so vključene tudi ovadbe zoper 111 oseb, ki so kazniva dejanja storile v organizirani hudodelski združbi. Navedeno ponovno predstavlja porast v primerjavi z letom poprej, ko so državna tožilstva obravnavala ovadbe zoper 1354 oseb.

Državni tožilci so ovadbe zoper 174 polnoletnih oseb zavrgli (leta 2009 zoper 143 oseb), zoper 875 oseb so zahtevali uvedbo preiskave (v letu 2009 zoper 817 oseb), po opravljeni preiskavi so vložili obtožbe zoper 729 oseb (leto prej zoper 598 oseb), zoper 21 pa neposredno obtožnico (leta 2009 zoper 32 oseb).

V letu poročanja je bilo zaradi kaznivih dejanj, povezanih z mamili, priprtih 135 polnoletnih oseb (leta 2009 pa 129).

Primerjava s preteklimi leti (leta 2007 so državna tožilstva obravnavala 1040, leta 2008 1100, leta 2009 pa 1354 polnoletnih oseb) pokaže, da je še vedno opazen trend naraščanja tovrstnih kaznivih dejanj. Ta je zlasti izrazit na območju dveh okrožnih državnih tožilstev, ki sta lani poročala o upadu, in sicer v Novi Gorici, kjer se je število kaznivih dejanj v primerjavi z letom pred tem povečalo kar za 72 % in Murski Soboti, kjer beležijo 27 % porast kazenskih ovadb za kazniva dejanja, povezana z mamili. Okrožni državni tožilstvi v Celju in Kranju medtem poročata o zmanjšanju tovrstnih kazenskih ovadb.

Sodišča so v letu 2010 odločila o 560 obdolžencih (leta 2009 o 494), 1223 (leta 2009 o 909) pa jih še čaka na izrek prvostopne sodbe. Obsodilna sodba je bila izrečena 455 obdolžencem (leto prej 419), oprostilna 73 (v letu 2009 pa 38), v 32 primerih pa je bila izrečena zavrnilna sodba (leta 2009 v 37 primerih). Delež obsodilnih sodb je tako 81 %, torej malenkost pod nivojem preteklega obdobja (v letu 2009 je bil 85 %), rahlo je padel tudi delež zavrnilnih sodb (s 7 % leta 2009) na 6 %, delež oprostilnih sodb pa je narasel (z 8 % leta 2009) na 13 % ter se s tem približal letoma 2007 in 2008, ko je znašal 12 %.

Okrožna državna tožilstva poročajo, da sodišča pri izreku kazni večinoma sledijo predlogu državnega tožilca glede vrste kazni, manj pa glede njene višine, kar je tudi primarni razlog tožilskih pritožb. Državni tožilci so v letu 2010 zoper odločitve sodišča prve stopnje vložili 109 pritožb (leta 2009 je bilo 74 pritožb) in v 18 primerih z njimi tudi uspeli.

V obdobju poročanja so državni tožilci obravnavali tudi kazenske ovadbe proti 93 mladoletnikom in sicer 69 novo prejetih in 24 prenesenih iz preteklega obdobja. Tudi tu gre za porast zadev v primerjavi z letom prej, ko so državni tožilci odločali o ovadbah zoper 89 mladoletnikov. Ovadbe priti šestim

mladoletnikom so zavrgli (leta 2009 proti 13), proti 59 mladoletnikov pa vložili zahtevo za uvedbo pripravljalnega postopka (leta 2009 proti 49 oseb). Po njegovem zaključku je bil v 13 primerih (leto prej v 23) postopek ustavljen, v 45 (leta 2009 v 24) so državni tožilci sodišču predlagali izrek vzgojnega ukrepa, v dveh (leta 2009 v 6) pa kaznovanje mladoletnika.

Sodišče v 41 primerih še ni izreklo prvostopne sodbe, v 25 (leta 2009 v 11) je izdalo sklep o ustavitvi postopka, v 28 (leto prej v 20) pa mladoletnike spoznalo za krive očitnega kaznivega dejanja. V vseh primerih razen enega, ko je sodišče mladoletniku izreklo kazensko sankcijo, je bil izrečen vzgojni ukrep. Tožilci so se z odločitvami sodišč strinjali in se tudi v letu 2010, enako kot leto poprej, zoper njihove odločbe niso pritožili.

Okrožna državna tožilstva in Skupina o kakšni posebni problematiki v zvezi z obravnavanimi kaznivimi dejanji ne poročajo, ugotavljajo pa določene značilnosti, ki se ponavljajo že skozi vrsto let. Kazniva dejanja, povezana z mamili, izvršujejo pretežno moški, čeprav v zadnjem času število žensk narašča, povprečna starost je od 20 do 35 let (najstarejši jih je sicer imel 77), večinoma so brezposelni, nižje izobraženi in tudi sami odvisniki od prepovedanih drog. Prav to je razlog, da je med storilci tovrstnih kaznivih dejanj mnogo povratnikov, pa tudi, da je dejanja sorazmerno težko dokazati, saj klasičnih oškodovancev ni, vsi vpleteni v trgovanje z mamili pa se med seboj ščitijo. Med storilci kaznivih dejanj je visok delež tujcev. Ti večinoma prihajajo z območja nekdanje Jugoslavije, Italije in Avstrije. Zelo raznolike so tudi izvirne in namembne države droge med katerimi velja primeroma omeniti Kosovo in Makedonijo, Italijo, Nemčijo in Švico, pa tudi Južnoafriško Republiko in države Južne Amerike. Od prepovedanih drog še vedno prevladuje konoplja, ki ji sledita heroin in kokain, pojavljajo se še metadon, amfetamini in zdravila (predvsem pomirjevala in uspavala). Državna tožilstva poročajo tudi o primerih prometa z nedovoljenimi snovmi v športu, in sicer z anaboličnimi androgenimi steroidi (testosteron, stanozolol, drostanolon, trenbolon itd.).

Okrožna državna tožilstva so v letu poročanja obravnavala več hudodelskih združb, ki so se ukvarjale s prodajo heroina. V vseh primerih so se dokazi zbrali z izvajanjem prikritih preiskovalnih ukrepov. Okrožno državno tožilstvo v Celju je zoper dva obdolženca vložilo obtožnico, ki je že pravnomočna, ker sta v hudodelski združbi nepravilno prodajala ter zaradi prodaje hranila in prenašala heroin iz Makedonije preko Slovenije v Nemčijo in Švico, pri čemer so v pol leta, v treh zasegih zasegli skupno 13,5 kg heroina. Prvih 5 kg heroina je bilo zaseženih v Nemčiji, 6 kg heroina v Švici in nazadnje 2,5 kg heroina na mejnem prehodu Obrežje v Sloveniji. V fazi glavne obravnave je tudi obtožba Okrožnega državnega tožilstva v Murski Soboti zoper člane hudodelske združbe, ki so zaradi nadaljnje prodaje prenašali s Kosova v Švico preko Slovenije 3 kg heroina, ki je bil skrit v zadnjih vratih osebnega vozila in zasežen na avstrijsko švicarski meji.

Večja količina mamila je bila na mejnem prehodu Gruškovje, na poti iz Hrvaške v Slovenijo zasežena avstrijskemu državljanu, sicer dijaku tretjega letnika srednje tehnične šole, ki je v osebni avtomobilu prevažal 10 kg heroina. Po vloženi neposredni obtožnici mu je bila izrečena zaporna kazen v višini 3 let in 6 mesecev zapora.

V letu poročanja so tožilstva v različnih fazah postopkov obravnavala štiri primere, v katerih so obdolženci v prirejenih laboratorijih, opremljenih za hitro rast, gojili konopljo. Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani je zahtevalo preiskavo zoper obdolženca, ki sta v prostoru, opremljenim z različnimi lučmi, merilci temperature, kislosti vode ter napravami za prezračevanje prostora, gojila konopljo za prodajo, v posebej za to prirejenem prostoru pa sta konopljo tudi sušila. V prirejenem

laboratoriju v podzemnem delu objekta so jim zasegli 608 rastlin konoplje. Isto tožilstvo je vložilo obtožnico po preiskavi zoper obdolženca, ki sta v najeti hiši uredila laboratorij in v njem gojila konopljo, pri čemer so jim zasegli 464 sadik. Na območju Murske Sobote sta obdolženca z namenom proizvodnje večje količine konoplje v odročnih krajih kupila dve starejši stanovanjski hiši, jih opremila kot laboratorije za hitro rast konoplje, vgradila klimatske naprave, ventilatorje, reflektorje in namakalni sistem ter pričela s proizvodnjo večje količine konoplje. Čeprav je bilo obdolžencema zaseženih le 900 lončkov s konopljo, je izvedenka za forenzično toksikologijo in alkoholometrijo v konkretni kazenski zadevi ugotovila, da bi lahko obdolženca v enem vzgojnem ciklusu pridelala kar za 27 do 45 kilogramov prepovedane droge konoplje. V fazi glavne obravnave pred slovenjgraškim sodiščem je obdolženi, ki je iz pripora po telefonu dvema soobdolžencema dajal navodila, kako naj ta čas vzgajata sadike konoplje in kako naj izročata mamila odjemalcem na območju Koroške. Pri hišni preiskavi na njegovem domu je bil odkrit prirejen laboratorij z vso potrebno opremo in lučmi za hitro rast rastlin, z v folijo ovitimi stenami, skrit za steno podstrešja stanovanjske hiše. Zaseženih mu je bilo 148 sadik konoplje. Čez tri tedne, ko se je pri obdolžencu izvajala druga hišna preiskava, pa mu je bilo ponovno zaseženih 17 sadik konoplje.

Na območju Kranja sta bili s pomočjo prikritih preiskovalnih ukrepov odkriti dve skupini, ki sta se ukvarjali s prodajo mamil. V prvi zadevi so se izvajali prikriti preiskovalni ukrepi v trajanju šestih mesecev, ovadenih je bilo osem oseb, ki so prodajale heroin in konopljo in manjše količine metadona. Gre za primer, ki nekoliko odstopa od drugih zaradi svoje obsežnosti in po tem, da je šlo za prodajo heroina izredno velikemu številu odjemalcev po več manjših odmerkih. V konkretnem primeru je šlo za tri osebe, specialne povratnike, ki so bile že predkaznovane, zato so jim bile izrečene zaporne kazni, z izjemo oseb, ki se jih za tovrstna kazniva dejanja še ni obravnavalo in so jim bile izrečene pogojne obsodbe. Tudi v drugem primeru je šlo za izvajanje prikritih preiskovalnih ukrepov zoper pet oseb, šlo je za prodajo heroina, kokaina in marihuane, izstopa obdolženec – specialni povratnik, ki je organiziral mrežo posrednikov prodaje mamil osebam, ki so prav tako soobdolženci, vsi specialni povratniki. Prikriti preiskovalni ukrepi so se v tem primeru izvajali v obdobju devetih mesecev. Zadeva v obdobju poročanja še ni bila zaključena, vložena je bila obtožnica.

Okrožna državna tožilstva poročajo, da sodišča pri izreku kazni večinoma sledijo predlogu državnega tožilca glede vrste kazni, v manjši meri pa tudi glede njene višine.

Tako je bila na območju Krškega najvišja kazen šest let in pol zapora izrečena dvema bratoma iz Ljubljane, ki sta prodajala heroin odjemalcem iz Posavja.

Okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici tudi poroča o izrečenih visokih zapornih kaznih. Obtožencu, ki je specialni povratnik, je za prodajo nekaj čez 500 g heroina in nekaj čez 20 g kokaina izrečena zaporna kazen pet let in stranska denarna kazen. Sodba je že pravomočna. Drugemu obtožencu, tudi specialnemu povratniku, je za prodajo nekaj nad 30 g heroina izrečena zaporna kazen tri leta ter stranska denarna kazen. Obtožencu, že prej kaznovanemu za sicer drugovrstna kazniva dejanja, za prodajo 180 g heroina in kokaina zaporna kazen tri leta in štiri mesece.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru je obravnavalo organizirano mrežo devetih prekupčevalcev in posrednikov, ki so različnim odjemalcem kontinuirano prodajali konopljo, kokain in heroin. Dokazi so se tudi v tem postopku zbirali s prikritimi preiskovalnimi ukrepi. Sodišče je osem obdolžencev spoznalo za krive, zoper enega obdolženca pa je postopek izločilo. Šestim obdolžencem je izreklo zaporne kazni od enega do sedmih let zapora, dvema obdolžencema pa je izreklo pogojni obsodbi. Poleg omenjene

zadeve je sodišče še v petih zadevah obdolžencem zaradi prodaje kokaina, heroina, konoplje, efedrina in amfetamina izreklo zaporne kazni v povprečju eno leto in pol. Dve zadevi sta že pravnomočni.

Največje in najtežje zadeve, tako po številu obdolžencev kot tudi z vidika dokazovanja pa je obravnavala Skupina. Tako je bilo po skoraj dveletnem predkazenskem postopku, po uspešnem sodelovanju Srbije, Italije, Slovenije in ZDA prekinjeno dolgoletno delovanje organizirane kriminalne združbe, ki se je v Italiji ukvarjala s preprodajo kokaina, ki je prispel iz Južne Amerike in Južnoafriške republike. Urugvajaska policija je namreč konec leta 2009 v bližini mesta Montevideo, opravila preiskavo jahte »Maui«, kjer je bil najden in zasežen kokain v količini, ki je presegala 2,2 tona, s čimer se je končala dejavnost hudodelske združbe, v kateri so sodelovali tudi obdolženci iz Slovenije. Osvadba je bila podana zoper 17 oseb. Po privedbi k preiskovalnemu sodniku je bil zoper 12 oseb odrejen pripor, zoper dve osebi pa hišni pripor. Skupina je v tej zadevi po opravljeni preiskavi proti koncu leta vložila obtožnico.

8.8 Pranje denarja

Poročilo o našem delu na področju kaznivih dejanj pranja denarja je potrebno začeti z oceno posebnega odbora Sveta Evrope Moneyval, ki je Slovenijo kot prvo državo članico Sveta Evrope ocenil že v četrtem ocenjevalnem krogu. Namen ocenjevanja je bil ugotoviti usklajenost predpisov in ukrepov na področju pranja denarja z mednarodnimi standardi, oceno pa je Moneyval sprejel v drugi polovici marca 2010. V primerjavi s številnimi večjimi državami (npr. Nemčija), ki so na posameznih področjih prejele več negativnih ocen (non compliant), v obširnem poročilu za Slovenijo prevladuje ocena »v veliki meri skladno« (49%) in »skladno« (29%). »Delno skladno« - torej še vedno pozitivno - je ocenjenih 21 % aktivnosti v zvezi s preprečevanjem pranja denarja, ki seveda ne zadeva le tožilstva, pač pa tudi druge dejavnike, vendar pa je v poročilu posebej pomembna ugotovitev (str. 66 slovenskega prevoda pod tč. 273) ocenjevalcev, da so se ohranili visoki standardi in stopnja neoporečnosti in primerne usposobljenosti državnih tožilcev.

Ker je med priporočenimi ukrepi Moneyvala zaradi ustvarjanja sodne prakse in vzpostavitve standardov stopnje dokazanosti predhodnega kaznivega dejanja, iz katerega izvira umazan denar potrebno doseči, zahteva, da Vrhovno sodišče RS obravnavalo čim več zadev s področja pranja denarja in je v obdobju pred letom 2010 sodišče pravnomočno z obsodilno sodbo odločilo le zoper dva storilca, ki nista bila hkrati obsojena še za kaznivo dejanje, iz katerega je izviral umazan denar, je potrebno omeniti sodbo Vrhovnega sodišča RS št. I Ips 308/2009 z dne 16. 9. 2010. Gre namreč za prvo sodbo, s katero je državno tožilstvo doseglo potrditev obsodilne sodbe tudi na Vrhovnem sodišču RS, ko je v nasprotju s trditvami obrambe, da je šlo za neutemeljeno razdelitev nadaljevanega kaznivega dejanja na dve samostojni kaznivi dejanji (poslovno goljufijo in pranje denarja) poudarilo samostojnost kaznivega dejanja pranja denarja, s katerim se varuje finančni ali drugi gospodarski sistem pred zlorabo za nezakonite namene. V tem delu so se priporočila Moneyvala začela uresničevati takoj po izdanem priporočilu, vendar pa narava večine izrednih pravnih sredstev - in le o teh lahko odloča vrhovno sodišče - ne dopušča obravnave dejanskega stanja in zato pred tem sodiščem tudi objektivno lahko pride le do manjšega števila obravnavanih primerov. Sicer pa po mnenju ocenjevalcev pri primerih avtonomnega pranja denarja sodišča nerada upoštevajo posamezna dejstva in okoliščine, ki vendarle zanesljivo kažejo na kriminalno poreklo denarja in so zato zmanjšane možnosti državnih tožilcev, da bi bili uspešni pri pregonu primerov pranja denarja brez obsodilne sodbe za predhodno kaznivo dejanje.

V letu 2010 je zato enako pomembna tudi obsodilna sodba Okrožnega sodišča v Kopru, iz katere je mogoče povzeti, da sta bili z denarnima kaznima v skupni višini 70.000,00 evrov na prvi stopnji kaznovani pravna in odgovorna oseba, ker sta gotovinske zneske, ki so izvirali iz kaznivega dejanja zlorabe položaja po 244. členu KZ, zaradi prikritja izvora sredstev neupravičeno nakazali na transakcijska računa dveh gospodarskih družb. Poleg relativno visoke denarne kazni je sodišče izreklo še pogojno obsodbo. Koprsko državno tožilstvo poroča še o eni obsodilni sodbi, v zvezi s katero je storilec opral denar iz kaznivega dejanja davčne zatajitve, ker ga je uporabil pri gospodarski dejavnosti. Obsodilne sodbe so državna tožilstva dosegla še zoper tri pravne osebe.

Potrebno je poudariti, da VDT RS pričakuje, da bodo številni primeri, ki se nanašajo na pranje denarja, rešeni na sodiščih v nekaj naslednjih letih: statistični podatki namreč kažejo, da za to kaznivo dejanje za skupno 42 primerov pranja denarja (po osebah) sodišča še niso izrekla sodbe. Zato je torej utemeljena cena, da so državna tožilstva v letu 2010 temu segmentu gospodarskega kriminala namenila ustrezno pozornost. V velikem delu zahtevnih primerov gospodarskega kriminala (kakor npr. Pivovarna Laško, SCT in druge) so odprti kazenski postopki tudi za kazniva dejanja pranja denarja, okrožna državna tožilstva in Skupina pa so v letu 2010 obtožili 12 oseb po končani sodni preiskavi, zoper sedem oseb so vložili neposredno obtožnico, zoper pet oseb pa je bil vložen obtožni predlog. Posamezna državna tožilstva (npr. Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani) zato upravičeno opozarjajo na porast meritornih tožilskih odločitev. Večje pa je tudi število preiskav, saj statistika kaže na 16 vloženih zahtev za preiskavo. Pomembni so tisti primeri, v katerih so državni tožilci uspeli z zavarovanjem zahtevka za odvzem premoženjske koristi že v tej fazi, npr. Skupina, ki je uspela ne le z zavarovanjem zahtevka, pač pa je bil tudi odrejen zaseg gotovine v višini 108.928,26 evrov ter 6900,00 evrov. V obravnavanih primerih gre za neupravičena izplačila na račune neobstojećih gospodarskih družb. Skupina je vložila obtožnico tudi zaradi prikrievanja izvora sredstev iz nezakonito ustvarjena kapitalnega dobička v višini nad 250.000,00 evrov, pri čemer naj bi bil nezakonit tudi pravni temelj plačila, kot npr. »nakazilo nadomestila«.

Okrožno državno tožilstvo v Mariboru je vložilo obtožnico zoper storilca, ki je uporabil znesek 395.319,26 evrov, ki izvira iz nezakonitega poslovanja z naftnimi derivati, za nakup plovila le zato, da bi prikriil nezakonit izvor sredstev, saj je bila pogodba o nakupu plovila razdrta in nato dvignjena gotovina kasneje izročena osebi, ki do te gotovine ni bila upravičena. Posebej so zanimivi primeri pranja denarja pridobljenega iz prodaje računalniškega orodja za vdore v računalniške sisteme z virusom Butterfly Bot oz. BFBOT (v višini 94.879,57 evrov), kjer poteka intenzivna aktivnost državnega tožilca v predkazenskem postopku.

Okrožno državno tožilstvo na Ptujju je obravnavalo hudodelsko družbo, ki je iz gospodarske družbe ukradla 22,5 tone aluminijastih polizdelkov za 23.500,00 evrov, glede denarja, pridobljenega s prodajo pa naj bi ena storilka storila kaznivo dejanje pranja denarja. Storilka je bila priprta, kasneje pa je sodišče pripor odpravilo, zoper njo pa je na zahtevo državnega tožilca v teku sodna preiskava.

Pregled osebnih značilnosti posameznih storilcev kaže, da gre v pretežni meri za poslovneže v starosti okoli petdeset let, razen v primerih računalniškega kriminala, kjer gre za mlade storilce, komaj nad petindvajset let, z velikim računalniškim znanjem, ki so ga pri odkrivanju kaznivega dejanja spoznali tudi v drugih državah (v konkretnem primeru v ZDA).

Glede oškodovanje finančnih interesov Evropske unije (v nadaljevanju: EU) se je VDT RS preko Urada za nadzor proračuna RS, ki je kontaktna točka in tako, kakor VDT RS član AFCOS (koordinacijsko

delovno telo, ki sodeluje z OLAF v EU in v katerem so še predstavniki Davčne uprave RS, Carinske uprave RS in Ministrstva za pravosodje RS), v decembru 2010 seznanilo z nekaterimi primeri, ki so zaenkrat ostali še na ravni nepravilnosti (tudi takšnih z zelo hudimi sankcijami, npr. dolžnostjo vrnitve vseh sredstev, ki so bila sicer odobrena za posamezni projekt iz evropskega proračuna), ki bi utegnila prerasti tudi v kazniva dejanja. V letu 2010 sicer ni bilo prijave za kaznivo dejanje goljufije na škodo Evropskih skupnosti po 229. členu KZ-1, vendar pa VDT RS posameznim državnim tožilcem, ki delajo na operativnem nivoju, skuša omogočiti izobraževanje na mednarodnem nivoju tudi za tovrstna kazniva dejanja. Državna tožilka iz Skupine se je v pomladanskih mesecih leta 2010 udeležila (na stroške OLAF) seminarja oziroma izobraževanja državnih tožilcev v Parizu in tam aktivno prispevala k uspehu seminarja.

8.9 Korupcijska kazniva dejanja

V skupino korupcijskih kaznivih dejanj spadajo: nedovoljeno sprejemanje daril po 241. členu KZ-1 (247. člen KZ), nedovoljeno dajanje daril po 242. členu KZ-1 (248. člen KZ), jemanje podkupnine po 261. členu KZ-1 (267. člen KZ), dajanje podkupnine po 262. členu KZ-1 (268. člen KZ), sprejemanje daril za nezakonito posredovanje po 264. členu KZ-1 (269. člen KZ) in dajanje daril za nezakonito posredovanje po 264. členu KZ-1 (269.a člen KZ). Med ta dejanja spadajo še kazniva dejanja kršitev proste presoje volivcev iz 151. člena KZ-1 (162. člen KZ) in sprejemanje podkupnine pri volitvah iz 159. člena KZ-1 (168. člen KZ), ki pa na tožilstvih niso bila obravnavana.

V letu 2010 smo za navedena kazniva dejanja prejeli ovadbe zoper 82 fizičnih oseb (14 po KZ ter 68 po KZ-1). V primerjavi z letom 2009 se je število ovadenih oseb opazno zmanjšalo, saj smo v letu 2009 prejeli ovadbe zoper 103 fizične osebe ter eno pravno osebo. Skupaj z odločitvami v prenesenih zadevah iz prejšnjih obdobj so državni tožilci obravnavali 131 oseb, pri čemer so zoper 65 oseb ovadbe zavrgli, zoper 17 oseb so zahtevali uvedbo preiskovalnega postopka, zoper 25 oseb pa so vložili obtožne akte. Sodišča so izrekla sodbe zoper 11 oseb, od tega zoper dve osebi obsodilno, zoper sedem oseb oprostilno in zoper dve osebi zavrnilno sodbo.

Pri obravnavanih primerih prevladuje korupcija nizkega nivoja in situacijska korupcija, čeprav tožilci obravnavajo tudi druge oblike korupcije, tudi visokega nivoja, strukturno korupcijo (dalj časa trajajočo korupcijo pri neki dejavnosti) in tudi korupcijo znotraj politike. Prevladujoča je korupcija med javnim in zasebnim sektorjem, oziroma so prevladujoči primeri v sredinah, kjer trčita javni in zasebni interes. Pri tem je potrebno poudariti, da nevarnosti dejanja ni mogoče ocenjevati zgolj po višini dane ali prejete podkupnine, temveč je potrebno upoštevati tudi nepremoženjske vidike, ki so zelo pomembni, saj so npr.: vozniško dovoljenje dobili ljudje, ki so nesposobni za varno vožnjo, črne gradnje so ostale neporušene, po cestah vozijo tehnično neustrezna vozila, ki predstavljajo nevarnost v prometu ali ne izpolnjujejo okoljevarstvenih standardov.

Osebe, ki so ovadene za to kaznivo dejanje, so ponavadi starejše ter imajo v povprečju višjo izobrazbo. Zasedajo visoka in odgovorna delovna mesta, na katerih sprejemajo pomembne odločitve.

Način odkrivanja tovrstnih kaznivih dejanj je specifičen in zahteva poseben pristop ter aktivno angažiranje v fazi odkrivanja in pridobivanja dokazov. Pri tovrstnih kaznivih dejanjih ponavadi ni materialnih dokazov ter prič ali pa so te nezanesljive. Pri dejanju običajno sodelujeta dva storilca (dajalec in prejemnik), ki se v sodnem postopku praviloma branita z molkom in se medsebojno ne bremenita. Korupcijo je skoraj nemogoče dokazati za nazaj. Učinkovita metoda za odkrivanje in

pridobivanje dokazov pri korupciji je uporaba prikritih preiskovalnih ukrepov. Pri tem pa je potrebna ustrezna priprava, načrtovanje in sodelovanje med pristojnimi organi (policija, tožilstvo, Komisija za preprečevanje korupcije). Za uspešno izvedbo postopka je potrebno predhodno zbiranje obvestil, posvet s tožilcem, izbira ustreznih ukrepov, obveščanje med izvajanjem ukrepa, reagiranje na spremenjeno stanje, načrtovanje in izvedba zaključne akcije.

V letu 2010 se intenziteta in uspešnost obravnavanja tovrstnih kaznivih dejanj pri drugih organih nista povečala, saj so državni tožilci prejeli manj kazenskih ovadb, izdanih pa je bilo tudi manj sodb. Obseg obtoževanja na državnih tožilstvih pa se je povečal, saj so bili v letu 2010 vloženi obtožni akti zoper 25 oseb, medtem ko so bili v letu 2009 vloženi obtožni akti zoper 16 oseb. V letih 2008 in 2009 smo sicer zaznali izboljšanje glede rezultatov kazenskega pregona, ko je bilo z obsodilnimi sodbami v letu 2008 obsojenih 10, v letu 2009 pa osem oseb. V letu 2010 pa sta bili z obsodilnima sodbama obsojeni le dve osebi.

Pri korupcijskih kaznivih dejanjih so še vedno relativno pogoste ovadbe, ki jih podajo stranke v različnih postopkih, ker niso zadovoljne z delom ali odločitvijo pristojnega organa (sodnika, tožilca...) v tem postopku. Tovrstne ovadbe ali naznanila vlagajo osebe, nezadovoljne s postopki, v katerih so bile udeležene. V teh ovadbah gre ponavadi za zelo pavšalne navedbe, brez dokazil, vendar jih tožilstva in policija upoštevajo in obravnavajo. Vse tovrstne ovadbe državni tožilci dopolnjujejo prek policije. V mnogih primerih pa že policija ugotovi, da bodisi ne gre za korupcijska kazniva dejanja ali pa ni mogoče zbrati podatkov o obstoju utemeljenega suma in zato policija pošlje poročilo po 10. odstavku 148. člena ZKP ter je kazenska ovadba nato zavržena. Dopolnjevanje je v več primerih dolgotrajno in tudi zato ne prinese dobrih rezultatov.

Zaradi razumevanja problematike pri odkrivanju in dokazovanju korupcijskih kaznivih dejanj je potrebno izpostaviti nekaj primerov.

Okrožno državno tožilstvo v Kopru je obravnavalo ovadbo zoper tri osumljence zaradi kaznivih dejanj po 241. in 242. členu KZ-1, povezane s pridobivanjem dovoljenj za izgradnjo letalskega muzeja v Murski Soboti. Pri odkrivanju kaznivih dejanj so bili uporabljeni prikriti preiskovalni ukrepi.

Obravnavana sta bila dva primera, v katerih sta državni tožilec in sodnik zase zahtevala korist, da bi v mejah svojih uradnih pravic opravila uradno dejanje, ki ga ne bi smela opraviti ter da ne bi opravila dejanja, ki bi ga morala opraviti. V obeh primerih so bili uporabljeni prikriti preiskovalni ukrepi, ki so se začeli izvajati v letu 2010.

Preiskava pa je bila zahtevana zaradi kaznivega dejanja nedovoljenega sprejemanja daril po 247. členu KZ zoper predsednika uprave delniške družbe, ki naj bi v obdobju od decembra 2006 do konca januarja 2007 od podjetnika, nepremičninskega posrednika, zahteval nagrado zase in za osebo, ki ju je spoznala zato, da bi bil posel za posredovanje pri nakupu nepremičnin med delniško družbo in podjetnikom sploh sklenjen, nagrada pa bi se izplačala tako, da bi se najvišja možna provizija 4 %, ki bi bila prav v ta namen s podjetnikom dogovorjena, delila na tri dele, med njega, podjetnika in osebo, ki ju je spoznala. Ker je bila taka oblika izplačil tudi dogovorjena, naj bi bile nagrade izplačane in sicer predsedniku delniške družbe skupno 86.000,00 evrov, drugemu prejemniku pa skupno 245.000,00 evrov. V isti zadevi je zoper podjetnika zahtevana preiskava zaradi nedovoljenega dajanja daril po 248. členu KZ, zoper drugega prejemnika darila pa zaradi kaznivega dejanja napeljevanja k nedovoljenemu sprejemanju daril po 247. členu v zvezi s 26. členom KZ. O zahtevi še ni bilo odločeno,

bila pa je na predlog tožilstva izdana odredba za zavarovanje odvzema premoženjske koristi pri enem od prejemnikov le-te.

Zoper štiri osebe je bila vložena zahteva za preiskavo med drugim zaradi več kaznivih dejanj po 1. odstavku 261. člena KZ-1 in kaznivih dejanj po 1. odstavku 262. člena KZ-1. Vodja tehničnih pregledov je od oseb, ki so pripeljala svoja vozila na tehnični pregled, zahteval denar za to, da je prikazal, da so vozila skladna s tehničnimi predpisi, čeprav to ni bilo ugotovljeno, v enem primeru pa je dejanje izvršil skupaj z vodjo referentov registracij motornih vozil. V okviru predkazenskega postopka je policija zoper vodjo tehničnih pregledov izvajala ukrep tajnega opazovanja, tajnega delovanja in navideznega dajanja podkupnine. Zoper vodjo pregledov je bil odrejen pripor zaradi ponovitvene nevarnosti in nevarnosti vplivanja na priče.

Vložena je bila obtožnica zoper svetovalca v referatu za tujce na upravni enoti zaradi kaznivega dejanja jemanja podkupnine po 261. členu KZ-1, ker je v postopkih izdaje dovoljenj za prebivanje tujcev v Sloveniji za rešitev prošelj sprejemal nagrado, zoper dve osebi pa zaradi kaznivega dejanja sprejemanja koristi za nezakonito posredovanje po čl. 263 KZ-1, saj sta za posredovanje pri uradni osebi v postopku izdaje dovoljenj za prebivanje tujcev v Sloveniji od vlagateljev prošelj zahtevala in sprejemala nagrado.

Obtožni akt je bil vložen tudi zoper obdolženca zaradi kaznivega dejanja dajanja podkupnine po 262. členu KZ-1, ker je svetovalcu na oddelku za okolje in prostor na upravni enoti za pridobitev gradbenega dovoljenja ponudil bankovec za 500,00 evrov.

V letu 2010 je bila vložena obtožba, zaradi kaznivega dejanja nedovoljeno dajanje daril po 1. odstavku 242. člena KZ-1. V predmetni zadevi je ovadena oseba odvetniku ponudila plačilo 50.000,00 evrov, da umakne tožbe in pritožbe v pravnih zadevah, glede kmetijskih zemljišč predvidenih za spremembo v stavbna zemljišča.

Prav tako je bila v letu 2010 vložena neposredna obtožba, za kaznivo dejanje dajanja podkupnine po 1. odstavku 268. člena KZ zoper tujega državljana, ki je aprila 2006 na mednarodnem mejnem prehodu ob vstopu v našo državo s tovornim vozilom policistu Postaje mejne policije, ki je opravil pregled vozila in odkril, da v njem nezakonito prevaža veliko količino cigaret, ponudil denar v znesku 1.500,00 do 2.000,00 evrov, da ga le-ta ne bi naznanil carinskim organom.

V kazenski zadevi zoper več osumljencev zaradi korupcijskih kaznivih dejanj v zvezi z izgradnjo novega Centra za kontrolo zračnega prometa na letališču Ljubljana, o katerih smo že poročali v preteklih letih, je bila zadevi vložena obtožnica, ki je pravnomočna in po kateri od oktobra 2010 poteka sojenje, nadaljnji naroki za glavne obravnave so razpisani tedensko za čas do konca junija 2011.

Višje sodišče je zavrnilo pritožbo obsojenega gradbenega inšpektorja zoper sodbo okrožnega sodišča, zaradi nadaljevanega kaznivega dejanja jemanja podkupnine, s katero mu je bila izrečena kazen eno leto in en mesec zapora ter denarna kazen v znesku 1.000,00 evrov, zavrnilo pa je tudi pritožbe soobsojenih oseb zaradi kaznivega dejanja pomoči h kaznivemu dejanju sprejemanja daril za nezakonito posredovanje po 269. členu KZ, katerim je bila izrečena pogojna kazenska sankcija.

8.10 Zatajitve davčnih in drugih finančnih obveznosti

Državna tožilstva so v letu 2010 prejela ovadbe zoper 370 oseb, kar je bistveno več kot v preteklih letih (leta 2009 277 oseb, leta 2008 170 oseb). Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so tožilstva v Sloveniji za kazniva dejanja, v katerih so bile zatajene davčne in druge finančne obveznosti, obravnavala skupno 632 ovadenih oseb. Državni tožilci so ovadbe zoper 52 oseb zavrgli, zoper 44 oseb je bil vložen obtožni predlog, zoper eno osebo neposredna obtožba, zoper 94 oseb pa je bila zahtevana preiskava. Večino ovadb je najprej podal davčni organ, vendar je bilo te ovadbe praviloma potrebno dopolnjevati, ker niso bila razjasnjena vsa pomembna dejstva in okoliščine, potrebne za kazenski postopek. V znatnem številu primerov kazenskih ovadb davčnega organa zoper t. i. »slamnate družbe« tožilstva ugotavljajo, da so direktorji samo formalni lastniki družb, v resnici pa gre za prikrivanje pravih storilcev, ki poslovne poteze, ki pomenijo zatajevanje obveznosti, vlečejo v ozadju. Tožilstva ovadbe davčnih organov najpogosteje dopolnjujejo z zbiranjem dokumentacije in drugih dokazov s pomočjo policije.

Enotna je ocena, da s kazenskopravnega vidika največjo nevarnost za javne finance predstavljajo »slamnati lastniki«, ki gospodarsko družbo ustanovijo samo za potrebe davčne goljufije. Gre za goljufijo, ki izrablja temeljno značilnost davka na dodano vrednost, in sicer da prodajalec ob prodaji obračuna in načeloma tudi plača DDV, kupec – davčni zavezanec pa si ta DDV lahko odbije v obračunu davka na dodano vrednost ali prejme vračilo tega davka od države oziroma iz državnega proračuna. Pri zatajitvah davščin in drugih obveznosti gre za novoustanovljena podjetja, katere slamnati lastniki ustanovijo samo za potrebe izogibanja davčnim obveznostim. Tako imenovani »missing traderji« izdajajo račune, bodisi za dejanske ali fiktivne dobave ali storitve, v katerih DDV obračunajo, v državni proračun pa ne plačajo, ker pred plačilom obveznosti izginejo. Zatajitve davka in drugih obveznosti so najpogostejše pri prodaji rabljenih vozil, največkrat uvoženih iz držav EU ter v gradbeni dejavnosti. Značilnost teh kaznivih dejanj je v vpletenosti večjega števila gospodarskih subjektov, ki prikazujejo navidezne poslovne dogodke in izdajajo fiktivne račune različnim prejemnikom, t. i. »profiterjem«. Ti listine uporabijo za davčne postopke zgolj za opravičevanje bodisi nakazil denarja in črpanje denarnih sredstev iz gospodarskih družb, po drugi strani pa za obračun DDV, ki ga ne plačajo, gospodarske družbe – prejemniki računov pa DDV kot vstopni davek odštejejo oziroma zahtevajo njegovo vrnitev.

Policija nas je v decembru 2010 obvestila, da obravnava 260 sklopov zadev, povezanih z »missing trade« družbami, v katerih naj bi bilo po oceni policije udeleženih preko 3000 gospodarskih družb, ki se okoriščajo s sistemom odbitka vstopnega davka. Organizirali smo posvet, na katerem so sodelovali predstavniki Generalne policijske uprave in tožilci, ki se operativno ukvarjajo s kaznivimi dejanji s področja zatajitve davkov in drugih dajatev. Posvet je dal konkretne rezultate v obliki dogovora o načinu pristopa k obravnavi ter v reševanju pravnih, dejanskih in organizacijskih problemov, ki se pojavljajo pri raziskavi in pregonu kaznivih dejanj s tega področja. Gre med drugim za vprašanja krajevne pristojnosti in kazensko pravne vloge oseb, ki stojijo v ozadju in ki formalno niso vključeni v nobeno družbo, nasproti formalno odgovornim osebam, ki pa v resnici poslovanja niti ne poznajo. Ker so računi, ki so temelj davčne zatajitve, fiktivni, se v praksi pojavlja problem dokazovanja količine in vrednosti resnično opravljenega dela, zlasti v gradbeni dejavnosti.

Kljub znatnemu porastu števila ovadenih oseb s tega področja pa ugotavljamo, da je število izrečenih sodb s tega področja skromno. Slovenska sodišča so v letu 2010 izrekla 14 obsodilnih, 5 oprostilnih in 17 zavrnilnih sodb (največkrat gre za umike obtožnega akta s strani tožilca). Prvostopna sodba še ni bila izrečena po obtožnih aktih zoper 188 oseb.

Omeniti velja gospodarsko družbo, ki se ukvarja s prodajo rabljenih vozil. Ta je preko slamnate družbe iz držav EU uvozila rabljena vozila, uvožena vozila fakturirala na gospodarsko družbo prodajalca, s tem pa mu omogočila uveljavljanje vstopnega DDV, čeprav DDV-ja slamnata družba ni odvedla, gospodarska družba obdolženca pa ga je uveljavila. Višina pridobljene protipravne premoženjske koristi znaša preko 7,5 milijona evrov. Tožilstvo je zahtevalo preiskavo zoper šest fizičnih in dve pravni osebi. Preiskava, ki je bila uvedena v oktobru 2010, še ni končana.

Na področju Okrožnega državnega tožilstva v Kranju sta obdolženi in gospodarska družba z neplačanimi trošarinami pri prodaji plinskega olja, v resnici pa kurilnega olja, pridobila premoženjsko korist skoraj 300.000,00 evrov. Okrožno državno tožilstvo v Krškem je zahtevalo preiskavo zoper pet oseb, ki so pri uvozu rabljenih vozil preko slamnatih družb dosegli z neplačanim DDV, skupno skoraj 100.000,00 evrov. Okrožno državno tožilstvo v Mariboru obravnava direktorja gospodarske družbe, ki je s pomočjo še sedmih oseb na že opisan način organiziral uvoz rabljenih osebnih vozil in se pri tem izognil plačilu DDV, davku na motorna vozila in okoljskim dajatvah, skupno v znesku preko 1,2 milijonov evrov. Isto tožilstvo je obravnavalo direktorja gospodarske družbe, ki je pri uvozu in prodaji na področju EU kupljenih in v Sloveniji prodanih vozil pridobil z izognitvijo plačilo DDV ter davka na motorna vozila v znesku preko 310.000,00 evrov. Okrožno državno tožilstvo v Slovenj Gradcu je vložilo obtožnico zoper 2 fizični osebi, ki sta se s že opisan načinom prodaje rabljenih motornih vozil izognila plačilu DDV-ja v znesku 633.000,00 evrov. Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala obravnava 3 odgovorne osebe velike gospodarske družbe s področja gradbeništva, ki so v času od 2004 do 31. 1. 2007 zatajili preko 1,9 milijonov evrov davkov, in sicer tako, da so za posamezna obračunska obdobja v davčnih napovedih navajali lažne podatke o stroških in o vstopnem DDV.

8.11 Zlorabe v javnem in zasebnem sektorju

Kazniva dejanja zlorab v javnem in zasebnem sektorju so predvsem preslepitve pri pridobitvi posojila ali ugodnosti po 230. členu KZ-1 (235. člen KZ), preslepitve pri poslovanju z vrednostnimi papirji po 231. členu KZ-1 (236. člen KZ), zlorabe notranjih informacij po 238. členu KZ-1 (243. člen KZ), zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ oziroma zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1, poneverbe po 245. členu KZ in poneverbe v službi po 263. členu KZ oziroma poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1 in zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 (261. člen KZ-1).

Državna tožilstva so v letu 2010 za ta kazniva dejanja prejela skupaj ovadbe zoper 1516 oseb, kar je povečanje glede na prejšnja leta, saj je bilo v letu 2009 ovadenih 1446 oseb, leta 2008 1139, leta 2007 pa 1166 oseb.

Tudi v letu 2010 sta bili s tega področja najpogosteje obravnavani kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali pravic po 257. členu KZ-1 (261. člen KZ) ter kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ oziroma zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1, kot je zdaj opredeljeno po naravi stvari podobno kaznivo dejanje v KZ-1. V zvezi s kaznivim dejanjem zlorabe uradnega položaja ali pravic po 257. členu KZ-1 (261. člen KZ) smo tako prejeli ovadbe zoper 551 oseb, skupaj z ovadbami iz prejšnjih let pa so državni tožilci obravnavali ovadbe zoper 779 oseb. Glede kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ oziroma zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1 smo v letu 2010 prejeli ovadbe zoper 424 oseb, skupaj z ovadbami iz prejšnjih let pa smo obravnavali ovadbe zoper 812 oseb.

Naslednje najpogostejše kaznivo dejanje so poneverbe po 245. členu KZ in poneverbe v službi po 263. členu KZ oziroma poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1, kot je po novem opredeljeno to kaznivo dejanje v KZ-1. Na državna tožilstva smo prejeli za kaznivo dejanje poneverbe po 245. členu KZ ovadbe zoper 18 oseb, za kaznivo dejanje poneverbe v službi po 263. členu KZ ovadbe zoper tri osebe ter za kaznivo dejanje poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1 ovadbe zoper 321 oseb. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let pa so državni tožilci v preteklem letu v zvezi s poneverjanjem obravnavali ovadbe zoper 546 oseb, kar je znatno povečanje glede na prejšnja leta, saj so v letu 2009 obravnavali 391 oseb.

Opazen je velik porast pri številu kazenskih ovadb zaradi kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1 (262. člen KZ). Medtem, ko so v letu 2009 tožilci imeli skupno v delu kazenske ovadbe zoper 113 oseb, sta bile v letu 2010 zaradi tega kaznivega dejanja obravnavani kar 202 osebi.

Preostala kazniva dejanja s tega področja smo obravnavali v manjšem številu. Za kaznivo dejanje preslepitve pri pridobitvi posojila ali ugodnosti po 230. členu KZ-1 (235. člen KZ) smo prejeli ovadbe zoper 27 oseb, za kaznivo dejanje preslepitve pri poslovanju z vrednostnimi papirji po 231. členu KZ-1 (236. člen KZ) ovadbe zoper štiri osebe, za kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije po 238. členu KZ-1 (243. člen KZ) pa ovadbe zoper devet oseb.

8.12 Zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic

Med najpogosteje obravnavanimi kaznivimi dejanji v tej skupini je bilo tudi v letu 2010 kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 (261. členu KZ). Okrožna državna tožilstva so tako prejela ovadbe zoper 551, oseb, kar pomeni porast pripada glede na leto 2009, ko so prejela ovadbe zoper 497 oseb.

Tudi v letu 2010 je za obravnavo teh ovadb značilen visok odstotek zavrženih ovadb. Tožilci so skupaj s prenesenimi ovadbami iz prejšnjih let obravnavali ovadbe zoper 779 oseb, pri tem pa zavrgli ovadbe zoper 469 oseb. Tudi za leto 2010 ugotavljamo, da je razlog za visok delež zavrženih ovadb v številnih neutemeljenih ovadbah, ki jih vlagajo osebe, ki so nezadovoljne z odločitvijo organa v različnih uradnih postopkih ter vložijo ovadbo zoper uradno osebo, ki je postopek vodila ali v njem sodelovala na drug način. Preverjanje teh ovadb zahteva veliko dela, praviloma pa se ugotovi, da zatrjevanih nepravilnosti pri delu uradnih oseb ni bilo ali pa so podane manjše nepravilnosti, ki ne vsebujejo znakov kaznivega dejanja.

Osebne značilnosti storilcev kaznivih dejanj so v skladu z naravo kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, ki inkriminira določena ravnanja uradnih oseb pri izvrševanju uradnih dolžnosti. Ovadene osebe so praviloma univerzitetno ali višješolsko izobražene ter so srednjih let. Večinoma gre za moške storilce, medtem ko je odstotek žensk manjši.

Glede funkcij, ki jih ovadene osebe opravljajo, so med pogosteje ovadenimi župani, uradniki občinskih uprav in funkcionarji in uradniki na ministrstvih, upravnih enotah, policisti, zelo pogosto pa tudi državni tožilci in sodniki, ki jih ponavadi ovajajo stranke iz kazenskih, civilnih in drugih sodnih postopkov, ki s svojimi zahtevki niso uspele oziroma v teh postopkih niso uspele uresničiti svojih pričakovanj. Samo z eno ovadbo je tako ovaditelj ovadil 30 občinskih svetnikov, sedem tožilcev, štiri sodnike, vse člane Vlade RS, policista in še enega občinskega uradnika. Značilnost takih ovadb je, da

ovaditelji očitajo ovadenim, da so v konkretni zadevi namenoma kršili zakone in tako zainteresiranemu onemogočili uveljavljati svojo pravico. Takšne trditve so pogosto izkažejo za povsem neutemeljene.

Glede teh ovadb morajo državni tožilci pogosto zahtevati, da se dopolnijo ali da se opravijo posamezna preiskovalna dejanja. Državni tožilci so v letu 2010 vložili zoper 16 oseb obtožne predloge, zoper 23 oseb so zahtevali uvedbo preiskave, po zaključenih preiskavah pa so vložili obtožnice zoper 10 oseb. Sodišča so izdala sodbe zoper 15 oseb, od tega zoper osem oseb obsodilno, zoper pet oseb oprostilne in zoper dve osebi zavrnilne.

Tožilstvo je tako po preiskavi vložilo obtožnico zoper župana in druge zaposlene na občini zaradi prilagajanja razpisov za dodelitev koncesij in razpisov za javne prireditve osebam, ki jih je župan že predhodno izbral in gospodarskim družbam, ki jih vodijo njegovi sorodniki.

Obtožnica je bila vložena tudi zoper občinskega uradnika zadolženega za izvedbo javnih razpisov, ki je razpise prilagajal v korist določene gospodarske družbe in jo tudi sproti obveščal o ponudbah drugih.

Vložena je bila obtožba zoper obdolženca, ki naj bi si z zlorabo županske funkcije pridobil za 40.000,00 evrov premoženjske koristi na škodo občine.

Okrožno tožilstvo obravnava kazensko ovadbo policije zoper eno osebo zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 3. odstavku 261. člena KZ in kazensko ovadbo Komisije za preprečevanje korupcije zoper dve znani in druge neznane urade osebe Veterinarske uprave RS in ministrstva za kmetijstvo zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 1. odstavku 261. člena KZ, kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 262. členu KZ in zoper dve osebi zaradi kaznivega dejanja ponarejanja listin po 251. členu KZ-1 in kaznivega dejanja krive izpovedbe po 284. členu KZ-1 ter zoper tri osebe ter druge neznane javne uslužbenke ali funkcionarje navedenih institucij, zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 oz. nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1 ter zoper eno osebo pa zaradi kaznivega dejanja krive ovadbe po 283. členu KZ-1. Zoper dve osebi so bila predlagana posamezna preiskovalna dejanja zaradi kaznivih dejanj ponarejanja listin po 1. odstavku 256. člena KZ v zvezi s členom 25 KZ ter zoper eno zaradi kaznivega dejanja krive ovadbe po 1. odstavku 288. člena KZ, medtem ko so bile ostale kazenske ovadbe zavržene, na podlagi novih podatkov in okoliščin, s katerimi okrožno državno tožilstvo v času odločitve ni bilo seznanjeno, pa te v skladu s pristojnostmi sedaj preverja in je zadeva v tem delu še nerešena.

Okrožno državno tožilstvo je zoper bivšega veleposlanika vložilo zahtevo za preiskavo zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 3. odstavku 257. člena KZ-1, nadaljevanega kaznivega dejanja poneverbe v službi po 1. odstavku 263. člena KZ, nadaljevanega kaznivega dejanja poneverbe po 1. odstavku 209. člena KZ-1, zaradi kaznivega dejanja ponarejanja listin po 1. odstavku 251. člena KZ-1 in zaradi kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 262. členu KZ in 258. členu KZ-1, pri čemer naj bi bilo ministrstvo za zunanje zadeve oškodovano za najmanj 90.000,00 evrov.

V letu 2010 je bila zahtevana preiskava zoper štiri osebe, med njimi zoper župana mestne občine in direktorico Javnega medobčinskega stanovanjskega sklada (JMSS), ki sta podala predlog občini in JMSS za ustanovitev gospodarske družbe, na katero sta nato oba ustanovitelja, v nasprotju z določili Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o zavodih, Zakona o javnih skladih ter Zakona o stvarnem

premoženju države, pokrajin in občin, prenesla zemljišča v njuni lasti, v skupni vrednosti prek milijon evrov.

Vložena je bila obtožba zoper zdravnika, ki je za plačilo izdajal lažna zdravniška potrdila in spričevala, ki so bila uporabljena v postopkih za izdajanje dovoljenj za stalno ali začasno prebivanje tujcev v Sloveniji.

Vložen je bil tudi obtožni predlog zoper župana zaradi dveh kaznivih dejanj zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 1. odstavku 261. člena KZ, ki ju je storil s kršenjem Zakona o javnem naročanju.

Obravnavana je bila ovadba zoper carinika na mejnem prehodu, ki naj bi zlorabil svoj položaj s tem, da je storil kaznivo dejanje po 257. členu KZ-1 tako, da je evidentiral tranzitni dokument, izdan pri nizozemski carinski službi, in tako prikazal izstop 2181 zabojev blaga po poreklu iz Kitajske, ne da bi to vozilo z navedenim blagom izstopilo iz Evropske skupnosti. V zvezi s tem tudi ni opravil drugih uradnih dolžnosti, da bi se izstop blaga evidentiral oziroma o tem obvestil hrvaških carinskih organov. Na ta način je omogočil, da je blago ostalo v Evropski skupnosti in omogočil tudi sprostitev navedenega blaga v prost promet na carinskem območju Evropske skupnosti. Neznane storilcu je tako omogočil, da se je izognil plačilu izvoznih dajatev v znesku 30.000,00 evrov.

Vložena je bila zahteva za preiskavo, med drugimi tudi zoper župana občine zaradi nadaljevanega kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 3. odstavku 261. člena KZ, v kateri se mu očita, da je v šestih primerih kot uradna oseba, vsakič istima pravnima osebama, ki imata sedež na območju te občine in sta med seboj lastniško povezani, zastopa pa jo tudi isti direktor, na pogodbah o odkupu terjatev, podpisal in žigosal z žigom občine ter s tem potrdil izjavo, da so seznanjeni z vsebino pogodbe in potrjujejo, da bo občina obveznosti iz odkupljenih terjatev po teh pogodbah ob zapadlosti izpolnila ter s tem omogočil odkup terjatev in nakazilo kupnine tema družbama. To je storil kljub temu, da je vedel, da so bili računi, ki sta jih družbi izstavili občini, lažni, ter da terjatve do občine sploh ne obstajajo in da tudi niso zavedene v njenih poslovnih knjigah. Tako je omogočil, da sta navedeni družbi pridobili, prva družba v štirih primerih skupaj skoraj 95.000,00 evrov protipravne premoženjske koristi, druga družba pa v dveh primerih skupaj preko 73.000,00 evrov protipravne premoženjske koristi. Na ta način je obdolženi ustvaril poroštveno zavezo občine do družb, ki sta terjatve odkupovale. Poroštvene izjave je tudi podpisal, ne da bi predhodno poskrbel, da bi bili računi zavedeni v poslovne knjige občine in ne da bi predhodno zagotovil, da bi strokovne službe občine sploh lahko preverile resničnost poslovnih dogodkov, ki so izhajali iz računov. S tem je proračun občine obremenil za navedene zneske. Zadeva se nahaja v fazi preiskave.

8.13 Zloraba položaja ali pravic

Državna tožilstva so v letu 2010 prejela ovadbe zoper 366 fizičnih in 58 pravnih oseb za kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ in kaznivo dejanje zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu KZ-1, kot je po novem opredeljeno to kaznivo dejanje. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so državni tožilci obravnavali 812 ovadenih oseb, od tega 722 fizičnih in 90 pravnih oseb.

Poleg velike aktivnosti pri dopolnjevanju ovadb in pridobivanj podatkov z opravljanjem posameznih preiskovalnih dejanj so državni tožilci ovadbe zoper 151 oseb zavrgli, zoper pet oseb so bili vloženi obtožni predlogi, zoper 22 oseb neposredna obtožba, zoper 140 oseb pa je bila zahtevana preiskava.

Po zaključenih preiskovalnih dejanjih so tožilci podali izjavo o ustavitvi postopka zoper 20 oseb, zoper 37 oseb pa vložili obtožne akte. Sodišča so izrekla 40 sodb, od tega 16 obsodilnih, 15 oprostilnih in devet zavrnilnih sodb.

Tudi v letu 2010 se struktura storilcev tovrstnih kaznivih dejanj ni bistveno spremenila. Gre za osebe, ki imajo srednješolsko, pogosto pa višješolsko, univerzitetno in v nekaterih primerih celo podiplomsko izobrazbo. Starost storilcev se v večini primerov giblje med štiridesetim in petinpetdesetim letom. Ovadene so osebe z vodstvenimi in nadzornimi funkcijami v posameznih gospodarskih družbah. Premoženjske koristi se gibljejo v zelo širokem razponu, in sicer od nekaj tisoč evrov do milijona in več evrov.

Tovrstna kazniva dejanja je v vseh fazah postopka izredno zahtevno obravnavati. Gre namreč za storilce, ki imajo dobra znanja s področij ekonomije in prava ter vodenja in nadzorovanja gospodarskih subjektov, razpolagajo pa tudi z ekonomsko močjo. Pri tem se pojavlja vprašanje obsežnosti posameznih primerov, novih pojavnih oblik kaznivih dejanj (npr. prevzemi gospodarskih družb, uporaba t.i. slamnatih družb, fiktivni posli...), kaže se vsebinska zahtevnost primerov, zaradi česar je potrebno sodelovanje z drugimi organi, dokazovanje z izvedenci finančne in drugih strok ter mednarodno sodelovanje. Dejanja so pogosto odkrita več let po storitvi, ovadbe pa podajo davčni organ, oškodovane družbe ali druge osebe, zato jih je običajno potrebno dopolnjevati prek policije, saj so nepopolne in ne dovolj natančne. Tudi tiste ovadbe, ki so zavržene, skoraj v nobenem primeru niso bile zavržene brez dopolnjevanja. Predvsem pa je bilo potrebno obsežno dopolnjevanje pri ovadbah, na podlagi katerih je prišlo do nadaljevanja postopka. Dopolnjevanja pa kljub urgencam državnih tožilcev zahtevajo veliko časa, celo več kot leto dni.

Obseg in zahtevnost obravnavanih zadev kažejo nekatere zadeve, ki jih primeroma navajamo v nadaljevanju.

Vložena je bila zahteva za preiskavo zaradi kaznivega dejanja zloraba položaja ali pravic po 244. členu KZ, ker je ovadena oseba pri opravljanju gospodarske dejavnosti z namenom, da bi komu drugemu pridobila premoženjsko korist ali povzročila premoženjsko škodo prestopila meje svojih pravic, s tem da je kot predsednik nadzornega sveta sklenil individualno pogodbo o zaposlitvi predsednika uprave delniške družbe v nasprotju s sklepom nadzornega sveta ter priznal pravico do izplačila odpravnine v višini šestkratne povprečne osnovne bruto plače v primeru upokojitve, ne da bi o tem predhodno zahteval sklic seje nadzornega sveta. Pri tem pa je prekoračil pooblastila ter gospodarski družbi povzročil škodo več kot 10.000,00 evrov.

Tožilci so vložili zahtevo za preiskavo zoper osebo, ki je kot prokurist večje gospodarske družbe s fizično osebo sklenil pogodbo v vrednosti 702.000,00 evrov in sicer naj bi družba od te osebe odkupila projekt v prej navedeni vrednosti. Dokazujejo, da je bila vrednost projekta močno precenjena in da je bila sklenjena prav z namenom, da se fizični osebi pridobi protipravna premoženjska korist, na kar kažejo okoliščine sklenitve pogodbe. Prokurist je namreč pogodbo sklenil brez soglasja nadzornega sveta, katerega bi moral imeti, nobenih podatkov tudi ni, da bi se pred tem kakorkoli pozanimal o dejanski vrednosti projekta, poleg tega pa tudi finančno stanje družbe nakup tako dragega projekta ni opravičevalo.

Tožilstvo je v letu 2010 sprejelo ovadbo zoper storilca kaznivega dejanja, zoper katerega je bila še v istem letu zahtevana preiskava zaradi dveh kaznivih dejanj. To sta kaznivo dejanje povzročitev stečaja

z nevestnim gospodarjenjem po 233. členu KZ in kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic po prvem in drugem odstavku 244. člena KZ. Zahteva za preiskavo očita direktorju družbe, da je nesmotrno trošil sredstva in se čezmerno zadolževal, saj je najel dolgoročni devizni kredit v višini 303.000,00 evrov in s tem pridobil sredstva za nakup lastnih delnic, čeprav je bila njegova družba že v težavah in je poslovala z izgubo ter je imela težave z likvidnostjo. Najel je dva taka kredita, poleg tega pa ni izvedel ukrepov za finančno reorganizacijo in prestrukturiranje družbe, temveč kljub temu naročal storitve in blago, zaradi česar je prišlo do uvedbe stečaja družbe. V isti zahtevi za preiskavo osumljencu očitamo tudi, da je kot direktor družbe sam s sabo sklenil pogodbo o dolgoročnem posojilu sredstev v višini 12.000,00 evrov za gradnjo stanovanjske hiše s štiri odstotno obrestno mero ter dobo odplačevanja 10 let in tudi, da je preko napotnic študentskega servisa fiktivno zaposlil svojega sina, ki dejansko dela ni opravljal. Osumljenec pa je tudi iz blagajne dvignil gotovino v višini 44.000,00 evrov ter si jo prisvojil. Enako je ravnal z gotovino, ki mu jo je blagajničarka izročila, da bi povrnil potne stroške delavcem v družbi. Z zlorabo si je pridobil premoženjsko korist v višini 84.000,00 evrov. Preiskava še ni končana.

Tožilstvo je v letu poročanja zahtevalo preiskavo zoper osumljenca, zaradi kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po prvem odstavku 240. člena KZ-1. To dejanje naj bi osumljeni storil tako, da je kot odgovorna oseba gradbenega podjetja nase brezplačno prenesel osebni avtomobil. Preiskava še ni končana.

Izpostaviti velja kazensko zadevo, v kateri sta bila obravnavana dva obdolženca, in sicer direktor družbe zaradi kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic po 2. v zvezi s 1. odstavkom 244. člena KZ, in njegov sin kot direktor računalniške družbe zaradi kaznivega dejanja napeljevanja h kaznivemu dejanju zlorabe položaja ali pravic po 2. v zvezi s 1. odstavkom 244. člena KZ v zvezi s členom 26 KZ. Prvemu se očita, da je v času dobrih sedmih let kot direktor družbe pri opravljanju gospodarske dejavnosti z namenom, da bi družbi, katere direktor je bil njegov sin, pridobil premoženjsko koristi, izrabil svoj položaj, na ta način, da se je s svojim sinom dogovoril, da bo ta družba družbi, katere direktor je bil, izstavila račune za dobavljeno računalniško opremo oziroma da bosta družbi sklenili pogodbe za dobavo računalniške opreme ter vzdrževanje računalniškega omrežja po ceni, ki je bila vsaj desetkrat višja od cen tovrstnih primerljivih ponudnikov na trgu, na podlagi izdanih računov ter sklenjenih pogodb pa je nato prva družba drugi družbi nakazala skupno vsaj 10 milijonov evrov več, kot so znašale cene primerljivih ponudnikov na trgu za primerljive opravljene računalniške storitve. Toliko pa je sinovi družbi tudi pridobil protipravne premoženjske koristi, sin pa je svojega očeta k temu naklepoma napeljal z nagovarjanjem, da sklene posel z njim, kot direktorjem družbe. V navedeni zadevi je bil preiskovalnemu sodniku podan predlog opravo posameznih preiskovalnih dejanj na podlagi 1. odstavku 165. a člena ZKP zaradi pritegnitve izvedenstva.

Že v preteklih letnih poročilih smo poročali o kazenski zadevi, v kateri se dvema fizičnima in pravni osebi očita storitev kaznivega dejanja zlorabe položaja po 2. in 1. odstavku 244. členu KZ, pomoči h kaznivemu dejanju zlorabe položaja po 2. in 1. odstavku 244. členu KZ v zvezi s 27. členom KZ in zaradi odgovornosti pravne osebe za kaznivo dejanje pomoči h kaznivemu dejanju po 244. členu KZ. Šlo je za nakup zemljišča preko obdolžene gospodarske družbe, ta pa je zemljišče nato v kratkem času za višjo ceno prodala Stanovanjskemu skladu RS. Očitek direktorju Stanovanjskega sklada je, da naj bi vedel, da nakup zemljišča glede na dejavnost Stanovanjskega sklada ni upravičen in da so zemljišča preplačana, pa je ta zemljišča ob pomoči drugo obdolženega kljub temu kupil in s tem obdolženi družbi pridobil premoženjsko korist. V letu 2010 se je začela opravljati preiskava, ki je tik pred zaključkom.

Že v lanskem poročilu smo poročali o vloženem obtožnem aktu zoper tri obdolžence. Prvemu se očita, da naj bi pri nakupu počitniškega doma podjetja, v katerem je direktor, zlorabil položaj, saj je bil kupnina prenizka, ker v njej niso bili zajeti investicijski stroški in stroški za pridobitev gradbenega dovoljenja. Drugo kaznivo dejanje v tej zadevi pa naj bi bilo storjeno tako, da je tretja družba prevzela del obveznosti kupca, brez utemeljenega razloga oziroma pravne osnove, zaradi česar si je ta pridobil protipravno premoženjsko korist. Obtožnica je bila vložena avgusta 2009, pravnomočna je postala februarja 2010, vendar do danes obravnava še ni bila razpisana.

Zahteva za preiskavo pa je bila vložena tudi v zadevi, kjer gre za poslovanje gradbenih gospodarskih družb z »missing trade« družbami. Več vodilnim delavcem gospodarske družbe se očita kaznivo dejanje zlorabe položaja ali pravic po 244. členu KZ. Ti naj bi z namenom, da si pridobijo premoženjsko korist v letih od 2004 do 2008 zato, da bi prikrili neupravičen odliv denarnih sredstev s transakcijskih računov družb, organizirali navidezno poslovno sodelovanje gospodarskih družb z 12 »missing trade« družbami ter je bilo tako s transakcijskih računov gospodarskih družb po izdanih fiktivnih računih nakazano na transakcijske račune »missing trade« družb skupno skoraj 3,5 milijona evrov. Drugim obdolžencem pa se očita kaznivo dejanje pomoči h kaznivemu dejanju zlorabe položaja ali pravic po 2. v zvezi s 1. odstavkom 244. člena KZ v zvezi s 27. členom KZ, saj naj bi organizirali poslovanje »missing trade« družb, izdajanje fiktivnih računov ter dvig in prenos nakazanih denarnih sredstev.

Izpostaviti je potrebno obsežno kazensko zadevo, kjer se direktorju gospodarske družbe očita storitev več kaznivih dejanj zlorabe položaja po 1. in 2. odstavku 244. člena KZ. Tako naj bi brez privolitve skupščine ali prokurista sklenil večje število poroštvenih izjav, poroštvenih pogodb in kreditnih pogodb, s katerimi se je družba zavezala kot solidarni porok, da bo izpolnila vsako veljavno zapadlo obveznost družb kreditojemalk. Ker družbe kreditojemalke svojih obveznosti iz naslova kreditnih pogodb niso izpolnile, poslovne banke od družbe že terjajo plačilo zapadlih obveznosti. S svojim ravnanjem je obdolženi družbam kreditojemalkam pridobil premoženjsko korist v skupni višini več kot 10 milijonov evrov, nekaterim družbam pa je pridobil tudi nepremoženjsko korist, saj jim brez danega poročstva kredit ne bi bil odobren. Opisanih poroštev kot bilančnih obveznosti obdolženi ni posredoval pooblaščenim osebam ter je brez teh podatkov podpisal poslovna poročila in bilance stanja za več let. Poleg tega je brez privolitve skupščine ali prokurista, tretji družbi s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi stavbne in služnostne pravice na zemljišču last družbe omogočil, da zemljišče neodplačno uporablja in uživa 99 let, zaradi česar je tretja družba na tem zemljišču že zgradila proizvodno halo, v kateri opravlja svojo dejavnost. V zvezi s tema kaznivima dejanjema je bila v letu 2010 vložena obtožnica, ki je že pravnomočna. Isti obdolženi pa je drugi družbi prodal embalažne enote, čeprav je vedel, da je cena prenizka in da jih njegova družba nujno potrebuje pri svojem delu. Druga družba je embalažne enote čez nekaj dni prodala tretji družbi, pri kateri jih je potem še istega dne družba obdolženega vzela v najem. S takšnim ravnanjem je obdolženi pridobil premoženjsko korist v skupnem znesku več kot 830.000,00 evrov. Izvršitev opisanega kaznivega dejanja sta obdolženemu pomagala storiti direktorja druge in tretje družbe. Poleg tega je obdolženi brez privolitve skupščine ali prokurista za drugo družbo pridobil patent za izum, čeprav bi moral za ta izum pridobiti patent za svojo družbo, ki je izvedla ter plačala vse delo v zvezi z izumom. Nato je obdolženi poskrbel, da je družba kupovala pri drugi družbi prav tiste čipe, ki so imeli vključeno ceno za odškodnino za koriščenje patenta po navedenem izumu. S takšnim ravnanjem je obdolženi pridobil premoženjsko korist v skupnem znesku preko 1,5 milijona evrov, pri dejanju pa mu je pomagal direktor druge družbe. V zvezi s tem dejanjem je bila v letu poročanja vložena zahteva za preiskavo. Zahteva za preiskavo pa je bila vložena tudi v zvezi z dejanji istega obdolženca, ki je odredil plačilo večjega števila računov, čeprav je vedel, da

storitve niso bile nikoli opravljene. S tem je bila drugi družbi pridobljena premoženjska korist v skupnem znesku nekaj manj kot 230.000,00 evrov.

Leta 2009 je bila vložena zahteva za preiskavo zoper več obdolžencev zaradi večjega števila kaznivih dejanj, med drugim tudi zaradi kaznivega dejanja zlorabe položaja po 244. členu KZ. Nekateri obdolženci so kot direktorji posameznih družb odredili plačilo računov, ki jih je izdala druga družba, čeprav so vedeli, da storitve niso bile opravljene. Navedenim direktorjem sta izvršitev kaznivih dejanj pomagala storiti direktorja druge družbe, ki sta izdajala fiktivne račune. Drugi družbi je bila pridobljena premoženjska korist v skupnem znesku nekaj več ko 1,5 milijona evrov

Zahteva za preiskavo v drugi zadevi obdolžencu očita, da je kot oseba, ki je imela kot član nadzornih svetov več gospodarskih družb, prevladujoč vpliv na uprave in poslovodne organe v gospodarski družbi, napeljal slednje, da so sklepali navidezne posle z liechtensteinskimi podjetji, katerih dejanski lastnik je bil sam. Na nezakonit način, pridobljena sredstva, je v Liechtensteinu "opral" in jih nato investiral v delnice družbe Telekom. V zadevi je bila vložena zahteva za preiskavo, izdana pa je bila tudi odredba o zavarovanju odvzema premoženjske koristi (4,5 milijona evrov).

V letu 2010 je potekala preiskava v kazenski zadevi, v kateri se več obdolžencem očita, da so v letih 2002 in nato še 2004 organizirali navidezno poslovanje med več gospodarskimi družbami, zaradi česar je prišlo do poplačil računov, s katerimi so se obračunavale navidezne storitve na področju poslovnega sodelovanja. Protipravna premoženjska korist znaša skupno 817.000,00 evrov.

Podobna dejanja pa so obravnavana tudi v drugi kazenski zadevi, v kateri so obdolženi prav tako organizirali navidezno poslovanje in plačevanje računov, ki so se nanašali na navidezne storitve na področju poslovnega sodelovanja ter inženirskih svetovanj na projektih cestnega viadukta in dveh cestnih predorov. Na tak način je bila gospodarska družba oškodovana za znesek, ki je presegal skupno višino 325.000,00 evrov. Preiskava je bila zaključena decembra 2010.

Že lani smo poročali o obsežni zadevi, v kateri je bila vložena zahteva za preiskavo zoper 27 oseb, med drugim tudi zaradi kaznivih dejanj po 244. členu KZ. Gre za poslovanje gospodarske družbe, katere dejavnost je obsegala promet z odpadnimi surovinami, zlasti barvnimi kovinami. Pri poslih, ki so predmet teh kaznivih dejanj, je šlo za mrežo »missing traderjev«, s katerimi je lastnik gospodarske družbe organiziral navidezno poslovanje. Večje število gospodarskih družb in posameznikov se je pojavilo kot lažni dobavitelji te družbe in so izstavljali račune za navidezno dostavljeno blago. Direktor družbe naj bi odredil plačilo lažnih računov, tako da je bilo različnim posameznikom in družbam neupravičeno nakazanih skoraj 14 milijonov evrov. Vsi organizirani posamezniki so denar dvigovali s svojih transakcijskih računov in ga predajali naprej. Poleg tega je direktor družbe, ki je plačevala fiktivne račune, z lažnim prikazovanjem dejanskih okoliščin spravil v zmotno odgovorne delavce DURS pri obračunih davka na dodano vrednost za posamezno obračunsko obdobje, saj je navedel lažne podatke o vrednosti dejansko opravljenih nabav odpadnih surovin in v njih zajel tudi nabavo surovin po fiktivnih računih, s tem pa prikazal, da je upravičen do vrnitve višjega presežka davka na dodano vrednost, kakor je bil v resnici upravičen. S tem je bil oškodovan proračun Republike Slovenije za skupno nekaj manj kot 556.000,00 evrov. V navedeni zadevi so v letu 2010 potekala zaslišanja obdolžencev.

V decembru 2009 je bila vložena zahteva za preiskavo zoper 11 oseb, med drugim tudi zaradi kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic po 2. v zvezi s 1. odstavkom 244. člena KZ. V tej zadevi

gre za veliko gradbeno podjetje, ki naj bi drugi družbi plačalo fiktivne račune v skupni višini preko 2 milijona evrov. V to dejavnost je bilo nato vključenih še osem gospodarskih družb in njihovih predstavnikov, ki so izstavljali račune drugi družbi, ta pa je nato izstavljenе račune prefakturirala (izstavila račun za isto storitev) na prvo družbo. V navedeni zadevi je bilo zoper tri fizične osebe in eno pravno osebo odrejeno začasno zavarovanje za odvzem premoženjske koristi po 502. členu KZ. V navedeni zadevi je na podlagi vložene zahteve za preiskavo, sodišče uvedlo preiskavo. Sklep o preiskavi je pravnomočen, poteka preiskava.

Zahteva za preiskavo je bila vložena zoper 22 oseb, med drugim tudi zaradi kaznivih dejanj zlorabe položaja po 2. in 1. odstavku 244. členu KZ, ko so v daljšem časovnem obdobju t. i. slamnate družbe izdajale delujočim družbam račune za delo in storitve, ki nikoli niso bile opravljene, te pa so jim nakazovale denar.

Tožilci so obravnavali menedžerski prevzem skupine družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo pijač, s strani verige družb, ki jih je obvladovala pivovarska delniška družba oziroma njen direktor, z denarnimi sredstvi te družbe oz. njenih hčerinskih družb. S takšno zlorabo je direktor družbi povzročil škodo v višini približno 110 milijonov evrov. Izvedene so bile transakcije pod plaščem verige zakonitih opcijskih pogodb, ki pa so bile v resnici antidatirane. Zaradi navedenega je gospodarska družba ob prodaji paketa 378.000 delnic dobila namesto 49 milijonov evrov zgolj 24 milijonov evrov in bila s tem oškodovana za 25 milijonov evrov, s katerimi sta se okoristila dva osumljenca. Vložena je bila neposredna obtožba, saj so dokazi, zbrani v predkazenskem postopku, to omogočali.

Obravnavan je sklop kaznivih dejanj storjenih ob izvajanju menedžerskega prevzema trgovske delniške družbe s strani druge družbe oziroma direktorja in še ene osebe in lastnikov te družbe na škodo trgovske delniške družbe. Dejanje so storili tako, da so izvajali posamezne transakcije (prodaja nepremičnin, poslovnih deležev) z verižnimi posli, tako, da jih je morala družbe v končni fazi preplačati, tako doseženo razliko pa so si družbeniki druge družbe nato razdelili preko razdelitve dobička družbe.

8.14 Poneverba

V letu 2010 smo na državna tožilstva prejeli ovadbe zoper 18 oseb za kaznivo dejanje poneverbe po 245. členu KZ, ovadbe zoper tri osebe zaradi kaznivega dejanja poneverbe v službi po 263. členu KZ in ovadbe zoper 321 oseb zaradi kaznivega dejanja poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1, kot je v novem kazenskem zakoniku opredeljeno to kaznivo dejanje. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so državni tožilci v letu 2010 za tovrstna kazniva dejanja obravnavali skupaj ovadbe zoper 546 oseb, od tega so kazenske ovadbe zoper 128 oseb zavrgli, zoper 16 oseb so zahtevali uvedbo preiskave, zoper 157 oseb pa so bili vloženi obtožni akti. Sodišča so izdala sodbe zoper 129 oseb, od tega zoper 99 oseb obsodilne, zoper 12 oprostilne in zoper 18 zavrnilne.

To kaznivo dejanje inkriminira protipravno prilaščanje denarja, vrednostnih papirjev ali drugih premičnih stvari, ki so posameznikom zaupane v zvezi z njihovim delom pri opravljanju gospodarske dejavnosti oziroma pri poneverbi v službi za istovrstno dejanje, ki ga stori uradna oseba v zvezi z njenim delom. Po spremenjeni določbi 209. člena KZ-1 je kot kaznivo dejanje določeno protipravno prilaščanja denarja, premičnih stvari ali drugih delov tujega premoženja, ki je posameznikom zaupano

v zvezi z zaposlitvijo, pri opravljanju gospodarskih, finančnih ali poslovnih dejavnosti, pri opravljanju dolžnosti skrbnika ali jim je prepuščeno kot uradnim osebam v službi.

Storilci tovrstnih kaznivih dejanj so najpogosteje vozniki, zaposleni v trgovinah, bankah, zavarovalnicah, blagajničarji ter zaposleni na drugih delovnih mestih, pri katerih je zaposlenim zaupan denar ali druge premične stvari z določeno vrednostjo.

Osebnosti storilcev se navezujejo na stopnjo izobrazbe, ki se zahteva za opravljanje določenih del, pri katerih je storilcem zaupano premoženje. Kaznivo dejanje poneverbe izvršujejo moški in ženske v približno enakem številu, prevladuje srednješolska izobrazba, starost storilcev pa se giblje v precejšnjem razponu.

Navajamo nekaj primerov poneverb, ki prikazujejo temeljne značilnosti zadev, ki so jih obravnavala posamezna okrožna državna tožilstva.

V letu 2010 je bil vložen obtožni predlog za to kaznivo dejanje v glavnem zoper mlajše ženske, trgovke oz. prodajalke ali zaposlene v strežbi, ki so si prilaščale denar iz blagajne. V omenjenih primerih je bil najprej izpeljan postopek za odlog pregona, ki pa ni bil uspešen.

Uspešno pa je bil izveden odlog pregona zoper zavarovalno agentko, ki si je od zbranih premij zadržala kar 30.000,00 evrov. Oškodovani zavarovalnici je omenjeni znesek povrnila in v dobrodelne namene plačala 1.000,00 evrov.

Oprostilna sodba pa je bila izdana v primeru nepremičninske agentke, ki naj bi si prilastila aro, ki jo je stranka plačala za nakup nepremičnine. Predmetna zadeva je bila na prvi stopnji že obravnavana, izdana je bila obsodilna sodba in po razveljavitvi le-te je sledila oprostilna sodba, zoper katero je državna tožilka vložila pritožbo.

Zahteva za preiskavo je bila vložena zoper obdolženko, ki naj bi si s poneverbo prilastila približno 120.000,00 evrov. Kot knjigovodkinja je bila zaposlena pri samostojnem podjetniku, opravljala pa je tudi računovodske posle. Izkoristila je njegovo zaupanje, ko ji je v celoti prepustil poslovanje in je razpolagala z vsemi gesli za poslovanje preko spletne banke in si tako v približno petih letih uspela pridobiti navedeno premoženjsko korist.

Dve osebi pa sta bili kot komercialista trgovine zaradi prilastitve blaga v vrednosti 11.000,00 evrov in 25.000,00 evrov obsojeni na pogojno kazen enega leta in štiri mesece zapora s preizkusno dobo štirih let in vrnitvijo škode. Sodba še ni pravnomočna.

Voznik, zaposlen pri prevoznem podjetju, je poneveril plačilno kartico podjetja in z njo plačeval oziroma jo izročil drugim, da so plačevali na bencinskih servisih gorivo za druga vozila in podjetje oškodoval za 13.000,00 evrov. Do sojenja je bil v priporu. Izrečena mu je bila pogojna obsodba osmih mesecev zapora s preizkusno dobo treh let in posebnim pogojem, da povrne škodo. Okrožni državni tožilec se je pritožil, saj je zahteval izrek zaporne kazni, sodba še ni pravnomočna.

Uslužbenka banke je poneverila 1.600,00 evrov in bila obsojena na pogojno kazen sedmih mesecev zapora s preizkusno dobo treh let in posebnim pogojem, da povrne škodo. Sodba je pravnomočna, saj je Višje sodišče zavrnilo pritožbo obrambe.

V obdobju poročanja je bil tudi vložen obtožni predlog, da je predsednik nogometnega kluba z računa kluba dvignil 7.600,00 evrov ter si na ta način pridobil protipravno premoženjsko korist. Tako je povzročil premoženjsko škodo v 2/3 deležu celotnih finančnih sredstev s katerimi je nogometni klub razpolagal.

Vložen je bil obtožni akt zaradi kaznivega dejanja poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja, ko si je zaupnica blagajne vzajemne pomoči v banki v daljšem časovnem obdobju na škodo vseh članov blagajne vzajemne pomoči, kar so skoraj vsi zaposleni navedene enote banke, prilastila približno 19.000,00 evrov. V tem primeru je sedaj že upokojena osumljenka, delovala z namenom, da se sama okoristi, navedeno pa je bilo ugotovljeno, ko je dokumentacijo po upokojitvi prevzela nova zaupnica blagajne vzajemne pomoči.

Glede kaznivih dejanj poneverbe in neupravičene uporabe tujega premoženja po 209. členu KZ-1 je bil vložen obtožni predlog zoper uslužbenko turistične agencije, ki si je protipravno prilastila izkupiček od prodaje turističnih aranžmajev v znesku 1.450,00 evrov.

Vložen je bil obtožni predlog zoper osebo, z očitkom, da si je v času od 17. 3. 2009 do 6. 11. 2009, ko je bil pooblaščen za sklepanje zavarovalnih pogodb v imenu in za račun zavarovalnice, ter med drugim pooblaščen za sklepanje premoženjskih zavarovanj in sprejemanje gotovine s strani strank in odvode le-te na zavarovalnico, protipravno prilastil denar, ki mu je bil zaupan pri izvajanju poslovnih dejavnosti, na ta način, da je kar pri 129-ih zavarovancih, ki so sklepali zavarovanja pri zavarovalnici, obračunal zavarovanje in jim izdal račun brez obračunanih popustov, do katerih so bili upravičeni, nato pa izdani račun, ki ga je zavarovanec podpisal, storniral in izdal novega z obračunanimi dodatnimi popusti, ter ponaredil podpis stranke, ter tak ponarejen račun kot pravi posredoval v nadalje zavarovalnici, ki ga je zavedla v poslovne knjige kot pravega, razliko v višini približno 8.000,00 evrov pa si je protipravno prilastil.

8.15 Kazniva dejanja na škodo upnikov in potrošnikov

V to skupino kaznivih dejanj štejemo zlasti kazniva dejanja lažnega stečaja po 226. členu KZ-1 (232. člen KZ), povzročitve stečaja z nevestnim gospodarjenjem po 233. členu KZ, oškodovanja upnikov po 227. členu KZ-1 (234. člen KZ), poslovne goljufije po 228. členu KZ-1 (234.a člen KZ) in organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo po 212. členu KZ-1 (234.b člen KZ).

V letu 2010 so državna tožilstva prejela kazenske ovadbe zoper 2155 oseb, od tega zoper 1622 fizičnih oseb in zoper 533 pravnih oseb. Glede na leto 2009, ko so bile podane kazenske ovadbe zoper 1776 oseb (1356 fizičnih in 420 pravnih oseb), je prišlo do opaznega povečanja števila ovadb. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so tožilci obravnavali 3153 ovadb. Zoper 941 oseb so ovadbe zavrgli, zoper 567 oseb zahtevali preiskavo, zoper 42 oseb vložili obtožne predloge, zoper 129 oseb neposredne obtožnice, zoper 257 oseb pa obtožne akte po zaključenih preiskavah. V zvezi s kaznivimi dejanji na škodo upnikov in potrošnikov so sodišča v lanskem letu izdala sodbe zoper 298 oseb, od tega so zoper 207 oseb izrekla obsodilne sodbe, zoper 38 oseb oprostilne in zoper 53 oseb zavrnilne sodbe.

Kot že v prejšnjih letih smo tudi v letu 2010 največ ovadb prejeli zaradi kaznivega dejanja poslovne goljufije, in sicer ovadbe zoper 2027 oseb (v letu 2009 zoper 1692 oseb). Za ostala kazniva dejanja s tega področja pa smo prejeli ovadbe zoper 101 oseb zaradi kaznivega dejanja oškodovanja upnikov,

zoper devet oseb zaradi kaznivega dejanja organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo, zoper osem oseb zaradi kaznivega dejanja lažnega stečaja in zoper 10 oseb zaradi kaznivega dejanja povzročitve stečaja z nevestnim gospodarjenjem.

8.16 Poslovna goljufija

V tej skupini kaznivih dejanj so bile najpogosteje obravnavane poslovne goljufije po 228. členu KZ (234.a člen KZ-1). Za to kaznivo dejanje je bilo v letu 2010 ovadenih 1527 fizičnih in 500 pravnih oseb, torej skupaj 2027 oseb, kar pomeni občuten porast glede na leto pred tem, ko smo obravnavali 1692 oseb.

Državni tožilci so ovadbe zoper 876 oseb zavrgli, zoper 42 oseb so vložili obtožne predloge in zoper 127 oseb neposredne obtožnice. Zoper 550 oseb so zahtevali preiskavo, po preiskavi pa so zoper 247 oseb vložili obtožnice. Sodišča so izrekla sodbe zoper 280 oseb, od tega zoper 197 oseb obsodilne, zoper 35 oseb oprostilne, zoper 48 oseb pa zavrnilne sodbe.

Najpogostejši storilci kaznivih dejanj poslovne goljufije so moški srednjih let s srednjo izobrazbo. Običajno gre za samostojne podjetnike, direktorje in prokuriste gospodarskih družb, ki v okviru opravljanja svoje dejavnosti, najpogosteje v družbah z omejeno odgovornostjo ali pri samostojnih podjetnikih, naročajo blago ali storitve, po dobavi blaga oziroma izvedbi storitev pa le-teh, v nasprotju s prej sklenjenim dogovorom, ne plačajo. Gre za dejanja, ki so najpogosteje storjena na področju gostinske in gradbene dejavnosti ter v zvezi z lizing pogodbami. Ovadbe običajno podajo oškodovanci oziroma njihovi odvetniki, pri čemer podajajo ovadbe tudi zato, ker želijo s kazenskim postopkom hitreje priti do povrnitve dolgovanih zneskov, saj so kazenski postopki hitrejši in zanje cenejši kot civilni postopki. Vložena kazenska ovadba služi upniku tudi kot sredstvo pritiska na dolžnike, da bi ti čim prej plačali dolgovane zneske in bi tako ne bilo treba začeti civilnih postopkov prisilne izterjave dolga. Temu gre pripisati večje število zavrženih ovadb, saj se v precej primerih izkaže, da ne gre za kazniva dejanja, temveč za civilnopravna, dolžniško-upniška razmerja, ki jih morajo stranke urediti v ustreznih civilnih postopkih.

Tožilci so vložili zahtevo za preiskavo zoper obdolženega in pravni osebi zaradi nadaljevanega kaznivega dejanja poslovne goljufije po 2. – 1. odstavku 234.a člena KZ. Obdolženemu državni tožilec očita, da je kot direktor dveh družb, ki sta med seboj lastniško povezani, pri opravljanju gospodarske dejavnosti pri sklenitvi posla preslepil odgovorne osebe v dveh družbah, in sicer družbah, ki sta od njegovih družb, katerih direktor je bil, odkupovali terjatve, na ta način, da je v letu 2007 podpisal s prvo družbo štiri pogodbe o odkupu terjatev, z drugo družbo pa dve pogodbami o odkupu terjatev, to pa storil na ta način, da je kljub temu, da so računi, na katerih so temeljile pogodbe o odkupu terjatev ponarejeni in da obveznost po teh fakturah sploh ne obstoji, ob pomoči tretje osebe, sicer župana občine, ki je s svojo privolitvijo garantiral za neizpolnjene obveznosti družb, katerih direktor je bil obdolženi, spravil v zmoto, da obveznosti oziroma terjatve, ki jih ti dve družbi odkupujeta, resnično obstajajo, čeprav niso obstajale, računi pa so bili ponarejeni. Tako je družbam, katerih direktor je bil, pridobil protipravno premoženjsko korist, in sicer prvi družbi v znesku skoraj 300.000,00 evrov, drugi družbi pa v znesku preko 73.000,00 evrov. Zahtevo za preiskavo so tožilci vložili tudi zoper obe pravni osebi, saj sta razpolagali s protipravno premoženjsko koristjo v navedenih zneskih.

V letu 2010 so tožilci obravnavali tudi zadevo, ko smo prejeli več ovadb, in sicer 12, zoper direktorico gradbenega podjetja, ko je za izvedbo različnih gradbenih del sklepala pogodbe z podizvajalci, vendar

nato v pogodbeno dogovorjenih rokih, niti kasneje ni prišlo do plačila za opravljeno delo, pri čemer se je s strani gradbenega podjetja neutemeljeno zatrjevalo, da vsa dela niso bila opravljena ali pa so bila izvedena nekvalitetno. Do plačil izvajalcem pa ni prišlo iz razloga, ker gradbeno podjetje ni imelo finančnih sredstev in je bil zoper to pravno osebo tudi uveden stečajni postopek. V danem primeru so tožilci že vložili zahtevo za preiskavo zaradi kaznivih dejanj po 2. in 1. odstavku 234.a KZ, storjenih na škodo štirih oškodovancev, pri čemer znaša skupna škoda 260.000,00 evrov. V preostalih primerih, ko so bili posamični oškodovanci oškodovani za več 10.000,00 evrov, pa se še zbira dodatna obvestila in dokumentacija.

Obtožba zaradi kaznivega dejanja poslovne goljufije po 2. in 1. odstavku 234.a člena KZ je bila vložena zoper samostojnega podjetnika s pekarsko dejavnostjo, ki je sklenil z banko dve pogodbi o kreditiranju in se pri tem s podpisom pogodb zavezal, da bo oba kredita v skupnem znesku preko 183.000,00 evrov poravnal, pri tem tudi predložil menico in menično izjavo, vendar pa do plačila kreditov nato ni prišlo, ker samostojni podjetnik ni imel finančnih sredstev.

Po obsežno izvedeni preiskavi je bila vložena obtožba zaradi kaznivega dejanja poslovne goljufije po 2. in 1. odstavku 234.a člena KZ zoper dve fizični osebi (oba direktorja iste gospodarske družbe) ter zoper pravno osebo, ki se je ukvarjala s trgovinsko dejavnostjo. Oba obdolženca sta v letu 2007 desetim različnim dobaviteljem lažno prikazovala, da bo nabavljeno blago za gospodarsko družbo v dogovorjenih rokih plačano, čeprav sta vedela, da to ne bo možno, saj je bila pravna oseba že močno zadolžena in je zoper njo tudi že uveden stečajni postopek. V danem primeru je obdolžena pravna oseba razpolagala s protipravno premoženjsko koristijo v skupnem znesku 693.000,00 evrov.

Nadalje velja izpostaviti storilca kaznivega dejanja, ki je storil nadaljevano kaznivo dejanje poslovne goljufije po 234. a členu KZ. Kot podjetnik je v svojih trgovinah na drobno preslepil dve banki na ta način, da je na podlagi pogodbe o poslovnem sodelovanju v zvezi z povezanim poslom kreditiranja posredoval pri potrošniških »mikro« kreditih v imenu in za račun banke in v ta namen s 189 fizičnimi osebami sklenil kreditne pogodbe za nakup blaga v njegovih trgovinah, pri tem pa je predložil fiktivne račune, saj nakup blaga sploh ni bil opravljen, v kreditnih pogodbah pa tudi zapisal lažne podatke o zaposlitvah kupcev in so tako krediti, ki jih je dal na roke v gotovini ter namesto blaga, ostali neizterljivi. Tako je obe banki oškodoval za približno 180.000,00 evrov. Tožilstvo je v juniju 2010 zoper tega storilca vložilo obtožbo.

Zoper osumljenca in pravno osebo je bila dne 17. 12. 2010 uvedena kazenska preiskava zaradi več kaznivih dejanj poslovnih goljufij (23 oškodovancev), pri katerih je nastala premoženjska škoda v skupni višini 690.000,00 evrov, istemu obdolžencu ter njegovi gospodarski družbi pa se očita tudi kaznivo dejanje pranja denarja. Osumljenec je namreč kot direktor in odgovorna oseba gospodarske družbe s 23 oškodovanci sklenil posojilne pogodbe za različne zneske ter jih ob tem preslepil, da bosta on in njegova družba kot posojilodajalec izposojene in investirane zneske skupaj s pogodbeno določenimi obrestmi posojilodajalcem vrnila v terminsko dogovorjenih rokih, čeprav teh sredstev ni imel namena vrniti, oškodovancem pa je lažnivo navajal, da so sredstva, ki so jih oškodovanci vplačali, kot tudi sredstva, ki jih je oplemenitil na podlagi njihovih vložkov s poslovanjem na deviznem trgu - Forex, blokirana s strani evropskih institucij ter jih zato ne more vrniti. Na ta način je prikival, da celoten vplačan denar sploh ni bil namenjen in investiran na Forex in tako ni bil uporabljen skladno s prikazanimi cilji vplačanih vložkov, to je za trgovanje na valutnem trgu, pač pa je sredstva najprej nakazoval na svoje osebne račune, ter denar tudi osebno dvigoval, nakazoval pa ga je tudi na svoje osebne račune v tujini, ter na račune družbe v tujini. Kasneje pa so vsi znani računi družbe doma in v

tujini zaprti in na njih ni sredstev, menice, ki so bile ob podpisu pogodb nekaterim oškodovancem izročene kot kritje, pa niso bile unovčljive.

Zoper istega obdolženega ter gospodarsko družbo pa je v teku tudi glavna obravnava na podlagi pravnomočne obtožnice, ki njemu in njegovi gospodarski družbi očita 14 kaznivih dejanj poslovne goljufije, s katerimi je nastala oškodovancem škoda v skupni višini 727.000,00 evrov. Obdolženec se od meseca oktobra 2009 nahaja v priporu.

V letu 2010 je bilo izrečenih več obsodilnih sodb. Tako je bil obsojen direktor gospodarske družbe in ta družba (pravna oseba) za poslovno goljufijo, oškodovancu povzročil za 19.700,00 evrov škode. Obdolžencu je izrečena pogojna kazen 10 mesecev zapora s preizkusno dobo štirih let, pravni osebi pa 2.000,00 evrov denarne kazni. Soba je pravnomočna, saj so bile pritožbe obrambe zavrnjene.

Posebej gre omeniti dvojnega državljana dveh tujih držav, ki je zaposlen v podjetju svoje partnerke v tujini pri posredovanju prevozov slovenskim avtoprevoznikom obljubljal plačila in to za višjo ceno kot je dobil on plačano od naročnikov, plačal pa je le en ali dva prevoza, ostale prevoze pa ne. Tako je 10 oškodovancem povzročil za 204.000,00 evrov škode. Ko je prišel v Slovenijo, je bil aretiran in priprt (begosumnost), uvedena je bila preiskava, vložena obtožba in je že tudi obsojen (postopek od aretacije do sodbe trajal slabih 5 mesecev) za nadaljevano kaznivo dejanje poslovne goljufije na pet let zapora in denarno kazen 650 dnevni zneskov (20.500,00 evrov) ter povrnite v škode. Pripor je bil podaljšan. Sodba še ni pravnomočna.

Od sodb velja omeniti še sodbo zoper 35-letno obdolženko, ki je bila obsojena za večje število goljufij, poslovnih goljufij in zaradi kaznivega dejanja ponarejanja poslovnih listin (bila je v priporu od aretacije do izreka sodbe), s čimer si je pridobila preko 300.000,00 evrov premoženjske koristi. Na prvi stopnji je bila obsojena na tri leta in osem mesecev zapora ter povrnitev škode, po pritožbi okrožnega državnega tožilca pa ji je bila kazen zvišana na štiri leta in šest mesecev zapora.

Obtožnica je bila vložena tudi zoper obdolženca, ker je pri sklenitvi pogodb s prikazovanjem, da bo izpolnil obveznosti svoje družbe, preslepil oškodovanca, da je z njim sklenil pogodbe, katere pa ni izpolnil, s čimer mu je povzročil za skoraj 290.000,00 evrov premoženjske škode, zoper istega obdolženca pa je bila zahtevana še oprava preiskave zaradi dveh kaznivih dejanj poslovne goljufije, s katerima je pridobil še preko 817.000,00 evrov protipravne premoženjske koristi. V omenjeni zadevi je sodišče prve stopnje izdalo sodbo dne poleti 2010 in obtožencu izreklo enotno kazen tri leta in šest mesecev zapora ter mu naložilo plačilo zneska oškodovani lizing družbi.

Obsojen pa je bil tudi storilec, ki je kot samostojni podjetnik sklepal kupoprodajne pogodbe o odkupu živine. Tako je v kratkem časovnem obdobju sklenil takšne pogodbe kar s 99 rejci na območju Prekmurja. Živino je nato od rejcev živali tudi prevzel, vendar pa prevzetega blaga, prav tako pa tudi uslug klanja odkupljenih živali, ni plačal oz. ni plačal v celoti, saj je nezmožnost plačila prej uspešno prikrival. Z navedenimi dejanji je povzročil skupno premoženjsko škodo v višini prek 80.000,00 evrov. S pravnomočno sodbo je bil spoznan za krivega kaznivega dejanja, izrečena pa mu je bila kazen sedem let zapora.

Sodišče je izreklo obsodilno sodbo samostojnemu podjetniku, ki je bil že pred tem spoznan za krivega storitve več poslovnih goljufij ter mu je bila izrečena enotna kazen eno leto in tri mesece zapora, saj je storil številna kazniva dejanja kot samostojni podjetnik. Obdolženec je preslepil posamezne stranke s

prikazovanjem, da bodo obveznosti izpolnjene s tem, da se je kot samostojni podjetnik, ki je imel registrirano podjetje za opravljanje prodaje in storitev mobilne telefonije, s posameznimi strankami dogovoril za nabavo, ali menjavo, ali popravilo GSM aparatov ali računalnikov, pa v vseh navedenih primerih, ko so mu stranke izročale GSM aparate ali dale denar kot avans, svoje obveznosti ni izpolnil, temveč le pobral denar ali vzel GSM aparat ali računalnik, s čimer je posameznim strankam nastala premoženjska škoda. Gre za številne oškodovance, pri čemer se, kljub temu, da mu je bil že v letu 2008 izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica po 67. členu KZ, in ne posluje več, še vedno pojavljajo posamezni oškodovanci, ki podajajo kazenske ovadbe zoper obdolženega. Skupna vrednost oškodovanja posameznih strank bo tako v skupnem znesku nedvomno dosegla veliko premoženjsko škodo.

8.17 Oškodovanje upnikov

Drugo najpogosteje obravnavano kaznivo dejanje v skupini kaznivih dejanj zoper upnike in potrošnike je bilo oškodovanje upnikov po 227. členu KZ-1 (234. člen KZ). Državna tožilstva so za to kaznivo dejanje prejela ovadbe zoper 101 osebo, zoper 71 fizičnih in 30 pravnih oseb. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so državni tožilci obravnavali 163 oseb, pri čemer so ovadbe zoper 52 oseb zavrgli, zoper dve osebi so vložili neposredne obtožbe, zoper 15 oseb pa zahtevali preiskavo, po opravljeni preiskavi pa so v devetih primerih vložili obtožne akte. Sodišča so izrekla sodbe devetim osebam: tri sodbe so bile obsodilne, dve oprostilni in štiri zavrnilne.

Za razumevanje kaznivih dejanj oškodovanja upnikov izpostavljam naslednje primere.

V letu 2010 je bila vložena preiskava zoper dva obdolžena, med drugim tudi zaradi kaznivega dejanja oškodovanja upnikov po 2. v zvezi s 1. odstavkom 227. člena KZ-1. Prvemu obdolžencu se v zahtevi za preiskavo očita, da je kot direktor družbe pri opravljanju gospodarske dejavnosti vedel, da je družba kot dolžnik postala nezmožna za plačilo, pa je za to, da bi izigral in oškodoval upnike, priznal neresnično terjatev in tako povzročil veliko premoženjsko škodo upnikom. Tako je sklenil prodajno pogodbo s samostojnim podjetnikom (drugim obdolžencem) za prodajo nepremičnine, za kupnino 2,3 milijona evrov, pri tem pa temu samostojnemu podjetniku v kupnino vštél za 1.161.158,00 evrov fiktivnih terjatev njegovega s.p. do družbe. Na tak način je bila 15-im upnikom povzročena škoda v znesku 1.336.203,00 evrov, saj so ostali neplačani. Poleg tega se drugemu obdolžencu očita, da je izdal ponarejen račun v znesku 1.259.760,00 evrov, čeprav blaga po računu sploh ni dobavil, ter na tak način naklepoma pomagal prvemu obdolžencu.

V fazi preiskave se prav tako nahaja zadeva, ko je storilec kot ustanovitelj družbe v času, ko je bil že blokiran transakcijski račun družbe, z namenom, da oškoduje upnika, preusmeril poslovanje oz. finančni tok družbe z blokiranega računa na račun, ki ga je naknadno po blokadi prvotnega računa odprl v tujini. Na ta račun je nato dobil nakazilo za izdani račun, znesek pa je takoj dvignil z računa, s čimer je oškodoval upnika za 100.000,00 evrov.

Zoper eno osebo je vložena obtožba zaradi kaznivega dejanja po 234. členu KZ, saj je storilec potem, ko je postal nezmožen plačila, priznal neresnične terjatve dveh oseb tako, da je sestavil lažne asignacije, preko katerih so bila nakazila dveh dolžnikov nakazana na njun račun in ne na blokiran račun storilca, s tem pa je upnikom, ki tako v stečajnem postopku niso prišli do poplačila svojih terjatev, povzročil premoženjsko škodo v znesku 109.227,40 evrov.

V letu 2010 je bila izdana obsodilna sodba zoper obdolženca, ki je iz zadolženega premoženja izplačal dolg in tako povzročil veliko premoženjsko škodo upnikom v znesku okrog 82.000 evrov. Izrečena mu je bila kazen zapora v trajanju sedmih mesecev.

8.18 Druga kazniva dejanja na škodo upnikov in potrošnikov

Za kaznivo dejanje lažnega stečaja po 226. členu KZ-1 (232. člen KZ) so tožilci prejeli kazenske ovadbe zoper sedem fizičnih ter eno pravno osebo, kar je manj kot v letu 2009, ko so prejeli kazenske ovadbe zoper 11 oseb. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so obravnavali 18 oseb, pri čemer so tožilci zavrgli ovadbe zoper osem oseb, zoper eno osebo pa je bila vložena zahteva za preiskavo. Sodišča so za to kaznivo dejanje v letu 2010 izdala po eno obsodilno in oprostilno sodbo.

Za kaznivo dejanje povzročitve stečaja z nevestnim gospodarjenjem po 233. členu KZ je bilo ovadenih 10 fizičnih oseb, skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let pa so tožilci obravnavali ovadbe zoper 17 oseb. Tožilci so zoper tri osebe ovadbe zavrgli, zoper eno osebo so zahtevali uvedbo preiskave, po zaključeni preiskavi pa je bil vložen en obtožni akt. Sodišča so za to kaznivo dejanje v letu 2010 izdala štiri obsodilne sodbe.

Za kaznivo dejanje organiziranja denarnih verig in nedovoljenih iger na srečo po 212. členu KZ-1 (234.b člen KZ) so državna tožilstva prejela ovadbe zoper sedem fizičnih in zoper dve pravni osebi. Skupaj s prenesenimi zadevami iz prejšnjih let so tožilci obravnavali ovadbe zoper 16 oseb ter zavrgli dve ovadbi. Sodišča so za to kaznivo dejanje izdala dve obsodilni sodbi.

V letu 2010 so tožilci prejeli ovadbo zaradi kaznivega dejanja povzročitve stečaja z nevestnim gospodarjenjem po 233. členu KZ, ki storilcu očita, da je kot direktor družbe kljub temu, da je vedel, da družba ni zmožna plačila, nesmotrno trošil sredstva, se čez mero zadolževal ter kršil svoje dolžnosti pri vodenju gospodarske dejavnosti. Tako je v letih 2005 in 2006 pri banki najemal dolgoročne devizne kredite, čeprav je vedel, da je družba že v letu 2005 poslovala z izgubo ter je imela težave z likvidnostjo. Banka je na podlagi vseh kreditnih pogodb v stečajno maso priglasila za 758.324,48 evrov terjatev, ki zaradi stečaja oziroma zaradi neplačila niso bile poravnane. Tožilstvo je zoper osumljenca zahtevalo preiskavo, ki še ni končana.

Druga zadeva zaradi kaznivega dejanja po 233. členu KZ izhaja še iz prejšnjih obdobj poročanja ter je v fazi glavne obravnave po razveljaviti sodbe sodišča prve stopnje s strani drugostopenjskega sodišča. Storilec je kot lastnik in direktor družbe vedoč, da sam kot plačnik ni zmožen plačila, očitno kršil svoje dolžnosti pri upravljanju s premoženjem in vodenju gospodarske dejavnosti, zaradi česar je prišlo do stečaja in velike premoženjske škode za upnike. Namenoma je namreč opustil vodenje in nadzor nad poslovanjem svoje družbe s ciljem, da ta pride v stečaj ter tako dopustil tam zaposlenima, da sta sklenila posojilne pogodbe, čeprav je imela družba v tem času že blokiran račun ter dovolil še brezplačni prenos poslovne dejavnosti, ki je predstavljala praktično edine prihodke družbe. Na podlagi tega je bil zaradi prezadolženosti uveden stečajni postopek, kjer pa nobeden izmed upnikov ni bil poplačan, s čimer jim je obdolženi povzročil premoženjsko škodo v skupnem znesku 316.849,50 evrov.

V zvezi z igrami na srečo je tožilstvo v letu 2010 sprejelo ovadbo zoper podjetnika in družbo z omejeno odgovornostjo. Iz prijave izhaja, da je ovadeni vodil denarno verigo, pri čemer je strankam

prikazoval, da gre za vlaganje denarja v delnice oziroma sklade družbe, ki naj bi imela sedež v Panami. Obljublja 100 % donos. Ob podpisu pogodbe so vlagatelji plačali 400 evrov kot plačilo za neznane delnice oziroma sklade. Od prejetega denarja je ovadeni izročil 60 evrov tistemu, ki je pripeljal novo stranko, ostanek denarja pa obdržal. Pogodbe, ki so jih vlagatelji podpisovali, so bile namenoma napisane v angleškem jeziku in za večino vlagateljev delno ali v celoti nerazumljive. Ovadeni je strankam ponujal še dodatne zasluge in jih napeljeval k še večjim vložkom, celo več tisoč evrov, za kar jim je obljubljal ugodne nekajletne pokojnine v zneskih od 1.200,00 do 1.700,00 evrov. Stranke je osumljeni prepričeval na sestankih, ki naj bi se izvajali v prostorih lokalnih obrtnih zbornic. Zadeva je bila ob koncu leta še v fazi preverjanja.

8.19 Kazniva dejanja zoper človečnost in mednarodno pravo

Slovenska tožilstva so s področja kaznivih dejanj zoper človečnost in mednarodno pravo v letu 2010 prejela ovadbe zoper 10 oseb, skupaj s prenesenimi ovadbami iz preteklega obdobja pa je bilo v obravnavi 17 oseb.

Okrožno državno tožilstvo v Celju je zavrglo kazensko ovadbo zoper 9 oseb, zaradi kaznivega dejanja hudodelstva zoper človečnost po 101. členu KZ-1 ter za kaznivo dejanje vojnega hudodelstva po prvem odstavku 102. člena KZ-1. Fizična oseba je v zvezi z najdbo posmrtnih ostankov v prikitem množičnem grobišču Barbara Rov v bližini Hude jame v Laškem ovadila 9 oseb. Tožilstvo je ovadbo sprva poslalo v preveritev Policijski upravi Celje, na podlagi zbranih podatkov v predkazenskem postopku pa je ugotovilo, da so bila tam izvršena kazniva dejanja zoper človečnost, glede naznanjenih osumljencev pa je bilo ugotovljeno, da so že umrli ali pa jih ni bilo mogoče identificirati zaradi pomanjkljivih podatkov ovaditelja. Le za enega osumljenca je bilo ugotovljeno, da sicer še živi, vendar pa z zbranimi podatki za nobenega od neznanih osumljencev ni bil potrjen sum, da bi kakorkoli sodeloval oziroma bil povezan z izvršitvijo poboja.

Okrožno državno tožilstvo na Ptujju od leta 2006 obravnava osumljenca kaznivega dejanja hudodelstva zoper civilno prebivalstvo po prvem odstavku 374. člena KZ, ki naj bi kot pristojni organ OZNE v taborišču Strnišče v času od maja do septembra 1945 organiziral in vodil poboje najmanj 200 oseb, ki so jih postrelili pripadniki KNOJ-a. Izvenobravnavni senat Okrožnega sodišča na Ptujju je sklenil, da se ne opravi preiskovalnega dejanja, to je izkop posmrtnih ostankov trupel okoli 200 oseb, tako da tožilstvu ni uspelo pridobiti dokaza, ki ga je predlagalo v zahtevi za preiskavo. Preiskava je bila opravljena, vendar niso bili izvedeni in zbrani vsi predlagani dokazi, s tako pomanjkljivo izvedeno preiskavo pa je bil spis odstopljen državnemu tožilstvu zaradi odločitve o odstopu od pregona oziroma o nadaljevanju pregona. Tožilstvo odločitve še ni sprejelo.

VDT RS je v zvezi z ovadbo poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke zoper italijanske vojake, ki naj bi med 2. svetovno vojno v Sloveniji storili večje število kaznivih dejanj s področja kaznivih dejanj zoper človečnost in mednarodno pravo, zavrglo ovadbo zoper tiste ovadene, za katere je bilo na podlagi poročila italijanskih oblasti ugotovljeno, da niso več živi.

Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani sporoča, da je bila v letu 2010 izdana obsodilna sodba zoper obdolženega, ki je ogrozil varnost osebe, ki je pod mednarodnim pravnim varstvom z resno grožnjo, da jo bo napadel, s tem, da je po telefonu poklical konzula ene od držav EU v Ljubljani in mu v

pogovoru grozil z ubojem, s čimer je storil kaznivo dejanje ogrožanja oseb pod mednarodnim pravnim varstvom po prvem odstavku 389. člena KZ. Obdolžencu je bila izrečena pogojna obsodba, v kateri mu je bila določena kazen enega leta zapora in preizkusna doba dveh let, sodba pa je pravnomočna.

8.20 Kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine

V letu 2010 so okrožna državna tožilstva RS na področju kaznivih dejanj zoper okolje, prostor in naravne dobrine vložila skupno 51 obtožnih predlogov. V 48 primerih je šlo za polnoletne storilce, v 3 primerih pa so kaznivo dejanje storile mladoletne osebe. Obsodilnih sodb je bilo izrečenih 27. Okrožni državni tožilci so vložili tri pritožbe, v dveh primerih pa je bilo njihovim pritožbam ugodeno.

Struktura kaznivih dejanj se razlikuje glede na teritorij obravnavanja. Od slovenjgraškega tožilstva, ki je obravnavalo večino zadev, kjer so bile ovadene pravne osebe, dejanja pa se nanašajo na obremenjevanje in uničevanje okolja. Gre za izlitje nevarnih kemičnih snovi v vodne vire, gradnja smučarskih prog na območju Mislinje in Hudinje, zaradi česar je prišlo do poškodbe travnišča s prevladujočim in navadnim volkom ter ogrožitve habitata zaščitenih vrst ptic, odlaganje onesnažujočih oziroma nevarnih odpadkov itd. Do gorenjskega področja, kjer niso prejeli nobene ovadbe in tudi niso obravnavali nobene zadeve z okoljevarstveno problematiko iz prejšnjega obdobja. V celoti gledano smo na državnem nivoju obravnavali največ kaznivih dejanj obremenjevanje in uničevanje okolja po čl. 332 KZ-1, takoj za njimi pa kaznivih dejanj mučenje živali po čl. 341 KZ-1.

Kot zanimivost velja omeniti, da v preteklem letu nismo prejeli niti ene ovadbe, ki bi se nanašala na krajo gramoza. Zavzeti pristop, tako policije kot tudi posameznih inšpekcijskih služb (zlasti v letih 2000 do 2002, ko je bila vložena večina ovadb v zvezi s to problematiko) ter tudi državnega pravobranilstva, ki je zoper storilce vložilo številne odškodninske tožbe, tožilstvo pa na podlagi ovadb obtožne akte, je deloval preventivno na potencialne storilce. To se je odrazilo v taki meri, da je po letu 2005 prišlo do močnega upada ovadb zaradi teh kaznivih dejanj, v letu 2010 pa do dokončnega izostanka. Po razpoložljivih podatkih s strani policije, inšpekcijskih služb in sodnih postopkov, je nekaj storilcev teh kaznivih dejanj, ki se ukvarjajo z gradbeništvom, pridobilo koncesije od države za legalno črpanje gramoza oziroma naravnih kamnin, ostali pa so s temi dejanji prenehali. V letu 2010 so se tako v zvezi s temi kaznivimi dejanji le dokončali nekateri postopki začeti v prejšnjih letih.

Povsem drugačna je struktura kaznivih dejanj zoper okolje, prostor in naravne dobrine na obalnem območju. Na koprskem tožilstvu so prejeli ovadbo zoper večje število oseb, ki so kot hudodelska združba sodelovali z enako združbo na Hrvaškem. Trgovali so s školjkami vrste morski datelj, ki je po Konvenciji o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami prepovedana in pomeni storitev kaznivega dejanja nezakonito ravnanje z zaščitenimi živalmi in rastlinami po čl. 344 KZ-1. Zadevo obravnava skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala.

Na novomeškem področju se spopadajo s kaznivimi dejanji protipravnega zavzetja nepremičnin (čl. 338 KZ-1), saj so praktično vsa romska naselja zgrajena na tuji zemlji. Dokazovanje krivde je v teh zadevah težavno, rezultati pa nesorazmerni vložnemu trudu.

V celoti gledano je bilo največ obtožnih aktov vloženih zaradi kaznivega dejanja obremenjevanja in uničenja okolja in prostora (333. člen KZ) oziroma kaznivega dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja (člen 332 KZ-1), takoj za njim, po številu vloženih obtožnih aktov, pa je kaznivo dejanje mučenja živali (čl. 341 KZ-1). Povečevanje števila teh kaznivih dejanj se je začelo že v letu 2009, pojav je zaskrbljujoč zaradi številčnosti in krutosti dejanj, storilci tega kaznivega dejanja pa so pretežno moškega spola in zrelih let. Novogoriško tožilstvo je obravnavalo medijsko odmeven primer s Tolminskega, kjer je 55-letnik trpinčil žival in jo pohabil. Zoper njega so vložili obtožni akt, sodišče pa ga je spoznalo za krivega ter mu izreklo pogojno obsodbo.

Na novomeškem področju so uspešno zaključili zadevo, kjer je kmet tako zanemarjal svoje živali, da je prišlo do pogina šestih glav živine, dve pa so morali veterinarji usmrtiti. Po tožilski pritožbi zoper prvostopenjsko sodbo, s katero je bila storilcu izrečena pogojna obsodba, je višje sodišče obdolžencu izreklo denarno kazen v znesku 4.000,00 evrov.

Tudi krško tožilstvo je obravnavalo kaznivo dejanje mučenje živali, poleg tega pa tudi kaznivo dejanje nezakonitega lova (čl. 342 KZ-1).

Problem z mučenjem živali se pojavlja tudi na celjskem področju, kjer so prejeli tri ovadbe za to kaznivo dejanje, eno pa zaradi nezakonitega lova.

Na ptujskem tožilstvu so obravnavali primere onesnaževanja okolja z neustreznim shranjevanjem odpadnih gum in odvrženja azbestnih salonitk prosto v naravo. Tudi tu je prisoten problem mučenja živali, predvsem hišnih ljubljencev.

Ljubljansko tožilstvo pa je prejelo največ ovadb zaradi kaznivega dejanja obremenjevanja in uničevanja okolja (čl. 332 KZ-1), kar velja tudi za murskosoboško tožilstvo, kjer so obravnavali največ kaznivih dejanj obremenjevanje in uničevanje okolja, le za ovadbo manj pa tudi kaznivih dejanj mučenja živali (čl. 341 KZ-1).

8.21 Trgovina z ljudmi

Da bi zagotovili večjo učinkovitost pregona storilcev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, je treba področje boja zoper trgovino z ljudmi, poleg kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 311. členu KZ-1 (387.a člen KZ), razširiti še na z njim vsebinsko povezana kazniva dejanja spravljanja v suženjsko razmerje po 112. členu KZ-1 (387. člen KZ), zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 (185. člen KZ) ter prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva po 176. členu KZ-1 (187. člen KZ).

Izpričana dobra praksa prejšnjih let, da so ta kazniva dejanja z letnim načrtom dodeljena v delo za to določenim državnim tožilcem na okrožnih državnih tožilstvih in v Skupini, se je nadaljevala tudi v letu 2010. Sodelovanje med okrožnimi tožilci in vrhovno državno tožilko, zadolženo za to področje, je bilo trajno, intenziteta pa odvisna od pravnih in dejanskih vprašanj, ki so se odpirala v konkretnih zadevah.

Tak način dela, ob izkazani aktivnosti okrožnih državnih tožilcev, je pripeljal do pozitivnih rezultatov. Čeprav govorimo le o maloštevilnih kazenskih zadevah, ki jih tožilstvo obravnava, so bili v letu 2010 uspešno zaključeni posamezni predkazenski in kazenski postopki, nekaj sodb pa je postalo pravnomočnih.

Državni tožilci okrožnih državnih tožilstev in Skupine so v letu 2010 odločali o štirih novih kazenskih ovadbah zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi zoper pet obdolžencev. Kazensko ovadbo zoper enega obdolženca so zavrgli, zahtevali so opravo preiskave zoper pet obdolžencev in zoper šest vložili obtožne akte.

Boljše poznavanje problematike kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ter aktivna vloga državnih tožilcev v predkazenskem in kazenskem postopku se je odrazila tudi v skrbnejšem tehtanju kazenskih ovadb oziroma poročil policije in s slednjim povezana odločitve, da sprožijo kazenski postopek tudi zoper obdolženca, v katerega ravnanju policija ni prepoznala elementov kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Kot storilci kaznivega dejanja so v enakem deležu zastopani moški in ženske, ki so v različnih razmerjih (žrtev, ki prevzame vlogo storilke v združbi s storilcem kaznivega dejanja na njeno škodo, zakonca ter mati in sin). V letu 2010 med storilci kaznivih dejanj prvič srečamo tudi policista, ki je dejanje izvršil kot sosterilec, uvedbo kazenskega postopka zoper njega pa je zahteval Specializirani oddelek.

Večji ozaveščenosti o naravi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi kot kompleksnem pojavu pri vseh akterjih postopka gre pripisati dejstvu, da so sodišča predlogom tožilcev za odreditev pripora, ko so bili za to podani zakonski pogoji, tudi sledila.

Dvema obdolžencema je sodišče za kaznivi dejanji trgovine z ljudmi in zlorabo prostitucije, storjenima v sosterilstvu, izreklo zaporni kazni, in sicer enemu tri leta, drugemu pa eno leto in štiri mesece. Razglašena pa je bila tudi sodba, s katero je sodišče dva obdolženca spoznalo za kriva kaznivega dejanja spravljanja v suženjsko razmerje ter jima izreklo pogojni obsodbi in enemu določilo kazen eno leto in šest mesecev zapora s preizkusno dobo treh let ter mu naložilo plačilo premoženjske koristi, drugemu pa določilo kazen enega leta in deset mesecev s preizkusno dobo dveh let. Državno tožilstvo do konca leta pisnega odpravka sodbe še ni prejelo in tako še ni sprejelo odločitve o vložitvi pritožbe. Leta 2010 je postala pravnomočna sodba, ki je potrdila obdolžencema izrečeno kazen za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, in sicer prvemu obdolženemu v višini enega leta in štirih mesecev zapora, drugemu obdolženemu pa dve leti zapora z določnima stranskima denarnima kaznima ter odvzemom premoženjske koristi.

Tudi v letu 2010 lahko govorimo o trendu, da se določeno število predkazenskih in kazenskih postopkov, kjer ravnanja storilcev vsebujejo elemente kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, ne razvije v smeri pregona tega kaznivega dejanja, temveč v smeri kaznivega dejanja zlorabe prostitucije. Pomembna dejavnika, da je temu tako, sta težavno zbiranje dokazov in vprašanje identifikacije žrtev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Kljub zavedanju, kako pomembno je za boj proti trgovini z ljudmi preganjati storilce prav za to kaznivo dejanje, pa se državni tožilci še vedno, čeprav v manjšem obsegu, odločajo za pregon storilcev zaradi drugih kaznivih dejanj, vsebinsko povezanih s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi, ker so ta lažja dokazljiva in praviloma pripeljejo do uspešnega zaključka, torej kaznovanja storilcev.

V letu poročanja so državni tožilci prejeli v delo devet ovadb zoper 12 oseb zaradi kaznivega dejanja zlorabe prostitucije. Med njimi je bilo nekaj oseb, ki so bile ovadene tako za kaznivo dejanje zlorabe prostitucije kot za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Zoper tri obdolžence so bile kazenske ovadbe zavrnjene, zoper štiri obdolžence je bila zahtevana preiskava in zoper štiri vloženi obtožni akti. V zadevah iz prejšnjih let so bile šestim obdolžencem na prvi stopnji izrečene zaporne kazni, in sicer od enega leta in štirih mesecev do štirih let zapora, ob teh pa še stranske denarne kazni, v prejšnjem

obdobju izrečene kazni trem obdolžencem, prav tako zaporne, pa so postale v letu 2010 pravnomočne.

V letu 2010 smo se v fazi predkazenskega postopka skupaj s policisti prvič srečali s trgovino z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile v gradbenem sektorju. Pri tem pa se je izkazalo, da bo zakonski znak tega kaznivega dejanja, in sicer prisilno delo, v kazenskem postopku težko dokazati. Razlog za to je v tem, da je izjemno težko postaviti razmejitev med kršitvami delovnopravne zakonodaje in prisilnim delom ter zbrati dokaze, da gre v resnici za prisilno delo. Pri tem je nadvse pomembna občutljivost za temeljne pravice človeka do njegove svobode in dostojanstva.

8.22 Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države

Okrožna državna tožilstva so imela v letu 2010 zaradi kaznivih dejanj povezanih s prepovedanim prehajanjem meje oziroma ozemlja države po 308. členu KZ-1 oziroma 311. členu KZ v delu ovadbe zoper 115 oseb. Skupno z ovadbami, ki so bile kot nerešene prenesene iz leta 2009 pa so obravnavala ovadbe zoper 172 oseb, kar pomeni 18 % upad v primerjavi z letom 2009, ko so prejela ovadbe zoper 141 oseb. Sodišča so leta 2010 izrekla sodbe zoper 126 oseb in sicer je bilo 118 obsodilnih sodb, pet oprostilnih, zoper 13 oseb pa je bila izdana zavrnilna sodba. Tožilci so v tem segmentu dela vložili devet pritožb, upoštevaje s pritožbami vloženi v predhodnem obdobju pa lahko ugotovimo, da je bilo ugodeno štirim pritožbam, v devetih zadevah pa so bile pritožbe zavrnjene. Sodišča prve stopnje koncem leta 2010 še ni odločilo o obtožbah zoper skupno 399 oseb.

Tako kot v preteklih letih so kazniva dejanja povezana z nedovoljenim prehajanjem meje obravnavala okrožna državna tožilstva na mejnih področjih, nadalje je značilno, da je pretežna večina teh kaznivih dejanj storjena v združbah in pa seveda, da je motiv za izvrševanje predvsem koristoljubnost.

Poleg klasične oblike izvrševanja tovrstnih kaznivih dejanj, ko so vloge med posameznimi storilci razdeljene med tiste, ki neposredno vodijo osebe preko državne meje, tiste ki jih prevažajo in tiste, ki nedovoljeno prehajanje varujejo pred morebitnimi intervencijami policije, pa so se tožilstva v preteklem letu soočila s povečanim številom tovrstnih kaznivih dejanj izvršenih tako, da storilec kot lastnik in direktor družbe, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, pretežno z gradbeništvom, večjemu številu tujcev omogoči nezakonito preseljevanje v Slovenijo na ta način, da na Zavodu za zaposlovanje izkaže potrebo in namero po zaposlitvi večjega števila delavcev, tujcev, predloži zavodu pogodbe o zaposlitvi tujcev, fotokopije njihovih potnih listov na podlagi česar pridobi delovna dovoljenja za njih, nato pa na upravni enoti pridobi še dovoljenja za začasno bivanje v Sloveniji, na podlagi tega ti tujci pridejo v našo državo, kjer se dejansko ne zaposlijo, saj jih storilčeva družba ne potrebuje, dovoljenja pa so tujcem urejena samo zato, da se jim omogoči priseljevanje v Slovenijo in v druge države EU, do česar tujci po 30. in 32. členu Zakona o tujcih niso upravičeni. O tovrstni obliki storitve kaznivih dejanj poroča Okrožno državno tožilstvo v Celju, Okrožno državno tožilstvo v Kranju in Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani.

Ob opisanih načinih izvršitve tovrstnih kaznivih dejanj pa se seveda še vedno soočamo z »klasičnimi« načini izvršitve tega kaznivega dejanja, pri čemer je zlasti v obširnejših zadevah pri odkrivanju tovrstne kriminalitete potrebna uporaba prikritih preiskovalnih ukrepov, saj se tovrstna kazniva dejanja praviloma opravljajo z visoko stopnjo konspirativnosti in predhodnega načrtovanja, tako, da bi bilo dokazovanje brez uporabe omenjenih ukrepov prav gotovo onemogočeno.

8.23 Nedovoljena proizvodnja in promet orožja in eksplozivov

V letu 2010 so Okrožna državna tožilstva prejela ovadbe zoper 126 oseb zaradi kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksplozivov po 310. členu KZ oziroma zaradi kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva po 307. členu KZ-1. Skupaj z ovadbami, ki so bile nerešene in prenesene iz leta 2009 so okrožna državna tožilstva v tem obdobju obravnavala ovadbe 160 oseb. V primerjavi z letom 2009 lahko ugotovimo, da gre za neznaten porast števila tovrstnih kaznivih dejanj.

V letu, na katerega se nanaša poročanje, so državni tožilci zavrgli ovadbe zoper 17 oseb, vložili 27 obtožnih predlogov, 17 neposrednih obtožb, zoper 36 oseb zahtevali preiskavo. Po končani preiskavi so tožilci zoper eno osebo odstopili od pregona, vložili pa 34 obtožb po končani preiskavi. Leta 2010 so sodišča prve stopnje izrekla sodbe 91 osebam, od tega je bilo 78 obsodilnih, štiri oprostilne in devet zavrnilnih sodb. Tožilci so vložili 13 pritožb, sodišča so v eni zadevi pritožbi ugodila, v 15 primerih pa pritožbe zavrnila, pri čemer gre v tem segmentu tudi za pritožbe, vložene pred letom poročanja. Po podatkih tožilcev je na slovenskih sodiščih obtoženih še 128 oseb, katerim do konca leta 2010 še ni bila izrečena prvostopna sodba. Zaradi kaznivih dejanj v zvezi z orožjem je bil leta 2010 pripor odrejen zoper tri osebe.

Pregled obravnavanih zadev pokaže, da se izvršitvene oblike tovrstnih kaznivih dejanj kažejo predvsem v hrambi orožja, katerega promet je prepovedan ali omejen. Gre za manjše količine orožja, pretežno vojaškega izvora, praviloma pa se pri storilcih nahaja tudi strelivo za takšno orožje. Dalje lahko ugotovimo, da se tovrstna kazniva dejanja odkrijejo praviloma v povezavi z obravnavo storilcev za kakšno drugo kaznivo dejanje ter v zvezi s tem opravljenih hišnih preiskavah pri storilcih. Oceniti je potrebno, da pojavne oblike kaznivih dejanj v zvezi z orožjem in razstrelivom ne kažejo na večjo nevarnost, zato sodišča praviloma v teh primerih izrekajo sankcije opominjevalne narave.

Okrožno državno tožilstvo v Celju pa poroča o kazenski zadevi zoper šest obdolžencev zaradi kaznivih dejanj nedovoljenega prometa orožja in eksploziva po 2. v zvezi s 1. odstavkom 307. člena KZ. Storilcem so bile izrečene zaporne kazni v trajanju od enega leta in desetih mesecev zapora do šest let zapora. Dejanja so bila storjena v hudodelski združbi, predmet kaznivih dejanj pa je bilo pretežno vojaško orožje in eksploziv. Sodišče druge stopnje je sodbo v celoti potrdilo, spremenilo pa v tistem delu, ko je bila prvo obtoženemu izrečena kazen šestih let zapora, višje sodišče pa jo je znižalo na pet let zapora.

8.24 Mladoletniško prestopništvo

Leta 2010 so okrožna državna tožilstva prejela kazenske ovadbe proti 2619 mladoletnikom, kar je za 52 mladoletnikov manj, kot leta 2009. Upad števila ovadenih mladoletnikov je na območju vseh okrožnih državnih tožilstev, razen na območju Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani (935 proti 901), Novem mestu (210 proti 200), Krškem (103 proti 90) in Murski Soboti (99 proti 94). Ob zaključku leta okrožni državni tožilci še niso sprejeli odločitve v kazenskih zadevah proti 677 mladoletnikom (631 leta 2009). Pretežni del teh zadev so tožilci prejeli v delo konec leta ter so tako razlogi prenosa nerešenih kazenskih zadev enaki, kot v primeru polnoletnih storilcev, ko zaradi objektivnih okoliščin vseh zadev ni moč rešiti do konca tekočega leta.

V letu 2010 so tožilci kazenske ovadbe na policiji in pri drugih organih, najpogosteje pri pristojnih centrih za socialno delo, dopolnjevali proti 341 mladoletnikom, kar predstavlja v 10 % vseh zadev, ki so jih imeli v delu.

Izmed ovadb proti 677 mladoletnikom, ki so ostale nerešene ob zaključku leta 2010, jih je bilo v dopolnitvi na policiji 48, pri drugih organih, in sicer največ pri pristojnih centrih za socialno delo 179, tako da so imeli tožilci dejansko nerešene ovadbe proti 450 mladoletnikom.

Odločitve so sprejeli proti 2606 mladoletnikom, in sicer so ovadbe zavrgli proti 1164 mladoletnikom, proti 1055 so zahtevali uvedbo pripravljalnega postopka, 387 pa so jih rešili na drug način.

Izmed ovadb, ki so jih zavrgli proti 1164 mladoletnikom, so jih 300 zavrgli ob uporabi instituta odvrčanja kazenskega pregona (poravnavanje in odloženi pregon), 332 ob uporabi načela sorazmernosti, 127 iz razlogov smotrnosti, 195 pa ker je oškodovanec umaknil predlog na pregon.

Po končanih pripravljalnih postopkih so tožilci prejeli v odločanje zadeve proti 964 mladoletnikom. Proti 325 so predlagali ustavitev postopka, proti 613 so vložili predlog za izrek vzgojnega ukrepa oziroma predlog na kaznovanje.

Senati za mladoletnike so o vloženi predlogih odločali glede 750 mladoletnikov ter izrekli 356 vzgojnih ukrepov in 10 kazenskih sankcij, proti 384 mladoletnikom pa so postopek ustavili. Kazni so bile izrečene 10 mladoletnikom, zavodski ukrepi 33 mladoletnikom, izvenzavodski ukrepi pa so bili izrečeni 323 mladoletnikom.

Tudi v letu 2010 struktura kaznivih dejanj mladoletniške kriminalitete ne pokaže posebnih odstopanj od preteklih let. Pravzaprav že vrsto let ne beležimo kakšne posebej izstopajoče problematike. V strukturi kaznivih dejanj pri mladoletnih storilcih kaznivih dejanj še vedno močno izstopajo kazniva dejanja zoper premoženje, in sicer kazniva dejanja tatvine po 204. členu KZ-1, velike tatvine po 205. členu KZ-1 ter poškodovanja tuje stvari po 220. členu KZ-1. Sledi skupina kaznivih dejanj s področja zoper življenje in telo in sicer z najpogostejšim kaznivim dejanjem lahke telesne poškodbe po 222. členu KZ-1. Hudih kaznivih dejanj, razen posameznih izjem, ni bilo zaznati.

V letu 2010 okrožni državni tožilci niso prejeli nobene kazenske ovadbe proti mladoletniku zaradi najtežjega kaznivega dejanja, to je kaznivega dejanja umora oziroma poskusa umora. Obravnavali so le enega mladoletnika zaradi poskusa umora, zoper katerega pa je bila ovadba podana v letu 2009.

Močno je naraslo število kaznivih dejanj, povezanih z mamili, in sicer so tožilstva skupno prejela ovadbe proti 93 mladoletnikom (71 leta 2009). Sorazmerno višje je tudi število predlogov za izrek vzgojnega ukrepa, in sicer 46 (24 v letu 2009).

Proti 61 mladoletnikom so bile podane kazenske ovadbe zaradi kaznivega dejanja izsiljevanja, proti 21 pa zaradi poskusa istega kaznivega dejanja. Število storilcev teh dveh kaznivih dejanj je občutno poraslo glede na prejšnje obdobje, ko smo zaradi dokončane kaznivega dejanja obravnavali ovadbe proti 44 mladoletnikom, proti petim pa so bile podane ovadbe zaradi poskusa kaznivega dejanja izsiljevanja.

Zmanjšalo pa se je število kazenskih ovadb zaradi kaznivega dejanja ropa, in sicer so tožilci obravnavali kazenske ovadbe zaradi dokončanega kaznivega dejanja ropa proti 67 mladoletnikom (102 leta 2009), večje pa je število ovadenih mladoletnikov zaradi poskusa istega kaznivega dejanja, in sicer 36 (11 leta 2009).

Predlogi za kaznovanje so bili leta 2010 vloženi proti 11 mladoletnikom, in sicer proti sedmim zaradi kaznivega dejanja ropa oziroma poskusa ropa, proti dvema zaradi kaznivega dejanja, povezanega z mamili, ter proti še dvema zaradi kaznivega dejanja izsiljevanja oziroma poskusa izsiljevanja.

Po končanih pripravljalnih postopkih so okrožni državni tožilci proti 613 mladoletnikom vložili predlog za izrek vzgojnega ukrepa oziroma predlog na kaznovanje. Sodišča, ki so sprejela odločitve po predlogih za izrek vzgojnega ukrepa oziroma za kaznovanje, vloženi tako v letu 2010 kot v prejšnjih letih, pa so skupno sprejela odločitve proti 369 mladoletnikom, in so desetim mladoletnikom izrekla kazni, 33-im zavodske ukrepe, 323-im pa izvenzavodske ukrepe.

Velik del kazenskih ovadb proti mladoletnikom so okrožni državni tožilci reševali z alternativnimi metodami, in sicer z uporabo obeh institutov, tako poravnavanja kot odloženega pregona. Ker so tožilci skozi svojo prakso ocenili, da je institut odloženega pregona uspešnejši, so se tudi v letu 2010 pogosteje odločali zanj.

Po tem ko v 74 zadevah niso prejeli soglasja strank, so odložili pregon 212 mladoletnikom, izmed katerih je 182 mladoletnikov v celoti izvršilo naloženo jim nalogo. Proti 28 mladoletnikom pa je bila po postopku odloženega pregona bila kazenska ovadba zavržena, najpogosteje zato, ker je oškodovanec umaknil predlog na pregon. Tako kot v letu 2009 so državni tožilci mladoletnikom določali različne naloge, najpogosteje naložena naloga je bila oprava splošno koristnega dela. Mladoletniki so praviloma naložene naloge izpolnili v celoti.

V poravnavanje so bile odstopljene ovadbe proti 155 mladoletnikom (100 v letu 2009). V 118 zadevah je bila dosežena poravnava in kazenska ovadba zavržena. Odnos mladoletnikov do dejanja in nato tudi do v poravnavi sklenjenega sporazuma je bil praviloma pozitiven, na kar kaže, da le v štirih primerih mladoletniki dogovorjenega niso izpolnili. Še vedno je najpogostejša oblika poravnave izrečeno opravičilo s strani mladoletnika, kot pomembno pa je oceniti tudi delo v korist oškodovanca oziroma v korist drugih.

9 Vrhovno državno tožilstvo RS

9.1 Uvodna pojasnila

VDT RS ima pristojnosti v pritožbenem postopku in postopku z izrednimi pravnimi sredstvi. Zahteve za varstvo zakonitosti vlaga na širšem kaznovalnem področju (vključno v postopkih zaradi prekrškov), ta in druga pravna sredstva pa tudi v civilnih in upravnih zadevah.

Poseben pomen za uspešno delo nižjih tožilstev ima izvrševanje pristojnosti strokovnega nadzora v okviru Oddelka za državnotožilski strokovni nadzor, v katerega so vključeni vrhovni in višji državni tožilci.

Pri VDT RS deluje kot posebna organizacijska enota Skupina, v Skupini pa Specializirani oddelek. Oba imata pristojnosti na področju pregona, pa tudi odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.

Strokovno pomoč, izobraževanje in usposabljanje zagotavlja Strokovni center, informacijsko podporo poslovanja državnih tožilstev pa Pravnoinformacijski center, oba kot notranji organizacijski enoti VDT RS.

9.2 Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala

Konec leta 2010 je v Skupini in v Specializiranem oddelku, ki je sestavni del Skupine, funkcijo opravljala ena višja državna tožilka, sedem okrožnih državnih tožilcev in pomočnica državnega tožilca. Pri delu so jim pomagali trije člani državnotožilskega osebja.

Število ovadenih znanih storilcev je bilo v preteklem letu skoraj enako kot v letu 2009. Posebej poudarjamo, da je bilo to število bistveno večje kot v vseh letih pred tem, saj je v letu 2009 naraslo za kar 348 % v primerjavi z letom 2008. To kaže na veliko obremenjenost in predanost delu članov skupine. Zato je potrebno še posebej poudariti, da državni tožilci Skupine usmerjajo policijo in druge organe pri vseh predkazenskih postopkih ter da s policijo nepretrgoma sodelujejo pri zadevah, pri katerih se izvajajo prikriti preiskovalni ukrepi. Ob velikem številu zadev in sorazmerno majhni ekipi državnotožilskih funkcionarjev veliko obremenitev predstavlja tudi udeležba na glavnih obravnavah in drugih narokih na sodiščih po vsej državi.

Zaradi aktivnega delovanja članov Skupine v predkazenskem postopku prihaja v zelo majhnem številu zadev do zahtev policiji za dopolnitev kazenskih ovadb in do odločitev o zavrženju kazenskih ovadb. Morebitne nejasnosti in pomanjkljivosti se odpravijo že pred podajo kazenske ovadbe. Tako je Skupina v lanskem letu vodila 54 predkazenskih postopkov, pri katerih so bili izvajani prikriti preiskovalni ukrepi, ki jih je odredil državni tožilec ali preiskovalni sodnik. Večina prikritih preiskovalnih ukrepov je bila uporabljena pri preiskovanju klasičnega organiziranega kriminala. V vseh primerih prikritih preiskovalnih ukrepov je bila obremenjenost državnih tožilcev Skupine z usmerjanjem predkazenskega postopka še posebej intenzivna.

V 85 % prejetih zadev zoper polnoletne storilce je Skupina pri preiskovalnih sodnikih zahtevala opravilo sodne preiskave, v 7 % pa je vložila neposredne obtožne akte. Pri ovadbah zoper pravne osebe pa je bilo v 42 % primerov zahteva sodna preiskava in v 32 % vloženi neposredni obtožni akt. Po opravljeni sodni preiskavi so državni tožilci Skupine v 36 % prejetih zadev zoper polnoletne storilce odstopili od nadaljnega pregona (40 % pri pravnih osebah) in v 53 % vložili obtožnico (20 % pri pravnih osebah). V nekaterih zadevah se je Skupina po temeljitem predkazenskem postopku in zbrani dokumentaciji ter dobrih argumentih in pretehtani odločitvi odločila za vložitev neposrednih obtožnic, da bi ob dobro utemeljeni obtožbi dosegli hitrejše odločanje o zadevah na sodišču. Kljub odločitvi sodišč, da v nekaterih primerih neposrednih obtožnic ne dopusti in zadevo pošlje v fazo sodne preiskave, ocenjujemo, da je bila odločitev državnih tožilcev za neposredne obtožnice pravilna in utemeljena. Ocenjujemo, da obsežnost in zahtevnost zadeve ne bi smela biti merilo za odločitev, da je kljub zbranim dokazom potrebno opraviti sodno preiskavo. Ob tem opozarjamo tudi na povsem neustrezno določilo ZKP, da mora državni tožilec na podlagi odločitve izvenobravnavnega senata namesto obtožnice vložiti zahtevo za preiskavo. Če senat oceni, da je potrebno namesto neposredne obtožnice opraviti sodno preiskavo, bi moralo obstajati zakonsko določilo, da se preiskava opravi brez nadomeščanja obtožnice z zahtevo za preiskavo in na podlagi samega sklepa senata.

V zvezi z odločitvijo za vložitev neposredne obtožnice tu primeroma navajamo obširno zadevo gospodarskega kriminala, pri kateri se je državni tožilec po dveh letih predkazenskega postopku, kjer je v sodelovanju s policijo in sodiščem, ob uporabi prikritih preiskovalnih ukrepov, zbrani listinski dokumentaciji in ostalih dokazih, ki so podprli očitke storitve kaznivih dejanj, odločil za vložitev neposredne obtožnice. V predkazenskem postopku so bili opravljeni tudi razgovori z nekaterimi osebami, za katere je državni tožilec predlagal zaslišanje na glavni obravnavi. Sodišče je zaradi vložene ugovorov zoper neposredno obtožnico odločilo, da neposredne obtožnice ne dopusti in državnemu tožilcu naložilo vložitev zahteve za preiskavo z obrazložitvijo, da je »kljub drugačnemu naziranju obrambe« podan utemeljen sum za vsa očitana kazniva dejanja, kar je sodišče za vsako kaznivo dejanje posebej tudi obrazložilo in ob tem ocenilo dokaze, ki jih je tožilstvo ponudilo v neposredni obtožnici. Kljub temu pa je sodišče ocenilo, da je potrebno glede na okoliščino, da tožilstvo obtožbe »ne utemeljuje zgolj in samo s (sicer obsežno) listinsko dokumentacijo, ampak med drugim predlaga tudi zaslišanje šestindvajsetih prič« ki tekom kazenskega postopka še niso bile zaslišane, pač pa le podale izjavo policiji na podlagi 148. čl. ZKP, opraviti še sodno preiskavo in tekom le-te poleg zaslišanja prič po potrebi angažirati tudi »določenega izvedenca«. Ocena državnega tožilca ostaja, da je bila vložitev neposredne obtožnice utemeljena.

V 94 % vseh izrečenih sodb so državni tožilci Skupine dosegli izrek obsodilne sodbe. V 84 % teh sodb je bila obdolžencem izrečena kazen zapora.

V letu 2010 je bil odrejen pripor zoper 19 oseb in hišni pripor zoper dve osebi, pri 20 osebnih omejevalnih ukrepih je šlo za primere organiziranega klasičnega kriminala, v enem primeru pripora pa za kaznivo dejanje iz poglavja gospodarskih kaznivih dejanj.

V letu poročanja je bilo primerjavi z dvema letoma pred tem s strani Skupine sodišču predlaganih in s strani sodišča tudi odrejenih največ ukrepov začasnega zavarovanja odvzema premoženjske koristi po 502. čl. ZKP. Tako so državni tožilci v letu 2010 predlagali sodišču 12 začasnih zavarovanj (pet v letu 2009, dva v letu 2008), sodišče pa jih je v 11 primerih tudi odredilo (štiri v letu 2009, dva v letu 2008). Od 12 predlaganih ukrepov je bilo pet predlaganih na podlagi pobude policije, preostalih sedem

pa na podlagi lastne odločitve Skupine. V skupnem znesku je začasno zavarovanje odvzemov premoženjske koristi po 502. členu ZKP izrečenih v letu 2010 znašalo skoraj 80 milijonov evrov.

Skupina je tudi lani v predkazenskem postopku sodelovala s policijo in drugimi organi v multidisciplinarnih skupinah, čeprav na formalni ravni ni prišlo do ustanovitve specializirane ali skupne preiskovalne skupine. Člani Skupine in predstavniki drugih organov, ki sodelujejo v teh neformalnih skupinah, so ocenili, da je delo in sodelovanje uspešno tudi brez formalne ustanovitve skupin, če je le interes za delo. Tako je v konkretni zadevi organ, ki mu je bil predstavljen predlog policije za ustanovitev skupne preiskovalne komisije, formalno ustanovitev zavrnil, ker je sodelovanje že potekalo in podpis sporazuma ni bil potreben. Ob upoštevanju, da Skupina že leta aktivno sodeluje v predkazenskih postopkih z različnimi organi in z njimi dejansko deluje v timih, ki preiskujejo zahtevne primere kaznivih dejanj v predkazenskem postopku, ocenjujemo, da formaliziranje takšnih timov s podpisom sporazuma, kot to predvideva ZKP v svojem 160.a členu ni pogoj za učinkovitejše delo. Splošna ocena je, da tovrstna rešitev, ki jo ponuja zakon, ni potrebna. Za sodelovanje zadoščajo siceršnje določbe ZKP o pristojnostih in dolžnostih sodelujočih v predkazenskem postopku, pri čemer nove določbe ZKP o specializiranih preiskovalnih skupinah državnemu tožilcu ne dajejo nobenih dodatnih pristojnosti, razen tistih, ki jih ima že sicer po ZKP. Ocena članov Skupine je, da je kakovostno tisto sodelovanje, ki temelji na skupnem cilju, vzajemnem spoštovanju in nudenju strokovne pomoči v okviru pristojnosti in avtonomnosti vsakega od sodelujočih organov. Drugače pa je seveda z ustanavljanjem skupnih preiskovalnih skupin z državami članicami EU ali drugimi državami, ko je zaradi različnih nacionalnih zakonodaj potrebno skleniti ustrezne sporazume za delovanje takšne skupine.

V tem poglavju le primeroma naštevamo nekatere pomembnejše zadeve, ki jih je v letu 2010 obravnavala Skupina.

Po skoraj dveh letih predkazenskem postopku zaradi kaznivih dejanj nedovoljene trgovine z mamili in uspešnem sodelovanju med državnimi tožilci in policisti Srbije, Italije, Slovenije in Združenih držav Amerike je bilo prekinjeno dolgoletno delovanje organizirane kriminalne združbe, ki se je ukvarjala s preprodajo kokaina. Skupaj z ovadbo zaradi kaznivih dejanj izvršenih v letih 2008 in 2009 je preiskovalni sodnik ob sodelovanju državnega tožilca zaslišal 17 oseb in na predlog državnega tožilca zoper 12 oseb odredil pripor, zoper dve pa hišni pripor, državna tožilka pa je zahtevala uvedbo sodne preiskave. Šlo je za hierarhično organizirano hudodelsko združbo z vnaprej natančno določenimi vlogami posameznikov v tej združbi, ki je iz držav Južne Amerike in iz Južnoafriške republike s pomočjo plovil in preko oceanskih ladij tihotapila velike količine kokaina, ga sprva skladiščila v italijanskih pristaniških mestih, nato pa na različnih lokacijah v Italiji v ravno za ta namen najetih stanovanjih. Od tu so kokain prodajali končnim odjemalcem. Zaradi uspešnega sodelovanja so v Urugvaju zasegli več kot dve toni kokaina, v Italiji pa skoraj 400 kilogramov te droge. V tej zadevi je bila v letu 2010 sodna preiskava v celoti izvedena, državna tožilka pa je v novembru zoper vse obtožence, ki so ostali v priporu, vložila obtožnico.

V zvezi s kazensko zadevo, v kateri je zaradi nedovoljenega dajanja in sprejemanja daril obtoženih osem oseb in je obtožnica pravnomočna, se je v oktobru 2010 začelo dolgotrajno sojenje, ki do konca leta še ni bilo zaključeno. Gre za terjanje in sprejemanje daril oz. dajanje daril pri izbiri izvajalca v postopku javnega naročila. V tem letu je Skupina usmerjala predkazenske postopke, vložila zahteve za preiskavo in obtožnice v zahtevnih primerih gospodarskega kriminala, ki so zahtevali predanost in velik angažma državnih tožilcev v Skupini. Obsežnost in strokovna zahtevnost zadev s področja

gospodarskega kriminala, aktivna vloga državnih tožilcev Skupine v predkazenskem in kazenskem postopku, problemi povezani z zamudnimi postopki v sodni preiskavi, ko je zaradi različnih vzrokov prišlo do uvedbe sodne preiskave včasih tudi šele štiri leta potem, ko je državni tožilec takšno preiskavo zahteval, zavračanje neposrednih obtožnic s strani sodišča, ki je od državnega tožilca zahtevalo, da namesto neposredne obtožnice vloži zahtevo za preiskavo – vse to je v veliki meri zaznamovalo delo Skupine na tem področju. Svoj čas je pri obravnavi teh zadev zahtevala izredno kompleksna in zahtevna vsebinska problematika primerov – od menedžerskih prevzemov gospodarskih družb, s tem povezanih kreditov, izčrpavanja gospodarskih družb s pomočjo fiktivnih pogodb, fiktivnih storitev in izdajanja fiktivnih računov do davčnih vrtiljakov, zlorab, v katere so bili vpleteni člani uprav in nadzornih svetov in pranja denarja. Nekatere od teh zadev so tudi opisane v poglavju kaznivih dejanj na gospodarskem področju.

V letu 2010 sta se začela tudi ločena predkazenska postopka zoper okrožnega državnega tožilca in okrožnega kazenskega sodnika, zoper oba zaradi sumov kaznivih dejanj jemanja podkupnine po 261. členu KZ-1. Zoper državnega tožilca je bila zaradi tega kaznivega dejanja tudi uvedena sodna preiskava in odrejen pripor, predkazenski postopek zoper sodnika pa do konca leta še ni bil zaključen. Oba naj bi kot državni tožilec oziroma kot sodnik zahtevala denar, da bi opravila uradno dejanje, ki ga ne bi smela opraviti ter da ne bi opravila dejanje, ki bi ga morala opraviti. Državni tožilec je takoj po odreditvi pripora tudi odstopil z mesta državnega tožilca.

V preteklem letu je Skupina delovala zelo dobro. V zadnjih dveh letih se je obseg njenega dela močno povečal. Številni zahtevni predkazenski postopki, ki so potekali ob usmeritvah Skupine, vložene zahteve za preiskavo za veliko število obdolžencev in kaznivih dejanj, obtožnice in neposredne obtožnice, ki so bile rezultat dolgotrajnih in zahtevnih predkazenskih postopkov, kljub obremenjenosti in pritiskom kažejo dobre rezultate. Rezultati dela Skupine so plod dolgotrajnega in vztrajnega dela vodje in članov Skupine ter vrha državnotožilske organizacije in kažejo, da imunski sistem v tem segmentu ni odpovedal, kot so zatrjevali na ministrstvu za pravosodje in v javnosti. Delo državnih tožilcev pa je bilo oteženo tudi zato, ker so marsikdaj odpovedali tisti segmenti sistema, v katerih bi morali preprečevati, da do izvršitve kaznivega dejanja sploh pride in nadzirati ter regulirati. Nerealno je namreč pričakovati, da bodo dolgoletno vodene usklajene akcije, ki na svoji poti do nezakonitih zaslužkov in kopičenju nezakonito pridobljenega kapitala niso imele nobenih ovir za moralni hazard, v kratkem času dosegle svoj epilog v zaključenih kazenskih postopkih.

Kot doslej je bilo sodelovanje z Uradom za preprečevanje pranja denarja, Davčno upravo, Carinsko upravo, Uradom za varstvo konkurence, Agencijo za trg vrednostnih papirjev učinkovito in dobro. Vedno več je sodelovanja z drugimi evropskimi državami, predvsem pri odkrivanju in pregonu klasičnega organiziranega kriminala, vedno več je sodelovanja in dobrih povezav z ZDA in predvsem DEA (Drug Enforcement Agency) in ICE (Immigration and Customs Enforcement).

Skupina deluje že štirinajst let, na način in v obliki, ki sta se izkazala za uspešno. Po vzoru Skupine je bil pri policiji formiran in lansko leto začel delovati Nacionalni preiskovalni urad. Za sojenje zahtevnih zadev naj bi bila formirana tudi posebna skupina sodnikov, ki bo sodila zadeve s področja organiziranega in gospodarskega kriminala, ki pa do sedaj še ni zaživela. Navkljub temu se je ministrstvo za pravosodje odločilo, da predlaga sprejem novega Zakona o državnem tožilstvu in z njim spremeni tudi organiziranost Skupine, ki naj bi jo ukinili in ustanovili novo Specializirano državno tožilstvo.

Ministrstvo za pravosodje kot predlagatelj zakona za takšno odločitev ni ponudil razumne razlage, ni ponudil nobenega razumnega razloga za pretrganje kontinuitete dela, ki jo bo povzročil. Na državnem tožilstvu takšnemu zakonskemu posegu v organizacijsko enoto, ki dobro deluje, nasprotujemo, še posebej nasprotujemo v celoti nedomišljenim posegom v organizacijo v tako zahtevnem času za pregon zahtevnega kriminala. Zaradi kontinuitete dela in zaradi odprtih postopkov, bo moralo ministrstvo za pravosodje z vso resnostjo in odgovornostjo pretehtati nameravane spremembe in na koncu prevzeti tudi odgovornost za posledice, ki jih bodo morebitne spremembe prinesle.

9.3 Specializirani oddelek

Specializirani oddelek, ki deluje pri VDT RS in je izključno krajevno in stvarno pristojen za pregon kaznivih dejanj, ki jih v službi ali zunaj službe storijo uradne osebe s pooblastili policije v predkazenskem postopku, je začel izvrševati svoje pristojnosti, naloge in pooblastila 1. 11. 2007.

Popolna organizacijska in siceršnja ločenost Specializiranega oddelka, zlasti v razmerju do policije in ministrstva za notranje zadeve zagotavlja razmere za neodvisno, nepristransko in učinkovito preiskovanje kaznivih dejanj in pregon storilcev. Policisti - preiskovalci Specializiranega oddelka, ki niso prišli zgolj iz vrst policije, opravljajo naloge odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj pod neposrednim vodstvom, usmerjanjem in nadzorom specializiranih državnih tožilk. Tako je preprečeno, da bi prišlo do nekaznovanosti ob zlorabi policijskih pooblastil.

Zato, da policisti ne bi preiskovali sami sebe, pa zakon določa, da Specializirani oddelek preiskuje tudi kazniva dejanja storjena **zunaj** službe, na primer prometne nesreče ali nasilništvo, saj je tudi pri odkrivanju in preiskovanju teh kaznivih dejanj nujno zagotoviti neodvisno, nepristransko in učinkovito preiskavo. Ni utemeljenih razlogov, da bi ta oddelek v prihodnosti ne bil več pristojen za kazniva dejanja, storjena zunaj službe. To bi namreč pomenilo, da bi policisti znova odkrivali in preiskovali sami sebe, na primer pri povzročitvi prometne nesreče, ko se policist s pobegom s kraja nesreče izogne preizkusu alkoholiziranosti. Takšna sprememba zakona bi pomenila korak nazaj. Izpostavili bi se kritiki demokratične pravne Evrope. Razlogi, ki narekujejo, da se odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, storjenih pri izvajanju policijskih nalog in pooblastil, izvaja zunaj policije, velja v enaki meri tudi za kazniva dejanja, storjena zunaj službe.

Kljub sorazmerno kratkem času obstoja in delovanja pa se je v obdobju dobrih treh let že pokazalo, da so državni tožilci in policisti - preiskovalci Specializiranega oddelka lahko učinkoviti, kar so v več odmevnih primerih tudi dokazali. Trditve, da med policisti niso priljubljeni, da še obstajajo določene težave pri pravočasnem dostopu do podatkov in evidenc policije, kažejo na nepristransko in učinkovito delo Specializiranega oddelka. Narava njihovega dela je takšna, da so lahko hitro trn v peti tistim, ki bi želeli ovirati učinkovito preiskavo iz razlogov profesionalne pripadnosti ali drugih nesprijemljivih razlogov.

Ni dvoma, da je delovanje Specializiranega oddelka mogoče izboljšati in zagotoviti še večjo učinkovitost. Državni tožilci in policisti - preiskovalci z delom in s stalnim izobraževanjem pridobivajo vedno nove izkušnje in znanja. Hkrati postajajo tudi navzven vedno bolj prepoznavni kot neodvisen in nepristranski organ, ki je sposoben in hoče učinkovito opravljati zahtevne naloge preiskovanja in pregona storilcev kaznivih dejanj s policijskimi pooblastili.

Organizacijska umestitev Specializiranega oddelka pri VDT RS je povsem primerljiva s podobnimi ureditvami v drugih demokratičnih državah Evropske unije in ostale Evrope, kjer sicer ni neke enotne in edino pravilne rešitve. Bistvena je popolna ločitev od policije in ministrstva za notranje zadeve ter tesno, neposredno sodelovanje preiskovalcev z državnim tožilcem, kar zagotavlja nepristranskost in tudi videz nepristranskosti.

Umestitev Specializiranega oddelka, četudi kot samostojne notranje organizacijske enote s posebnim položajem, na državno tožilstvo, pristojno za pregon storilcev najzahtevnejših kaznivih dejanj s področij organiziranega in gospodarskega kriminala, korupcije in terorizma, ki naj bi bilo po predlogu novega Zakona o državnem tožilstvu v bistvu eno od okrožnih državnih tožilstev (poimenovano Specializirano državno tožilstvo) bi pomenilo nevarnost, da bo isto tožilstvo obravnavalo isto osebo kot osumljenca v zadevi organiziranega kriminala ali terorizma in hkrati kot oškodovanca (ovaditelja) v postopku zoper policista, ki mu je očitana zloraba policijskih pooblastil. Videz nepristranskosti zahteva, da sta takšna postopka povsem ločena in, da med organizacijskima enotama ni nobene, niti najmanjše povezanosti.

Operativni tožilci »na prvi stopnji« so pogosto tudi v tesnih profesionalnih in osebnih stikih s policisti policije in to ni pravo okolje za umestitev oddelka, zadolženega za kazenski pregon policistov. Prav tu je velika prednost umestitve specializiranega oddelka pri VDT RS, saj najvišje tožilstvo v državi sicer neposredno ne opravlja nalog preiskovanja sumov kaznivih dejanj in pregona storilcev. Umestitev Specializiranega oddelka pri VDT RS je utemeljena tudi v izključni krajevni pristojnosti za celotno območje Slovenije.

Možnemu navzkrižju interesov bi se bilo prav izogniti tudi s tem, da preiskovalci niso policisti, ki so zgolj začasno, za kratek čas štirih let premeščeni iz vrst policije ali celo policisti, ki so premeščeni le za obravnavanje posamezne zadeve in to kar s seznama generalnega direktorja policije (ki ga določi v soglasju z generalnim državnim tožilcem). Takšna ureditev, ki jo vsebuje predlog novega Zakona o državnem tožilstvu, ne vzbuja videza nepristranskosti in lahko celo posega v pozitivno dolžnost države po 3. členu EKČP, da sistemsko prepreči, preiskuje in kaznuje posege v prepoved mučenja, grdega ali nečloveškega ravnanja. Lahko vodi do nesprejemljivega pojava nekaznovanosti in izniči temeljni namen ustanovitve sedanjega Specializiranega oddelka, ki je v učinkovitem, poštenem in neodvisnem preiskovanju.

V letu 2010 je Specializirani oddelek obravnaval nove ovadbe zoper 370 oseb, iz prejšnjega obdobja so bile prenesene ovadbe zoper 44 oseb in je oddelek tako obravnaval skupaj ovadbe zoper 414 oseb s pooblastili policije v predkazenskem postopku. Vse obravnavane uradne osebe s policijskimi pooblastili so bile zaposlene v policiji, razen v enem primeru, ko je šlo za osebo, zaposleno na Ministrstvu za obrambo RS. V 73 % je šlo za kazniva dejanja povezana z opravljanjem nalog policije in izvajanjem policijskih pooblastil, v 27 % pa za kazniva dejanja, storjena zunaj službe. Pri novih ovadbah je najpogosteje šlo za kazniva dejanja kršitve človeškega dostojanstva z zlorabo uradnega položaja in uradnih pravic po 266. členu KZ-1 (270. člen KZ) s 121 zadevami, zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po 257. členu KZ-1 (261. člen KZ) s 83 zadevami, ponareditve ali uničenja uradne listine, knjige, spisa ali arhivskega gradiva po 259. členu KZ-1 (265. členu KZ) s 34 zadevami in nevestnega dela v službi po 258. členu KZ-1 (261. členu KZ) s 32 zadevami. Med ravnanji zunaj službe pa je najpogosteje zastopano kaznivo dejanje ogrožanja varnosti po 135. členu KZ-1 (217. členu KZ) z 22 zadevami, visoko pa je tudi novo kaznivo dejanje nasilja v družini po 191. členu KZ-1 s 13 primeri.

Ob koncu leta 2010 so bile rešene ovadbe zoper 272 oseb: ovadbe zoper 201 osebo sta državni tožilki zavrgli, zoper osem oseb sta na sodišču zahtevali preiskavo, zoper 55 oseb pa sta vložili neposredno obtožnico ali obtožni predlog. Tožilki Specializiranega oddelka sta ob vložitvi obtožnega predloga v 23 primerih predlagali izdajo kaznovalnega naloga, sodišča pa so jima sledila s 16 izdanimi kaznovalnimi nalogi. V dveh primerih je bil zoper obdolženca odrejen pripor in v dveh primerih so bili uporabljeni prikriti preiskovalni ukrepi. Postopek zoper dva osumljenca pa je bil uspešno zaključen z odloženim pregonom.

Po opravljeni preiskavi v štirih zadevah sta tožilki v treh zadevah vložili obtožnico in to zaradi kaznivega dejanja predrzne vožnje v cestnem prometu po 2. in 1. odstavku 324. člena KZ-1, zaradi nadaljevanega kaznivega dejanja nasilja v družini po 2. in 1. odstavku 191. člena KZ-1 in zaradi kaznivih dejanj posilstva po 1. odstavku 170. člena KZ-1, krive izpovedbe po 3. odstavku 284. člena KZ-1, nasilništva po 1. odstavku 296. člena KZ-1 in krive ovadbe po 1. odstavku 283. člena KZ-1.

Med 54 sodbami prejetimi v letu 2010 je bilo kar 43 obsodilnih, med njimi tri z izrečeno kaznijo zapora in 13 z denarnimi kaznimi. Pogojno obsodbo je sodišče izreklo 24 obdolžencem.

9.4 Pritožbeni postopki

Na Pritožbenem oddelku VDT RS so leta 2010 izvrševali svojo funkcijo dva vrhovna in 12 višjih državnih tožilcev. Skladno z določbami ZKP so podajali predloge k pritožbam državnih tožilcev ter obdolžencev in njihovih zagovornikov zoper sodbe in sklepe sodišč prve stopnje (377. in 445. člen ZKP). Na podlagi odredb generalne državne tožilke RS so opravljali splošne nadzorstvene preglede (67. člen ZDT v zvezi s 67. členom DTR), posamične nadzorstvene preglede (68. člen ZDT v zvezi z 68. členom DTR) ter preglede dela državnega tožilca za potrebe odločanja Državnotožilskega sveta o napredovanju državnega tožilca po 67. členu ZDT v zvezi z 69. členom DTR.

Pritožbeni oddelek je v letu 2010 prejel v odločanje 2824 zadev (320 manj kot v letu 2009) zoper 3431 obdolžencev (254 manj kot v letu 2009). Priliv zadev se je na oddelku zmanjšal tako na sedežu kot tudi zunanjih oddelkih v Mariboru, Celju in Kopru, kar je moč pripisati tudi manjšemu številu obsodilnih sodb polnoletnim obdolžencem in mladoletnim storilcem. Priliv v letu 2010 je bil 11355 sodb, medtem ko je bil v letu 2009 priliv 12140 sodb, torej gre za 6,5 % upad.

Tabela 15: Pritožbe v letu 2010

ODT	Število zadev	Število obdolžencev	Vlagatelj pritožbe			Pritožba zaradi kazni			Pritožba iz drugih razlogov		
			Odt	Obd	Ošk	Odt	Obd	Ošk	Odt	Obd	Ošk
ODT CE	455	601	90	534	4	24	17	0	66	517	4
ODT KK	108	132	33	119	4	15	104	4	18	15	0
ODT KP	278	370	73	344	5	20	11	0	53	333	5
ODT KR	125	153	61	119	1	27	100	1	34	19	0
ODT LJ	590	677	233	558	2	134	480	0	99	78	2
ODT MB	453	495	78	431	8	26	24	1	52	407	7
ODT MS	244	298	86	227	4	22	14	0	64	213	4
ODT NG	124	155	51	119	0	11	13	0	40	106	0
ODT NM	165	204	102	127	0	46	105	0	56	22	0
ODT PT	151	166	27	143	3	1	5	0	26	138	3
ODT SG	101	110	23	97	1	7	10	0	16	87	1
SKUPINA	17	45	28	52	0	17	24	0	11	28	0
SP. ODD.	13	25	17	19	0	13	3	0	4	16	0
Skupaj	2824	3431	902	2889	32	363	910	6	539	1979	26

Tožilci pritožbenega oddelka so podali predloge o pritožbah vloženih s strani okrožnih državnih tožilcev v 665 zadevah zoper 902 obdolženca. Zaradi odločbe o kazenski sankciji, izrečeni obdolžencu, so se državni tožilci pritožili v 363 primerih, medtem ko so se obdolženci iz istega razloga pritožili kar 910-krat. Tožilci so sodbe prve stopnje izpodbijali zaradi bistvenih kršitev določb kazenskega postopka, kršitev kazenskega zakona ali zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja ali iz več razlogov hkrati v zadevah zoper 539 obdolžencev, medtem ko so slednji tako pritožbo vložili v 1979 primerih.

Delo na pritožbenem oddelku poteka tekoče, zadeve so praviloma rešene prej kot v 30 dneh. Ob zaključku leta je bilo nerešenih s 22 zadev, izmed tega sedem okrajne pristojnosti in 15 okrožne pristojnosti, zunanji oddelek v Celju pa nerešenih zadev na ta dan ni imel.

Tabela 16: Uspešnosti pritožb državnih tožilcev v letu 2010

ODT	Število zadev	Število obdolžencev	Pritožba zaradi kazni			Pritožba iz drugih razlogov		
			Število pritožb	Število ugotenih	Še nerešeno	Število pritožb	Število ugotenih	Še nerešeno
ODT CE	65	90	24	20	7	66	44	18
ODT KK	29	33	15	15	2	18	1	12
ODT KP	43	73	20	2	1	53	28	43
ODT KR	46	61	27	18	10	34	0	18
ODT LJ	184	233	134	89	34	99	5	54
ODT MB	71	78	26	25	7	52	23	7
ODT MS	59	86	22	16	9	64	27	24
ODT NG	37	51	11	1	11	40	23	19
ODT NM	76	102	46	31	21	56	5	24
ODT PT	22	27	1	4	0	26	12	5
ODT SG	20	23	7	2	3	16	9	9
SKUPINA	7	28	17	5	18	11	1	3
SP. ODD.	6	17	13	0	4	4	2	2
Skupaj	665	902	363	228	127	539	180	238

Na to, da se je v letu 2010 narava in teža kaznivih dejanj spremenila, da so postali postopki zahtevnejši in obsežnejši, kaže podatek, da je v času podaje predloga o pritožbi zoper izrečeno sodbo

prve stopnje bilo v priporu 341 obdolžencev v 229 zadevah (322 obdolžencev v 294 zadevah v letu 2009). Porast gre v celoti pripisati povečanemu številu tovrstnih zadev na območju Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani, in sicer 125 obdolžencev v letu 2010 v primerjavi s 107 v letu 2009, ter v Skupini državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala 17 obdolžencev v primerjavi z letom 2009, ko ni bil v priporu nihče, enako pa tudi v Specializiranem oddelku, ko je bilo v tovrstnih zadevah devet obdolžencev v priporu, medtem ko v letu 2009 v priporu ni bil nihče.

Tabela 17: Pritožbe v zadevah, v katerih so bili obdolženci ob izreku sodbe v priporu

ODT	Število zadev	Število obdolžencev	Vlagatelj pritožbe	
			Odt	Obd
ODT CE	23	40	12	36
ODT KK	14	23	5	26
ODT KP	12	30	19	28
ODT KR	10	19	9	21
ODT LJ	107	125	35	139
ODT MB	25	31	7	35
ODT MS	11	16	8	13
ODT NG	5	8	3	7
ODT NM	7	10	6	11
ODT PT	5	5	1	6
ODT SG	6	8	1	9
SKUPINA	3	17	12	27
SP. ODD.	1	9	9	7
Skupaj	229	341	127	365

V primerjavi z letom 2009 smo prejeli v odločanje 52 zadev (43 v letu 2009), v katerih so bile obravnavane pritožbe v postopkih proti 58 mladoletnikom (52 v letu 2009). Pritožbe so bile pretežno vložene zaradi vzgojnega ukrepa, in sicer v 36 primerih, medtem ko so bile pritožbe iz drugih razlogov vložene pri zadevah proti 21 mladoletnikom.

Tabela 18: Pritožbe v postopkih proti mladoletnikom v letu 2010

Odt	Število zadev	Število mladoletnikov	Pritožba zaradi vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije	Pritožba iz drugih razlogov
ODT CE	4	8	3	1
ODT KK	13	14	7	7
ODT KP	3	3	3	0
ODT KR	2	2	2	0
ODT LJ	19	20	19	4
ODT MB	9	9	0	9
ODT MS	2	2	2	0
ODT NG	0	0	0	0
ODT NM	0	0	0	0
ODT PT	0	0	0	0
ODT SG	0	0	0	0
SKUPINA	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0
Skupaj	52	58	36	21

V preteklem letu je bilo umaknjenih 10 pritožb okrožnih državnih tožilcev. Vodje okrožnih državnih tožilcev, katerih pritožbe so bile umaknjene, so bili o razlogih umika obveščeni v skladu z drugim odstavkom 85. člena DTR.

Državni tožilci pritožbenega oddelka so se udeležili 206 pritožbenih sej ter treh glavnih obravnav pred višjimi sodišči, ena obravnava pa je bila opravljena pred sodiščem prve stopnje. Ena izmed obravnav se je izvajala v letu 2010 na štirih narokih, zadeva pa ob koncu leta še ni bila zaključena.

Ob izdelavi predlogov o pritožbah so tožilci pritožbenega oddelka v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti pri izrekih obtožnih aktov in pravnih opredelitvah ter druge nepravilnosti pri delu, izdelali evidenčne liste. Na strokovnih kolegijih so bili evidenčni listi obravnavani in v ugotovljenih pomembnih nepravilnostih je bilo odločeno, da se o tem obvesti vodjo okrožnega državnega tožilstva, pri katerem je bila pomanjkljivost ugotovljena (tretji odstavek 85. člena DTR). V sedmih primerih pa je bila napaka splošne narave, zato smo o tem seznanili vodje vseh okrožnih državnih tožilcev. Prav tako smo jih seznanjali s sodbami višjih in vrhovnih sodišč, v katerih so bila razrešena pomembna pravna vprašanja.

Državni tožilci pritožbenega oddelka so bil v letu 2010 vključeni v splošni nadzorstveni pregled Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani z zunanjimi oddelki v Domžalah, Kočevju, Trbovljah in na Vrhniki ter Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru. V okviru teh dveh pregledov so skupno pregledali 3.254 spisov (172 spisov na tožilca). Pregledali so tudi delo 27 državnih tožilcev za potrebe odločanja Državnotožilskega sveta in šest zadev posamičnih pregledov ob nadzorstvenih pritožbah.

Manjše število državnih tožilcev na prvi stopnji, kot je potrebno za učinkovito delo, je pripeljalo do izjemne preobremenjenosti okrožnih državnih tožilcev in posledično do odredbe, s katero je generalna državna tožilka zaradi pomoči pri zagotavljanju udeležb na glavnih obravnavah pet tožilcev pritožbenega oddelka delno premestila na prvo stopnjo. Štirje tožilci pritožbenega oddelka pa so bili delno in začasno premeščeni na prvo stopnjo za izdelavo dr̄avnotožilskih aktov.

9.5 Izredna pravna sredstva na kazenskem področju

9.5.1 Uvodna pojasnila

VDT RS ima v kazenskih zadevah in v zadevah prekrškov temeljne pristojnosti povezane z vlaganjem izrednih pravnih sredstev. Te zajemajo naslednja pravna sredstva oziroma procesne akte v zvezi s pravnimi sredstvi :

- predlogi k pritožbam zoper sodbo sodišča druge stopnje (377. in 398. člen ZKP);
- zahteve za varstvo zakonitosti (420. in 423. člen ZKP);
- odgovori na zahteve za varstvo zakonitosti (423. člen ZKP);
- predlogi k zahtevam za izredno omilitev kazni (419. člen ZKP);
- zahteve za varstvo zakonitosti v postopkih o prekrških (169. člen Zakona o prekrških, Uradni list št. 7/2003 s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju ZP-1).

Poleg navedenih obravnava Kazenski oddelek VDT RS tudi tiste kazenske zadeve, v katerih reševanje zadeve ali opravilo iz pristojnosti nižjega državnega tožilca prevzame državni tožilec s položajem

vrhovnega državnega tožilca (66. čl. ZDT). V letu 2010 sta bili tako obravnavani dve kazenski zadevi. V eni je bilo obravnavanih sedem oseb, v drugi pa ena oseba. Zadeve so bile vpisane v Ktr vpisnik kazenskega oddelka, obravnavali pa sta jih tožilki iz drugih oddelkov.

Pregled celotnega opravljenega dela pokaže, da je Kazenski oddelek VDT RS v letu 2010 po vpisnikih prejel v delo 1604 zadev in 52 zadev iz zbirnih spisov, skupaj 1656 zadev. S prišteti zadevami iz prejšnjih let je oddelek obravnaval 1805 zadev. Primerjava s prejšnjimi leti pokaže, da se je pripad novih zadev glede na leto 2009 ni bistveno spremenil.

Državni tožilci na oddelku so rešili 1681 vpisanih kazenskih zadev (oziroma 1733 vseh zadev), kar je 95,9 % vpisanih kazenskih zadev. Nerešenih je ostalo 72 (kar je 4,1 %) kazenskih zadev prejetih ob koncu leta, v katerih je odločitev odvisna od predhodne predložitve in vpogleda spisov sodišč ali prekrškovnih organov. Odstotek rešenih zadev ostaja visok in se je v primerjavi z letom 2009 še povečal, saj je bilo v letu 2009 rešenih 91% vpisanih zadev. Glede na zmanjšano število funkcionarjev na kazenskem oddelku (en tožilec je bil z oddelka odsoten celo leto, eden pa se je upokojil z mesecem avgustom), se je delovna intenzivnost oddelka na zadevah povečala. Natančneje je delo z izrednimi pravnimi sredstvi prikazano in opisano posebej.

Od ostalih nalog je potrebno izpostaviti predvsem usklajevanje državnotožilske prakse. Za razjasnitev spornih vprašanj, ki jih posredujejo posamezna tožilstva, policija ali drugi organi odkrivanja, so vrhovni državni tožilci oddelka pripravili 25 pisnih pravnih mnenj, v velikem številu primerov pa omogočili nižjim tožilcem tudi dodatna posvetovanja zaradi razreševanja strokovne problematike pri njihovem delu. Sodelovanje v zakonodajnih postopkih in pri pripravi internih pravnih aktov obsega šest vpisov različnih dejavnosti oddelka od neposredne priprave osnutkov in predlogov, do posredovanja pobud, pripomb in mnenj k prejetim gradivom.

Poleg tega je bil pripravljen in objavljen pregled sodne prakse najvišjih sodišč s povzetki odločb, ki so posebej pomembne za delo tožilcev.

9.5.2 Izredna pravna sredstva

a) Predlogi k pritožbam zoper sodbe kazenskih sodišč druge stopnje

Vrhovni državni tožilci so podali predloge k pritožbam zoper sodbe sodišč druge stopnje v štirih zadevah.

b) Zahteve za varstvo zakonitosti v kazenskem postopku

Kazenski oddelek VDT RS je v letu 2010 v kazenskih zadevah prejel 63 pobud za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti. Skupaj z nerešenimi pobudami iz preteklih let je obravnaval 76 pobud in na njihovi podlagi vložil 20 zahtev za varstvo zakonitosti na Vrhovno sodišče RS. Vrhovni državni tožilci so zavrnilo 46 pobud, ker so ocenili, da ni zakonskih pogojev za vložitev omenjenega pravnega sredstva. Sprejetih je tako bilo 30,3 % vloženi pobud, kar v primerjavi s prejšnjimi leti (35,3 % leta 2009, 33,3 % v letu 2008, 34 % v letu 2007) kaže, da je delež uspešnosti pobud v daljšem obdobju bistveno nespremenjen, giblje se med petino in tretjino vloženi pobud. Ob koncu leta 2010 je ostalo nerešenih še 10 pobud v zadevah, v katerih vrhovni državni tožilci še niso prejeli spisov od okrajnih oziroma okrožnih sodišč, zato o pobudah niso mogli odločiti.

Največ pobud za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti, prejetih v letu 2010, so podala okrožna državna tožilstva (18) ter višji in vrhovni državni tožilci (16), obsojenci, njihovi bližnji sorodniki in zagovorniki pa 29 pobud.

Od zahtev za varstvo zakonitosti, vloženih v letu 2010, ni bilo nobene vložene zoper sodbe, izdane v povojnem obdobju, po takrat veljavnih zakonih. Zaradi obsodb iz novejšega obdobja za kazniva dejanja po sedaj veljavnih zakonih pa je bilo vloženih 20 zahtev. Od 20 zahtev, vloženih v letu 2010, je Vrhovno sodišče RS ugodilo sedmim, dve je zavrnilo kot neutemeljeni, o enajstih pa v letu 2010 še ni odločilo.

Vrhovno sodišče RS je do 31. 12. 2010 odločalo tudi o zahtevah za varstvo zakonitosti, vloženih v prejšnjih letih. Ugodilo je petim zahtevam za varstvo zakonitosti iz prejšnjih let, tri zavrnilo kot neutemeljene, o treh pa še ni odločilo. Uspeh vloženih zahtev, o katerih je bilo odločeno v letu 2010, je glede na izid postopka tako 70,6 %.

Funkcija vrhovnih državnih tožilcev v zvezi z vlaganjem zahtev za varstvo zakonitosti je dodatno pomembna, ker prispeva tudi k oblikovanju državnotožilske in sodne prakse. Zato so bile zahteve največkrat vložene v primerih, ko novejša uveljavljena zakonodaja ni povsem jasna in je bila zato sodba Vrhovnega sodišča RS potrebna kot napotilo za bodočo uporabo predpisa v enakih ali smiselno enakih primerih.

Na kazenskem področju so bile zahteve največkrat vložene zaradi kršitve materialnega kazenskega zakona, predvsem z namenom razjasnitve načina opredelitve sestavin (znakov) kaznivega dejanja v povezavi z opisom v tožilskem aktu. Na tej podlagi se je potreba po vložitvi zahteve, tako kot v prejšnjih letih, največkrat pokazala pri kaznivih dejanjih zoper gospodarstvo, v zvezi s krivimi listinami, telesnimi poškodbami in nedovoljenimi prehodi čez državno mejo. Posebna pozornost pa je bila tudi v tem letu namenjena področjem, kjer se kazenska sodna praksa še vedno oblikuje, glede na spremenjen obseg kazenskopravnega varstva ali spremenjene pojavne oblike kriminalitete. Pravna problematika v zvezi z uporabo KZ-1, ki je začel veljati 1. 11. 2008 je bila zaznana le v dvanajstih primerih.

c) Odgovori in predlogi na zahteve za varstvo zakonitosti in za izredno omilitev kazni

Od Vrhovnega sodišča RS je kazenski oddelek prejel v odgovor 363 zahtev za varstvo zakonitosti, ki so jih podali obsojenci, njihovi zagovorniki, obsojenčevi svojci ali pooblaščenca. Na vse vložene zahteve so vrhovni državni tožilci odgovorili tako, da so predstavili stališče do pravnih vprašanj ter utemeljenosti ali neutemeljenosti zahtev in podali svoje predloge za odločitev.

Vrhovni državni tožilci kazenskega oddelka so obravnavali tudi 96 vloženih zahtev za izredno omilitev kazni obsojencem in o njih podali ustrezne predloge.

č) Zahteve za varstvo zakonitosti v postopku zaradi prekrška

Vrhovni državni tožilci so v letu 2010 prejeli 797 pobud za varstvo zakonitosti v zadevah prekrškov. Skupaj z nerešenimi pobudami iz preteklega leta so obravnavali 911 pobud zoper odločbe o prekrških. Število pobud se je v primerjavi z letom 2009 povečalo za 7,1 %, v primerjavi z letom 2008 pa kar za 37,4 %. Povečan pripad je posledica večjega števila pravnomočno rešenih zadev pred

prekrškovnimi organi in sodišči, predvsem v cestnem prometu in omejitve možnosti vlaganja drugih pravnih sredstev. Na problematiko, ki je v tem delu sistemske narave, je VDT RS opozorilo pristojno ministrstvo in posredovalo pobude za možne rešitve na zakonodajni ravni že v letu 2008.

Iz analize vloženih pobud izhaja naslednja struktura vlagateljev: 609 pobud (76,4 %) so vložili kršitelji oziroma obdolženci ali njihovi zagovorniki, 125 pobud (15,7 %) so vložili prekrškovni organi, predvsem policija, 58 pobud (7,3 %) sodniki okrajnih ali višjih sodišč in pri petih (0,6 %) pa je šlo za našo lastno pobudo. Čeprav prevladujejo pobude »obrambe«, podatki vendarle kažejo, da organi prekrškovnega postopka v vedno večji meri uporabljajo možnost, da se z izrednim pravnim sredstvom o pomembnih pravnih vprašanjih pridobi stališče Vrhovnega sodišča RS ali odpravijo kršitve in nezakonitosti v pravnomočno končanih zadevah.

Na Vrhovno sodišče RS je bilo v letu 2010 vloženih 193 zahtev za varstvo zakonitosti, kar pomeni, da je tožilstvo sprejelo 22,3 % vloženih pobud (v letu 2009 16,6 %, v letu 2008 je sprejelo 16 %, v letu 2007 pa 20,3 %). Obseg uspešnih pobud je tako vsa leta med desetino in petino vloženih, kar je v mejah pričakovanega, če upoštevamo, da je zahteva državnega tožilca edino izredno pravno sredstvo v postopku zaradi prekrška. Skupno število vloženih zahtev se je glede na leto 2009, ko smo vložili 113 zahtev, bistveno povečalo, kar ob upoštevanju zmanjšanja kadrovske zasedbe na oddelku predstavlja tudi znatno povečanje obsega dela.

Do konca leta 2010 je Vrhovno sodišče RS ugodilo 159 zahtevam za varstvo zakonitosti, vloženih v letu 2010 in v prejšnjih letih. Zavrnilo je 38 zahtev, tri je zavrglo, ni pa še odločilo o 43 vloženih zahtevah za varstvo zakonitosti zoper odločbe o prekrških, vloženih v letu 2009. Glede na odločitve Vrhovnega sodišča RS, ki je ugodilo 79,5 % vloženih zahtev, je bilo tudi delo na tem področju opravljeno uspešno. Za vložitev zahteve se je tožilstvo odločalo predvsem v primerih, ko je bila prekrškovna oziroma sodna praksa različna, pa je zato bilo potrebno pravilno uporabo zakona preveriti pri vrhovnem sodišču. Tudi v primeru, ko je bila zahteva zavrnjena, se je vrhovno sodišče opredelilo do zakonitosti izpodbijane pravnomočne odločbe, s tem pa je bilo zagotovljeno, da na taki odločitvi lahko temelji bodoča enotna sodna praksa. Glede na veliko število vloženih pobud, pa so državni tožilci na oddelku oblikovali tudi dodatna strokovna merila za vložitev zahteve tako, da ne prihaja do nepotrebnega obremenjevanja Vrhovnega sodišča RS v zadevah »množičnih prekrškov«, če ne gre za varstvo pomembnih pravnih vrednot.

Na področju prekrškov je bila posebna pozornost namenjena predvsem uporabi ZP-1 in Zakona o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1, Uradni list RS, št. 83/04 s spremembami in dopolnitvami) in njihovih pogostih sprememb in dopolnitev. Tako kot doslej, je največkrat šlo za zahteve v zvezi z razmejitvijo pristojnosti med prekrškovnimi organi in sodišči, za dopustnost in obseg uporabe pravnih sredstev v postopku o prekrških, glede izrečenega števila kazenskih točk in zaradi kršitve pravice do izjave ali drugih bistvenih kršitev postopka.

9.6 Civilne in upravne državnotožilske pristojnosti

9.6.1 Uvodna pojasnila

Državno tožilstvo ima z zakonom določene pristojnosti tudi izven področja kaznovalnega prava. Na podlagi splošnega pooblastila iz tretjega odstavka 2. člena in 9. člena ZDT je državni tožilec upravičen

v civilnih in drugih sodnih postopkih ter v upravnih postopkih vlagati procesne akte in druga pravna sredstva, če tako določa zakon.

Temeljna pristojnost VDT RS v civilnih postopkih je vlaganje zahtev za varstvo zakonitosti zoper pravnomočne sodne odločbe, izdane na prvi in drugi stopnji, v skladu z določbami 385. do 391. člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju: ZPP, Uradni list RS, št. 26/99 s spremembami in dopolnitvami). Na podlagi 385. člena ZPP lahko državno tožilstvo zahtevo za varstvo zakonitosti vložile zoper pravnomočno sodno odločbo, zoper katero sodišče ne more dopustiti revizije. Sodišče revizije ne more dopustiti, če zakon določa, da revizije ni, ali če vrednost izpodbijanega dela pravnomočne sodbe ne presega 2.000,00 evrov. Zahtevo za varstvo zakonitosti državno tožilstvo lahko vložile, če so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 367.a člena ZPP. To je v primerih, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse, še zlasti v primerih:

- če gre za pravno vprašanje, glede katerega odločitev sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa vrhovnega sodišča ni enotna.

Ne glede na navedene določbe pa lahko državno tožilstvo zahtevo za varstvo zakonitosti vložile zoper sodno poravnavo, zamudno sodbo, sodbo na podlagi odpovedi oziroma pripoznave in vmesno sodbo na podlagi sporazuma strank tudi, če gre za razpolaganje v nasprotju s prisilnimi predpisi in moralo.

Novela ZPP-D je namreč uzakonila kriterije, na podlagi katerih je državno tožilstvo že do sedaj na podlagi uveljavljene prakse, ki se je oblikovala na VDT RS, vlagalo zahteve v javnem interesu in pri tem zasledovalo cilj pripeljati pred Vrhovno sodišče RS primere, ki presegajo pomen konkretne zadeve. Na oddelku zato stalno spremljamo in evidentiramo odločitve Vrhovnega sodišča RS ter na tej podlagi oblikujemo pregled sodne prakse v civilnih zadevah.

Na civilnem področju državno tožilstvo ohranja pristojnosti v postopku za odvzem poslovne sposobnosti in v postopku o razglasitvi pogrešancev za mrtve ter dokazovanju smrti na podlagi 45., 90. in 94. člena Zakona o nepravdnem postopku (ZNP, Uradni list SRS, št. 30/86). Na podlagi drugega odstavka 36. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR, Uradni list SRS, št. 15/76 s spremembami in dopolnitvami) ima državni tožilec pristojnost vložiti tožbo za razveljavitev zakonske zveze v primerih, ko je bila zakonska zveza sklenjena v nasprotju s prisilnimi določbami tega zakona. Državno tožilstvo ima pristojnosti tudi po Zakonu o duševnem zdravju (ZDZdr; Uradni list RS, št. 77/2008) v postopkih za sprejem osebe v oddelek pod posebnim nadzorom oziroma v varovani oddelek na podlagi sklepa sodišča (40. člen).

Izvajanje zakonskih pooblastil iz prejšnjega odstavka je v pristojnosti okrožnih državnih tožilstev, vloga VDT RS je tu omejena le na strokovno pomoč in svetovanje.

Pristojnosti državnega tožilstva na upravnem področju so določene v posameznih zakonih. Tako je po Zakonu o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP, Uradni list RS, št. 80/99 s spremembami in dopolnitvami) državni tožilec upravičen v posebej določenih primerih vložiti pritožbo zoper odločbo upravnega organa, predlog za obnovo postopka, predlog za odpravo oziroma

razveljavitev odločbe po nadzorstveni pravici in predlog za izrek odločbe za nično (229., 261., 275. in 280. člen ZUP). Na podlagi 41. člena Zakona o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 61/2006 s spremembami in dopolnitvami) ima državni tožilec pristojnost vložiti tožbo za prepoved delovanja društva pri Upravnem sodišču RS, če oceni, da društvo izvaja prepovedano dejavnost iz 3. člena tega zakona, na podlagi določbe tretjega odstavka 12. člena Zakona o verski svobodi (ZVS, Uradni list RS, št. 14/2007) pa tožbo za prepoved delovanja verske skupnosti, če oceni, da cerkev ali druga verska skupnost izvaja prepovedano dejavnost po prvem odstavku 12. člena tega zakona. Na podlagi 11. člena Zakona o ugotavljanju vzajemnosti (ZUVza, Uradni list RS, št. 9/1999) ima državni tožilec pristojnost vložiti tožbo zoper odločbo ministrstva za pravosodje o ugotovitvi vzajemnosti v zvezi z vlogami tujih državljanov za pridobitev lastninske pravice na nepremičninah na ozemlju Republike Slovenije pri Upravnem sodišču RS.

9.6.2 Pripad in reševanje zadev

V letu 2010 je Civilno upravni oddelek prejel 450 zadev, od tega 343 pobud za vložitev zahteve za varstvo zakonitosti (21 % manj kot v letu 2009), 60 revizij, 31 vlog in 16 zadev iz upravnega področja ter preko 1500 revizijskih odločb. Glede na zakonodajne spremembe, ki jih je prinesla novela ZPP-D, še nadalje upada število revizij, saj državno tožilstvo nima več pristojnosti, da bi se o reviziji izjavilo, na podlagi noveliranega prvega odstavka 375. člena ZPP pa se revizija pošlje državnemu tožilstvu le v primeru, če je vložena zoper sodno odločbo iz četrtega odstavka 385. člena ZPP.

Skupaj z nerešenimi pobudami iz preteklega leta je oddelek obravnaval 382 pobud za vložitev zahteve. Zahteva je bila vložena v 31 zadevah (v letu 2009 v 37 zadevah, v letu 2008 v 32 zadevah, v letu 2007 v 51 zadevah, v letu 2006 v 28 zadevah). Vrhovno sodišče RS je v letu poročanja odločilo v 43 zadevah. Ugodilo je 29-im zahtevam, 10 jih je zavrnilo kot neutemeljene, štiri zadeve pa so bile rešene na drug način z umikom zahteve. Pri Vrhovnem sodišču RS ostaja 47 nerešenih zadev. Odločanje VDT RS o pobudah za vložitev zahteve pa je vezano na zakonske prekluzivne roke kar terjaja takojšnje obravnavanje in odločanje v zadevah, zato oddelek zaostankov nima.

VDT RS z vlaganjem zahtev ne zasleduje interesa strank v civilnem postopku, temveč interes zagotoviti končni preizkus zadev, ki so pomembne za zagotovitev pravne varnosti, razvoja prava in poenotenje sodne prakse na Vrhovnem sodišču RS. Vsebinske usmeritve so zato (poleg zagotavljanja pravne varnosti) naravnane na pomembnost pravnega problema, ki presega pomen posamezne zadeve in ne na uspeh v postopku. VDT RS z vlaganjem zahtev zasleduje usmeritve Konference generalnih tožilcev Evrope (Sankt Peterburg 2008), ki je poudarila rastočo potrebo po učinkoviti zaščiti pravic ranljivih skupin (otroci, mladina, invalidi) in področij, ki v javnem interesu zaslužijo posebno pozornost (varstvo okolja, zaščita potrošnikov).

Tudi v letošnjem letu je oddelek obravnaval največ izvršilnih zadev. V zahtevah so tožilci večkrat izpostavili problematiko začasnih odredb, še posebej v povezavi z novo ureditvijo izvršilnega postopka na podlagi elektronskega predloga za izvršbo. V petih zadevah je bila zahteva vložena glede položaja in nagrade stečajnega upravitelja ob oceni, da lahko pravna presoja vrhovnega sodišča privede do (drugačne) odločitve, ki bo prispevala k oblikovanju zakonite in enotne sodne prakse. Na področju zemljiškopravnega prava je bilo med drugim opozorjeno na problem označbe nepremičnine z identifikacijskim znakom v listinah, ki so bile sestavljene pred uveljavitvijo Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1) in v skladu s tedaj veljavnimi predpisi. V zvezi z obračunom in plačilom davkov in prispevkov je bila vložena zahteva glede pravnega vprašanja ali predstavlja terjatev za obračun in plačilo davkov in prispevkov od bruto razlik v plači nedenarno nenadomestno terjatev, za katero se opravi izvršba po

226. členu Zakona o izvršbi in zavarovanju. Kot pomembno za zakonito in enotno sodno prakso so tožilci ocenili tudi pravno vprašanje narave terjatve, ki na podlagi 28. člena Zakona o javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije preidejo na sklad in se v pobudi zavzemali za stališče, da terjatev ohrani naravo preživninske terjatve kar je v skladu z zakonodajnim namenom povečati socialno varnost določene kategorije otrok, ohraniti in okrepiti preživninsko odgovornost preživninskih zavezancev ter zaostri in pospešiti izterjavo preživninskega dolga zaradi zagotavljanja pravic otrok v primeru neplačevanja preživnine. Vrhovno sodišče RS je v zadevi odločilo prednostno in zahtevi ugodilo.

Na upravnem področju je oddelek prejel in pregledal 72 odločb ministrstva za pravosodje o ugotavljanju vzajemnosti. Nepravilnosti niso bile ugotovljene. Na podlagi 41. člena ZDru-1 so bile vložene tri tožbe za prepoved delovanja društva vendar na podlagi dosedanjih izkušenj iz prakse že lahko opozorimo, da se je zakonska ureditev tožbe za prepoved delovanja društva po 41. členu ZDru-1 pokazala kot neustrezna, neučinkovita in nesmotrna. V ostalih upravnih zadevah razlogi za ukrepanje v mejah uvodoma opredeljenih zakonskih pristojnosti niso bili ugotovljeni. Smo pa v okviru strokovne pomoči pri pripravi tožbe za razveljavitev dvojne zakonske zveze že v predhodnem postopku dosegli, da so stranke z razvezo zakonske zveze nezakonito razmerje odpravile same.

Na področju upravnih pristojnosti ocenjujemo, da so številne spremembe ZUP in Zakona o upravnem sporu pripeljale do povsem nesistemske ureditve položaja oziroma vloge državnega tožilca v upravnem postopku. Tako slednji v upravnem postopku (po nepotrebnem) ohranja celo pristojnosti v zvezi z rednimi pravnimi sredstvi ter določenimi izrednimi pravnimi sredstvi skupaj z državnim pravobranilcem, po drugi strani pa mu je bila odvzeta pristojnost vlaganja zahtev za varstvo zakonitosti zaradi kršitve zakona v škodo javnega interesa zoper pravomočne sodne odločbe v upravnem sporu, torej vloga, ki je bila po naši oceni edina sistemska in smotrna. Veseli bomo, če bo zakonodajalec našim pripombam prisluhnil in pristopil k novi sistemski ureditvi položaja državnega tožilca v upravnih postopkih.

9.7 Državnotožilski nadzor in usmerjanje

9.7.1 Uvodna pojasnila

Skladno s pristojnostmi, ki jih določata ZDT in DTR, je Oddelek za državnotožilski strokovni nadzor v letu 2010 nadaljeval z izvajanjem nadzora nad delom okrožnih in višjih državnih tožilcev na okrožnih državnih tožilstvih, v Skupini in v Specializiranem oddelku. Opravil je številne splošne, delne in posamezne nadzorstvene preglede, katerih namen je bil ugotoviti zakonitost, strokovno pravilnost in pravočasnost postopanja državnih tožilcev v kazenskih zadevah. S svojimi predlogi in napotili je poskušal odpraviti ugotovljene napake ter vplivati na izboljšanje tožilskega dela.

Z letnim razporedom dela VDT RS so bili v Oddelek za državnotožilski strokovni nadzor, poleg vodje oddelka, vključeni vsi višji državni tožilci s sedeža in zunanjih oddelkov VDT RS (12 višjih državnih tožilcev) in vrhovni državni tožilci, ki se ukvarjajo s kazenskopравниim področjem (7 vrhovnih državnih tožilcev). Vrhovna državna tožilca, ki se ukvarjata s civilnim in upravnim področjem, sta po pooblastilu generalne državne tožilke pomagala pri izvedbi nadzora državnotožilske uprave pregledanih državnih tožilstev.

9.7.2 Splošni nadzorstveni pregledi

Oddelek za državnotožilski strokovni nadzor je v letu poročanja zaključil splošna nadzorstvena pregleda Okrožnega državnega tožilstva v Kranju z Zunanjim oddelkom v Radovljici ter Okrožnega državnega tožilstva na Ptuj, ki sta bila ob izdelavi prejšnjega poročila v fazi ugovornega postopka in opravil splošna nadzorstvena pregleda Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani in Mariboru.

Upoštevajoč kadrovske podhranjenosti oddelka in izredno veliko število kazenskih zadev, ki jih obravnavata ti dve največji tožilstvi, sta splošna pregleda zajela pregled dela v krajšem, trimesečnem obdobju. Temeljila sta na pregledu zakonitosti, strokovne pravilnosti in pravočasnosti ukrepov in rešitev. Obsegala sta zbiranje obvestil (dopolnitve kazenskih ovadb) in rešitve, ki jih sodišče navadno ne preizkuša in so praviloma dokončne (zavrženje kazenskih ovadb, odstopa od kazenskega pregona in ustavitve postopkov zoper mladoletnike).

Vrhovni in višji tožilci, vključeni v oba pregleda so v letu 2010 pregledali skupno 3254 spisov v konkretnih kazenskih zadevah (leto prej 1273). Istočasno je bil opravljen tudi upravni nadzor poslovanja ter v zvezi s tem pregledani organizacijski akti Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani in Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru in njihova izvedba v praksi, pa tudi vse zadeve tožilske uprave, vpisane v Tu vpisnik. Splošni nadzorstveni pregled Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani je v času poročanja zaključen, pregled Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru pa je v fazi ugovornega postopka.

VDT RS je v letu 2010 posebno pozornost namenilo še dvema sklopoma kazenskih zadev, in sicer zadevam, v katerih je ovadbe podalo Računsko sodišče RS ter zadevam, v katerih je kazenske ovadbe vložila Davčna uprava RS. Vrhovna državna tožilca - pregledovalca sta zadeve v obravnavi pri okrožnih državnih tožilstvih proučila z vidika pravočasnosti, zakonitosti in strokovne pravilnosti njihovega reševanja ter podala priporočila, za še boljše sodelovanje državnega tožilstva s tema organoma. Rezultati pregleda ovadb Računskega sodišča so bili podlaga prispevka, ki ga je pregledovalec, vrhovni državni tožilec predstavil na izobraževalnih dnevih državnih tožilcev v decembru 2010.

9.7.3 Delni nadzorstveni pregledi

Vrhovni in višji državni tožilci so leta 2010 opravljali 34 delnih nadzorstvenih pregledov (leto prej 26), ki Državnotožilskemu svetu služijo kot podlaga za odločanje o rednem ali hitrejšem napredovanju državnih tožilcev in pomočnikov ali pri oceni državnotožilske službe. Ocenjevali so delo štirih višjih državnih tožilcev, 28 okrožnih državnih tožilcev in dveh pomočnikov okrožnega državnega tožilca, od katerih jih je 26 kandidiralo za redno napredovanje ter šest za napredovanje na položaj svetnika, za dva državna tožilca pa je izdelana ocena državnotožilske službe. Pregled šestih kandidatov za napredovanje v plačnem razredu do dneva poročanja še bil ni zaključen.

Državnotožilski svet je sledil oceni pregledovalcev glede 15 kandidatov, ki so redno napredovali, po dodatnem preverjanju podatkov pa tudi za preostale tri kandidate ugotovil, da dosegajo rezultate, ki jim omogočajo napredovanje. Enako je ugotovil za tri kandidate, ki so napredovali v položaj svetnika, pri dveh pa ocenil, da izpolnjujeta le pogoje za napredovanje v plačnem razredu. O dveh kandidatih za napredovanje v plačnem razredu, enem kandidatu za napredovanje v položaj svetnika ter o ocenah državnotožilske službe dveh državnih tožilcev Državnotožilski svet še ni odločal.

9.7.4 Posamezni nadzorstveni pregledi

Posamezni nadzorstveni pregledi so pregledi konkretnih kazenskih zadev, na katere v nadzorstvenih pritožbah opozorijo stranke ali pa VDT RS zanje izve na podlagi lastnih zaznav. V letu 2010 je oddelek obravnaval 110 nadzorstvenih pritožb in 11 t. i. lastnih zaznav. Število nadzorstvenih pritožb se je zmanjšalo za 15 % (v letu 2009 jih je bilo 130), število zadev, v katerih smo določene nepravilnosti pri delu državnih tožilcev in pomočnikov okrožnih državnih tožilcev zaznali sami, pa se je skoraj podvojilo (v letu 2009 jih je bilo šest). Izmed obravnavanih zadev se je 14 zadev nanašalo na neutemeljeno dolgo trajanje reševanja zadev, kar je upad za več kot tretjino, saj je bilo takih zadev v letu pred tem 22. Te pritožbe so bile skladno s 68. členom ZDT odstopljene v pristojno obravnavo vodjem okrožnih državnih tožilcev. Vsebinskih zadev, v katerih naj bi šlo za strokovne nepravilnosti dela in odločitev državnih tožilcev, pa je bilo 96 (leto prej 108). Utemeljenost nadzorstvenih pritožb je ostala na ravni preteklega obdobja, ko so pritožniki uspeli v 27 %, neuspešnih pa je bilo 73 % pritožb.

V primeru, ko je nepravilnost ravnanja ali odločitve državnega tožilca izhajala že iz navedb pritožnika in listinske dokumentacije ter je bila tako očitna, da poseben pregled spisa ni bil potreben, smo preko vodje državnega tožilstva opozorili državnega tožilca, ki je napako zagrešil. Takih zadev je bilo 19 (v letu prej 13), in sicer so bile pritožbe 9 pritožnikov utemeljene v celoti, 10 pa delno.

V zadevah, v katerih brez pregleda spisa ni bilo mogoče sklepati na določene nepravilnosti ali pomanjkljivosti dela državnih tožilcev, pa je generalna državna tožilka odredila strokovni nadzorstveni pregled, ki so ga opravili vrhovni in višji državni tožilci s sedeža in zunanjih oddelkov VDT RS. Takih pregledov je bilo 13 (v letu 2009 20), in sicer v devetih zadevah, izvirajočih iz nadzorstvenih pritožb in štirih zadevah na podlagi lastnih zaznav. Pregled je zajel pet zadev Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani, tri zadeve Okrožnega državnega tožilstva v Mariboru, po dve zadevi Okrožnega državnega tožilstva v Celju in Specializiranega oddelka ter eno zadevo Okrožnega državnega tožilstva v Murski Soboti. Pregledovalci so ugotovili, da je bilo pet nadzorstvenih pritožb v celoti utemeljenih, še dve pa delno, prav tako so bile nepravilnosti ugotovljene v vseh štirih zadevah, pri čemer na lastno pobudo. V eni zadevi pregledovalci niso ugotovili nepravilnosti, strokovni nadzorstveni pregled ene zadeve pa v času poročanja še ni zaključen.

9.8 Mednarodne dejavnosti

9.8.1 Eurojust

Slovensko predstavništvo v Eurojustu je v letu 2010 delovalo v kadrovski zasedbi kot leto prej: nacionalna predstavnica, sekretarka in dodeljeni nacionalni strokovnjak. Prejelo je 90 novih zadev (59 Slovenija država prosilka, 31 Slovenija zaprosena država, od tega 18 operativnih zadev). Upoštevaje še dve zadevi, v katerih je za pomoč zaprosil hrvaški tožilec za zvezo, je bilo novih zadev 92. Ob koncu leta 2009 je ostalo še 33 odprtih zadev tako, da je bilo v letu 2010 skupaj v delu 125 zadev. V obdobju od leta 2004 do 2010 je Slovenija registrirala skupaj 225 zadev.

Med 27 državami članicami se je Slovenija po številu predloženih zadev v letu 2010 nahajala enako kot leto prej na desetem mestu. Slovenski primeri so predstavljali 4,2 odstotka vseh na novo odprtih pri Eurojustu (1403).

Med kaznivimi dejanji, zaradi katerih so pristojni slovenski organi zaprosili za pomoč, so v obravnavanem obdobju prevladovala kazniva dejanja zoper premoženje (skupaj 26), sledila so kazniva dejanja v zvezi z mamili (20). Obravnavani so bili posamični primeri kaznivih dejanj pranja denarja, ponarejanja denarja, sodelovanja v kriminalni združbi, ponarejanja listin, davčne zatajitve, korupcije, tihotapstva, nedovoljenega prometa orožja. V večini zadev je bilo obravnavanih po več kaznivih dejanj.

V letu 2010 je Italija največkrat (v 26 zadevah) sodelovala kot zaprosena država, sledile so ji Avstrija in Nemčija (6), Francija, Romunija in Združeno Kraljestvo (3), Nizozemska in Španija (2) ter Belgija, Češka, Poljska in Švedska (1). Za pomoč so bile zaprosene tudi države nečlanice, in sicer Švica ter Bosna in Hercegovina (3), Hrvaška (2), Srbija, Makedonija, Turčija in Urugvaj (1).

Največkrat je bila nudena pomoč pri pospešitvi izvršitve zaprosil za medsebojno pravno pomoč (42) ter njihovem posredovanju pristojnemu organu zaprosene države (13), sledila je izmenjava informacij (7), pridobivanje podatkov in dokazov (5), pomoč pri izvršitvi evropskega naloga za prijetje in predajo (3). V dveh, ob koncu leta že zaključenih zadevah, smo sklicali koordinacijski sestanek.

Pomoč se je nanašala pridobivanje podatkov o fazah povezanih postopkov v državah članicah in njihovi vsebini, o osumljencih (različni osebni podatki, podatki o morebitnih drugih kazenskih postopkih v teku, o priporu in njegovem trajanju, podatki o obsodbah), pravnih osebah, ter drugih podatkov iz povezanih spisov, pri pridobivanju odločitev tujega organa o obsegu in vsebini kazenskih postopkov, procesnopравnih odločitev, sodb, zapisnikov o zaslišanjih, hišnih preiskavah, ogledih. Poleg omogočanja hitre izvršitve zaprosil, smo večkrat nudili tudi pomoč in podporo pri dogovarjanju za zaslišanja s pomočjo videokonference, pri dogovarjanju za zaslišanja pred zaprosenim organom v zelenem roku, kot tudi pri vročanju pisanj in vabil obdolžencem in pričam v tujini.

Čas, potreben za izvršitev posamičnega zaprosila, je bil odvisen predvsem od narave zaprosila ter nujnosti. V 78 zadevah, ki so bile obravnavane in tudi zaključene v letu 2010, je bilo v petih zadevah zaprosilo izvršeno v manj kot petih dnevih, pri čemer sta bili dve zaprosili izvršeni še isti dan. Sedem zaprosil je bilo izvršenih v času od pet do 10 dni, štiri zaprosila v času od 11 do 20 dni, šest v času od 21 do 30 dni, devet zaprosil v treh mesecih in 15 v času do šest mesecev, za ostala pa je bil čas daljši.

Ob koncu leta je ostalo odprtih skupaj 33 zadev, od tega tri iz preteklih obdobij, vse iz leta 2009. Vse te zadeve so bile v reševanju, v sedmih smo z zaprosenega predstavništva dobili obvestilo o izvršitvi, nismo pa razpolagali s povratno informacijo organa, ki je za pomoč zaprosil.

Od skupaj 31 zadev, ki so jih v letu 2010 nacionalni predstavniki drugih držav članic odprli proti Sloveniji, je bilo 13 takih, ki so bila vezana na splošna vprašanja, 18 pa je bilo zaprosil za pomoč v posamičnih kazenskih zadevah. Največ zaprosil je prišlo iz italijanskega predstavništva (6), sledita Francija in Madžarska (2), nato pa Finska, Belgija, Slovaška, Bolgarija, Grčija, Avstrija, Češka in Romunija (1).

Med kaznivimi dejanji, glede katerih Slovenija nastopa kot zaprosena država, so v obravnavanem obdobju prevladovala kazniva dejanja zoper premoženje (skupaj 16), sledila so kazniva dejanja zoper življenje in telo (8), v manjšem številu (1-3) so se med ostalim pojavljala kazniva dejanja pranja

denarja, korupcije, sodelovanja v kriminalni združbi, kazniva dejanja v zvezi z drogami, terorizem in ugrabitev. V večini zadev je bilo obravnavanih po več kaznivih dejanjih.

Državam prosilkam je bila v večini primerov nudena pomoč pri pospešitvi izvršitve medsebojne pravne pomoči (8) ter pomoč pri izmenjavi informacij (6), pomoč pri izvršitvi evropskega naloga za prijetje in predajo (4) ter koordinacija in posredovanje zaprosila za mednarodno pravno pomoč (3). V enem primeru smo sodelovali na koordinacijskem sestanku.

V obravnavanem obdobju je nacionalna predstavnica sodelovala z nacionalnim korespondentom za zadeve terorizma in slovensko kontaktno osebo za področje skupnih preiskovalnih skupin. Sodelovanje je potekalo tudi s slovensko koordinatorko kontaktnih točk Evropske pravosodne mreže.

V letu 2010 je slovensko predstavništvo skupaj s Centrom za izobraževanje v pravosodju za slovenske državne tožilce in sodnike organiziralo seminar na temo »Instrumenti kazenskega prava EU«, s posebnim poudarkom na praktični uporabi Eurojustovih možnosti nudenja podpore pri reševanju zadev čezmejnih kaznivih dejanj.

Slovenska nacionalna predstavnica je kot članica kolegija delovala v dveh delovnih skupinah, oblikovanih zaradi učinkovitejšega dela znotraj Eurojusta in sicer v skupini za obravnavanje finančnih in gospodarskih kaznivih dejanj ter v skupini za zunanje odnose.

Nacionalna predstavnica je sodelovala v projektu EPOC (vodi ga Eurojust, partner v projektu pa je tudi Republika Slovenija), katerega cilj je vzpostavitev varne povezave med pristojnimi nacionalnimi organi in Eurojustom za izmenjavo podatkov, in pri delu neformalne delovne skupine za implementacijo novega sklepa o Eurojustu, ki je stopil v veljavo 4. 7. 2009. Aktivno se je udeleževala seminarjev in drugih delovnih srečanj, ki jih je organiziral Eurojust.

9.8.2 Mednarodno strokovno sodelovanje in izobraževanje

V letu 2010 je v 55 evidentiranih oblikah mednarodnega strokovnega sodelovanja in izobraževanja sodelovalo 22 državnih tožilcev, praviloma ekspertov na posameznem področju, ki so skupaj zagotovili 53 udeležb na konferencah, seminarjih, posvetih, delavnicah in uradnih ter delovnih srečanjih z delegacijami in predstavniki tujih in mednarodnih tožilskih in pravosodnih institucij. Gre za aktivno sodelovanje v programih EU in Sveta Evrope ter drugih mednarodnih, regionalnih in bilateralnih oblikah povezovanja, ki vzpostavljajo pogoje za čezmejno sodelovanje in organiziranje za učinkovitejši pregon mednarodnega in organiziranega kriminala, zlasti korupcije, trgovine z ljudmi in ilegalnih migracij, spolnega izkoriščanja otrok, trgovine z orožjem in problematike mamil, terorizma, finančnih zlorab in pranja denarja, računalniške kriminalitete in vseh drugih zahtevnih oblik kriminalitete.

Med najpomembnejšimi mednarodnimi institucionalnimi povezavami, v katere je bilo vpeto državno tožilstvo pri izvajanju funkcije preгона tudi v letu 2010, navajamo:

EUROJUST – Urad za pravosodno sodelovanje držav članic EU (European Union's Judicial Cooperation Unit)

EURO JUSTICE – mreža za sodelovanje generalnih tožilcev držav članic EU (network of European Prosecutors-General)

IAP - International Association for Prosecutors – (svetovno) mednarodno združenje tožilcev pod patronatom OZN

CPGE – Konferenca generalnih državnih tožilcev držav članic Sveta Evrope (Conference of Prosecutor's General of Europe)

SECI – Povezava držav jugovzhodne Evrope za boj proti organiziranemu kriminalu (SouthEast European Initiative)

SEEPAG – Posvetovalna skupina tožilcev Jugovzhodne Evrope (SouthEast European Prosecutor's Advisory Group)

IAACA – Mednarodno združenje za preprečevanje korupcije (International Association for Anti-Corruption Agencies)

OLAF- Urad za boj proti finančnim zlorabam v EU (European Anti-Fraud Office)

EUROPOL – Evropski urad za policijsko sodelovanje (European Police Office)

Med mednarodnimi aktivnostmi, kjer so bila na evropskem, širšem mednarodnem in svetovnem nivoju obravnavana za delovanje tožilstva in kazenskega sodstva pomembna vprašanja, posebej poudarjamo problematiko obravnave vojnih kaznivih dejanj (marca v Haagu), boja proti terorizmu (marca v Mariboru in junija v Haagu), varstva finančnih interesov EU (marca v Temišvaru in aprila v Bukarešti), preprečevanja finančnih zlorab (septembra v Dublinu in novembra v Parizu), pranja denarja (maja v Granadi), okoljske kriminalitete (junija v Haagu), ponarejanja denarja (oktobra v Tirani), strategije in taktike boja proti organiziranemu kriminalu (septembra v Rimu in Haagu ter oktobra v Beogradu), delovanja skupnih preiskovalnih skupin (decembra v Haagu) ter zasegov in odvzema s kaznivimi dejanji pridobljene premoženjske koristi (decembra v Bruslju). Pomembni poudarki in vidiki izvajanja tožilske funkcije so bili odprti na konferenci o relacijah med mediji in pravosodjem (marca v Luksemburgu) in o civilni odgovornosti tožilcev in tožilcev v izvajanju funkcije (marca v Budimpešti).

Na področju mednarodnega izobraževanja se je tudi v letu 2010 nadaljevalo sodelovanje s tožilskimi institucijami in strokovnjaki ZDA. V okviru tega programa je bil izveden 10 dnevni študijski obisk pri institucijah, ki sodelujejo pri odkrivanju in pregonu mednarodnega kriminala na področju korupcijskih kaznivih dejanj in kriminala »belih ovratnikov«.

V okviru mednarodne izmenjave smo v letu 2010 pripravili program za tri državne tožilce iz tujine, en pomočnik državnega tožilca pa se je take izmenjave udeležil s slovenske strani.

Generalna državna tožilka se je v letu 2010 udeležila naslednjih mednarodnih srečanj:

- **konference generalnih državnih tožilcev in predsednikov vrhovnih sodišč iz držav Evropske unije** na temo »*Uporaba evropske listine o temeljnih človekovih pravicah*«, ki je potekala od 19. do 22. maja v Madridu. Generalna državna tožilka je na konferenci predavala o pomenu evropske listine o temeljnih pravicah v civilnih zadevah;
- **13. transnacionalne konference International Bar Association** 4. junija 2010 v Parizu, kjer je na forumu *Notranje trgovanje* predstavila referat z naslovom *Zloraba notranjih informacij v Republiki Sloveniji*;
- **15. letne konference mednarodnega združenja tožilcev IAP**, ki je potekala od 5. do 9. septembra 2010 v Haagu. Osrednja tema je bila »*Preseganje meja*«, v posameznih sklopih predavanj in delavnic pa so državni tožilci iz vsega sveta obravnavali probleme povezane z mednarodnim kriminalom, izsleditvijo pobeglih storilcev kaznivih dejanj, izboljšanjem in pospešitvijo mednarodnega sodelovanja, sodelovanje na področju zasega premoženja pridobljenega s kriminalom, probleme povezane s trgovino z ljudmi, računalniškim kriminalom in sovražnim govorom. Generalna državna tožilka se je kot članica izvršnega odbora IAP pred začetkom konference udeležila tudi sestanka tega odbora združenja;

- **konference generalnih državnih tožilcev držav Evropske unije**, ki je potekala 28. in 29. oktobra v Budimpešti. Sodelujoči so govorili o ustavnem statusu evropske tožilske službe, pravnih instrumentih in mehanizmih, ki bi pospešili in poenostavili kazenski proces ter o tožilskih aktivnostih na področju varovanja okolja in potrošnikov;
- **posvetovalnega foruma generalnih državnih tožilcev držav Evropske unije**, ki je potekal 16. decembra 2010 v Haagu. Generalna državna tožilka je v okviru razprave o nacionalnih metodologijah za določanje prioritet pri kaznovalni politiki predstavila situacijo v Sloveniji.

9.9 Strokovna pomoč in izobraževanje državnih tožilcev

Strokovni center (SC) je organizacijska enota državnotožilske službe in VDT RS, ki je ustanovljena z namenom zagotavljanja strokovne podpore državnim tožilstvom in državnim tožilcem pri izvajanju njihove ustavne in zakonske funkcije. Učinkovito odkrivanje in pregon vedno bolj zapletenih pojavnih oblik kriminalitete zahteva vključevanje strokovnjakov z najrazličnejših specialističnih strokovnih področij – ne le v obliki izdelave klasičnih izvedenskih mnenj, pač pa s kontinuiranim sodelovanjem in sprotnim vključevanjem v vseh fazah tožilskega dela in posebej tudi že v fazi usmerjanja predkazenskega postopka. Poleg visoko strokovnih znanj iz vseh znanstvenih področij - od medicinskih, tehničnih, okoljskih in naravovarstvenih, finančno–ekonomskih, računalniških znanj do zgodovinskih in umetniških, tožilec kot podlago za svojo odločitev vedno pogosteje potrebuje tudi pravna specialistična znanja na področjih finančnega poslovanja, bančnih mehanizmov, davčne problematike, borznega poslovanja in trga vrednostnih papirjev, trga nepremičnin, statusa in upravljanja družb, avtorskopravnega varstva, vojnega prava, prava človekovih pravic. Hkrati se potreba po uporabi teh znanj v posameznih zadevah vsebinsko povezuje z nalogami na področju tožilskega izobraževanja in mednarodnega sodelovanja.

S tem namenom SC izvaja različne aktivnosti, s katerimi se:

- zagotavlja potrebno strokovno pomoč s področja davčne, finančne, računovodske in (vseh) drugih strok, ki so potrebne za strokovno in učinkovito delovanje;
- pripravlja in izvaja izobraževanje državnih tožilcev in pomočnikov državnih tožilcev, tožilskega osebja ter pripravnikov za delo na državnih tožilstvih;
- zagotavljajo strokovne podlage za mednarodno državnotožilsko sodelovanje.

V letu poročanja je bilo v SC evidentiranih 55 aktivnosti s področja mednarodnega sodelovanja, 40 izobraževalnih dogodkov in 18 drugih aktivnosti. Na podlagi predlogov okrožnih državnih tožilstev so bili v štirih primerih postavljeni ustrezni strokovnjaki in sicer s področja navtične proizvodnje, gradbeništva, davčne problematike in bančništva.

9.9.1 Izobraževalne naloge

Na podlagi prvega odstavka 32. člena ZDT in prvega odstavka 74.a člena Zakona o sodiščih izvaja naloge strokovnega izpopolnjevanja ter usposabljanja tudi za potrebe sodišč, državnih tožilstev in pravobranilstva Center za izobraževanje v pravosodju (CIP) kot organizacijska enota ministrstva za pravosodje. Z nakupom poslovne stavbe, s prostorsko združitvijo vseh podpornih služb ter kadrovskim pokritjem organizacijsko–poslovnih funkcij so bili v letu 2008 izpopolnjeni materialni pogoji za

nadaljnje izvajanje izobraževalnih nalog tudi za državne tožilce in pomočnike ter državnotožilske osebe in pripravnike. Že v prejšnjih poročanjih smo jasno podprli zlasti nadaljnjo kadrovske krepitve CIP-a, kar naj zagotovi njegovo delovanje kot strokovno avtonomne enote, ki zagotavlja podlage za izobraževanje na enotnih materialnih in strokovno izobraževalnih izhodiščih. Opozorili smo tudi, da bo za zaokroženo in optimalno učinkovito delovanje CIP nujno zagotoviti še ustrezne dvoranske zmogljivosti.

V letu poročanja se ta pričakovanja še niso uresničila. Kot v predhodnem letu smo tudi v letu 2010 ugotavljali precejšnjo fluktuacijo kadrov, že dalj časa in tudi v času poročanja pa CIP še vedno deluje brez direktorja. Ob tem je potrebno poudariti, da je kljub temu sodelovanje z osebjem na CIP potekalo dobro. Zaskrbljujoče je medletno zmanjševanje finančnih sredstev CIP za že sprejete programe izobraževanja. Strokovni svet CIP se je v letu 2010 sestel le enkrat, programe za leto 2011 pa je sprejel na dopisni seji. V cilju preseganja ugotovljenih pomanjkljivosti se zavzemamo za krepitve avtonomnosti CIP in večje vloge Strokovnega sveta CIP.

Državno tožilstvo je bilo v programu CIP v letu poročanja udeleženo z rednimi in že uveljavljenimi tožilskimi oblikami izobraževanja, kot je spomladansko srečanje tožilcev, sodnikov in kriminalistov na temo mladoletniške kriminalitete (aprila na Brdu pri Kranju), Izobraževalni dnevi Društva državnih tožilcev (junija v Ljubljani) in Izobraževalni tožilski dnevi ITD (decembra v Ljubljani). Vse tri oblike izhajajo iz aktualnih potreb državnotožilske prakse v povezavi z najnovejšimi dognanji stroke. Državni tožilci so se v večjem številu udeležili tudi III. Konference za kazensko pravo (novembra na Bledu), posveta o praksah in strategijah pregona gospodarskega kriminala (junija v Ljubljani) in strokovne konference o ureditvi zasegov in odvzema premoženjske koristi (oktobra v Ljubljani) ter predstavitev izkušenj ameriških sodišč v komuniciranju z javnostmi (maja v Ljubljani).

V okviru interesov in službenih potreb je bilo funkcionarjem in javnim uslužbencem omogočeno tudi izobraževanje v oblikah, ki so organizirane zunaj pravosodja.

9.10 Informatizacija državnega tožilstva

Pravno informacijski center (v nadaljevanju: Center) deluje od aprila 2003 dalje kot notranja organizacijska enota VDT RS. Center je pristojen za razvoj, enotnost ter delovanje informacijske podpore poslovanja državnih tožilstev in njeno usklajevanje z drugimi informacijskimi sistemi na kazenskem področju. Namen Centra je zagotavljanje informacijske in komunikacijske podpore za učinkovito delo državnih tožilcev. Tudi leta 2010 so bile glavne naloge Centra:

- razvoj, namestitve ter zagotavljanje nemotenega delovanja informacijske in komunikacijske opreme na državnih tožilstvih in
- sodelovanje z drugimi državnimi organi in v mednarodnih projektih.

Na Centru so leta 2010 delali štiri informatiki ter dva državna tožilca. Center svoje naloge izvaja v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki, pa tudi ob nesebični pomoči posameznih državnih tožilcev in vpisničark z bogatimi državnotožilskimi izkušnjami. Ta pomoč je posebej dobrodošla pri sodelovanju državnega tožilstva v projektu E-pravosodje, saj si kakovostnega in uporabniku prijaznega rezultata ni mogoče zamisliti brez upoštevanja znanj in izkušenj iz prakse. To pa lahko ponudijo predvsem izkušeni tožilci in tožilske osebe, ki se pri svojem delu vsakodnevno srečujejo z praktičnim državnotožilskim

delom. Sodelovanje državnih tožilcev na okrožnih državnih tožilstvih, v Skupini in v Specializiranemu oddelku je zato nepogrešljivo in nenadomestljivo.

Navkljub stalnim izboljšavam je opremljenost s strojno, predvsem pa s programsko opremo, še vedno neustrezna, delno zastarela in ne omogoča zelene podpore za učinkovito delo državnih tožilcev. Tako celo programi za računalniško vodenje še niso zagotovljeni za vse vpisnike in evidence ali pa so pomanjkljivi in ne omogočajo zadostne podpore pri tekočem delu državnih tožilstev in pri zbiranju statističnih podatkov.

VDT RS od vsega začetka aktivno sodeluje v projektu E-pravosodje, ki naj zagotovi nemoteno in učinkovito delovanje celotnega pravosodnega sistema, tako tudi državnega tožilstva. Projekt želi izkoristiti sodobne tehnološke možnosti na informacijsko – komunikacijskem področju za nadgradnjo informacijske podpore obstoječim pravosodnim poslovnim procesom kot tudi za njihovo spreminjanje v cilju večje uporabnosti in učinkovitosti, seveda ob spoštovanju najvišjih varnostnih standardov za varovanje osebnih podatkov.

Nov informacijski sistem bo ročno vodene vpisnike nadomestil z elektronsko vodenimi in povezanimi vpisniki. Boljša bosta strojna in programska oprema. To bo omogočilo takojšnjo pridobitev iskanega podatka in statistike iz enotne podatkovne baze, za želeno obdobje, za posamezno tožilsko enoto ter za celotno državno tožilstvo in to za vse podatke, ki se vnašajo in shranjujejo v elektronsko vodenih vpisnikih. Večja bo preglednost in boljši nadzor.

Državni tožilci pričakujemo, da bo projekt E-pravosodje izboljšal sodelovanje in povezovanje s pravosodnimi organi in to zlasti na kazenskem področju. Enako si želimo tudi v razmerju do drugih (državnih) organov, s katerimi je nujno tesno in nemoteno sodelovanje in povezovanje, da se zagotovi učinkovito izvajanje nalog in pooblastil državnih tožilcev pri pregonu storilcev kaznivih dejanj. Povedano še posebej velja za policijo kot enega najpomembnejših partnerjev državnega tožilstva v predkazenskem postopku, kar lahko odločilno vpliva na končni uspeh kazenskega postopka. Nujna in za učinkovito delo državnih tožilcev pa je tudi povezljivost na mednarodni ravni (EUROJUST, EPOC).

Predvsem pa bo projekt E-pravosodje informacijsko in komunikacijsko povezal vsa državna tožilstva in tako zagotovil državnim tožilcem popolnejše in hitrejše informacije pri njihovem delu za pravilne in zakonite odločitve. Temu cilju sledi tudi nadgradnja vpisnikov in evidenc ter sploh informacijske podpore poslovanja državnih tožilstev in njeno usklajevanje z drugimi informacijskimi sistemi na kazenskem področju.

Dolgoročni cilj projekta E-pravosodje je brez listinsko poslovanje, brez tožilskega spisa v fizični obliki, zgolj elektronski e-spis s skeniranimi dokumenti. Cilj so ne le učinkovite, pač pa tudi uporabniku prijazne rešitve. Informatizacija državnega tožilstva naj prinese poenostavitve, udobnejše rešitve, večji učinek ob manjšem naporu, boljše rezultate vloženega dela.

Dela na projektu E-pravosodje so bila leta 2010 v polnem teku. Analiza obstoječega stanja je bila poleti končana, v drugi polovici leta pa so potekale intenzivne priprave na migracijo, to je na prenos podatkov iz sedanjih v nove vpisnike. Tako smo tudi v tem letu uspešno sodelovali z Ministrstvom za pravosodje RS kot naročnikom in podjetjem SRC d. o. kot izvajalcem projekta E-pravosodje. Poudarku dajemo kakovosti, da bodo končne rešitve korak naprej z zagotovitvijo za omogočanje učinkovitega

izvajanja pregona storilcev kaznivih dejanj in opravljanja nalog na področju drugih kaznivih ravnanj ter v civilnih in drugih sodnih postopkih.

9.10.1 Podpora pri delu državnih tožilcev v letu 2010

Center je zagotavljal vsakodnevno tehnično pomoč državnim tožilcem in drugim uporabnikom in to po telefonu, faksu ali elektronski pošti na naslovu: servis@dt-rs.si.

Center je nudil strokovno pomoč državnim tožilcem pri konkretnih kazenskih zadevah, povezanih z računalniško in organizirano kriminaliteto. Pomoč je bila nudena pri branju podatkov, zapisanih na elektronskih medijih ter pri proučitvi konkretnih znakov kaznivih dejanj s področja računalniške kriminalitete.

Konec leta je Center nudil pomoč tožilskim enotam pri zbiranju statističnih podatkov. Po zajemu podatkov je bilo izdelano poročilo o skupni statistiki, opremljeno s tabelarnimi in grafičnimi prikazi, kot sestavni del letnega poročila. Nudena je bila pomoč pri izdelavi pisnega dela Skupnega letnega poročila o delu državnih tožilcev.

Za potrebe državnega tožilstva in drugih državnih organov (Državnega zbora RS, Vlade RS, Ministrstva za pravosodje RS) ter medijev je Center zbiral podatke za posamezna kazniva dejanja in sklope kaznivih dejanj.

Center je aktivno sodeloval pri organizaciji in pripravi gradiv za ITD 2010 v Ljubljani ter nudil informacijsko podporo pri drugih dogodkih v organizaciji VDT RS ali društva državnih tožilcev.

Okrožni državni tožilec, ki dela na Centru, je kot uradna oseba za dostop do informacij javnega značaja deloval na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju: ZDIJZ, Uradni list RS, št. 24/03 s spremembami in dopolnitvami) za pristojnost VDT RS, kot tudi za ostala državna tožilstva.

Center je skrbel in urejal dostop do pravno - informacijskega sistema IUS INFO ter do raznih zbirk podatkov (elektronska zemljiška knjiga, sodni register, baza zavarovancev ZZZS, E - Risk).

9.10.2 Sodelovanje z drugimi pravosodnimi in državnimi organi

Center je aktivno sodeloval z ministrstvom za pravosodje, zlasti pri strategiji in planiranju investicijskih sredstev. Sodelovali smo z ustreznimi informacijskimi službami policije, Vrhovnega sodišča RS, Državnega pravobranilstva RS, predvsem pri izmenjavi strokovnih mnenj in medsebojne pomoči. Pri posameznih strokovnih vprašanjih je Center sodeloval z državnimi organi in institucijami civilne družbe.

9.10.3 Sodelovanje v mednarodnih projektih

Slovenija je tudi leta 2009 sodelovala v projektu EPOC (European Pool on Organized Crime), ki teče od leta 2002. V projektu aktivno sodeluje od julija 2003 (Ministrstvo za pravosodje RS kot pogodbeni član in VDT RS preko Centra kot izvedbeni član projekta). Aprila 2009 se je začela četrta faza projekta (EPOC IV), ki ga financira EU in vodi Eurojust. Končni cilj je zagotovitev varne povezave za izmenjavo zaupnih podatkov v kazenskih zadevah med Eurojustom in državami članicami. Četrta faza projekta bo

končana marca 2012. Razširil se je tudi krog sodelujočih držav partneric iz EU, saj jih je sedaj že deset. V načrtu je nadaljnja promocija projekta v EU. Delo poteka preko stalne elektronske povezave med udeleženci ter rednih delovnih sestankov vsake tri mesece v eni izmed držav partneric.

V Eurojustu je od leta 2004 sprejet EPOC kot »Case Management System« (orodje za koordinacijo zadev Eurojusta).

Program je leta 2009 na novo opredelil EPOC IV kot spletno aplikacijo, ki je v primerjavi s prejšnjimi variantami veliko hitrejša in prijaznejša do uporabnika. Cilj nadaljnjega razvoja je izdelava programa za nacionalne potrebe, ki bo enakovreden se razvijajoči, a že delujoči varianti za Eurojust.

Sloveniji je bilo zaupano testiranje testne variante aplikacije. Aplikacija je bila nameščena na dve delovni postaji – na Zunanjem oddelku VDT RS v Mariboru ter na VDT RS v Ljubljani. Z rezultati testiranj smo seznanili udeležence na rednem delovnem sestanku projekta v Pragi marca 2011.

9.10.4 Načrti za prihodnost

- Sprotno vzdrževanje, dopolnjevanje in nadgradnja obstoječe in, po potrebi, nabava nove strojne in programske računalniške opreme,
- nadaljevanje sodelovanja pri projektu prenove informacijsko - komunikacijskega sistema na državnem tožilstvu (E- pravosodje),
- sodelovanje z drugimi državnimi organi pri izmenjavi informacijskih podatkov,
- nadaljevanje sodelovanja v mednarodnih projektih.

9.10.5 Spletne strani državnega tožilstva

Na naslovu <http://intranet.dt-rs.si> so spletne strani državnega tožilstva, namenjene notranji komunikaciji v organizaciji. Tam so na voljo strokovne in pravne informacije za tožilce, pomočnike, strokovne sodelavce in ostalo osebje, zaposleno na državnih tožilstvih. Dodane so nekatere koristne povezave v svetovni splet. Prostor je namenjen tudi informacijam Društva državnih tožilcev RS ter sindikatu zaposlenih na tožilstvu.

Na naslovu <http://www.dt-rs.si> so objavljene spletne strani VDT RS, namenjene širši javnosti. Predstavljajo državno tožilstvo, njegovo organiziranost, pristojnosti in pooblastila. Vsebujejo tudi temeljno informacijo o pravnih podlagah za opravljanje nalog državnih tožilcev, uporabne spletne povezave in javna obvestila v skladu z ZDIJZ.

9.11 Sodelovanje z državnimi organi

9.11.1 Sodelovanje z Ministrstvom za pravosodje RS

Ministrstvo za pravosodje je spomladi 2010 VDT RS poslalo najprej teze, nato osnutek novega Zakona o državnem tožilstvu in sredi poletja še predlog tega zakona, ki sta bila pripravljena brez sodelovanja predstavnikov tožilstva. Celotna državnotožilska organizacija je imela veliko pripomb na pripravljene osnutek in predvsem na koncept novega zakona. Na veliko nesmiselnih, nejasne, konceptualno zgrešenih in strokovno spornih določb smo opozarjali na štirih sestankih na ministrstvu za pravosodje v maju 2010. V predlogu novega Zakona o državnem tožilstvu, ki smo ga prejeli tik pred sodnimi

počitnicami 2010 velika večina naših pripomb ni bila upoštevana, obrazložitev teksta pa ni ponudila nobene razlage, zakaj je temu tako. Kljub neupoštevanju strokovnih stališč in kljub nepripravljenosti ministrstva na dialog smo na predlog novega zakona ministrstvu posredovali argumentirane pripombe in opozorili, da bi bilo nujno državno tožilstvo kot strokovno in močno zainteresirano javnost vključiti prav v vse faze sprejemanja novega zakona. Tudi sestanek v zvezi z zakonom, na kateremu je v novembru 2010 sodeloval predsednik Vlade RS, ni pripomogel, da bi bila stališča stroke upoštevana. Kasneje in že v januarju smo od ministrstva zakonski teks, ki je bil vrnjen v fazo osnutka, ki pa prav tako ni upošteval argumentov stroke in ni vseboval kakršnihkoli odgovorov na naše obsežne pripombe. Konec januarja 2011 pa smo z ministrstva prejeli ponovno predlog novega zakona, ki je kljub našim številnim opozorilom in prošnjam tudi ostal brez argumentacije glede naših pripomb.

Zaskrbljujoče je, da je iz predloga novega zakona slutiti, da so posamezne predlagane rešitve pisane zaradi zakonskega pokritja zaključkov poročila o spornem izrednem pravosodnem nadzoru nad Okrožnim državnim tožilstvom v Ljubljani, ki so ga predstavniki ministrstva izvedli konec leta 2009 in izdanih Obveznih navodilih ministra za uporabo DTR iz začetka leta 2010, katerih uporabo je Ustavno sodišče RS prepovedalo 8. 7. 2010. Iz vsebine posameznih določb predloga novega zakona je moč slutiti, da so pisane za konkretne situacije, kar pa v pravni državi ne more biti dobra popotnica za sprejemanje tako pomembnega zakona.

Ustavno sodišče (U-I-82/10-3 z dne 8.7.2010) je na podlagi zahteve za oceno ustavnosti vložene na pobudo generalne državne tožilke začelo postopek za oceno ustavnosti 4. odstavka 7. člena ZDT, ki ministra pooblašča za sprejemanje obveznih navodil za uporabo DTR in do končne odločitve zadržalo izvrševanje te zakonske določbe, ter prepovedalo uporabo ministrovih Obveznih navodil za uporabo Državnotožilskega reda. Ustavno sodišče je v razlogih za takšno odločitev navedlo, da bo ocenjevalo, ali je takšno zakonsko pooblastilo ministru ustavno dopustno in ali so pristojnosti ministra jasno razmejene, pri čemer se ne bo moglo izogniti odgovoru na vprašanje o položaju državnega tožilstva v sistemu državne oblasti v smislu 135. člena URS. Zato smo ministru predlagali, da s pripravo novega državnotožilskega zakona počaka do odločitve Ustavnega sodišča. Predlog ni bil sprejet.

Tako ostaja naša ocena, da ministrstvo pri pripravi zakona ni upoštevalo pripomb stroke, tekst zakona je slab, sistemsko neustrezno urejen, preobsežen, škodljiv za učinkovitost dela državnih tožilcev in še posebej škodljiv, ko posega v organiziranost Skupine in Specializiranega oddelka, ruši primerljivost državnotožilske organizacije z organizacijo sodišč ter povečuje vpliv ministrstva na delo državnega tožilstva, generalnemu državnemu tožilcu zmanjšuje pristojnosti in tožilstvu jemlje samostojnost. Rešitve pripravljenega zakona slabijo funkcijo pregona, še posebej pa učinkovitost pri pregonu najzahtevnejših oblik gospodarskega in organiziranega kriminala. V ambiciji in trudu zagotoviti kakovostno, jasno in strokovno usklajeno besedilo zakona po skoraj celoletnem prizadevanju zaradi neodzivnosti ministrstva očitno nismo uspeli.

9.11.2 Sodelovanje z drugimi organi glede zahtevnih primerov gospodarskega kriminala

V zvezi z zahtevnim gospodarskim kriminalom je nadvse pomembno sodelovanje državnega tožilstva tudi s predstavniki nadzornih institucij. Ob pomoči vodstva državnotožilske organizacije predvsem državni tožilci Skupine intenzivno in kontinuirano sodelujejo z vodstvom Agencije za trg vrednostnih papirjev in Urada za varstvo konkurence. Na VDT RS pa smo pogrešali sodelovanje z Banko Slovenije, ker je to institucija, ki izvaja nadzor nad poslovanjem bank, odgovarja za splošno likvidnost bančnega

sistema ter oblikuje, uveljavlja in nadzoruje sistem pravil za varno in skrbno poslovanje bank ter določa obliko in višino obveznih rezerv bank. Posebej pomembno bi bilo sodelovanje z Banko Slovenije na področju sumov kaznivih dejanj pri prevzemih določenih gospodarskih družb ter s tem povezanimi krediti, ki so jih banke odobrile za prevzem gospodarskih družb ter v nekaterih primerih tudi odobrile odlog vračila kreditov. Zato je generalna državna tožilka že v letu 2009 organizirala sestanek z guvernerjem in drugimi predstavniki Banke Slovenije, na katerem smo predstavniki državnega tožilstva opozorili na problematiko in s tem povezano idejo o sodelovanju, vendar so predstavniki Banke Slovenije ocenili, da so bili krediti praviloma ustrezno zavarovani in tako do tesnejšega sodelovanja še ni prišlo.

9.11.3 Sodelovanje z Inšpektoratom za delo RS, Davčno upravo RS in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS glede kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varstvo

V preteklem letu se je bo povečanju stečajev in likvidnostnih težav različnih gospodarskih družb ugotovil velik obseg primerov, ko gospodarske družbe ob tihi toleranci niso plačevale socialnih prispevkov delavcem, včasih pa jim je bil odlog plačila tudi odobren. Na VDT RS smo bili zaradi velikega obsega takšnih primerov prepričani, da gre za sistemski problem, ki ga le v manjšem obsegu lahko za nazaj rešujemo s kazenskim pregonom, v okviru katerega je morebitnim storilcem potrebno dokazati tudi naklepno ravnanje in ne zgolj dejstvo neplačila. Zaradi te problematike je bilo na iniciativo vodstva državnotožilske organizacije več posvetov s predstavniki policije, Davčne uprave RS, Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje RS, Pravne fakultete v Ljubljani, Inšpektorata RS za delo in Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS. VDT RS je v obravnavo problematike pritegnilo tudi civilnopravni oddelek našega tožilstva, ki je svojimi stališči bistveno pripomogel pri ustreznih rešitvah problematike. Izkazalo se je tudi, da je problem sistemski in da ga ni mogoče rešiti s kazenskim pregonom, ki predstavlja ultima ratio in le za nazaj sankcionira storilce kaznivih dejanj. Kljub temu pa smo poskrbeli, da državni tožilci morebitne kazenske ovadbe povezane s kršitvami pravic delavcem tekoče in pravočasno obravnavajo.

Sodelovanje z Davčno upravo RS je v preteklem letu potekalo tudi na področju problemov povezanih s sumi utaje davka na dodano vrednost in »missing trade« družb ter zaradi zagotavljanja kakovostno napisanih kazenskih ovadb. Državni tožilci, ki na prvi stopnji obravnavajo primere davčnih zatajitev so namreč opozorili na več problemov v zvezi s kazenskimi ovadbami in med drugim tudi na problem nekoordiniranega delovanja davčnih uradov, do katerega pride, ker en davčni urad izvaja postopek nadzora nad družbo, ki je »missing trader«, drug pa nad družbo, ki je »profiter«. Obe družbi naj bi na papirju poslovno sodelovali, s strani »missing traderja« so bili »profiterju« izdani računi za storitve, ki naj bi jih »missing trader« opravil za »profiterja«, »profiter« je račune vključno z DDV tudi plačal in po prejemu računov davčni urad odloči, da so bile storitve opravljene in ker »missing trader« ne predloži obračuna DDV od storitev in navkljub prejetemu znesku DDV, le tega ne priglasijo kot izstopnega DDV, odloči tudi, da mora »missing trader« plačati DDV po teh računih. Istočasno pa drugi davčni urad, ki obravnava profiterja, profiterju teh računov ne prizna, jih šteje za fiktivne, ker jih je izdala, družba, ki v resnici ne posluje in storitve po teh računih šteje ter da je tako profiter neupravičeno uveljavljal odbitek vstopnega DDV in si tako neupravičeno znižal davčno osnovo. Prvi davčni urad nato poda kazensko ovadbo zoper »missing trade« družbo, drugi davčni urad pa zoper »profiterja« ter si tako navedbe obeh ovadb o isti stvari nasprotujejo. Poleg tega problema se tu pojavi tudi problem dvojnega obdavčenja.

9.11.4 Sodelovanje s policijo

Sodelovanje državnega tožilstva s policijo je ne samo zakonsko določeno in opredeljeno, ampak tudi nujno potrebno za uspešno delovanje obeh inštitucij: na eni strani policije kot organa odkrivanja kaznivih dejanj in storilcev, na drugi strani pa tožilstva kot organa pregona storilcev kaznivih dejanj.

Ob podanih razlogih za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, se aktivira dolžnost in z njo povezane aktivnosti policije, da izsledi storilca kaznivega dejanja ter zavaruje sledove kaznivega dejanja in predmete, ki utegnejo biti dokaz v kazenskem postopku, policija pa mora zbrati tudi vsa obvestila in informacije pomembne za uspešno izvedbo kazenskega postopka.

Uspešno delo policije naj bi se zaključilo s podajo kvalitetne kazenske ovadbe, ki je predpogoj za uspešno delo državnega tožilca. Če ovadba ni kakovostna in ne vsebuje vseh potrebnih podatkov, je oteženo odločanje državnega tožilca, nanj pa se prenese delo v prekazenskem postopku.

Predvsem pri preiskovanju najbolj zahtevnih in obsežnih primerov klasičnega, organiziranega in gospodarskega kriminala je nujno sodelovanje državnega tožilca in policije že v zgodnjih fazah. Državni tožilec ve, kakšna mora biti kvaliteta in kvantiteta zbranih dokazov za uspešen pregon storilcev kaznivih dejanj in katere dokaze potrebuje za uspešno dokazovanje kaznivih dejanj v kazenskem postopku.

Vsa okrožna državna tožilstva in Skupina so poročali o sodelovanju s policijo v predkazenskem postopku. Praviloma je sodelovanje najboljše tam, kjer tožilstvo in policija pokrivata manjšo krajevno pristojnost, saj so s tem mogoči tudi pogostejši osebni kontakti in sodelovanje pri obravnavanju večjega dela vseh obravnavanih primerov. Ustrezni temu podatku pa so podatki o kvaliteti podanih kazenskih ovadb, kot jih ocenjujejo tožilci - kjer v predkazenskem postopku tožilstvo in policija sodelujeta je kvaliteta kazenskih ovadb primerna, kjer pa to, glede na število obravnavanih zadev in velikost krajevno in stvarno podane pristojnosti ni mogoče, kvaliteta kazenskih ovadb pade. Praviloma je tesno in dobro tudi sodelovanje državnih tožilcev Skupine s policijo, saj že narava dela in vsebina ter število primerov, ki jih obravnava Skupina narekujejo intenzivno sodelovanje Skupine v celotnem predkazenskem postopku.

Praviloma na kvaliteto kazenskih ovadb kažejo tudi podatki v tabelah 21p, 21m, 21po in 22p, 22m in 22po. V tabelah 22 so namreč prikazani podatki o številu zavrženih kazenskih ovadb v letu poročanja v tabelah 21 pa podatki o številu ovadb, ki so bile poslane v dopolnitev. Tako lahko vidimo, da je od skupaj rešenih ovadb za polnoletne osebe v letu 2010 za 10649 ovadb bila zahtevana dopolnitev kazenske ovadbe oziroma predlagana preiskovalna dejanja. Kar 22 % kazenskih ovadb od ovadb v reševanju je bilo v letu poročanja potrebno dopolniti (14 odstotkov ovadb je morala dopolniti policija, v 8 % pa so državni tožilci na sodišču zahtevali posamezna preiskovalna dejanja). Ta odstotek je nekoliko manjši od tistega v letu 2009 (25 %) in v letu 2008 (26 %).

Pri obsežnejših zadevah so državni tožilci pogrešali predvsem dejansko formiranje delovnih skupin na strani policije. Rešitev je predstavljala ustanovitev Nacionalnega preiskovalnega urada, ki je pričel delovati v letu 2010 in je največ sodeloval s Skupino. Ocena državnih tožilcev pa je, da Nacionalni preiskovalni urad ni obravnaval vseh zadev, za katere so državni tožilci menili, da bi jih moral. Premajhno število kriminalistov in premajhno število državnih tožilcev v Skupini ne bi smelo predstavljati ovire za prevzem zadev, ki bi jih ti dve organizacijski enoti morali obravnavati. Zato je nujno v obeh enotah zagotoviti zadostno število kadrov.

Ob koncu leta 2010 je pričela veljati nova Uredba o sodelovanju državnega tožilstva, policije in drugih pristojnih državnih organov in inštitucij pri odkrivanju in pregonu storilcev kaznivih dejanj ter delovanju specializiranih in skupnih preiskovalnih skupin. Ta uredba naj bi, tako uredbodajalec, zagotovila boljše sodelovanje pristojnih državnih organov pri odkrivanju in pregonu gospodarskega in organiziranega kriminala in posledično prinesla več dobrih rezultatov na področju pregona. Kot že večkrat državni tožilci ponovno poudarjajo, da birokratiziranje postopkov ne pripomore k kakovosti sodelovanja in ocenjujejo, da je ZKP zadostna podlaga za sodelovanje s policijo v predkazenskem postopku, če obstaja volja za dobro in kakovostno delo.

V letu 2010 ni prišlo do ustanovitve specializirane preiskovalne skupine niti skupne preiskovalne skupine, katerih pogoje za ustanovitev, sestavo in delovanje ureja 160. a. člen ZKP. Državni tožilci pa so, kljub temu da specializirane skupine niso bile formalno ustanovljene, v veliko zadevah sodelovali s policijo in drugimi državnimi organi pri preiskovanju v predkazenskem postopku.

Tabela 7 letnega poročila nam nudi pregled posameznih procesnih aktivnosti po državnih tožilstvih. Pod rubriko Usmerjanje policije ter drugih pristojnih organov in inštitucij navedeni podatki zajemajo praviloma usmerjanje policije v zadevah, v katerih so v predkazenskem postopku uporabljeni prikriti preiskovalni ukrepi, saj v teh primerih tožilec vedno usmerja predkazenski postopek.

Predstavniki VDT RS in policije so se sestali na posvetu o problematiki odkrivanja in pregona kaznivih dejanj »missing trade« družb. Predstavniki VDT RS so izpostavili pomembnost zgodnjega sodelovanja med policijo in tožilstvom, pa tudi Davčno upravo RS, opozorili pa so tudi na ustrezen pravni postopek, da bodo pridobljeni dokazi zakoniti. Drugi sestanek na to temo med obema institucijama je bil proti koncu leta in na njem so predstavniki policije izpostavili nekatera odprta vprašanja, ki zadevajo različne načine preiskovanja teh kaznivih dejanj in možnost različnih pravnih kvalifikacij dejanj.

Na pobudo generalne državne tožilke je na VDT RS potekal sestanek s predstavniki policije, na katerem smo se dogovorili o usmeritvah za ustrezno urejanje in pošiljanje obsežne dokumentacije, ki predstavlja priloge kazenske ovadbe. Eden od sestankov policije je bil namenjen zaznanemu povečanemu obsegu gospodarske kriminalitete in problemi v zvezi s tem. Redno je potekalo sodelovanje državnih tožilcev na prvi stopnji s policijo, ko je šlo za reševanje konkretnih primerov.

9.11.5 Sodelovanje s Carinsko upravo RS

Predstavniki VDT RS in Carinske uprave RS so se dogovorili za aktivnejše sodelovanje pri obravnavi kaznivih dejanj goljufije na škodo Evropskih skupnosti in s področja nadzorovane pošiljke.

10 Ocena delovanja državnega tožilstva

Državna tožilstva v Sloveniji so v preteklem letu kljub nadaljevanju povečevanja priliva novih zadev in manjšemu številu državnih tožilcev rešila 73 % vseh v tem letu prejetih zadev zoper polnoletne storilce kaznivih dejanj. To je enak delež kot v letu 2009, vendar pa so upoštevajoč absolutne številke državni tožilci na prvi stopnji rešili kar 2824 zadev več kot v letu pred tem. Naraslo pa je število zadev rešenih z alternativnimi oblikami pregona. Povečuje se število zahtevnih predkazenskih in kazenskih postopkov, predvsem na področju gospodarskega kriminala.

Uspešno je bilo tudi delo državnih tožilstev prve stopnje na področju obtoževanja, saj so državni tožilci v 32 % rešitev v zvezi s prejetimi ovadbami zoper polnoletne storilce, vložili neposredne obtožne akte, v zadevah prejetih po opravljeni sodni preiskavi pa so v 65 % primerov vložili obtožnice. Tudi delež obsodilnih sodb, ki ostaja na nivoju 79%, kaže na uspešno delo državnih tožilcev.

Tudi vsi oddelki VDT RS so delo v preteklem letu tekoče opravili. Ob rednem delu pa je v letu 2010 veliko časa VDT RS namenilo tudi proučevanje in komentiranje osnutkov in predlogov sprememb zakonodaje, drugih predpisov in splošnega akta, ki smo jih v mnenje prejeli z ministrstva za pravosodje.

Kljub manjšemu številu državnih tožilcev tako na prvi stopnji kot tudi na najvišjem državnem tožilstvu v državi in večji obremenjenosti, ocenjujemo, da je bilo delo opravljeno brez zaostankov, tekoče in kakovostno.

11 Priloge

Tabela 19p: Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce

ODT	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. 2010	Odstotek rešenih
ODT CE	1534	4296	143	5973	4113	1860	69
ODT KK	219	1563	19	1801	1555	246	86
ODT KP	936	2886	38	3860	2867	993	74
ODT KR	601	2704	12	3317	2647	670	80
ODT LJ	4032	10202	237	14471	9972	4499	69
ODT MB	1925	5089	80	7094	4848	2246	68
ODT MS	223	1991	57	2271	2014	257	89
ODT NG	421	1311	19	1751	1336	415	76
ODT NM	899	2140	35	3074	2293	781	75
ODT PT	521	1665	17	2203	1715	488	78
ODT SG	317	1005	30	1352	1094	258	81
SKUPINA	184	256	3	443	168	275	38
SP.ODD.	44	370	0	414	272	142	66
Skupaj	11856	35478	690	48024	34894	13130	73

Tabela 19m: Prejete, rešene in nerešene ovadbe proti mladoletnikom

ODT	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. 2010	Odstotek rešenih
ODT CE	107	263	6	376	261	115	69
ODT KK	2	103	1	106	97	9	92
ODT KP	37	160	0	197	141	56	72
ODT KR	12	176	0	188	156	32	83
ODT LJ	319	935	11	1265	999	266	79
ODT MB	69	440	12	521	428	93	82
ODT MS	9	99	1	109	105	4	96
ODT NG	27	80	1	108	83	25	77
ODT NM	30	210	0	240	176	64	73
ODT PT	15	76	1	92	85	7	92
ODT SG	4	77	0	81	75	6	93
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP.ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	631	2619	33	3283	2606	677	79

Tabela 19po: Prejete, rešene in nerešene ovadbe zoper pravne osebe

ODT	Prenesene nerešene ovadbe	Prejete ovadbe	Kasnejše odločitve	Skupaj v delu	Rešene ovadbe	Nerešene ovadbe na dan 31.12. 2010	Odstotek rešenih
ODT CE	56	78	4	138	56	82	41
ODT KK	6	33	0	39	19	20	49
ODT KP	49	69	0	118	45	73	38
ODT KR	18	51	0	69	36	33	52
ODT LJ	282	503	12	797	427	370	54
ODT MB	116	169	5	290	149	141	51
ODT MS	7	31	1	39	28	11	72
ODT NG	21	50	1	72	38	34	53
ODT NM	52	90	2	144	100	44	69
ODT PT	16	67	0	83	51	32	61
ODT SG	24	68	1	93	76	17	82
SKUPINA	22	37	0	59	19	40	32
Skupaj	669	1246	26	1941	1044	897	54

Tabela 20p: Nerešene ovadbe zoper polnoletne storilce na dan 31.12.2010

ODT	Nerešene skupaj	Pri sodišču	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	1860	371	20	410	1059	57
ODT KK	246	15	15	110	106	43
ODT KP	993	80	178	356	379	38
ODT KR	670	108	65	228	269	40
ODT LJ	4499	267	664	924	2644	59
ODT MB	2246	402	223	527	1094	49
ODT MS	257	59	87	80	31	12
ODT NG	415	103	47	173	92	22
ODT NM	781	210	15	127	429	55
ODT PT	488	186	30	48	224	46
ODT SG	258	87	29	59	83	32
SKUPINA	275	2	26	3	244	89
SP.ODD.	142	15	2	58	67	47
Skupaj	13130	1905	1401	3103	6721	51

Tabela 20m: Nerešene ovadbe proti mladoletnikom na dan 31.12.2010

ODT	Nerešene skupaj	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	115	0	18	97	84
ODT KK	9	0	1	8	89
ODT KP	56	6	21	29	52
ODT KR	32	0	23	9	28
ODT LJ	266	32	52	182	68
ODT MB	93	9	28	56	60
ODT MS	4	0	4	0	0
ODT NG	25	0	18	7	28
ODT NM	64	0	9	55	86
ODT PT	7	1	1	5	71
ODT SG	6	0	4	2	33
SKUPINA	0	0	0	0	0
SP.ODD.	0	0	0	0	0
Skupaj	677	48	179	450	66

Tabela 20po: Nerešene ovadbe zoper pravne osebe na dan 31.12.2010

ODT	Nerešene skupaj	Pri sodišču	Pri policiji	Pri drugih organih	Pri državnem tožilcu	Odstotek nerešenih pri državnem tožilcu
ODT CE	82	3	1	24	54	66
ODT KK	20	0	1	7	12	60
ODT KP	73	4	18	6	45	62
ODT KR	33	0	2	18	13	39
ODT LJ	370	12	12	140	206	56
ODT MB	141	13	15	45	68	48
ODT MS	11	0	3	6	2	18
ODT NG	34	9	8	10	7	21
ODT NM	44	6	2	7	29	66
ODT PT	32	8	0	8	16	50
ODT SG	17	2	8	3	4	24
SKUPINA	40	0	9	1	30	75
Skupaj	897	57	79	275	486	54

Tabela 21p: Zahteve za dopolnitev ovadb zoper polnoletne storilce

ODT	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadbe	Odstotek dopolnitev	Predlagana preiskovalna dejanja	Odstotek preiskovalnih dejanj	Skupaj zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj	Odstotek zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj
ODT CE	5973	422	7	685	11	1107	19
ODT KK	1801	134	7	51	3	185	10
ODT KP	3860	984	25	135	3	1119	29
ODT KR	3317	1161	35	271	8	1432	43
ODT LJ	14471	2256	16	458	3	2714	19
ODT MB	7094	359	5	1040	15	1399	20
ODT MS	2271	340	15	159	7	499	22
ODT NG	1751	299	17	144	8	443	25
ODT NM	3074	476	15	380	12	856	28
ODT PT	2203	253	11	242	11	495	22
ODT SG	1352	95	7	198	15	293	22
SKUPINA	443	64	14	8	2	72	16
SP.ODD.	414	12	3	23	6	35	8
Skupaj	48024	6855	14	3794	8	10649	22

Tabela 21m: Zahteve za dopolnitev ovadb proti mladoletnikom

ODT	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadbe	Odstotek dopolnitev
ODT CE	376	17	5
ODT KK	106	2	2
ODT KP	197	82	42
ODT KR	188	29	15
ODT LJ	1265	95	8
ODT MB	521	29	6
ODT MS	109	6	6
ODT NG	108	33	31
ODT NM	240	31	13
ODT PT	92	15	16
ODT SG	81	2	2
SKUPINA	0	0	0
Skupaj	3283	341	10

Tabela 21po: Zahteve za dopolnitev ovadb zoper pravne osebe

ODT	Skupaj ovadb v delu	Zahtevana dopolnitev ovadbe	Odstotek dopolnitev	Predlagana preiskovalna dejanja	Odstotek preiskovalnih dejanj	Skupaj zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj	Odstotek zahtevanih dopolnitev in preiskovalnih dejanj
ODT CE	138	18	13	3	2	21	15
ODT KK	39	8	21	0	0	8	21
ODT KP	118	22	19	5	4	27	23
ODT KR	69	11	16	0	0	11	16
ODT LJ	797	212	27	14	2	226	28
ODT MB	290	22	8	33	11	55	19
ODT MS	39	12	31	1	3	13	33
ODT NG	72	17	24	9	13	26	36
ODT NM	144	24	17	6	4	30	21
ODT PT	83	7	8	8	10	15	18
ODT SG	93	5	5	3	3	8	9
SKUPINA	59	12	20	0	0	12	20
Skupaj	1941	370	19	82	4	452	23

Tabela 22p: Odločitve o ovadbah zoper polnoletne storilce

ODT	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za preiskavo	Odstotek zahtev za preiskavo	Neposredne obtožbe in obtožni predlogi	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	4113	1768	43	577	14	1307	32	461	11
ODT KK	1555	653	42	159	10	621	40	122	8
ODT KP	2867	1048	37	276	10	1122	39	421	15
ODT KR	2647	1263	48	291	11	720	27	373	14
ODT LJ	9972	4094	41	1182	12	3066	31	1630	16
ODT MB	4848	2122	44	643	13	1675	35	408	8
ODT MS	2014	682	34	376	19	655	33	301	15
ODT NG	1336	663	50	207	15	285	21	181	14
ODT NM	2293	981	43	438	19	701	31	173	8
ODT PT	1715	757	44	246	14	530	31	182	11
ODT SG	1094	346	32	151	14	344	31	253	23
SKUPINA	168	10	6	143	85	11	7	4	2
SP. ODD.	272	201	74	8	3	55	20	8	3
VDT RS	8	1	13	2	25	5	63	0	0
Skupaj	34902	14589	42	4699	13	11097	32	4517	13

Tabela 22m: Odločitve o ovadbah proti mladoletnikom

ODT	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za pripravljalni postopek	Odstotek zahtev za pripravljalni postopek	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	261	124	48	103	39	34	13
ODT KK	97	31	32	54	56	12	12
ODT KP	141	58	41	46	33	37	26
ODT KR	156	86	55	41	26	29	19
ODT LJ	999	462	46	437	44	100	10
ODT MB	428	208	49	141	33	79	18
ODT MS	105	40	38	47	45	18	17
ODT NG	83	33	40	27	33	23	28
ODT NM	176	47	27	103	59	26	15
ODT PT	85	51	60	20	24	14	16
ODT SG	75	24	32	36	48	15	20
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	2606	1164	45	1055	40	387	15

Tabela 22p: Odločitve o ovadbah zoper pravne osebe

ODT	Vse rešene ovadbe	Zavržene ovadbe	Odstotek zavrženih	Zahteve za preiskavo	Odstotek zahtev za preiskavo	Neposredne obtožbe in obtožni predlogi	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	56	23	41	7	13	4	7	22	39
ODT KK	19	14	74	2	11	2	11	1	5
ODT KP	45	25	56	0	0	4	9	16	36
ODT KR	36	22	61	2	6	2	6	10	28
ODT LJ	427	259	61	31	7	26	6	111	26
ODT MB	149	114	77	14	9	5	3	16	11
ODT MS	28	10	36	10	36	5	18	3	11
ODT NG	38	17	45	9	24	0	0	12	32
ODT NM	100	47	47	27	27	4	4	22	22
ODT PT	51	35	69	4	8	4	8	8	16
ODT SG	76	32	42	10	13	8	11	26	34
SKUPINA	19	4	21	8	42	6	32	1	5
Skupaj	1044	602	58	124	12	70	7	248	24

Tabela 23p: Zavrnjenj e ovadb zoper polnoletne storilce

ODT	Zavržene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju in odloženem pregonu	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi malhnege pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrženih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrženih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrženih
ODT CE	1768	219	12	100	6	310	18	28	2	1111	63
ODT KK	653	167	26	86	13	34	5	5	1	361	55
ODT KP	1048	125	12	54	5	129	12	4	0	736	70
ODT KR	1263	224	18	212	17	51	4	13	1	763	60
ODT LJ	4094	654	16	637	16	41	1	104	3	2658	65
ODT MB	2122	144	7	88	4	1076	51	15	1	799	38
ODT MS	682	88	13	67	10	152	22	8	1	367	54
ODT NG	663	145	22	89	13	118	18	12	2	299	45
ODT NM	981	85	9	108	11	86	9	21	2	681	69
ODT PT	757	81	11	114	15	187	25	45	6	330	44
ODT SG	346	130	38	10	3	31	9	27	8	148	43
SKUPINA	10	0	0	0	0	0	0	4	40	6	60
SP. ODD.	201	2	1	0	0	0	0	1	0	198	99
VDT RS	1	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0
Skupaj	14589	2064	14	1566	11	2215	15	287	2	8457	58

Tabela 23m: Zavrnjenj e ovadb proti mladoletnikom

ODT	Zavržene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju in odloženem pregonu	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi malhnege pomena in načela sorazmernosti	Odstotek od zavrženih	Zavrženje zaradi smotnosti	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrženih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrženih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrženih
ODT CE	124	46	37	11	9	7	6	34	27	0	0	26	21
ODT KK	31	12	39	0	0	0	0	4	13	0	0	15	48
ODT KP	58	20	34	7	12	15	26	3	5	0	0	13	22
ODT KR	86	15	17	24	28	7	8	2	2	0	0	38	44
ODT LJ	462	108	23	225	49	45	10	1	0	0	0	83	18
ODT MB	208	51	25	18	9	11	5	114	55	0	0	14	7
ODT MS	40	10	25	5	13	14	35	8	20	0	0	3	8
ODT NG	33	11	33	5	15	8	24	0	0	0	0	9	27
ODT NM	47	9	19	20	43	7	15	3	6	0	0	8	17
ODT PT	51	4	8	8	16	12	24	22	43	0	0	5	10
ODT SG	24	14	58	0	0	1	4	4	17	0	0	5	21
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1164	300	26	323	28	127	11	195	17	0	0	219	19

Tabela 23po: Zavrnjenj e ovadb zoper pravne osebe

ODT	Zavržene ovadbe skupaj	Zavrženja po poravnavanju in odloženem pregonu	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi malhnege pomena in načela	Odstotek od zavrženih	Zavrženja zaradi umika predloga oškodovanca	Odstotek od zavrženih	Zavrženo zaradi zastaranja	Odstotek od zavrženih	Zavrženo iz drugih razlogov	Odstotek od zavrženih
ODT CE	23	0	0	0	0	1	4	1	4	21	91
ODT KK	14	2	14	0	0	0	0	0	0	12	86
ODT KP	25	0	0	0	0	0	0	0	0	25	100
ODT KR	22	0	0	3	14	0	0	0	0	19	86
ODT LJ	259	1	0	6	2	0	0	6	2	246	95
ODT MB	114	0	0	1	1	54	47	0	0	59	52
ODT MS	10	0	0	0	0	0	0	0	0	10	100
ODT NG	17	0	0	1	6	0	0	1	6	15	88
ODT NM	47	0	0	1	2	0	0	1	2	45	96
ODT PT	35	0	0	0	0	0	0	0	0	35	100
ODT SG	32	0	0	0	0	0	0	2	6	30	94
SKUPINA	4	0	0	2	50	0	0	2	50	0	0
Skupaj	602	3	0	14	2	55	9	13	2	517	86

Tabela 24p: Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper polnoletne storilce

ODT	Prejete zadeve po preiskavi	Odstop od pregona	Odstotek odstopa od pregona	Vložena obtožba	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	683	209	31	338	49	136	20
ODT KK	175	22	13	132	75	21	12
ODT KP	256	47	18	168	66	41	16
ODT KR	298	44	15	234	79	20	7
ODT LJ	1131	214	19	780	69	137	12
ODT MB	663	148	22	432	65	83	13
ODT MS	367	85	23	255	69	27	7
ODT NG	216	60	28	133	62	23	11
ODT NM	337	70	21	221	66	46	14
ODT PT	221	64	29	128	58	29	13
ODT SG	135	23	17	90	67	22	16
SKUPINA	76	27	36	40	53	9	12
SP. ODD.	4	1	25	3	75	0	0
Skupaj	4562	1014	22	2954	65	594	13

Tabela 24m: Odločitve po opravljenem pripravljalnem postopku proti mladoletnikom

ODT	Prejete zadeve po pripravljalnem postopku	Predlog za ustavitev	Odstotek ustavitvev postopka	Vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje	Odstotek predlogov	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	82	39	48	41	50	2	2
ODT KK	54	25	46	27	50	2	4
ODT KP	65	15	23	50	77	0	0
ODT KR	42	17	40	24	57	1	2
ODT LJ	346	97	28	238	69	11	3
ODT MB	141	41	29	93	66	7	5
ODT MS	40	10	25	30	75	0	0
ODT NG	40	20	50	20	50	0	0
ODT NM	98	38	39	60	61	0	0
ODT PT	24	9	38	13	54	2	8
ODT SG	32	14	44	17	53	1	3
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	964	325	34	613	64	26	3

Tabela 24po: Odločitve po opravljeni sodni preiskavi zoper pravne osebe

ODT	Prejete zadeve po preiskavi	Odstop od pregona	Odstotek odstopa od pregona	Vložena obtožba	Odstotek obtoženih	Rešeno na drug način	Odstotek rešenih na drug način
ODT CE	10	5	50	2	20	3	30
ODT KK	1	0	0	1	100	0	0
ODT KP	1	1	100	0	0	0	0
ODT KR	2	1	50	1	50	0	0
ODT LJ	49	27	55	7	14	15	31
ODT MB	20	10	50	3	15	7	35
ODT MS	7	4	57	3	43	0	0
ODT NG	3	1	33	0	0	2	67
ODT NM	11	4	36	4	36	3	27
ODT PT	2	2	100	0	0	0	0
ODT SG	7	2	29	2	29	3	43
SKUPINA	5	2	40	1	20	2	40
Skupaj	118	59	50	24	20	35	30

Tabela 25p: Delež obtoževanja zoper polnoletne storilce

ODT	Vloženi obtožni predlogi	Vložene neposredne obtožnice	Vložene obtožnice po preiskavi	Skupaj obtoženih	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	1255	52	338	1645	4219	39
ODT KK	598	23	132	753	1571	48
ODT KP	999	123	168	1290	2847	45
ODT KR	697	23	234	954	2654	36
ODT LJ	2788	278	780	3846	9921	39
ODT MB	1650	25	432	2107	4868	43
ODT MS	631	24	255	910	2005	45
ODT NG	257	28	133	418	1345	31
ODT NM	678	23	221	922	2192	42
ODT PT	479	51	128	658	1690	39
ODT SG	305	39	90	434	1078	40
SKUPINA	1	10	40	51	101	50
SP.ODD.	53	2	3	58	268	22
VDT RS	5	0	0	5	8	63
Skupaj	10396	701	2954	14051	34767	40

Tabela 25m: Delež predlogov za izrek vzgojnega ukrepa ali kazenske sankcije mladoletnikom

ODT	Vloženi predlogi za izrek ukrepa in kaznovanje	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	41	240	17
ODT KK	27	97	28
ODT KP	50	160	31
ODT KR	24	157	15
ODT LJ	238	908	26
ODT MB	93	428	22
ODT MS	30	98	31
ODT NG	20	96	21
ODT NM	60	171	35
ODT PT	13	89	15
ODT SG	17	71	24
SKUPINA	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0
Skupaj	613	2515	24

Tabela 25po: Delež obtoževanja zoper pravne osebe

ODT	Vloženi obtožni predlogi	Vložene neposredne obtožnice	Vložene obtožnice po preiskavi	Skupaj obtoženih	Skupno število končnih odločitev	Odstotek obtoženih glede na skupno število končnih odločitev
ODT CE	2	2	2	6	59	10
ODT KK	1	1	1	3	18	17
ODT KP	2	2	0	4	46	9
ODT KR	0	2	1	3	36	8
ODT LJ	19	7	7	33	445	7
ODT MB	5	0	3	8	155	5
ODT MS	5	0	3	8	25	32
ODT NG	0	0	0	0	32	0
ODT NM	4	0	4	8	84	10
ODT PT	3	1	0	4	49	8
ODT SG	8	0	2	10	73	14
SKUPINA	0	6	1	7	16	44
Skupaj	49	21	24	94	1038	9

Tabela 26p: Uspeh obtoževanja zoper polnoletne storilce

ODT	Skupaj prejete sodbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Odstotek obsodilnih sodb glede na vse sodbe
ODT CE	1173	878	104	191	75
ODT KK	646	525	42	79	81
ODT KP	958	844	58	56	88
ODT KR	731	606	36	89	83
ODT LJ	2656	1998	157	501	75
ODT MB	1473	1164	114	195	79
ODT MS	815	681	37	97	84
ODT NG	431	369	29	33	86
ODT NM	702	510	108	84	73
ODT PT	683	553	26	104	81
ODT SG	387	307	30	50	79
SKUPINA	33	31	2	0	94
SP.ODD.	54	43	8	3	80
Skupaj	10742	8509	751	1482	79

Tabela 26m: Delež izrečenih vzgojnih ukrepov in kazenskih sankcij mladoletnikom

ODT	Skupaj prejete odločbe	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečeni sankciji	Sklep o ustavitvi postopka	Odstotek izrečenih sklepov in sodb glede na vse odločbe
ODT CE	88	32	2	54	39
ODT KK	41	20	1	20	51
ODT KP	52	26	0	26	50
ODT KR	35	21	2	12	66
ODT LJ	244	93	5	146	40
ODT MB	126	53	0	73	42
ODT MS	24	24	0	0	100
ODT NG	39	17	0	22	44
ODT NM	50	41	0	9	82
ODT PT	12	10	0	2	83
ODT SG	39	19	0	20	49
SKUPINA	0	0	0	0	0
SP.ODD.	0	0	0	0	0
Skupaj	750	356	10	384	49

Tabela 26po: Uspeh obtoževanja zoper pravne osebe

ODT	Skupaj prejete sodbe	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Odstotek obsodilnih sodb glede na vse sodbe
ODT CE	7	3	1	3	43
ODT KK	3	2	0	1	67
ODT KP	4	3	0	1	75
ODT KR	2	1	0	1	50
ODT LJ	16	6	0	10	38
ODT MB	4	1	1	2	25
ODT MS	2	0	0	2	0
ODT NG	0	0	0	0	0
ODT NM	7	1	3	3	14
ODT PT	3	1	1	1	33
ODT SG	4	3	0	1	75
SKUPINA	0	0	0	0	0
Skupaj	52	21	6	25	40

Tabela 27p: Izrečene kazenske sankcije polnoletnim storilcem

ODT	Obsodilne sodbe	Zapor	Odstotek kazni zapora	Denarna kazen	Odstotek denarnih kazni	Pogojna obsodba	Odstotek pogojnih obsodb	Sodni opomin	Drugo
ODT CE	878	101	12	5	1	755	86	14	3
ODT KK	525	69	13	21	4	428	82	2	5
ODT KP	844	91	11	28	3	618	73	11	96
ODT KR	606	81	13	141	23	377	62	0	7
ODT LJ	1998	367	18	79	4	1496	75	28	28
ODT MB	1164	154	13	11	1	959	82	15	25
ODT MS	681	88	13	24	4	556	82	7	6
ODT NG	369	64	17	23	6	256	69	15	11
ODT NM	510	97	19	18	4	392	77	3	0
ODT PT	553	54	10	13	2	473	86	12	1
ODT SG	307	48	16	7	2	232	76	13	7
SKUPINA	31	26	84	0	0	5	16	0	0
SP.ODD.	43	3	7	13	30	24	56	0	3
Skupaj	8509	1243	15	383	5	6571	77	120	192

Tabela 27m: Izrečene kazenske sankcije in vzgojni ukrepi mladoletnikom

ODT	Skupaj odločbe sodišča	Kazen	Odstotek kazni	Zavodski ukrepi	Odstotek zavodskih ukrepov	Izven zavodski ukrepi	Odstotek izven zavodskih ukrepov	Drugo
ODT CE	36	2	6	0	0	32	89	2
ODT KK	21	1	5	1	5	19	90	0
ODT KP	26	0	0	7	27	19	73	0
ODT KR	23	2	9	2	9	19	83	0
ODT LJ	99	5	5	8	8	85	86	1
ODT MB	53	0	0	9	17	44	83	0
ODT MS	24	0	0	3	13	21	88	0
ODT NG	17	0	0	2	12	15	88	0
ODT NM	41	0	0	1	2	40	98	0
ODT PT	10	0	0	0	0	10	100	0
ODT SG	19	0	0	0	0	19	100	0
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	369	10	3	33	9	323	88	3

Tabela 27po: Izrečene kazenske sankcije pravnim osebam

ODT	Obsodilne sodbe	Denarna kazen	Odstotek denarnih kazni	Pogojna obsodba	Odstotek pogojnih obsodb	Odvzem premoženja	Prenehanje pravne osebe
ODT CE	3	1	33	2	67	0	0
ODT KK	2	1	50	1	50	0	0
ODT KP	3	0	0	3	100	0	0
ODT KR	1	0	0	1	100	0	0
ODT LJ	6	0	0	4	67	0	2
ODT MB	1	1	100	0	0	0	0
ODT MS	0	0	0	0	0	0	0
ODT NG	0	0	0	0	0	0	0
ODT NM	1	1	100	0	0	0	0
ODT PT	1	0	0	1	100	0	0
ODT SG	3	0	0	3	100	0	0
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	21	4	19	15	71	0	2

Tabela 28p: Pregled nalog pri odloženem pregonu zoper polnoletne storilce

ODT	Naloge						
	Skupaj odloženih pregonov	Vplačilo v korist javnih ustanov	Vplačilo v dobrodelne namene	Poravnava preživninskih obveznosti	Splošno koristno delo	Poravnava škode	Drugo
ODT CE	145	52	5	4	14	91	0
ODT KK	144	31	79	1	0	25	8
ODT KP	105	19	45	5	2	34	3
ODT KR	274	180	1	9	19	65	0
ODT LJ	370	176	55	2	39	95	9
ODT MB	195	0	92	3	41	93	6
ODT MS	113	34	15	3	2	59	0
ODT NG	111	27	32	4	11	37	0
ODT NM	57	5	16	0	5	17	14
ODT PT	72	5	18	0	8	39	2
ODT SG	63	12	24	0	2	22	3
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	2	1	1	0	0	0	0
Skupaj	1651	542	383	31	143	577	45

Tabela 28m: Pregled nalog pri odloženem pregonu proti mladoletnikom

ODT	Naloge						
	Skupaj odloženih pregonov	Vplačilo v korist javnih ustanov	Vplačilo v dobrodelne namene	Poravnava preživninskih obveznosti	Splošno koristno delo	Poravnava škode	Drugo
ODT CE	38	1	0	0	29	20	0
ODT KK	12	0	0	0	9	3	0
ODT KP	10	2	5	0	1	2	0
ODT KR	20	1	4	0	10	5	0
ODT LJ	34	11	4	0	18	2	1
ODT MB	61	0	0	0	50	20	0
ODT MS	4	1	0	0	3	0	0
ODT NG	10	0	0	0	3	7	0
ODT NM	9	0	0	0	4	7	2
ODT PT	4	0	0	0	4	0	0
ODT SG	10	1	0	0	4	0	5
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	212	17	13	0	135	66	8

Tabela 29: Vplačila polnoletnih storilcev in mladoletnikov pri odloženem pregonu

ODT	Višina vplačil polnoletnih storilcev v letu 2010 v evrih	Višina vplačil mladoletnikov v letu 2010 v evrih
ODT CE	20.320,00	100,00
ODT KK	43.845,62	0,00
ODT KP	19.071,00	770,00
ODT KR	32.394,00	610,00
ODT LJ	82.025,00	1.030,00
ODT MB	62.360,28	0,00
ODT MS	9.235,00	420,00
ODT NG	17.200,00	0,00
ODT NM	6.050,00	0,00
ODT PT	5.250,00	0,00
ODT SG	5.247,00	60,00
SKUPINA	0,00	0,00
SP. ODD.	850,00	0,00
Skupaj	303.847,90	2.990,00

Tabela 30p: Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih zoper polnoletne storilce

ODT	Vse odstopljene v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Stranka se ne odzove na vabilo	Stranka ne da soglasja	Sporazum ni sklenjen	Sporazum ni izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku poravnavanja	Skupaj neuspešno
ODT CE	207	24	38	19	15	23	96
ODT KK	38	6	3	1	5	1	15
ODT KP	80	8	13	11	5	0	37
ODT KR	37	3	7	3	0	0	13
ODT LJ	709	125	173	33	20	25	351
ODT MB	11	2	2	2	4	6	10
ODT MS	43	2	11	2	1	0	16
ODT NG	109	6	14	12	9	4	41
ODT NM	50	4	6	0	9	0	19
ODT PT	51	9	16	0	0	0	25
ODT SG	90	5	10	1	5	0	21
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	1425	194	293	84	73	59	644

Tabela 30m: Razlogi za neuspešno poravnavanje v postopkih proti mladoletnikom

ODT	Vse odstopljene v poravnavanje o katerih je bilo odločeno	Stranka se ne odzove na vabilo	Stranka ne da soglasja	Sporazum ni sklenjen	Sporazum ni izpolnjen	Drugi razlogi za zavrženje ovadbe v postopku poravnavanja	Skupaj neuspešno
ODTCE	13	0	1	0	0	0	1
ODTKK	1	1	0	0	0	0	1
ODTKP	24	1	3	1	2	0	7
ODTKR	2	0	0	0	1	0	1
ODTLJ	100	10	9	6	1	6	26
ODTMB	0	0	0	0	0	0	0
ODTMS	8	0	0	0	0	0	0
ODTNG	1	0	0	0	0	0	0
ODTNM	0	0	0	0	0	0	0
ODTPT	1	0	1	0	0	0	1
ODTSG	5	0	0	0	0	0	0
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0
SPODD	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	155	12	14	7	4	6	37

Tabela 31p: Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih zoper polnoletne storilce

ODT	Opravičilo	Plačilo škode	Odprava škode	Vrnitev predmetov	Delo v korist oškodovanca	Delo v korist drugih	Drugo	Skupaj
ODT CE	52	12	2	2	0	1	42	111
ODT KK	9	4	4	0	0	0	6	23
ODT KP	28	11	0	0	1	0	15	55
ODT KR	18	5	0	0	1	0	0	24
ODT LJ	229	75	21	7	4	1	36	373
ODT MB	1	0	0	0	0	0	0	1
ODT MS	23	3	0	1	0	0	0	27
ODT NG	38	19	10	0	1	1	2	71
ODT NM	12	13	0	0	0	0	6	31
ODT PT	13	1	10	0	1	1	0	26
ODT SG	48	15	2	1	0	0	3	69
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0	0
SP. ODD.	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	471	158	49	11	8	4	110	811

Tabela 31m: Naloge pri doseženih sporazumih v postopkih proti mladoletnikom

ODT	Opravičilo	Plačilo škode	Odprava škode	Vrnitev predmetov	Delo v korist oškodovanca	Delo v korist drugih	Drugo	Skupaj
ODTCE	8	4	0	0	0	0	0	12
ODTKK	0	0	0	0	0	0	0	0
ODTKP	6	9	0	0	1	0	1	17
ODTKR	0	0	1	0	0	0	0	1
ODTLJ	32	34	5	1	0	7	0	79
ODTMB	0	0	0	0	0	0	0	0
ODTMS	6	2	0	0	0	0	0	8
ODTNG	0	1	0	0	0	0	0	1
ODTNM	0	0	0	0	0	0	0	0
ODTPT	0	0	0	0	0	0	0	0
ODTSG	5	0	0	0	0	0	0	5
SKUPINA	0	0	0	0	0	0	0	0
SPODD	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	57	50	6	1	1	7	1	123

Tabela 32p/KZ:

a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ zoper polnoletne storilce

Skupina kaznivih dejanj							SODBE				PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vloženi obtožni akti po preiskavi	Vložene sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrnilne sodbe	Vloženo	Ugodeno		
1 UMORI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
2 POSKUSI UMOROV	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	11	
3 ROPI	4	0	0	3	3	10	22	2	10	4	3	88	
4 POSKUSI ROPOV	0	0	0	0	1	2	8	0	1	0	0	8	
5 IZSILJEVANJE	11	0	0	11	5	17	23	11	10	7	7	126	
6 POSKUSI IZSILJEVANJA	3	0	0	2	4	10	15	6	3	9	1	101	
7 KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO OTROK	31	25	0	13	6	26	74	12	27	8	3	72	
8 MAMILA	14	1	2	8	39	120	247	35	29	48	9	679	
9 PRANJE DENARJA	5	4	5	11	1	11	2	0	0	1	0	32	
10 KORUPCIJA – SKUPAJ	46	5	1	2	0	4	1	7	2	7	2	34	
člen 247	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	
člen 248	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	6	
člen 267	35	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	4	
člen 268	5	0	1	0	0	4	1	0	2	1	0	11	
člen 269	1	4	0	0	0	0	0	1	0	1	2	7	
člen 269a	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
12 ZATAJITVE OBVEZNOSTI	39	41	1	90	4	34	14	5	16	10	1	178	
13 ZLORABE – SKUPAJ	363	11	15	143	18	44	41	19	15	20	12	309	
člen 235	5	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	10	
člen 236	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 243	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 244	94	2	14	118	10	33	13	14	9	12	4	168	
člen 245	18	0	0	6	4	4	21	1	3	2	1	74	
člen 261	233	6	1	19	4	7	7	4	2	6	6	54	
člen 262	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 263	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	
15 OŠKODOVANJA UPNIKOV – SKUPAJ	346	10	47	260	43	195	170	36	34	34	6	693	
člen 232	6	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	2	
člen 233	3	0	0	1	1	1	4	0	0	1	0	3	
člen 234	34	0	2	9	8	9	3	2	3	1	1	29	
člen 234a	302	10	45	249	34	185	160	33	31	31	5	645	
člen 234b	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	14	
16 OŠKODAVANJA UPNIKOV - POSKUSI	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
17 OKOLJE IN PROSTOR - SKUPAJ	3	6	0	0	1	0	3	0	1	1	2	32	
člen 333	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	4	
člen 335	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
člen 336	0	2	0	0	0	0	2	0	1	0	0	23	
člen 339	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 341	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
člen 342	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	
člen 343	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
člen 344	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 212	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
19 ČLOVEČNOST IN MEDNARODNO PRAVO	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	
20 TRGOVINA Z LJUDMI	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	7	
21 PREPOVEDANI PREHODI MEJE	0	0	1	12	9	20	92	2	12	7	4	362	
22 OROŽJE IN EKSPLOZIVI	2	2	0	0	1	4	26	3	6	6	0	79	
Skupaj	869	105	72	556	135	501	742	139	167	163	50	2819	

Tabela 32p/KZ:

b) pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj – polnoletni storilci, organiziran kriminal

Skupina kaznivih dejanj							SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrtilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	
PROSTITUCIJA člen 185/II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	2
MAMILA člen 196/II	0	0	0	0	0	4	9	0	0	9	0	17
PRIKRIVANJE člen 221/V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
PRANJE DENARJA člen 252/IV	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
OROŽJE člen 310/II	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	7
MEJA člen 311/V	0	0	0	0	0	7	16	0	0	2	0	39
Skupaj	0	0	3	0	0	11	26	0	0	17	0	69

Tabela 32p/KZ-1: a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ-1 zoper polnoletne storilce

Skupina kaznivih dejanj								SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vloženi obtožni akti po preiskavi	Vložene sodbe	Oprostitelne sodbe	Zavržene sodbe	Vloženo	Ugodeno		
1 UMORI	4	0	0	16	1	10	5	1	0	5	1	8	
2 POSKUSI UMOROV	5	0	0	22	0	21	11	1	0	5	0	13	
3 ROPI	11	0	3	102	5	67	51	2	4	20	4	66	
4 POSKUSI ROPOV	0	0	1	23	1	9	10	0	0	4	0	11	
5 IZSILJEVANJE	74	5	3	79	10	31	16	6	1	5	3	26	
6 POSKUSI IZSILJEVANJA	19	6	5	40	4	21	11	0	0	2	0	28	
7 KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO OTROK	691	290	13	293	64	123	153	8	13	8	5	398	
8 Kazniva dejanja povezana z mamili in nedovoljenimi snovmi v športu	157	0	19	856	94	571	195	26	3	40	9	490	
9 PRANJE DENARJA	2	1	2	5	0	1	0	0	1	0	0	10	
10 Korupcijska kazniva dejanja - SKUPAJ	19	2	0	15	0	13	1	0	0	0	0	17	
člen 151	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 241	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 242	2	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	2	
člen 261	11	0	0	6	0	3	0	0	0	0	0	6	
člen 262	4	1	0	6	0	6	0	0	0	0	0	7	
člen 263	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	2	
12 ZATAJITVE DAVČNIH IN DRUGIH FINANČNIH OBVEZNOSTI	13	3	0	4	0	2	0	0	1	1	0	10	
13 ZLORABE v javnem in zasebnem sektorju – SKUPAJ	491	162	2	28	6	14	83	12	15	10	2	209	
člen 209	101	145	0	9	0	8	78	11	15	9	2	183	
člen 230	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
člen 232	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	
člen 240	31	3	2	14	5	3	3	0	0	0	0	10	
člen 257	239	9	0	4	1	3	1	1	0	1	0	12	
člen 258	111	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	
14 ZLORABE - POSKUSI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15 Kazniva dejanja na škodo upnikov in potrošnikov – SKUPAJ	278	31	72	201	12	33	31	0	9	2	1	173	
člen 212	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
člen 226	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 227	6	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 228	269	31	72	196	12	33	31	0	9	2	1	172	
16 OŠKODAVANJA - POSKUSI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
17 Kazniva dejanja zoper okolje, prostor in naravne dobrine - SKUPAJ	370	165	3	54	0	37	98	3	1	6	0	168	
člen 204	313	125	0	0	0	0	53	0	0	1	0	117	
člen 205	10	0	3	54	0	35	21	1	0	3	0	27	
člen 332	12	16	0	0	0	1	14	0	0	0	0	3	
člen 333	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 335	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	
člen 337	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
člen 338	4	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	
člen 340	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
člen 341	19	13	0	0	0	0	6	0	1	0	0	10	
člen 342	6	6	0	0	0	0	1	2	0	2	0	6	
člen 343	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	
člen 347	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18 OKOLJE IN PROSTOR - POSKUSI	4	0	2	12	0	1	0	0	0	0	0	6	
19 Kazniva dejanja zoper človečnost in mednarodno pravo	10	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	
20 TRGOVINA Z LJUDMI	1	0	0	6	0	3	2	0	0	2	0	3	
21 Nedovoljeno prehajanje državne meje	16	0	11	43	0	39	16	3	1	2	0	37	
22 OROŽJE IN EKSPLOZIVI	15	25	17	36	0	30	52	1	3	7	1	49	
Skupaj	2182	690	153	1840	197	1026	735	63	52	119	26	1722	

Tabela 32p/KZ-1: b) pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj – polnoletni storilci, organiziran kriminal

Skupina kaznivih dejanj							SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene očitke	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrtilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	
člen 175/2	0	0	1	1	0	0	6	1	0	2	0	1
člen 176/4	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1	0	3
člen 186/3	3	0	0	11	2	34	4	12	0	13	0	37
člen 205/3	1	0	7	15	0	14	8	1	0	0	1	17
člen 206/3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3
člen 211/4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
člen 217/5	1	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5
člen 250/4	0	0	0	28	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 307/2	0	0	0	2	0	2	14	0	0	1	0	1
člen 308/5	0	0	0	8	0	8	0	0	0	0	0	8
Skupaj	5	0	8	65	2	69	32	14	0	17	1	76

Tabela 32m/KZ:

a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ proti mladoletnikom

Skupina kaznivih dejanj	Zavržene ovadbe		Predlog za kaznovanje			ODLOČBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Zahteva za pripravljalni postopek	Ustavitev postopka	Predlog za izrek vzgojnega ukrepa	Predlog za kaznovanje	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečeni sankciji	Sklep o ustavitvi postopka	Vloženo	Ugodeno	
ROPI	0	0	4	5	0	6	3	11	0	0	27
POSKUSI ROPOV	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0	0
MAMILA	0	4	5	8	0	6	1	16	0	0	19
IZSILJEVANJE	0	2	3	0	1	2	0	5	0	0	0
POSKUSI IZSILJEVANJA	1	0	0	2	0	1	0	3	0	0	12
Skupaj	1	6	14	16	1	16	4	35	0	0	58

Tabela 32m/KZ-1:

a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ-1 proti mladoletnikom

Skupina kaznivih dejanj	Zavržene ovadbe		Predlog za kaznovanje			ODLOČBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Zahteva za pripravljalni postopek	Ustavitev postopka	Predlog za izrek vzgojnega ukrepa	Predlog za kaznovanje	Sklep o izrečenem vzgojnem ukrepu	Sodba o izrečeni sankciji	Sklep o ustavitvi postopka	Vloženo	Ugodeno	
POSKUSI UMOROV	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ROPI	5	48	6	30	2	35	1	10	0	1	9
POSKUSI ROPOV	0	29	4	23	5	8	0	3	0	0	23
KAZNIVA DEJANJA POVEZANA Z MAMILI IN NEDOVOLJENIMI SNOVMI V ŠPORTU	6	55	8	37	2	21	0	9	0	0	22
IZSILJEVANJE	12	30	6	20	0	12	0	4	0	0	9
POSKUSI IZSILJEVANJA	2	13	2	7	1	6	0	1	0	0	2
Skupaj	25	176	27	117	10	82	1	27	0	1	65

Tabela 32po/KZ:

a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ zoper pravne osebe

Skupina kaznivih dejanj							SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrtilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	
1 PRANJE DENARJA	1	0	0	1	0	1	5	0	0	3	0	1
4 ZATAJITVE DAVČNIH IN FINANČNIH OBVEZNOSTI	26	8	0	15	7	3	0	0	3	1	0	39
5 ZLORABE POLOŽAJA V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU	27	0	5	6	4	1	0	1	0	0	0	9
člen 235	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
člen 236	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 243	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 244	18	0	5	6	4	1	0	1	0	0	0	8
člen 261	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 ZLORABE - POSKUSI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO UPNIKOV IN POTROŠNIKOV	199	0	6	61	23	25	5	2	9	0	0	61
člen 234	9	0	0	1	4	0	0	0	1	0	0	4
člen 234a	190	0	6	60	19	25	5	2	7	0	0	56
člen 234b	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
9 KAZNIVA DEJANJA ZOPER OKOLJE IN PROSTOR	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	5
člen 333	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
člen 336	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4
člen 339	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	255	8	11	83	34	30	10	3	13	4	0	115

Tabela 32po/KZ-1:

a) Pregled postopkov po posameznih sklopih kaznivih dejanj po KZ-1 zoper pravne osebe

Skupina kaznivih dejanj							SODBE			PRITOŽBE DRŽAVNEGA TOŽILCA		Še ni izrečena prvostopna sodba
	Zavržene ovadbe	Obtožni predlogi	Neposredna obtožba	Zahteva za preiskavo	Ustavitev postopka	Vložen obtožni akt po preiskavi	Obsodilne sodbe	Oprostilne sodbe	Zavrtilne sodbe	Vloženo	Ugodeno	
4 ZATAJITVE DAVČNIH IN FINANČNIH OBVEZNOSTI	3	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0	4
5 ZLORABE POLOŽAJA V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU	18	2	1	3	1	0	0	0	0	0	0	3
člen 209	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 230	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
člen 240	8	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1
člen 257	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 258	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO UPNIKOV IN POTROŠNIKOV	118	1	4	45	3	4	1	0	1	0	0	20
člen 227	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 228	115	1	4	45	3	4	1	0	1	0	0	20
8 OŠKODOVANJA UPNIKOV - POSKUSI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 KAZNIVA DEJANJA ZOPER OKOLJE IN PROSTOR	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
člen 204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
člen 332	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
člen 340	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj	144	5	5	49	4	4	1	0	2	1	0	28